ŠVENTASIS RAŠTAS

KOMENTARAI - AIŠKINIMAI

Paruošė

Kostas Burbulys

APAŠTALŲ LAIŠKAI
APREIŠKIMAS

Jūs tyrinejote Raštus, nes
manote juose rasią amžinąjį
gyvenimą. Tie Raštai ir liudija
apie mane. Jn. 5, 39.

1982 m. Chicago

Spausdino ViVi Printing
4346 So Western Ave.
Chicago, IL. 60609

PREFACE

This is the first Evangelical commentary in the Lithuanian language. The material has been gathered mainly from English and German sources. This work is not a Biblical critique, but a positive exposition of the Holy Scriptures. It also includes relevant historical, geographic, and anthropological material.

ŠVENTOJO RAŠTO KOMENTARAI — AIŠKINIMAI

Biblija, arba Šventasis Raštas, yra Dievo įkvėptas žodis. Kiekvienas Jos rašytojas — autorius rašė taip, kaip jis pergyveno įkvėpimą. Biblija nėra įstatymų kodeksas, arba dogmų rinkinys, bet Dievo apsireiškimas žmogui. Geriausias Biblijos aiškinimas yra pati Biblija, susiieškant kitas Biblijos vietas, kurios kalba ta pačia tema, arba tuo pačiu reikalu. Taip galvojant, galima susidaryti išvadą, kad Biblijos aiškinimas yra nereikalingas. Jei taip, tai ir visi pamokslai būtų nereikalingi, juk jie visi yra tam tikras Biblijos aiškinimas.

Kartą vienas žmogus man pasakojo, kaip jis pradėjo dirbti cukraus fabrike. Jis labai išvargo ir matė, kad negalės dirbti, jei jam niekas nepaaiškins, kaip dirbti. Jis prašė vieno darbininko jam paaiškinti. Tas atsakė: "Juk matai, kaip mes dirbame, taip dirbk ir tu". Jis atsakė: "Nors aš ir matau, bet daug ko negaliu pastebėti". Kai jam paaiškino, kaip dirbti, tada jam darbas sekėsi lengvai ir gerai. Jei jau darbe neįmanoma pastebėti visko, tai ką kalbėti apie mintis. Skaitydami Bibliją daug ko nepastebime. Bet jei kas mums primena ir pasako ką, tada viskas tampa daug aiškiau. Be to, yra daug istorinių, geografinių ir kitų dalykų, kurie būtini paaiškinimo.

Paaiškinimų — komentarų yra įvairių. Vieni aiškintojai siekia tam tikras savo dogmas įpiršti, kiti siekia Biblijos aiškumo ir Jos supratimo. Vieni aiškina labai moksliškai ir sausai, kad eilinis skaitytojas nieko nesupranta ir dvasinio peno negauna, kiti — labai paprastai ir suprantamai. Taigi, aiškinimų gali būti ir yra įvairių.

Anglų ir vokiečių kalboje yra labai daug ir įvairių Biblijos aiškinimų. Jų yra ir kai kuriose kitose kalbose, nors ir ne tiek daug. Lietuvių kalba katalikų Biblijos vertimai turi paaiškinimų; toks yra arkivyskupo Skvirecko ir naujasis vertimas, išleistas okupuotoje Lietuvoje 1972 metais. Tie paaiškinimai yra trumpi. Jų yra daug gerų, bet kai kurie yra vienašališki ir nori įpiršti Romos katalikų bažnyčios dogmas. Lietuvių evangelikų Biblijos vertimai spausdinami be paaiškinimų. Kiek žinau, iš vokiečių kalbos į lietuvių kalbą buvo išverstas

tik kun. Rambako paaiškinimas apie Kristaus kentėjimus. Jis buvo geras ir bešališkas.

Šie Biblijos komentarai — aiškinimai lietuvių kalba yra pirmi. Pradžia visada yra sunki. Gerai suprantu, kad bus daug trūkumų. Už patarimus ir kritiką būsiu labai dėkingas. Šie aiškinimai yra labai suglausti, trumpi. Plačiau rašant būtų įmanoma daug dalykų tiksliau paaiškinti, deja, tam neturiu laiko nei galimybių.

Aš pats, skaitydamas trumpus Biblijos paaiškinimus, daug geriau Bibliją supratau, ir Ji man tapo artesnė, suprantamesnė, vertingesnė. Šio darbo imtis mane ragina vidujinis jausmas. Suprantu savo menką pasiruošimą šiam darbui ir nujaučiu, numatau trūkumus, bet tikiu, kad ir šiais paaiškinimais bus kai kam patarnauta.

Aiškinimuose savo minčių labai mažai pridėsiu. Daugiausia imsiu iš kitų komentarų; vokiečių ir anglų kalbų.

Pažymiu, kad Šventąjį Raštą laikau Dievo įkvėptu Žodžiu ir tikiu Dievą. Kuris netiki Dievą ir ieškos tik mokslinių žinių, kai kuo bus nepatenkintas. Bet kuris tiki Dievą ir ieško dvasinio peno, tikiu, ras šiuose paaiškinimuose daug naudos.

Pabrėžiu tikinčio ir netikinčio Dievą, mano supratimu. Visų sričių mokslininkų buvo ir yra tikinčių ir netikinčių. Man atrodo, kad tikinčių mokslininkų veikalai, tyrinėjimai ir darbai yra nuosaikesni, negu netikinčių. Tikinčiu suprantu tą, kuris tikėdamas Dievą, vykdo gyvenime Šventojo Rašto reikalavimus. Jis nevartoja svaigalų ir tabako. Nenaudojant šių nuodų, jo mintys yra daug aiškesnės. Jis deda pastangas nemeluoti ir neapgaudinėti, taip jis gyvenime išvengia daug įvairių nemalonumų ir yra ramesnis už netikintį. Jis sugeba savo mintis reikšti ir darbus atlikti tiksliau. Kuris tiki Dievą ir gyvenime nededa pastangų siekti Šventojo Rašto reikalavimų, tas yra netikįs, veidmainys. Netikįs Dievą, nors ir labai doras ir išmintingas žmogus, tiki, kad tvėrimas ir visa dabartinė visatos eiga rieda pagal tam tikrus gamtos dėsnius, mums žinomus ir dar nežinomus. Tikįs Dievą, laiko Jį viso priežastimi — Tvėrėju ir Išlaikytoju, kuris viską valdo ir tvarko Jo duotos gamtos dėsniais. Gamtos dėsniai yra Jo duoti nuostatai. Bet Jis kartais apsireiškia ir asmeniškai mums nežinomais dėsniais. Netikįs laiko tikintį naiviu, nesiekiančiu ir nededančiu pastangų viską išsiaiškinti. Jis, tikėdamas Dievą, neturi savarankiškumo, rimtai neišvysto pastangų, sumenksta, dažnai tampa veidmainiu. Mano su-

pratimu, remiantis Šventuoju Raštu, tik tas tiki Dievą, kuris atgimsta, pergyvena Dievo apsireiškimą, turi su Juo asmenišką patirtį. Ta patirtis įgalina jį rimtai siekti ir laikytis Šventojo Rašto reikalavimų.

BIBLIJA

Pradedant rašyti aiškinimus, tenka pasakyti kelis žodžius apie Bibliją.

VARDAS. Biblija dažnai vadinama Šventuoju Raštu: Biblijos pirminė reikšmė graikų kalba buvo: knygos — raštai. Ta pati reikšmė yra ir lotynų kalba. Tik žymiai vėliau pradėta vartoti vienaskaitoje — Biblija. Taip Ji yra suprantama ir mūsų laikais.

SENASIS TESTAMENTAS HEBRAJŲ KALBA. Senasis Testamentas hebrajų kalba sutvarkytas kitokia eile, negu mūsų dabartinė Biblija. Joje yra mažiau knygų negu mūsų ST. Bet visa ST apimtis, savo turiniu, yra ta pati. Hebrajai sujungia kai kurias knygas į vieną knygą. Pav. Samuelio, Karalių, Ezro, Nehemijo knygos yra sujungtos į vieną knygą.

RANKRAŠČIAI. Biblijos rankraščiai buvo rašomi papyre (tam tikrų augalų lapai), pergamente arba odoje. 13 šimtmetyje pradėta vartoti popierius. Senojo Testamento seniausi rankraščiai yra išlikę iš 9 šimtmečio mūsų eros, Naujojo Testamento — siekia 4 šimtmetį. Atrodo keistai, kad Naujojo Testamento rankraščiai yra žymiai senesni už Senojo Testamento rankraščius, net 500 metų. Tą galima paaiškinti tuo, kad ST žydai ir krikščionys labai gerbė ir senų, susidėvėjusių; net nenaudotinų rankraščių nenumesdavo, bet juos surinkdavo ir sudėdavo sinagogoje. Kai jų surinkdavo didesnius kiekius, juos palaidodavo kapinėse arba sudegindavo, sunaikindavo. Priešingai NT rankraščiai; pirmaisiais amžiais nebuvo tiek vertinami, kiek ST, todėl nebenaudojamus nesunaikindavo. Taip jų daug kur išsilaikė.

ST seniausias, vienintelis priešmasoretinis, tekstas yra išlikęs iš 1 ar 2 šimtmečio. Jame yra surašyta 10 įsakymų, 2 M 20, 2-17 ir 5 M 6, 4-5. Šis papyras yra Nash Cambridge.

1947 metais surasta daug ST ir kitų raštų rankraščių prie Mirties jūros. Jie yra iš maždaug 225 metų prieš Kr. — 60 metų po Kr. Mošės ben Ašero Kodeksas yra Kaire iš 895 m. Jame yra pranašų knygos. Arono ben Mošės ben Ašero kodeksas Aleppe yra iš 10 šimtmečio. Jame yra visa Biblija. Kiti rankraščiai yra vėlesnių laikų. NT rankraščiai yra iš 4 šimtmečio, kai kurios dalys — iš 2 šimtmečio.

Iki spaudos išradimo visos knygos buvo perrašomos ranka, taip ir Biblija. Kyla klausimas: ar Biblija buvo visą laiką tiksliai perrašyta ir, ar mes Ją tebeturime tokią, kokia Ji buvo pradžioje? Į tą galima atsakyti, kad Ją turime tokią, be esminių pakeitimų. Vertingas knygas, tarp jų ir Bibliją, perrašydavo profesionalai. Buvo daroma taip: tam tikrame kambaryje sėdėdavo būrys raštininkų, vienas diktuodavo, o visi kiti rašydavo. Tokios tada buvo "spaustuvės". Taip perrašytos Biblijos būdavo tikrinamos ir, jei rasdavo nors vieną klaidą, Jų nepriimdavo į sinagogą, Jas galėdavo skaityti tik privačiai, namuose.

ŠVENTOJO RAŠTO PADALINIMAS. Senieji rankraščiai yra rašyti be jokio padalinimo: be skyrių, skirsnelių, be skiriamųjų ženklų. Kiek žinoma, skyriais padalinimą įvedė arkivyskupas Steponas Langtonas, miręs 1228 metais. Eilučių numeraciją pradėjo Paryžiaus spaustuvininkas Robertas Etiene 1551 metais.

KALBA. ST rašytas hebrajų kalba, dalis yra rašyta vadinamąja aramėjų kalba, tai Ezro 4, 6-8. 18; 7, 12-16; Dan 2, 4b - 7.28. NT rašytas graikų kalba.

LAIKAS. Biblija rašyta nuo Mozės iki apaštalų laikų, maždaug 13 šimtmečių: apytikriai nuo 1200 m. prieš Kr. iki 100 po Kr. Pradžioje Bibliją sudarė tik 5 Mozės knygos. Iki mūsų laikų Ją tokią tebeturi samariečiai. Vėlesnė Biblija yra iš dabartinio Senojo Testamento. Ją tokią pripažįsta žydai. Mes krikščionys turime tokią, kokia Ji yra, Senąjį ir Naująjį Testamentą. ST yra 39 knygos, NT 27 knygos, viso — 66 knygos. Jos yra sudėtos į vieną knygą — Bibliją. Visos bažnyčios yra priėmusios ir pripažinusios Bibliją, kaip Dievo apreikštą ir neklystantį Žodį. Biblijos Raštai yra įkvėpti ir parašyti per Šventąją Dvasią, todėl Jos autorius yra Dievas.

KANONIZAVIMAS. Biblijos ST kanonizavimas vyko palaipsniui. Dėl atskirų knygų vyko ilgi pasitarimai. Jamnijos suvažiavime 100 po Kr. visos knygos buvo patikrintos ir priimtos. Nuo to laiko ST kanonizavimas yra užbaigtas. NT buvo daug vadinamų apaštalų ir bažnyčios tėvų raštų. 4 šimtmečio pradžioje jie visi buvo peržiūrėti ir atrinkti; priimti — kanonizuoti. Kai kuriuose Biblijos vertimuose dar yra vadinamų apokrifų. Apokrifas — reiškia paslėptas, neaiškus; gal dėl ginčijamos dieviškos kilmės, gal dėl jų nežinomų autorių? Šių knygų, kaip šventų, Dievo įkvėptų, lygių su kitomis Biblijos knygomis, niekada nepripažino nei žydai, nei krikščionys. Žydai ir krikščionys laiko jas geromis, naudingomis knygomis, bet ne Biblijos kanonizuotomis knygomis. Tiktai Romos katalikų bažnyčia savo visuotiniame suvažiavime 1545 - 1563 m. Trente, apokrifų knygas pripažino Dievo įkvėptomis ir priėmė jas į Bibliją. Iki minėto laiko nei Romos katalikų bažnyčia, nei žydai, nei kiti krikščionys nebuvo jų pripažinę Biblijos knygomis, ir dabar jų niekas tokiomis nepripažįsta, išskyrus Romos katalikų bažnyčios.

VERTIMAI. Paskutiniais šimtmečiais prieš Kristų žydai kalbėjo vadinamąja aramėjų kalba. Todėl sinagogose Biblijos skaitomas tekstas buvo verčiamas iš hebrajų kalbos į aramėjų kalbą; aiškinimai bei pamokslai taip pat buvo sakomi ta kalba. Žydai išsisklaidę po graikų pasaulį, daug kur pradėjo kalbėti graikiškai. Todėl buvo reikalingas Biblijos vertimas graikų kalba. Toks vertimas buvo padarytas apie 300 metų prieš Kr. Jis vadinamas Septuaginta. Šį vertimą naudojo krikščionys. Tas žydams nepatiko. Jie 2-me šimtmetyje po Kr. pasigamino naują vertimą. Krikščionys išvertė Bibliją į sirų, lotynų, koptų ir kitas kalbas. Labai pagarsėjo lotynų vertimas — Volgata. Jį atliko Jeronimas. Tai puikus vertimas. Romos katalikų bažnyčia laikė jį pagrindiniu ŠR vertimu iki mūsų laikų. Tik iš jo darydavo vertimus į kitas kalbas. Paskutiniais metais katalikai pradėjo daryti vertimus iš hebrajų ir graikų kalbų. Vakarų Europos kalbomis buvo padaryta apie 14 vertimų prieš Liuterio vertimą. Liuterio vertimas yra vienas svarbiausių vokiečių vertimų. Jis buvo atliktas 1522 - 1534 m.

BIBLIJOS VERTIMAI LIETUVIŲ KALBA. Skelbiant krikščionybę mūsų tautai, dauguma Lietuvos katalikų kunigų nekalbėjo lietuviškai ir nomokė žmonių lietuvių kalbos.

Kaip žinome, krikščionybė lietuvių tautai buvo primesta kardu ir ugnimi, o ne liudijimu. Taipgi nedėta pastangų tautą supažindinti su Šventuoju Raštu. Katalikų lenkiški kunigai niekino lietuvių kalbą, kaip pagonišką ir netinkamą pamaldoms laikyti. Tik po reformacijos, pradėjus veikti Lietuvoje evangelikams, ir katalikai buvo priversti kiek susirūpinti lietuvių kalba.

Yra žinoma. kad katalikų kunigas Mikalojus Daukša išvertė dalį Biblijos. Juozapas A. Giedraitis išvertė Naująjį Testamentą. Jis buvo atspausdintas 1816 m. Visos Biblijos vertimą padarė arkivyskupas Juozas Skvireckas. Nuo 1901 m. iki 1935 m. buvo išleista visa Biblija atskirais tomais. Tai yra pirmoji Biblija katalikų išleista lietuvių kalba. Jos vertimas buvo daromas iš Vulgatos, lotynų vertimo, savaime suprantama, jis negali būti tikslus, nes vertimas darytas iš vertimo. 1972 metais katalikai išleido NT okupuotoje Lietuvoje ir jį perspausdino JAV. Vertimas yra geras, paprasta, sklandi kalba. Vertimas darytas iš graikų kalbos.

Evangelikai dėjo pastangas supažindinti lietuvių tautą su Biblija. Kiek žinoma, pirmi lietuvių evangelikų nepilni Biblijos vertimai siekia 1545 metus. 1579 m. buvo išspausdintos Baltramiejaus Vilento evangelijos. Visą Bibliją išvertė Jonas Bretkūnas apie 1590 m. Šis vertimas nebuvo atspausdintas. Šio vertimo foto kopija buvo Vytauto Didžiojo Universiteto Bibliotekoje iki 2-jo Pasaulinio karo. Reformatas Boguslavas Chylinskis išvertė visą Bibliją 1659 m. Jos tik dalis buvo atspausdinta. Samuelis Bitneris išvertė ir paruošė spaudai NT. Jis buvo atspausdintas 1701 metais. Visa Biblija atspausdinta 1735 metais Karaliaučiuje. Prie Jos vertimo dirbo 17 kunigų. Šiai laidai išsisėmus, naują vertimą darė teol. prof. dr. Ludvikas G. Rėza. Jam padėjo šį darbą atlikti 5 kunigai. Šis Biblijos vertimas buvo atspausdintas Karaliaučiuje 1816 metais. Jis buvo kelis kartus taisytas ir pakartotinai atspausdintas. 1898 metais visą Biblijos vertimą pagrindinai peržiūrėjo kun. Jonas Pipiras ir mokytojas Adolfas Eynaras. Šis peržiūrėtas vertimas buvo atspausdintas: 1900, 1908, 1946, 1960 metais.

Paskutiniu laiku lietuvių kalba pergyveno didelį pasikeitimą. 1900 metų kalba labai atsilikus. Lietuvos Nepriklausomybės metu nesuspėta padaryti naujo Biblijos vertimo. Tuo reikalu buvo kai kas daroma, tariamasi. Kun. prof. dr. P. Jakubėnas išvertė evangelijas ir jos buvo atspausdintos.

Kun. J. Inkenas išvertė Petro laiškus, jie buvo išleisti. Tremtyje lietuviai evangelikai išleido NT 1961 metais, ir dar teberuošia ST vertimą.

Biblija buvo rašyta įvairiausiose aplinkybėse. Vieni Ją rašė rūmuose, kiti kalėjimuose, dykumose, urvuose, dar kiti ant upės kranto, jūrų pakraščiuose, tremtyje, savo namų židinyje, pralaimėjime ir laimėjime, kada kurį Dievas pašaukė. Tą knygą rašė Šventosios Dvasios įkvėpti žmonės: mergaitės, moterys, karaliai, kaimiečiai, kunigai, žvejai, kariškiai, avių kerdžiai, muitininkai, daktarai, valdovai, mokslininkai. Biblijoje yra beveik visos žinomos literatūrinės formos: proza, poezija, dialogas, įstatymas, dekretas, palyginimai, alegorijos, satyros, pamokslai, laiškai, pranašystės. Ji apima visa tai, kas liečia žmogų: pasaulio tvėrimą, gyvybės pradžią, nuodėmę, mirtį, dangų, pragarą, tautas ir jų valdžias, žmogaus elgesį šeimyniniame ir socialiniame gyvenime, higienos principus, astronomiją, geografiją, istoriją, zoologiją, botaniką ir kitką.

Nežiūrint Biblijos vertingumo, nė viena kita knyga nebuvo taip puolama, kaip Ji. Tūkstančiai Jos egzempliorių buvo sudeginti. Daug buvo kankinių dėl Jos rašymo ir vertimo, spausdinimo ir platinimo. Nesuskaitomai daug kritikos ir paniekos Ji susilaukė iš barbarų ir skeptikų mokslininkų. Nežiūrint to, Ji lieka garbinga ir naudinga.

Biblija nepretenduoja būti moksliška knyga, tačiau Ji daug kur yra tiksli. Biblija mini daug senovės tautų, istorikai apie jas mažai ką arba visai nieko nežino, tačiau archeologiniai tyrinėjimai patvirtina Biblijos pasakojimus.

Biblija, kaip dieviškos kilmės knyga, dieviškai ir kalba į žmones. Dievas visais laikais apsireiškė ir apsireiškia Biblijoje ir per Bibliją. Tai yra, skaitant Bibliją arba klausantis Jos aiškinimų, pamokslų, žmonių širdys tampa paveiktos dieviškosios galios, jos sušildomos, atgimdomos. Milijonus ir milijonus žmonių Biblija atgimdė ir atgimdo naujam, dvasiniam gyvenimui. Ji tampa gyva: kai Ji dieviška galia apsireiškia žmogaus širdyje ir žmogų atnaujina, tada žmogus randa Joje dvasinį peną.

Biblija yra pamatas krikščioniškoms bažnyčioms. Jei nebūtų Biblijos, nebūtų ir krikščioniškų bažnyčių. Nė jokia kita knyga nepaveikė žmonijos jos istorijos bėgyje taip teigiamai, kaip Biblija; ir galima tvirtinti, kad Ji ir toliau taip darys, nes Biblija pasiekia visą žmogų: protą ir jausmus, kūną, sielą ir dvasią.

NAUJASIS TESTAMENTAS

Senajame Testamente svarbiausias dalykas yra Dievo pažadai žmogui jį išgelbėti. Jie susieina Mesijo pažadėjime. NT pažadėtasis Mesijas yra Jėzus iš Nazareto. Apie Jį kalba evangelijos ir moko apaštalų laiškai. Jėzuje yra išpildyti pranašavimai ir įstatymas. Per Jį atidarytas kelias į Tėvą.

Apie Jėzų, Išgelbėtoją, liudijo apaštalai žodžiu. Plintant krikščionybei, jie nebegalėjo visur nuvykti liudyti. Be to, apaštalai vienas po kito mirė. Radosi reikalas Jėzaus darbus užrašyti. NT visi raštai yra baigti rašyti iki pirmojo šimtmečio pabaigos. NT pirmosios knygos yra evangelijos. Jos vadinamos evangelija pagal — Kodėl pagal? Viena: evangelija (džiugi naujiena) yra tik viena, Jėzaus Kristaus evangelija. Ją rašė atskiri žmonės ir pagal jų vardus ji pavadinta — evangelija pagal... Antra: evangelijas parašė atskiri žmonės skirtingai. Surinkimuose jos buvo skaitomos. Surinkimo žmonės žinojo apie rašytojus ir pradėjo evangelijas vadinti pagal jų vardus. Šis terminas įsigyveno ir yra mūsų priimtas.

Pirmoji ir ketvirtoji evangelija rašyta Jėzaus mokinių, apaštalų. Pirmoji — Mato, ketvirtoji — Jono. Antroji ir trečioji rašyta apaštalų palydovų, Morkaus ir Luko.

Pirmosios trys evangelijos vadinamos sinoptinėmis (sinopse — apžvalga), tai yra dėl jų didelio panašumo. Visų trijų evangelijų daug pasakojimų žodis žodin atitinka. Tik viena trečioji viso turinio yra skirtinga.

Evangelijose aprašytas Jėzaus asmuo ir Jo darbai. Po evangelijų seka apaštalų darbai. Čia aprašomi kai kurie apaštalų darbai ir veiksmai. Toliau eina apaštalų laiškai. Juose apaštalai moko surinkimus ir atskirus žmones, juos guodžia, duoda patarimų. NT baigiamas apreiškimu Jonui. Tai yra pranašystės knyga.

SUTRUMPINIMŲ SĄRAŠAS

ŠR — Šventasis Raštas
ST — Senasis Testamentas
NT — Naujasis Testamentas
ŠD — Šventoji Dvasia

SENOJO TESTAMENTO KNYGOS

1 M	— Pirmoji Mozės knyga
2 M	— Antroji Mozės knyga
3 M	— Trečioji Mozės knyga
4 M	— Ketvirtoji Mozės knyga
5 M	— Penktoji Mozės knyga
Joz	— Jozuvo knyga
Teis	— Teisėjų knyga
Rt	— Rūtos knyga
1 Sam	— Pirmoji Samuelio knyga
2 Sam	— Antroji Samuelio knyga
1 Kar	— Pirmoji karalių knyga
2 Kar	— Antroji karalių knyga
1 Ch	— Pirmoji chronikų knyga
2 Ch	— Antroji chronikų knyga
Ezr	— Ezro knyga
Neh	— Nehemijo knyga
Est	— Esterės knyga
Job	— Jobo knyga
Ps	— Psalmių knyga
Pat	— Patarlių knyga
Pam	— Pamokslininko knyga
Gies	— Giesmių knyga
Iz	— Izaijo knyga
Jer	— Jeremijo knyga
Jer R.	— Jeremijo raudų knyga
Ez	— Ezakielio knyga
Dan	— Danieliaus knyga
Oz	— Ozėjo knyga
Jóel	— Joelio knyga
Am	— Amoso knyga
Obd	— Obadjo knyga
Jon	— Jonos knyga
Mik	— Miko knyga
Naum	— Naumo knyga
Abak	— Abakuko knyga
Sof	— Sofanjo knyga
Ag	— Agėjo knyga
Zak	— Zakarijo knyga
Mal	— Malachijo knyga

NAUJOJO TESTAMENTO KNYGOS

Mt — Evangelija pagal Matą
Mk — Evangelija pagal Morkų
Lk — Evangelija pagal Luką
Jn — Evangelija pagal Joną
Apd — Apaštalų darbai
Rom — Laiškas Romiečiams
1 Kor — Pirmasis laiškas Korintiečiams
2 Kor — Antrasis laiškas Korintiečiams
Gal — Laiškas Galatams
Ef — Laiškas Efeziečiams
Fil — Laiškas Filipiečiams
Kol — Laiškas Kolosiečiams
1 Tes — Pirmasis laiškas Tesalonikiečiams
2 Tes — Antrasis laiškas Tesalonikiečiams
1 Tim — Pirmasis laiškas Timotiejui
2 Tim — Antrasis laiškas Timotiejui
Tit — Laiškas Titui
Fm — Laiškas Filemonui
Žyd — Laiškas Žydams
Jok — Jokūbo laiškas
1 Pt — Pirmasis Petro laiškas
2 Pt — Antrasis Petro laiškas
1 Jn — Pirmasis Jono laiškas
2 Jn — Antrasis Jono laiškas
3 Jn — Trečiasis Jono laiškas
Jud — Judo laiškas
Apr — Apreiškimas Jonui

KOMENTARŲ LEIDIMO REIKALU

Tremtyje lietuvių kalba knygų ir bendrai spaudos leidimas yra nuostolingas. Daugiausia spaudos darbuotojai dirba tik iš pasišventimo, be jokio materialinio atlyginimo. Parduotuvėse savininkai sako, kad iš knygų pardavimo jie nieko neuždirba. Jei taip yra bendrai su literatūra, tai ką bekalbėti apie tikybinę spaudą ir dar evangelišką. Ji išsilaiko tik remiama įvairių draugijų bei pavienių asmenų.

Komentarus rašyti ir leisti pasiryžau raginamas vidujinio balso. Ši Naujojo Testamento knyga yra paskutinė. Naujojo Testamento komentarų — aiškinimų viso yra penkios knygos — tomai. 1. Mato — Morkaus Evangelijos, 2. Luko — Jono Evangelijos, 3. Apaštalų Darbai, 4. Apaštalo Povilo laiškai ir 5. likusių apaštalų laiškai ir Apreiškimas Jonui. Esu dėkingas visiems, įvairiais būdais prisidėjusiems prie šio darbo įgalinimo — išleisti šias knygas, už patarimus, pastabas, kritiką, maldas, knygų platinimą ir t.t.

Knygose yra daug trūkumų kalbos atžvilgiu ir nepastebėtos klaidos, skaitant korektūrą.

Viso Šventojo Rašto, Senojo ir Naujojo Testamento lietuvių kalba, iš viso, nebegalima gauti. Šiuo metu ruošiamas spaudai viso Šventojo Rašto tekstas. Prie šio teksto paruošimo dribu ir aš. Tuo pačiu metu, suradęs valandėlę laiko, rašau Senojo Testamento komentarus. Juos leisti pradėsiu tik tada, kai viso Šventojo Rašto teksto paruošimas spaudai bus baigtas.

Minėtų knygų dar kiek turiu. Kas norėtų jų gauti sau ar draugams, malonėkite man parašyti.

LAIŠKAS ŽYDAMS

Kas yra autorius žydams laiško nėra žinoma. Graikų kalba yra puiki. Kas laišką rašė, gerai mokėjo graikų kalbą ir puikiai žinojo Senąjį Testamentą. Kai kas mano, kad apaštalas Povilas parašė laišką hebrajų kalba, o Lukas padarė vertimą. Tai yra tik spėliojimas. Laiško autorius galėjo būti Barnabas arba Apolas, arba kas kitas iš apaštalų bendradarbių.

Kam laiškas adresuotas nėra minima. Iš turinio atrodo, kad jis buvo skirtas krikščionims kilusiems iš žydų. Laiške yra labai daug citatų iš Senojo Testamento. Laiško turinys iškelia Jėzų. Viešpats yra kilnesnis už angelus, kunigus, apeigas, Mozę, įstatymą, aukas. Daugelis mano, kad laiškas rašytas tarp 60-70 metų. Krikščionių persekiojimas minimas, o Jeruzalės sunaikinimas ne. Laiško tikslas buvo skatinti krikščionis ištverti.

JĖZAUS DIDYBĖ, Žyd, 1,1-3

1 Daugel kartų ir įvairiais būdais praeityje Dievas
kalbėjo mūsų protėviams per pranašus, 4 M 12,6-8, 2 o
pagaliau šiomis dienomis prabilo į mus per Sūnų, kurį
paskyrė visatos paveldėtoju ir per kurį sutvėrė pasaulius,
Jn 1,10; Ps 2,8; Mt 21,38. 3 Jis, Viešpaties šlovės
atšvaistas ir Jo esybės paveikslas, nešantis savo galingu
žodžiu visatą, nuplovęs nuodėmes atsisėdo Jo Didenybės
dešinėje aukštybių aukštybėse, Jn 1,14; 2 Kor 4,4; Kol
1,15; Žyd 9,14; Ps 110,1.

Laiškas pradedamas be jokio įvado, nesakyta kas rašo, nei kam. Nėra jokio kreipinio. Pradedamas, lyg paskaita. Trumpais, aiškiais sakiniais pasakoma labai daug. Viso laiško turinys yra Sūnus — Jėzus.

Daugel kartų Dievas kalbėjo per pranašus įvairiopai: apreiškimais, sapnais, pergyvenimais. Pranašais vadinami visi, per kuriuos ką nors Dievas praneša; Abraomas, Juozapas, Mozė. Dievas pranešimus davė ne tik išrinktajai tautai, bet ir kitoms tautoms. Nuo pranašo Malakijo laikų Jo kalbos sustojo. Dabar Jis vėl prabilo per Sūnų. Tai paskutinis laikas, Mesijaus laikas. Sūnus buvo pirm amžių, kaip ir Dievas. Per Sūnų sukurta visata. Ji yra Jo nuosavybė. Jis ją išlaiko. Sūnus apreikštas tik paskutiniais laikais. Sūnus yra Dievo esybės. Jis atliko išganymo darbą. Jis mirė. Jis yra išaukštintas. Smulkmeniškai nepasakyta kaip, bet bendrai — labai daug išreikšta. Sūnus yra Tėvo atšvaistas — apreiškėjas, visatos priežastis, nupuolusių žmonių Išgelbėtojas.

SŪNUS YRA PRAKILNESNIS UŽ ANGELUS, Žyd 1,4-14

4 Ir tapo tiek prakilnesnis už angelus, kiek aukštesnį
už juos paveldėjo vardą. 5 Kuriam gi angelų kada nors
buvo pasakyta: „Tu esi mano sūnus, šiandien pagimdžiau
tave?" Ir vėl: „Aš jam būsiu Tėvas, o jis bus man sūnus",
Ps 2,7; 2 Sam 7,14. 6 Toliau, įvesdamas Pirmagimį į
pasaulį, Jis sako: „Tepagarbina Jį visi angelai", Rom
8,29; Ps 97,7. 7 Angelams taip sako: „Jis daro savo
pasiuntinius lygius vėjams, savo tarnus — ugnies
liepsnomis", Ps 104,4. 8 O Sūnui: „Tavo sostas, Dieve,
amžių amžiams, ir teisingumo lazda yra tavo karališkoji
lazda, Ps 45,7. 9 Tu pamilai teisingumą ir nekentei
nedorybės, todėl patepė tave Dievas, tavo Dievas,
džiaugsmo aliejumi gausiau negu tavo bičiulius", Ps 45,8;

Apr 10,38. 10 Ir: „Iš pradžių Tu, Viešpatie, sutvėrei žemę, ir dangūs — tavo rankų darbus, Ps 8,4; 102,26. 11 Jie išnyks, o Tu pasiliksi, jie visi pasens, lyg drabužis, Iz 34,4, 12 ir kaip apsiaustą Tu juos suvyniosi, ir jie bus pakeisti. Bet Tu esi tas pats, ir tavo metai nepasibaigs", Ps 102,26-27. 13 Ar kuriam iš angelų Jis kada sakė: „Sėskis mano dešinėje: Aš patiesiu tavo priešus, tarsi pakoją po tavo kojų?" Ps 110,1; Mt 22,44. 14 Argi jie visi nėra tarnaujančios dvasios, išsiųstos patarnauti tiems, kurie paveldės išganymą? Ps 91,11; 34,3; 103,20-21.

Čia neaiškinama apie angelus, bet tik sakoma, kad Jėzus yra kilnesnis už juos. Tas įrodoma Šventojo Rašto citatomis. Citatos yra imtos ne iš hebrajų kalbos, bet iš graikų — Septugintos Biblijos vertimo. Jėzus yra kilnesnis už Dievo pašauktus žmones, Dvasia papildytus pranašus ir dvasinius tvarinius — angelus. Jo vardas ir pareigos yra nepalyginamai kilnesnės už angelų. Šventasis Raštas tik Jėzų vadina Dievo Sūnumi, Ps 2,7. Dievas yra Jo Tėvas. Angelai garbina ir šlovina Jį. Kristaus sostas išlieka amžinai. Angelai yra Jo tarnai. Jėzaus karalystė išliks amžinai. Jo viešpatavimas bus tobulai teisingas. Praeina ne tik gyvūnų ir augalų amžius, bet ir žemės, ant kurios mes gyvename. Jėzus lieka visada tas pats. Jėzus yra Dievo Didybės dešinėje. Jėzaus visi priešai bus patiesti prie Jo kojų. Jis darė tik gera, bet priešų yra daug. Nesistebėk jei, gera darydamas, įsigyji priešų. Jėzus yra tikinčiųjų Išgelbėtojas, o angelai tarnauja jiems. Gelbėtojas visada yra tvirtesnis, galingesnis už išgelbėjamąjį. Tarnautojai dažnai yra kilnesni ir reikšmingesni už patarnaujamuosius. Mokytojai patarnauja vaikams, kad jie pasiektų mokslo. Karaliai, prezidentai, valdininkai patarnauja piliečiams, kad jie galėtų ramiai gyventi. Gydytojai patarnauja ligoniams, kad pasveiktų. Ne tik kilnieji angelai išsiųsti patarnauti išganytiesiems,

bet ir pats Viešpats tapo visų tarpininku ir tarnu, kad išgelbėtų nupuolusią žmoniją — mane ir tave.

ĮSIGILINK Į TĄ, KĄ GIRDĖJAI, Žyd 2,1-4

1 Todėl turime kuo rūpestingiau apmąstyti, ką
girdėjome, kad nepraplauktume (tarsi laivas) pro šalį. 2
Jei per angelus paskelbtas žodis turėjo galios ir kiekvienas
nusižengimas bei neklusnumas susilaukdavo teisėtos
bausmės, Apd 7,53; Gal 3,19, 3 tai kaipgi pabėgsime nuo
jos, nepaisydami tokio didžio išganymo? Juk jis,
prasidėjo Viešpaties skelbimu, yra mums patvirtintas tų,
kurie patys girdėjo, Žyd 10,29; 12,25, 4 Dievui
prisidedant prie jų liudijimo savo stebuklingais ženklais,
visokiais galybės darbais ir Šventosios Dvasios
dovanomis, paskirstytomis Jo valia, Mk 16,29; Apd 2,22;
2 Pt 3,13.

Daugelis įvairiausių galimybių praeina nepastebėtos. Taip praėjo Izraelio tautai skelbtas išganymas. Taip jis nepastebėtas gali praeiti ir kiekvienam pro šalį, lyg koks nežymus įvykis. Praeitos progos nebesugrąžinamos. Rašytojas primena, kad įstatymas buvo duotas per angelus, Apd 7,38; Gal 3,19. Šventajame Rašte nedaug apie tai rašyta. Rabinai taip aiškino: žmonės gerai žinojo, jei kas įstatymo nepaisys, bus nubaustas. Taip būdavo pavienio žmogaus gyvenime, taip ir visos Izraelio tautos. Evangelija yra žymiai svarbesnė už įstatymą. Ją paskelbė pats Viešpats Jėzus. Ją paliudijo tie, kurie Jį matė. Dievas patvirtino jos tiesą įvairiausiais ženklais. Ji yra žymiai svarbesnė už angelų paskelbtą įstatymą. Kas jos nepriima, — netiki ja, tas nepaiso Jėzaus, Dievo, liudininkų, kurie net kankiniais mirė, ir Dvasios veikimo bei įvairiausių ženklų — stebuklų. Kuris nesidomi

Evangelijos tiesomis ir į jas nesigilina, tas bus teisiamas. Tą sako ne tik ši Šventojo Rašto vieta, bet ir daugelis kitų.

VISA JĖZUI PAJUNGTA, Žyd 2,5-8

5 Ne angelams Jis pajungė ateities pasaulį, apie kurį kalbame, 2 Pt 3,13. 6 Beje, vienas kažkur paliudijo: „Kas yra žmogus, kad jį atsimeni, kas Žmogaus Sūnus, kad Juo rūpiniesi? Job 7,17; Ps 8,5; 144,3. 7 Padarei Jį trumpam laikui žemesnį už angelus, didybe ir garbe Jį apvainikavai, 8 visą pajungei Jo valdžiai. Jeigu jau visa pajungta, tai nepaliko nieko, kas nebūtų Jam pajungta. Vis dėlto dabar dar nematome, jog visa Jam pajungta, Mt 28,18; 1 Kor 15,27.

Šventasis Raštas daug kalba apie ateities, naują, amžiną pasaulį. Jo valdovas bus Jėzus. Psalmėje 8,3-6 pasakojama apie visatą. Koks menkas yra žmogus, palyginant jį su planetomis ir žvaigždėmis! Čia minimas ir Žmogaus Sūnus — Jėzus, kuris priėmė žmogaus kūną. Tas Jo menkumas buvo tik laikinas. Dabartinė žemė sunyks, ateities pasaulis pasireikš. Žmogus skirtas irgi ateičiai. Naujojo pasaulio valdovas bus Jėzus. Tada pasirodys visa Jo didybė.

JĖZUS IŠAUKŠTINTAS PER MIRTĮ, Žyd 2,9-18

9 Mes gi regime Tą „trumpam laikui žemesnį, negu angelai" — Jėzų, už mirties kentėjimus „apvainikuotą didybe ir garbe". Reikėjo, kad Dievo malone už kiekvieną Jis paragautų mirties, Fil 2,8-9; 2 Kor 5,15; 1 Jn 2,2. 10
Tasai, kuriam ir iš kurio yra visata, norėjo daugybę savo vaikų nuvesti į garbę. Todėl priderėjo, kad kentėjimais ištobulintų jų išganymo vadą, Jn 1,3. 11 Juk šventintojas ir šventinamieji — visi kyla iš vieno. Todėl Jis nesigėdija juos vadinti broliais, Mk 3,34-35, 12 tardamas: „Aš

paskelbsiu tavo vardą savo broliams, surinkime tave šlovinsiu giesme", Ps 22,23; Jn 20,17. 13 Ir vėl: „Aš Juo pasitikėsiu". Ir vėl: „Štai Aš ir mano vaikai, kuriuos man davė Dievas", Iz 8,18; Ps 18,3. 14 Kadangi kraujas ir kūnas vaikams bendras, tai ir Jis lygiomis juos prisiėmė, kad mirtimi sunaikintų tą, kuris turėjo mirties valdžią, tai yra velnią, 2 Tim 1,10, 15 ir išvaduotų tuos, kurie, bijodami mirties, visam gyvenimui buvo patekę į vergiją, Lk 1,74; Rom 8,15. 16 Juk, iš tiesų, Jam rūpėjo ne angelai, bet Abraomo palikuonys. 17 Todėl Jis turėjo visu kuo tapti panašus į brolius, kad būtų gailestingas ir ištikimas Dievui, vyriausiasis kunigas, ir permaldautų už žmonių nuodėmes, Fil 2,7; Žyd 4,15. 18 Pats, iškentęs bandymus, Jis gali padėti tiems, kurie yra bandomi.

Dar nematome. Jėzus priėmė žmogaus kūną, kentėjo ir mirė. Mirtis yra naikintoja. Žmonės bijo jos, bet privalo mirti. Žmonija yra nupuolus. Žmonės yra nuodėmės, mirties ir velnio vergai. Kiekvienam reikalinga pagalba. Gelbėtojas privalo įeiti į gelbiamojo padėtį. Išgelbėti skęstantį, gelbėtojas privalo šokti į vandenį. Jėzus todėl tapo žmogumi, kad išgelbėtų žmogų. Toks buvo Dievo gelbėjimo kelias. Toks jis yra dar ir dabar. Taip pat ir tikintys dėl Evangelijos skelbimo turi daug kentėti. Tikinčiųjų ir visų kitų gyvenimas yra panašus. Jie dažnai vargsta dėl kitų, dar daugiau tikintieji dėl tikėjimo. Jėzus mirdamas nugalėjo mirtį ir velnią. Kaip tas įvyko, nėra sakyta. Bet Šventasis Raštas tą moko. Tikintis tą jaučia ir tiki.

Angelams nereikalingas išganymas, jie negali išganyti žmonių. Jėzaus išgelbėjimas liečia Abraomo palikuonis — tikinčiuosius.

JĖZUS VIRŠESNIS UŽ MOZĘ, Žyd 3,1-6

1 Taigi, šventieji broliai, dangiškojo pašaukimo dalininkai, įsigilinkite į mūsų tikėjimo Apaštalą ir vyriausiąjį kunigą Jėzų, Žyd 4,14. 2 Jis buvo ištikimas savo Sutvėrėjui, kaip ir „Mozė visuose Jo namuose", 4 M 12,7. 3 Juk Jis yra pripažintas vertu didesnės garbės už Mozę, kaip didesnės pagarbos vertas statytojas už namą, Sak 6,12. 4 Mat, kiekvieną namą kas nors stato, o visus daiktus sutvėrė Dievas, 2 Kor 5,5. 5 „Mozė ištikimas visuose Jo namuose", kaip tarnas būsimiems apreiškimams paliudyti. 6 O Kristus kaip Sūnus viešpatauja „Jo namuose", ir tie Jo namai esame mes, jeigu išsaugosime tvirtą pasitikėjimą ir garbę su viltimi.

Mozė buvo ištikimas, 4 M 12,7, kaip tarnas Izraelio namams. Jėzus yra namų savininkas. Izraelitai laikė Mozę įstatymo davėju — Izraelio steigėju. Tikrybėje Jėzaus santykis su Moze yra, kaip namų savininko su tarnu. Namai — surinkimas, — šventieji broliai. Jie yra šventi Jėzaus pašaukimu, o ne savo pastangomis ar darbais.

PAKLUSKITE „ŠIANDIEN", Žyd 3,7-19

7 Taigi, kaip Šventoji Dvasia sako: „Jei šiandien išgirsite Jo balsą, Žyd 4,7; Ps 95,7, 8 neužkietinkite savo širdžių, kaip per maištą, gundymo dieną dykumoje, 9 kur jūsų tėvai gundė mane ir mėgino, nors regėjo mano darbus per keturiasdešimt metų, 2 M 17,7. 10 Todėl įnirtau prieš šią giminę ir pasakiau: ‚Visada jie klysta širdyje; jie nepažįsta mano kelių'. 11 Taigi užsirūstinęs prisiekiau:"Jie neįžengs į mano poilsį' "! 4 M 14,23. 12 Žiūrėkite, broliai, kad kurio jūsų širdyje neužsimegztų netikėjimo piktybė, atitolinanti nuo gyvojo Dievo. 13

Verčiau raginkite vieni kitus kasdien, — kol dar tebėra „šiandien", — kad kurio jūsų neužkietintų nuodėmės klasta, Mt 18,15; 1 Tes 5,11-14.
14 Juk tapote Kristaus dalininkai, — tiktai išsaugokite pirmykštį tikėjimo tvirtumą iki galo, 6,11.
15 Juk pasakyta: „Jei šiandien išgirsite Jo balsą, neužkietinkite savo širdžių, kaip per maištą", Žyd 3,7.
16 Kas gi buvo tie, kurie išgirdę maištavo? Ar ne visi Mozės išvestieji iš Egipto? 4 M 14,24-30.
17 Prieš ką Jis buvo „įnirtęs per keturiasdešimtis metų?" Argi ne prieš nusikaltusius, kurių „lavonai krito dykumoje?" 4 M 14,46; 1 Kor 10,5.
18 O kam „prisiekė, jog neįžengs į Jo poilsį", jei ne tiems, kurie Jo neklausė?!
19 Taigi matome, kad jie negalėjo įžengti dėl netikėjimo, Žyd 4,6.

Izraelitai matė labai daug Dievo stebuklų. Dievas išvedė juos iš Egipto ir vedžiojo 40 metų po tyrus. Nors Dievas vaikščiojo su jais, daugelis savo širdyje netikėjo ir bandė Dievą. Čia minima psalmė 95 ir 2 M 17,1-17; 4 M 14. Dėl izraelitų netikėjimo, visa karta turėjo 40 metų klajoti po tyrus ir mirti joje. Apaštalas primena krikščionims paklusti Šventosios Dvasios įspėjimams. Širdies netikėjimas yra didžiausia nuodėmė. Tad, kai „šiandien" Šventoji Dvasia veikia — paklusk! Rytojus ne mūsų, mes gyvename tik „šiandien". Netikėjimas yra labai pavojingas, todėl primenama pakartotinai Žyd 6,4-6; 10,26-29. Pradžia yra gera ir reikalinga, bet reikalinga ir ištvermė iki galo. Dievo malonės veikimas turi ribą. Neklaužadoms pasireiškia Dievo įnirtimas. Taip buvo izraelitams, taip gali būti ir krikščionims.

PAŽADĖTOJI ŽEMĖ — NUTEISINIMAS, Žyd 4,1-11

1 Dar tebegalioja pažadas įeiti į Jo poilsį. Todėl nesnauskime, kad kuris nors jūsų nepasirodytų praradęs

tą progą. 2 Mes, kaip ir jie, gavome gerąją naujieną. Vis dėlto išgirstas žodis neišėjo jiems į naudą, nes jie tikėjimu nesijungė su kitais, kurie girdėjo. 3 O mes, įtikėjusieji, einame į poilsį, kaip Jo pasakyta: „Todėl užsirūstinęs prisiekiau: ‚Jie neįžengs į mano poilsį' ". Nors darbai buvo užbaigti nuo pasaulio sutvėrimo, Žyd 3,14; Ps 95,11, 4 tačiau Jis vienoje vietoje išsireiškė apie septintąją dieną: „Septintąją dieną Dievas ilsėjosi po visų savo darbų", 1 M 2,2. 5 Ir vėl kitoje vietoje: „Jie neįžengs į mano poilsį". 6 Kadangi kai kuriems skirta įžengti, o tie, kurie pirma gavo gerąją naujieną, neįėjo dėl neklusnumo, 7 Jis vėl nustato dieną — „Šią dieną", — po kiek laiko kartodamas Dovydo lūpomis, kas ir kadaise buvo pasakyta: „Jei šiandien išgirsite Jo balsą, neužkietinkite savo širdžių", Ps 95,7; Žyd 3,7. 8 Jeigu Jozuvas būtų juos įvedęs į poilsį, Dievas nebebūtų kalbėjęs apie kitą, dar vėlyvesnę dieną, 5 M 31,7. 9 Taigi Dievo tautos dar laukia sabatos poilsis, 10 nes, "kas įeina į poilsį", taipogi "ilsis po darbų", panašiai kaip Dievas ilsėjosi po savųjų, Apr 14,13. 11 Tad stenkimės įžengti į aną poilsį, kad niekas nebenupultų, sekdamas neklusnųjų pavyzdžiu.

Rašytojo įrodymai mums yra pavyzdžiai. Poilsis yra nuteisinimas, — Dievo ramybės pasireiškimas širdyje per tikėjimą. Tas pažadas tęsis iki Jėzaus atėjimo. Tą ilgėsį žmonės jautė ir jaus. Ilsėtis Dieve yra visada galima. Rašytojas mini tą poilsį tuojau po pasaulio tvėrimo. Jis toliau mini Jozuvo ir Dovydo laikus. Įžengti į tą poilsį, nuteisinimą, yra įmanoma kiekvienam ir šiandien. Ir geriausi vadai bei skelbėjai negali jo mums duoti. Mozės, taip ir paties Viešpaties Jėzaus kalba neišgelbėjo žmonių. Nuteisinimas įgyjamas tikėjimu, veikiant Šventajai Dvasiai.

DIEVO ŽODŽIO GALIA, Žyd 4,12-13

12 Dievo žodis yra gyvas, veiksmingas, aštresnis už dviašmenį kalaviją. Jis prasiskverbia iki sielos ir dvasios, iki sąnarių ir (kaulų) smegenų, ir teisia širdies sumanymus bei mintis, Jer 23,30. 13 Jam nėra jokių paslėptų padarų, bet visa yra gryna ir atidengta akims To, kuriam turėsime duoti apyskaitą, Ps 139,11-12; Pat 15,11.

Izraelis daug kartų patyrė, kad Dievo žodis yra gyvas ir veiksmingas. Ir žmogaus žodis turi galią. Be žodžio (kalbos) neįmanomas joks bendras darbas. Dievo žodis pasiekia visą žmogų: jausmus, sąžinę, valią. Nuo to žodžio žmogus negali nieko paslėpti. Kaip dviašmenis kalavijas gali suardyti žmogaus kūną, panašiai Dievo žodis paveikia žmogaus dvasią. Kardas paveikia tik ardančiai, Dievo žodis teigiamai. Mes dažnai Dievo žodį iškreipiame savo išmintimi. O, kad Dievo žodis veiktų mus!

JĖZUS — VYRIAUSIAS KUNIGAS BE NUODĖMĖS, Žyd 4,14-16

14 Turime didį vyriausiąjį kunigą, praėjusį pro dangus Dievo Sūnų Jėzų, taigi tvirtai laikykimės tikėjimo, Žyd 3,1; 7,26; 9,12; 10,23. 15 Mes gi turime ne tokį vyriausiąjį kunigą, kuris negalėtų atjausti mūsų silpnybių, bet, kaip ir mes, visaip bandytą, tačiau nenusidėjusį, Iz 53,3; Žyd 2,18. 16 Todėl su pilnu pasitikėjimu artinkimės prie malonės sosto, kad gautume gailestingumą ir rastume malonę patirti bei pagalbą deramu laiku, 1 Jn 3,21; Rom 3,25.

Visi izraelitai gerai žinojo kunigus iš levitų giminės. Apaštalas daugeriopu būdu palygina juos su Kristumi. Levitiški kunigai būdavo įstatomi žmonių. Vyriausiasis

kunigas įeidavo kartą per metus į švenčiausiąją. Jėzus, vyriausiasis kunigas, buvo pašauktas ir įstatytas paties Dievo. Jis įžengė į patį dangų. Jis supranta gerai kiekvieną, nes Jis turėjo žmogišką kūną ir kraują. Jis buvo gundomas ne tik pradėjęs Evangeliją skelbti (tyruose), Lk 4,13, bet ir vėliau, Lk 22,28. Mes esame sukrėčiami gundymų. Jis visuose gundymuose liko be nuodėmės. Jėzus yra vyriausias, Dievo valia įstatytas, kunigas. Dabar dar yra „šiandien", galima ateiti prie malonės sosto, gauti atleidimą.

JĖZUS DIEVO PAŠAUKTAS — PAKLUSNUS, Žyd 5,1-10

1 Juk kiekvienas vyriausiasis kunigas imamas iš
žmonių tarpo ir skiriamas atstovauti žmonėms pas Dievą,
kad aukotų dovanas ir aukas už nuodėmes, Žyd 2,17. 2
Jis sugeba atjausti nežinančius ir klystančius, nes ir pats
yra apgaubtas silpnumo, Žyd 4,15, 3 ir dėl jo turi aukoti
aukas, kaip už tautos nuodėmes, taip ir už savo3 M 4,3. 4
Ir niekas pats nepasiima tos garbės, o vien tik tas, kuris
Dievo šaukiamas, kaip Aronas. 5 Taip pat ir Kristus ne
pats sau suteikė garbę tapti vyriausiuoju kunigu, bet tas,
kuris Jam sakė: „Mano Sūnus Tu esi, šiandien tave
pagimdžiau", Jn 8,54; Ps 2,7; Žyd 1,5. 6 Kitoje vietoje
sako: „Tu esi kunigas per amžius Melchizedeko būdu",
Ps 110,4; Žyd 7,17-21. 7 Jis savo kūno dienomis siuntė
savo prašymus bei maldavimus su garsiu šauksmu bei
ašaromis į Tą, kuris Jį galėjo išgelbėti nuo mirties, ir buvo
išklausytas nuo baimės dėl savo pagarbumo. 8 Būdamas
Sūnus, Jis savo kentėjimuose išmoko klusnumo, Fil 2,8,
9 ir, pasiekęs tobulumą, visiems, kurie Jo klauso, tapo
amžinojo išganymo priežastimi, Žyd 2,10, 10 Dievo
pavadintas vyriausiuoju kunigu Melchizedeko būdu.

Vyriausias vyskupas būdavo pašaukiamas iš žmonių tarpo. Jėzus irgi tapo žmogumi. Vyskupas priėmė ir aukojo aukas. Jėzus pats tapo auka. Vyskupas aukomis suderino žmones su Dievu. Sąmoningai ir grubiai nusikaltusiems nebuvo suderinimo. Tokių laukė teismas ir bausmė. Sąmoningai atmetantiems Šventosios Dvasios veikimą nėra atleidimo. Vyriausias vyskupas ir visi kunigai buvo pašaukiami iš Levio giminės. Jėzų pašaukė pats Dievas. Naujojo Testamento kunigai privalo būti Dievo pašaukiami, pašaukiami kitaip nėra tikri kunigai. Aronas ir kiti Senojo Testamento kunigai ėjo tik laikinai pareigas. Jėzus yra amžinas vyskupas. Vyskupai privalėjo aukoti ir už savo kaltes. Jėzus buvo be kaltės.

Jėzus meldėsi į Tėvą su ašaromis, verkdamas ir šaukdamas. Visos Jėzaus maldos ir šauksmai nėra užrašyti Šventajame Rašte, kaip ir daugelis kitų ı ykių nėra užrašyta. Jėzus dažnai meldėsi vienas, naktį. Nė vienas nematė Jo ašarų ir negirdėjo tylaus ar garsaus šauksmo. Tokia Jėzaus malda užrašyta Getsemanėje. Todėl daugelis tik ir kalba bei rašo apie Jėzaus Getsemanės maldą. Kiek mūsų maldų yra „sausų" ir be „šauksmo". O kiek tik psskaitomų! Tad nenuostabu, kad maža išklausymų patiriame. Jėzus meldė Tėvą, kuris galėjo išgelbėti Jį iš mirties. Kas būtų buvę iš mūsų, jei Jį Tėvas būtų išgelbėjęs iš mirties? Kai kas aiškina, kad Jėzus nebuvo išgelbėtas, tuo pačiu reiškia — ir nebuvo išklausytas. Jėzus siuntė savo maldas tam, kuris galėjo Jį išgelbėti, bet Jis visai nemeldė išgelbėti iš mirties. Kai Petras norėjo įtikinti Jį nemirti, Jis pavadino Petrą šėtonu. Jėzus meldė išgelbėti Jį iš baimės. Jis ir buvo išgelbėtas iš jos Getsemanės sode. Graikų kalboje aiškiai minimas išgelbėjimas iš baimės. Jėzus išmoko paklusti Tėvui iki mirties. Jis pasiekė paklusnumo tobulybę. Daugelis krikščionių ne tik bijo, bet ir nenori kentėti. Krikščionių be kentėjimų dėl Jėzaus ir Evangelijos nėra.

Tokius Šventasis Raštas vadina svetimais — pavainikiais, Žyd 12,8. Jėzus tik tokių Išganytojas ir Viešpats. Apie vyriausio vyskupo būdą pagal Melchizedeką yra rašyta vėliau.

DAUGELIO „KRIKŠČIONIŲ" SILPNYBĖ, Žyd 5,11-14

11 Apie tai mums reikėtų daug kalbėti, bet sunku jums
išaiškinti, nes pasidarėte nerangūs klausyti, Jn 16,12. 12
Ir, nors, žiūrint laiko, jūs jau turėtumėte būti mokytojai,
iš tiesų reikia, kad jus vėl kas nors pamokytų pagrindinių
dalykų apie Dievo apreiškimą. Jūs tapote tokie, kuriems
reikia pieno, o ne stipraus valgio, 1 Kor 3,1-3. 13 Juk
kiekvienas, kas minta pienu, dar neišmano teisumo
mokslo, nes tebėra kūdikis, Ef 4,14. 14 Tik subren-
dusiems dera stiprus maistas — tiems, kurie pratybomis
išlavino savo pojučius ir sugeba atskirti gera nuo blogo, Iz
7,15; 1 Kor 2,14-15.

Reikšmingiausias Jėzaus veiksmas buvo Jo mirtis. Ji yra mūsų Viešpaties suderinimo auka su Dievu. Jėzus, kaip vyriausias vyskupas, suderino mus. Daugelis žydų tikėjo Jėzų esant Mesija, Apd 21,20. Jie laukė politinio Mesijo, tai buvo jų didelis klydimas; todėl apaštalas matė reikalą paaiškinti jų dvasinę būseną. Jie yra lyg protiniai atsilikę vaikai. Žiūrint metų skaičiaus, jie turėtų būti protingi, bet jų protavimas yra vaikiškas. Apie Jėzaus didybę dvasiniu būdu, kad Jo karalystė yra ne iš šio pasaulio, jie mažai suprato. Juos reikia vėl mokyti krikščioniško mokslo pradmenų — atsivertimo, atgimio. Tokie buvo pirmi krikščionys iš žydų. Mūsų laikais su daugeliu krikščionių yra dar blogiau. Yra bažnyčių, kurios atgimimo ne tik nebeskelbia, bet nuteisinimą per tikėjimą, išganymo užtikrinimą, visai smerkia.

ATPUOLUSIŲJŲ BŪKLĖ, Žyd 6,1-8

1 Todėl, palikę pradinį Kristaus mokslą, kreipsimės prie tobulo mokslo, užuot vėl dėję pamatus apie atsivertimą nuo negyvų darbų, tikėjimą Dievu, 2 mokymą apie krikštus, rankų uždėjimą, mirusiųjų prikėlimą ir amžinybės teismą. 3 Jei Dievas leis, tai darysime, Apd 18,21. 4 Kurie kartą jau buvo apšviesti, paragavo dangaus dovanos, tapo Šventosios Dvasios dalininkais, Žyd 10,26; 2 Pt 2,20-21, 5 patyrė gerąjį Dievo žodį bei būsimojo amžiaus galybę 6 ir atpuolė, tų nebeįmanoma iš naujo atgaivinti atsivertimui, nes jie sau kryžiuoja Dievo Sūnų ir išstato Jį paniekai, Žyd 10,29. 7 Jeigu žemė sugeria dažnų lietų ir iš jos želia želmenys, naudingi tiems, kurie ją dirba, tai ji susilaukia Dievo palaimos, Ps 65,10, 8 bet jeigu ji teželdo erškėčius bei usnis, tai ji niekam tikusi, ant jos krinta prakeikimas, ir galiausiai ji bus sudeginta, Iz 5,6.

Apaštalas laiko Kristaus pradiniu mokslu atsivertimą nuo negyvų darbų. Tai nėra žydų apeigos, bet nuodėmingas gyvenimas ir paties žmogaus pastangos išsigelbėti.

Žmogui yra įmanoma suprasti dievišką darbą, pergyventi atgimimą, patirti Dvasios liudijimą, turėti viltį amžinojo gyvenimo ir po to nupulti. Tai gali įvykti atskiram asmeniui, arba krikščionių grupėms. Gali būti dalinas arba visiškas nupuolimas. Galima tapti visišku viešu Kristaus priešu, Jį viešai niekinti. Tai yra kas nors panašaus, ką Kristus minėjo, Mt 12,31-32; Mk 3,28-30. Iš tokios būklės išsigelbėti žmogus neturi galios. Dievas kartais ir tokius išgelbsti, bet labai retais atvejais.

DŽIUGI VILTIS, Žyd 6,9-20

9 Nors šitaip kalbame, bet jums, mylimieji, tikimės geresnių, vedančių į išganymą, dalykų. 10 Dievas nėra

neteisingas. Jis nepamirš jūsų darbų, jūsų meilės, kurią
parodėte Jo vardui, kai tarnavote ir tebetarnaujate
šventiesiems, Mal 3,14-16; Mt 10,42. 11 Todėl trokštame,
kad kiekvienas iš jūsų iki galo rodytų ankstyvesnį uolumą
pilnai vilčiai pasiekti, Žyd 3,6-14; Kol 2,2, 12 kad
neaptingtumėte, bet būtumėte sekėjai tų, kurie tikėjimu ir
ištverme paveldi pažadus, Žyd 10,36. 13 Kai Dievas davė
Abraomui pažadus, neturėdamas kuo aukštesniu
prisiekti, prisiekė savimi, 1 M 22,16, 14 ir tarė: „Iš tiesų,
laiminte laiminsiu tave, dauginte dauginsiu tave". 15 Ir
jis, kantriai laukdamas, gavo, kas buvo pažadėta. 16
Žmonės prisiekia aukštesniais dalykais ir kiekvieno ginčo
pabaigoje patvirtinimui vartoja priesaiką, 2 M 22,11. 17
Todėl Dievas, norėdamas stipriau pabrėžti pažado
paveldėtojams savo valios nekintamumą, pridėjo
priesaiką, Žyd 11,9; Rom 11,29. 18 Tad du nenuneigiami
dalykai, kuriuose neįmanoma, kad Dievas meluotų,
tvirtai guodžia mus, ieškančius prieglobsčio mums
duotoje viltyje, Tit 1,2. 19 Ji mums yra tarsi saugus ir
tvirtas sielos inkaras, prasiskverbiantis pro uždangą
vidun, 3 M 16,15; Žyd 9,7, 20 kur už mus kaip pirmtakus
įžengė Jėzus, tapęs amžiams vyriausiuoju kunigu
Melchizedeko būdu, Žyd 4,14.

Autorius sako, kad jis priminė jiems jų būseną, kurioje jie randasi, tarsi ant bedugnės krašto. Tikrybėje jis tiki, kad jie įspėti susipras, grįš prie pirmosios meilės ir uolumo Dievui. Jie buvo uolūs ir dabar dalinai dar yra. Jie tarnavo ir dar tarnauja Dievui ir šventiesiems. Kaip ir kuo jie tarnavo autorius nesako. Jie patys tą gerai žino. Būkite uolūs ir sekite pavyzdį duodančių. Dievas yra teisus. Jis įvykdys savo pažadus. Tą rodo Abraomo pažado pavyzdys. Nors Abraomas turėjo kantriai ir ilgai laukti, jis sulaukė Izaoko. Izraelio, kaip tautos, pažadas įvyko daug vėliau, jau Abraomui mirus. Jis nėra dar ir

šiandien pilnai įvykdytas. Dievas pažadėjo, prisiekė ir ištesės. Čia priesaika minima. Jokūbas priešingai išsireiškia, Jok 5,11. Kai kas atmeta priesaiką, bet laikosi garbės žodžio. Koks skirtumas yra? Mūsų gyvenimas dažnai yra lyg laivas audrų mėtomas. Bet Dievo ištikimybė ir Jo pažadas yra tas gilus vanduo, kurio jokios audors neišjudina. Jame ilsis mūsų sielos viltis lyg koks inkaras. Jis yra Jėzus, Jis įžengė už uždangos, į patį dangų. Jis tapo suderintoju, vyriausiu kunigu Melchizedeko būdu.

MELCHIZEDEKAS IR DEŠIMTINĖ JAM, Žyd 7,1-10

1 Tas Melchizedekas, Salemo karalius, aukščiausiojo
Dievo kunigas, sutiko Abraomą, kai jis grįžo, sumušęs
karalius, ir palaimino jį, 1 M 14,18. 2 Abraomas davė jam
nuo viso dešimtinę. Išvertus jo vardą, jis pirmiausia
teisingumo karalius, paskui Salemo, arba ramybės,
karalius, — 3 be tėvo, be motinos, be kilmės sąrašo,
neturintis nei dienų pradžios, nei gyvenimo pabaigos,
panašus į Dievo Sūnų. Jis lieka kunigas per amžius. 4
Pažvelkite, koks didis tasai, kuriam patriarchas
Abraomas davė dešimtinę nuo karo grobio! 1 M 14,20. 5
Beje, ir Levio sūnūs, kurie gauna kunigystę, pagal
įstatymą turi teisę imti iš žmonių dešimtinę, tai yra imti iš
savo brolių, nors ir jie kilę iš Abraomo giminės, 5 M
14,28. 6 O tas, kuris savęs iš jų nekildino, ėmė dešimtines
iš Abraomo ir palaimino tą, kuris turėjo pažadą, 1 M
14,19. 7 Be abejonių aišku: visada žemesnį laimina
aukštesnis. 8 Ir čia dešimtines ima mirtingi žmonės, o
tenai — žmogus, apie kurį paliudyta, jog jis tebegyvenąs.
9 Ir, taip sakant, per Abraomą ir Levis mokėjo
dešimtines, pats būdamas dešimtinių ėmėjas. 10 Žinoma,
jis dar tebebuvo strėnose tėvo, kurį pasitiko
Melchizedekas, 1 M 14,18.

Senovėje šeimos galva būdavo šeimos valdovas ir kunigas. Kai šeimos išaugdavo į gentę, jos valdovas dažnai būdavo karalius ir kartu kunigas. Kai Izraelis buvo organizuotas į tautą, jį dažnai valdė kunigai, arba valdovai. Vėliau šalia kunigų buvo tautai skirtas karalius. Jo pradžia buvo karaliaus Dovydo asmenyje.

Kas gi buvo Melchizedekas? Šventajame Rašte jis minimas 1 M 14,18 - ir Ps 110,4. Rabinų padavimai sako, kad jis buvęs Semas, Nojaus sūnus, kuris dar gyvenęs Abraomo laikais. Laiško autorius žydams prilygina Melchizedeką su Jėzumi ir daro išvadą, kad Jėzus yra pagal Melchizedeko būdą karalius ir vyriausias kunigas. Jėzus yra viršesnis už Levio giminės kunigystę. Kad Melchizedeko tėvai ir karaliaus chronologija neminima, tad nereiškia, kad jis, iš viso, neturėjo tėvų ir giminės. Ko rabinai nerado Šventajame Rašte, tą jie skaitė iš viso nesamu.

Melchizedekas karalius. Jo vardas reiškia teisingumo ir ramybės karalius. Jėzus irgi toks. Jis buvo aukščiausiojo Dievo kunigas. Jėzus taipgi. Jo giminės choronologija nemini. Jis pavyzdys Jėzui, Ps 110,4. Jis pasitinka Abraomą grįžtantį iš karo ir laimina jį. Jėzus laimina visus atsiverčiančius. Abraomas davė jam dešimtinę nuo karo grobio. Abraomo asmenyje visi Abraomo palikuonys davė jam dešimtinę; taigi ir Levis. Jėzus Melchizedeko būdu yra žymesnis už Levio kunigystę.

JĖZAUS KUNIGYSTĖ YRA VIRŠESNĖ UŽ LEVIO, Žyd 7,11-28

11 Jeigu tobulumas būtų buvęs pasiekiamas levitų
kunigystės dėka, — o tauta jos pagrindu buvo gavusi
įstatymą, — tai kam dar būtų reikėję iškilti kitam kunigui
Melchizedeko būdu ir nesivadinti kunigu Arono būdu?
Gal 2,21. 12 Juk, besikeičiant kunigystei, būtinai keičiasi
ir įstatymas. 13 O tas, apie kurį sakoma, priklausė kitai

giminei, iš kurios niekas netarnavo aukurui. 14 Aišku,
kad mūsų Viešpats buvo kilęs iš Judo giminės, apie kurios
kunigus Mozė nieko nėra kalbėjęs, Iz 11,1; Mt 1,3; Lk
3,33. 15 Tai dar labiau paaiškėja, kai iškyla kitas kunigas,
panašus į Melchizedeką, 16 tapęs kunigu ne kūniško
įstatymo teise, bet nesuardomo gyvenimo galybe. 17 Juk
liudijama: „Tu esi kunigas per amžius Melchizedeko
būdu", Žyd 5,6; Ps 110,4. 18 šitaip atšaukiamas
ankstyvesnis įstatymas dėl savo silpnumo ir
nenaudingumo, 19 — įstatymas gi nieko nepadarė tobulo,
— čia įvedama tvirtesnė viltis, kuria priartėjame prie
Dievo. 20 Juo labiau, kad tai neįvyko be priesaikos, mat,
anie tapdavo kunigais be priesaikos, 21 o šis su priesaika
To, kuris Jam pasakė: „Viešpats prisiekė, ir Jis nesigailės:
„Tu esi kunigas per amžius!" 22 Taigi Jėzus yra tapęs
geresnės sandoros laiduotoju, Žyd 8,6; 12,24. 23 Anų
daugelis tapdavo kunigais, nes mirtis jiems sukliudydavo
ilgiau pasilikti. 24 O kadangi šitas išlieka per amžius, Jis
turi neatšaukiamą kunigystę. 25 Todėl Jis per amžius gali
išgelbėti tuos, kurie per Jį eina prie Dievo. Jis amžinai
gyvens, kad juos užtartų, Jn 14,6; 1 Jn 2,1. 26 Mums ir
priderėjo turėti tokį vyriausiąjį kunigą: šventą, nekaltą,
įtyrą, visiškai skirtingą nuo nusidėjėlių ir išaukštintą virš
dangų. 27 Jam nereikia, kaip kitiems vyriausiems
kunigams, kasdien aukoti aukas pirmiausia už savo
nuodėmes, paskui už tautos, nes Jis tai atliko vieną kartą
visiems laikams, paaukodamas pats save, 3 M 16,3-6. 28
Įstatymas skirdavo kunigais žmones su silpnybėmis, o
priesaika, duota po įstatymo, pašaukė amžiams tobulą
Sūnų, Žyd 5,1-2.

Kunigystė ir įstatymas turėjo būti pakeisti. Jie nepasiekė tikslo. Tikslas buvo padaryti žmones pilnais — tobulais. To nebuvo pasiekta. Vitoje Levio giminės

kunigystės, Jėzus buvo pašauktas Melchizedeko būdu Jėzus turėjo galios teikti amžiną gyvenimą, kadangi Jis buvo prieš amžius ir amžiams. Kunigai iš Levio giminės nesuteikė nė vienam tobulybės. Jėzus kilimo ne iš Levio bet iš Judo giminės, pagal Melchizedeko būdą teikė ir teikia pilną išganymą ir suderinimą su Dievu. Sandora nėra tikslus išreiškimas. Mes suprantame, kad sandorą sudaro dvi pusės. Šventojo Rašto sandora yra vienpusiška — tik iš Dievo. Tai yra Jo maloningas potvarkis kuriuo duodamas tikintiesiems amžinas gyvenimas. Kunigai iš Levio giminės tapo kunigais pagal gimimą. Jų buvo daug. Jie gyveno trumpai ir mirė. Jėzus įstatytas kunigu Dievo pašaukimu ir Jo priesaika. Jis gyvena amžinai. Jis yra tik vienas. Jis yra Dievo akivaizdoje ir gali visada užtarti nusidėjėlius. Be to, Jėzus yra šventas. Jam nereikia jokių aukų aukoti už save. Jis paaukojo pat save visiems laikams. Toks vyriausias kunigas buvo reikalingas. Toks yra Jėzus.

JĖZUS YRA AUKŠTESNĖS SANDOROS KUNIGAS, Žyd 8,1-13

1 Mūsų svarstymu svarbiausias dalykas yra: mes
turime tokį vyriausiąjį kunigą, kuris danguje atsisėdo
Didenybės sosto dešinėje, Ef 1,20; Kol 3,1, 2 kaip einantis
kunigystės tarnybą šventovėje ir tikroje padangtėje, kurią
pastatė ne žmogus, o Viešpats. 3 Kiekvienas vyriausiasis
kunigas skiriamas aukoti dovanas ir aukas, tad ir šis
privalo turėti, ką aukoti, Žyd 5,1; Ef 5,2. 4 Jeigu Jis būtų
žemėje, Jis nebūtų kunigas, nes čia jau yra, kas pagal
įstatymą aukoja dovanas. 5 Jie tarnauja dangiškųjų
dalykų paveikslui ir atspindžiui, panašiai kaip buvo
pamokytas Mozė, kai rengėsi statyti padangtę: „Žiūrėk,
— sako jam, — kad visa padarytumei pagal tą pavyzdį
kuris tau buvo parodytas ant kalno", Kol 2,17; 2 M 25,40;
Apd 7,44. 6 Dabar Jis užima juo praklinesnę tarnystę, juo

yra tarpininkas aukštesnės sandoros, besiremiančios
svarbesniais pažadais, 2 Kor 3,6-8; Žyd 7,22. 7 Jeigu
pirmoji sandora būtų buvusi be trūkumų, nebūtų reikėję
ieškoti vietos antrajai, 8 Jis sakė, peikdamas juos: „Štai
ateis dienos, — sako Viešpats, — ir Aš su Izraelio namais
ir su Judo namais sudarysiu naują sandorą, Jer 31,31. 9
Ne tokią sandorą, kokią buvau sudaręs su jų tėvais tą
dieną, kai paėmiau juos už rankos, norėdamas išvesti iš
Egipto žemės. Jie neišsaugojo mano sandoros, ir Aš juos
palikau, — sako Viešpats, 2 M 19,5. 10 Ir štai kokia bus
sandora, kurią sudarysiu su Izraelio namais, praslinkus
anoms dienoms, — sako Viešpats: — duosiu savo
įstatymus jų protams ir juos įrašysiu jų širdyse, būsiu
jiems Dievas, ir jie bus man tauta, Iz 54,13; Jer 31,33-34.
11 Ir nė vienas nebemokys savo tautiečio, nei savo brolio,
sakydamas: 'Pažink Viešpatį!' Jie visi mane pažins nuo
mažiausio iki didžiausio, Iz 54,13. 12 Aš atleisiu
nedorybes ir nebeprisiminsiu jų nuodėmių", Jer 31,34. 13
Sakydamas „naują sandorą", Jis nurodė, kad pirmoji yra
pasenusi. O kas pasensta ir nukaršta, to greit nebeliks, 2
Kor 5,17.

Jėzus užbaigė jam pavestą darbą ant žemės ir užžengė prie Tėvo aukštybėse. Jei Jis būtų ant žemės, negalėtų eiti vyriausiojo kunigo pareigų, nes Jis nėra iš Levio giminės savo kilme. Nors Viešpats yra aukštybėse, bet Jis yra surinkimo vyriausias kunigas ir čia ant žemės. Senoji sandora buvo labai paviršutiniška. Jos veikimas nepasiekė žmogaus širdies. Ji buvo užrašyta tik ant akmens plokščių. Be to, ji vaizdavo tik šešėlį būsiančios. Ji buvo laikina. Ji paseno ir turėjo užleisti vietą kitai, tobulesnei. Žvakė nakties metu yra reikalinga ir naudinga, bet saulei šviečiant jos reikšmė sumenksta. Pirmąją sandorą Izraelio tauta sulaužtė. Dievas sudarė naują sandorą. Ji buvo jau seniai pažadėta, Jer 31,31-34. Ji pasireiškia ne

įsakytu įstatymo vykdymu, bet širdies troškimu, valios siekimu. Ji veikia žmogaus širdyje. Širdies išpažįstamas ir atmetamas kaltes Jėzus atleidžia ir jų nebeprimena. Koks išsiilgimas yra pažinti Viešpatį! Ne tik kunigai ir mokytojai, bet visi, vyrai ir moterys, jaunuoliai ir jaunuolės bei vaikai pažins Jį! Tas yra įvykęs faktas, bet labai mažoje apimtyje. Kada tas prasiverš plačiai?!

LAIKINOJI PADANGTĖ (ŠVENTOVĖ), Žyd 9,1-10

1 Tiesa, pirmoji sandora irgi turėjo apeiginių nuostatų
ir žemišką šventovę. 2 Buvo pastatyta padangtė:
priešakinė dalis, kur buvo žvakidė, stalas ir padėtinės
duonos kepalai, vadinosi „šventoji", 2 M 25,23-31. 3 Už
antrosios uždangos buvo padangtės dalis, vadinama
„švenčiausioji", 2 M 26,33. 4 Ten stovėjo auksinis
smilkymo aukuras ir iš visų šonų auksu apmušta
sandoros skrynia, kurioje buvo auksinis ąsotis su mana,
išsprogusi Arono lazda ir sandoros plokštės. 5 Viršum jos
buvo šlovės cherubinai, kurie gaubė suderinimo dangtį.
Apie tai dabar nėra reikalo smulkiau kalbėti, 2 M 25,18; 3
M 16,2. 6 Esant kokiai sąrangai, į priekinę dalį visada
eina kunigai atlikti apeigų, 4 M 18,3, 7 o į antrąją — tik
kartą per metus vyriausiasis kunigas, ir tai nešdamas
kraujo, kurį aukoja už savo ir už tautos padarytas
nesąmoningas nuodėmes, 2 M 30,10; 3 M 16,2. 8 Šitaip
Šventoji Dvasia nurodo, kad kelias į šventovę dar nėra
atviras, kol tebestovi priekinė padangtė, Žyd 10,19, 9 kuri
yra dabartinio laikotarpio atvaizdas. Joje aukojamos
dovanos ir aukos, kurios aukotojo negali padaryti
sąžinėje tobulo, Gal 3,21, 10 bet apima tik valgius,
gėrimus ir įvairius apiplovimus — pagal išorinius
potvarkius, tegaliojančius iki atnaujinimo, 3 M 11,2-5 M
14,3.

Čia nekalbama apie Jeruzalės šventovę Kristaus laikais, nei apie Saliamono statytąją, bet apie Mozės statytą padangtę tyruose. Gal ji buvo kiek kitokia negu Jeruzalės šventovė? Minima šventoji ir švenčiausioji. Pirmoje buvo žvakidė ir stalas padėtiniai duonai. Stalas smilkalams, auksu apmuštas, rodos, stovėjo šventojoje, 2 M 30,7. Auksinio ąsočio su mana hebrajų Šventasis Raštas nemini, bet graikų vertimas Septuginta tai mini. Arono lazda visai neminima. Apie tuos visus daiktus kalba rabinų aiškinimai.

Žvakidėje buvo įrengtos lempos. Jos degė dieną ir naktį. Jos buvo reikalingos, nes šventovėje nebuvo langų. Tai yra nurodymas į Kristų, tikrąją šviesą. Stalas su padėtine duona — Kristus gyvybės duona. Auksinis aukuras smilkalams — maldos. Į švenčiausiąją įeidavo tik vyriausias kunigas kartą per metus. Tai palyginimas dangaus, į kurį įėjo Viešpats Jėzus. Švenčiausiojoje buvo sandoros skrynia su įstatymo plokštėmis. Auksinis ąsotis su mana priminė tikrąjį maistą — Kristų. Arono lazda, kuria buvo daromi stebuklai, primena Jėzų — Dievo stebuklą išgelbėti tikinčiuosius. Sandoros skrynios dangtis buvo vadinamas suderinimo dangčiu. Ant dangčio buvo cherubinai.

Į pirmąją padangtės dalį — šventąją kasdien įėjo kunigai ir atliko apeigas. Į švenčiausiąją ėjo tik vyriausiasis kunigas kartą per metus. Buvo aukojamos aukos ir atliekamos apeigos. Tai buvo tik išorinės apeigos. Jos nenutildė sąžinės kaltinimo, nedavė kalčių atleidimo ir draugystės su Dievu.

KRISTAUS AUKA, Žyd 9,11-15

11 Kristus, atėjęs kaip būsimųjų gėrybių kunigas, pro
ukštesnę ir tobulesnę padangtę, ne rankų darbo, tai yra
e šitos kūrinijos, Žyd 3,1; 10,1; 8,2, 12 taipogi ne ožių ar
eršių krauju, bet savuoju krauju vieną kartą visiems

laikams įžengė į šventovę ir įvykdė amžinąjį atpirkimą, Apd 20,28. 13 Ir jeigu ožių bei jaučių kraujas ir telyčios pelenai, kuriais apšlakstomi atpirktieji, pašventina ir suteikia kūno švarumą, 3 M 16,14; 4 M 19,2-17, 14 tai nepalyginti labiau kraujas Kristaus, kuris per amžinąją Dvasią paaukojo save, kaip nesuteptą auką Dievui, nuvalys mūsų sąžinę nuo mirties darbų, kad galėtume tarnauti gyvajam Dievui, 1 Pt 1,19; 1 Jn 1,7; Apr 1,5. 15 Ir todėl Jis yra naujosios sandoros tarpininkas, kad, įvykus mirčiai, kurią Jis iškentėjo pirmojoje sandoroje padarytiems nusikaltimams atpirkti, pašauktieji gautų žadėtą amžinąjį palikimą, 1 Tim 2,5; Žyd 12,24.

Senojo Testamento aukos ir apeigos teikė tik laikiną kūno apšvarinimą. Kristaus auka yra amžina, ji galioja visiems laikams — amžiams. Ji pasiekia sąžinę ir apšvarina ją. Sąžinė neapšvarinama aukomis ir apeigomis. Ji tampa rami tik per atleidimą. Apeigų gal klausytis ir gerėtis jų grožių kiekvienas. Garbinti tikrą gyvąjį Dievą gali tik turįs švarią sąžinę, gavęs atleidimą per Kristaus auką.

TESTAMENTAS IR SANDORA ĮSIGALIOJA KRAUJU, Žyd 9,16-22

16 Kur tik yra testamentas, ten būtina įrodyt testatoriaus mirtį. 17 Testamentas įgyja galią, mirus j sudarytojui, o jam tebesant gyvam, testamentas negalio ja, Gal 3,15. 18 Štai kodėl ir pirmoji sandora nebuv priimta be kraujo, 2 M 24,6-. 19 Paskelbęs tautai visu įstatymo nuostatus, Mozė, paėmęs veršių bei ožių krauj su vandeniu ir purpurinės vilnos su isopu, apšlakst pačią knygą ir visą tautą, 2 M 24,5-8, 20 ir tarė: „Tai yr kraujas sandoros, kurią priimti įsakė jums Dievas!" M 26,28. 21 Jis taipogi apšlakstė krauju padangtę ir visu apeigų indus, 3 M 8,15-19. 22 Taigi, bemaž viskas paga

įstatymą apvaloma krauju, ir be kraujo praliejimo nėra atleidimo, 3 M 17,11.

Autorius nesilaikė mūsų įprastos logikos. Jis išsireiškė kai ką labai laisvai. Jis rėmėsi rabinų aiškinimais. Mes nebežinome jų reikšmės. Antra, graikų kalba „diateke" reiškia testamentą ir sandorą. Mintis yra ta: vienam ir antram dalykui reikalingas kraujas, tai yra mirtis. Sudarant senąją sandorą buvo naudojamas kraujas, nors jis buvo jaučių ir ožių. Jis priminė mirtį, 2 M 24,2-8; 3 M 17,11; 4 M 19,6; 3 M 14,4. Jėzus yra Naujojo Testamento — Naujosios sandoros steigėjas. Tas Testamentas įsigaliojo Jo mirtimi — kraujo auka.

KRISTAUS VIENINTELĖ AUKA, Žyd 9,23-28

23 Taigi dangiškųjų dalykų atvaizdai turi būti šitaip
apvalomi, o patys dangaus pirmavaizdžiai —
aukštesnėmis aukomis, negu šitos. 24 Mat, Kristus įžengė
ne į rankų darbo šventovę - tikrosios atvaizdą, bet į patį
dangų, kad nuo dabar mus užtartų, stovėdamas prieš
Dievo veidą, 1 Jn 2,1. 25 Ir įžengė ne tam, kad
pakartotinai aukotų save, kaip daro vyriausiasis kunigas,
kuris kasmet įeina į švenčiausiąją su svetimu krauju, Žyd
9,7, 26 — tada Kristui būtų reikėję daugelį kartų kentėti
nuo pasaulio sutvėrimo. Bet dabar Jis vieną kartą visiems
laikams pasirodė amžių pabaigoje, kad savo auka
pašalintų nuodėmę, 1 Kor 10,11; Gal 4,4; Žyd 9,12. 27 Ir
kaip žmonėms skirta vieną kartą mirti ir stoti į teismą, 1
M 3,19, 28 taip ir Kristus vieną kartą paaukotas, kad
atlygintų už visų nuodėmes, antrą kartą pasirodys ne dėl
nuodėmių, bet Jo laukiančiųjų išganymui.

Kristus įžengė ne į padangtę, bet į patį dangų, Tėvo

artybę. Ten negalioja šio pasaulio daiktai. Ten reikalinga žymesnė auka negu jaučių ir ožių kraujas. Ten galioja tik Sūnaus kraujas, Jo mirties auka. Kunigai darė suderinimą su svetimu, gyvulių krauju, o Jėzus — savo paties krauju. Jis atnešė auką pasaulio pabaigoje. Ji galioja praeičiai ir ateičiai. Jo suderinimo aukos vardas išreiškiamas įvairiais žodžiais: nuodėmės pašalinimas, nuodėmės nuėmimas, išganymas, sąžinės švarinimas, pašventinimas, sąžinės išlaisvinimas, atleidimas.

Žmogus per mirtį eina į teismą. Jėzus per savo mirtį atnešė išganymą. Tiesa, Jis ateis dar į šį pasaulį. Tada Jis nieko bendro nebeturės su nuodėme. Jis ateis paimti laukiančiųjų.

SENOSIOS SANDOROS AUKOS NEBEREIKALINGOS, Žyd 10,1-6

1 Kadangi įstatymas turi tiktai būsimųjų gėrybių
atspindį, o ne patį dalykų vaizdą, jis niekada negali tomis
pačiomis aukomis, kurios kasmet vis aukojamos ir
aukojamos, nuvesti į tobulumą tų, kurie artinasi prie
tikslo (Dievo), Kol 2,17; Žyd 8,5. 2 Argi tos aukos
nesiliautų, jeigu aukotojai, vienąkart apvalyti, daugiau
nebejustų sąžinėje nusikaltimo? 3 Priešingai: jos kas
metai vis primena nuodėmes, 3 M 16,21. 4 Juk
neįmanomas dalykas, kad jaučių ir ožių kraujas pa-
naikintų nuodėmes, 3 M 16,14-18; Ps 50,13. 5 Todėl
ateidamas į pasaulį, Jis byloja: „Aukų ir dovanų Tu
nenori, bet paruošei man kūną, Ps 40,7; 6 Tau nepatiko
deginamosios ir aukos už nuodėmes."

Autorius įžiūri, kad įstatymas ir aukos neatsiekė tikslo. Tikslas yra: įgyti suderinimą su Dievu, turėti ramią sąžinę. Kas metai kartojamos aukos, 3 M 16, aiškiai rodo, kad jomis suderinimas nepasiekiamas. Jei suderinimas tikrai įvyktų, aukos nebebūtų kartojamos. Kasmetinis jų

kartojimas tik primena nusikaltimą. Todėl Dievas aukų nebenori. Tai primenama Šventojo Rašto citatomis, Ps 40,7-9; 47,7-8.

KRISTAUS AUKA VEIKSMINGA, Žyd 10,7-18

7 „Tada tariau: štai ateinu, kaip knygoje apie mane
rašyta, vykdyti tavo, o Dieve, valios!" 8 Anksčiau
pasakęs: „Aukų ir dovanų, deginamųjų ir suderinimo
aukų Tu nenori, nemėgsti", — o jos aukojamos pagal
įstatymą, —. 9 Jis paskui paskelbė: „Štai ateinu vykdyti
tavo valios". Jis panaikina vieną ir įstato kitą. 10 Dėlei tos
valios esame Jėzaus Kristaus kūno auka vieną kartą
pašventinti visiems laikams. 11 Kiekvienas kunigas diena
iš dienos stoja tarnauti ir daug kartų aukoja tas pačias
aukas, kurios niekada negali panaikinti nuodėmių, 4 M
28,3. 12 O šitas, paaukojęs vienintelę auką už nuodėmes,
amžiams atsisėdo Dievo dešinėje, Žyd 1,3; Kol 3,1. 13
Laukdamas, „Kol Jo priešai bus patiesti tarsi pakojis po
Jo kojų", Ps 110,1; Apd 2,35. 14 Vienintele auka Jis
amžiams padarė tobulus šventinamuosius, Žyd 10,1. 15
Tai mums liudija ir Šventoji Dvasia. Ji yra pasakiusi: 16
„Štai sandora, kurią su jais padarysiu, praslinkus anoms
dienoms — sako Viešpats: — Aš duosiu savo įstatymus jų
širdims, ir juos įrašysiu jų mintyse, Jer 31,33; Žyd 8,10-
12, 17 ir daugiau nebeprisiminsiu jų nuodėmių nei jų
nedorybių", Jer 31,34. 18 O kur jos atleistos, ten
nebereikia aukos už nuodėmes.

Kristus savo gimimu atėjo vykdyti Tėvo valios. Apie Jo atėjimą ir Dievo valios vykdymą buvo daug pranašauta. Dievo valia buvo pašalinti Senojo Testamento aukas bei apeigas, nes jos nepasiekė tikslo, nesuderino žmonių su Dievu, nepašalino jų nuodėmių. Per Jėzaus auką įvyko tobulas suderinimas. Žmonėms daug kas

nepatiko ir buvo nuostabu. Bet toks buvo Dievo valios įvykdymas. Kunigai dar ištikimai stovėjo kasdieną šventovėje ir aukojo aukas. Visos jų pastangos buvo veltui. Jie nepašalino nuodėmės. Jėzus, kurio auka buvo tobula, įvykdė suderinimą. Jis sėdi Dievo dešinėje ir laukia iki visi Jo priešai bus patiesti prie Jo kojų. Taip, dar daug yra Jėzaus ir Jo Evangelijos priešų. Daugelis priešinasi Evangelijai, bet ir daugelis priima ją į savo širdis, Jer 31,31. Jėzaus auka veiksminga. Per ją įgyjamas nuodėmių atleidimas. Senojo Testamento ir dabar žmonių išgalvotos aukos nebereikalingos.

SKATINKIME VIENAS ANTRĄ, Žyd 10,19-25

19 Taigi, broliai, Kristaus kraujas laiduoja mums,
įžengti į šventovę, Rom 5,2; Ef 2,18; 3,12. 20 Jis atvėrė
mums naują ir gyvą kelią pro uždangą, tai yra per savąjį
kūną, Žyd 9,8; 21 mes turime ir didį kunigą Dievo
namams. 22 Todėl ateikime su tyra širdimi ir giliu
tikėjimu, apvalę širdis nuo nešvarios sąžinės ir nuplovę
kūną švariu vandeniu! Žyd 4,16. 23 Išsaugokime
napajudinamą vilties išpažinimą, nes patikimas tas, kuris
davė pažadą, Žyd 4,14, 24 ir stebėkime vieni kitus,
skatindami mylėti ir daryti gerus darbus. 25
Nepaliaukime lankyti savųjų surinkimo, kaip kai kurie
pratę, bet skatinkime vieni kitus juo labiau, juo aiškiau
regime besiartinančią dieną, 1 Kor 10,11.

Autorius, baigęs aiškinimą apie aukas ir kunigystę, kreipiasí į skaitytojus asmeniškai. Senojo Testamento laikai praėjo. Dabar yra kiekvienam galimybė įeiti į švenčiausiąją. Kristus pats yra kelias pas Tėvą. Jis teikia tikintiesiems išganymo užtikrinimą. Senojo Testamento kunigai apšlakstydavo žmones, 3 M 8,6-30; 16,4. Jėzus apšlaksto tikinčiuosius savo krauju, teikia jiems sąžinės

ramybę ir atleidimą. Turėkite viltį, ugdykite krikščionišką meilę, darykite labdaros darbus, ugdykite draugystę. Viešpaties diena artėja.

ATPUOLĖLIUS TEIS DIEVAS, Žyd 10,26-31

26 O jeigu, pasiekę tiesos pažinimą, sąmoningai
nusidedame, tada jokios aukos už nuodėmes nebėra, Žyd
6,4; 2 Pt 2,20-21, 27 ir lieka tik baisus laukimas teismo ir
naikinančios ugnies, kuri prarys priešininkus, Mal 4,1. 28
Jeigu kas nors laužo Mozės įstatymą, tas be jokio
pasigailėjimo turi mirti, dviem ar trims liudytojams
paliudijus, Jn 8,17. 29 Tik pagalvokite: kaip dar
sunkesnės bausmės nusipelnys tas, kuris trypia kojomis
Dievo Sūnų, išniekina sandoros kraują, kuriuo buvo
pašventintas, ir įžeidžia malonės Dvasią! Žyd 2,3; 12,25; 1
Kor 11,29. 30 Juk žinome, kas pasakė: „Mano kerštas, ir
Aš atlyginsiu." Ir vėl: „Viešpats teis savo tautą", Rom
12,19. 31 Baisu pakliūti į gyvojo Dievo rankas! Lk 12,5.

Nusikalsti ir nupulti visada yra galima. Nelauktai ir nesąmoningai padaroma daugybė nusikaltimų. Čia nėra kalbama apie atskirus nesąmoningus nusikaltimus, bet apie sąmoningą atsitraukimą nuo pažinto, pergyvento, patirto tikėjimo, krikščioniškos ir Viešpaties draugystės. Jėzaus auka yra vienintelė ir paskutinė, kas ją išpažinęs atmeta, lyg koja išspiria, tam nebėra kitos aukos. Mozė buvo žemesnis už Jėzų, bet kas sąmoningai laužė jo duotą įstatymą, tas buvo pasmerkiamas mirti. Sąmoningas nusikaltėlis yra pasmerktas. Viešpats bus teisėjas. Taip sakoma Šventajame Rašte. Kokia bausmė bus, nesakyta. Bet primenama, kad baisu yra pakliūti į gyvojo ir teisės reikalaujančio Dievo rankas. Bausmė bus, lyg plitimas gaisro liepsnų sausose stepėse.

IŠTVERKITE, Žyd 10,32-39

32 Prisiminkite ankstesnes dienas, kada jūs apšviesti ištvėrėte didžių kentėjimų kovą, Fil 1,29-30, 33 tiek patys išstatyti viešam pajuokimui ir smurtui, tiek būdami bendrininkai tų, kurie tuo būdu buvo skriaudžiami, 1 Kor 4,9. 34 Jūs kentėjote drauge su kalinamais ir linksmai sutikote savo turto išplėšimą, žinodami, jog turite geresnį nevystantį lobį, Mt 6,20. 35 Tad nepameskite savo pasitikėjimo, už kurį skirtas didelis atlyginimas! Žyd 11,26. 36 Taip, reikia jums ištvermės, kad, įvykdę Dievo valią, gautumėte, kas pažadėta. 37 „Nes dar trumpa, trumpa valandėlė, ir ateis laukiamasis, ir neužtruks, 1 Pt 1,6. 38 Teisusis gyvens tikėjimu, ir, jeigu jis pasitrauktų, mano siela juo nebesigėrės", Rom 1,17; Gal 3,11. 39 Tačiau mes nesame atsitraukimo šalininkai savo pražūčiai, bet laikomės tikėjimo, kad išgelbėtume savo sielas, 2 Pt 2,20-21.

———

Kai Evangelijos tiesa suspindėjo tikinčiųjų širdyse, tuojau pasirodė ir tamsybės galia. Jeruzalėje iš Kristaus sekėjų tyčiojosi ir įvairiai skriaudė juos. Romoje juos žiauriai žudė. Išlikusieji tą gerai žinojo. Jie patys kaliniams ir nuskriaustiesiems daug padėjo. Kokia tai didinga praeitis! O dabartis ir ateitis! Kur tikėjimo tvirtybė, džiaugsmas kentėti dėl Viešpaties reikalo, ištvermė! Nepameskite tikėjimo! Atlyginimas laukia! Dar tik trumpa, visai trumpa valandėlė ir Viešpats bus čia. O jei tas ir tęstųsi dešimtis metų, ką tas reiškia prieš amžinybę! Gaivinkitės tikėjimu! Ištverkite varge ir persekiojimuose. Atpuolančiais Viešpats nesigėrės!

KAS YRA TIKĖJIMAS, Žyd 11,1-3

1 Tikėjimas yra pasitikėjimas dalykais, ko viliamės, įsitikinimas tuo, ko nematome, 1 Kor 2,9. 2 Per jį protėviai gavo Dievo liudijimą. 3 Tikėjimu suvokiame,

kad pasauliai buvo sutverti Dievo žodžiu, būtent iš neregimybės atsirado regima, 1 M 1, 1; Ps 33,6; Jn 1,3.

Autorius visai nemano logiškai ir domgatiškai aiškinti, kas yra tikėjimas. Jis tą daro visai praktiškai. Tikintieji daug kentėjo mielai ir džiaugsmingai. Iš kur buvo tas džiaugsmas ir ištvermė? Iš tikėjimo. Tai buvo tai, ko jie kūniškomis akimis nematė, bet tvirtai tikėjo. Tas įsitikinimas davė jiems jėgų netekti turto, iškęsti pajuoką ir net mirtį. Yra daugelis nematomų dalykų vertesnių ir tikresnių už matomus. Čia primenamas pavyzdys pasaulių tvėrimo. Iš nieko Dievas iššaukė visatą, kurią matome. Toliau autorius pasakoja apie žmonių patirtus dalykus per tikėjimą, kaip jie juos perygveno ir patyrė.

PIRMIEJI PROTĖVIAI, Žyd 11,4-7

4 Tikėjimo įkvėptas Abelis aukojo tinkamesnę auką,
negu Kainas, ir tikėjimas paliudijo jį esant teisų, nes pats
Dievas patvirtino jo dovanas. Dėl tikėjimo jis ir miręs
tebekalba, 1 M 4,4; Mt 23,35. 5 Tikėdamas Enochas buvo
paimtas, kad neregėtų mirties, ir „žmonės jo neberado,
nes Dievas jį paėmė". Mat, prieš paimant, pasak
liudijimo, jis patikęs Dievui (vaikščiojęs su Dievu), 1 M
5,22-24. 6 Be tikėjimo neįmanoma patikti Dievui. Kas
artinasi prie Dievo, tam būtina tikėti, kad Jis yra ir kad,
ieškantiems Jo, atlyginama. 7 Dėl tikėjimo gavęs
apreiškimą apie tuo metu nematomus dalykus, Nojus su
baime pasistatė arką savo šeimai išgelbėti; tikėdamas jis
pasmerkė pasaulį ir paveldėjo tikėjimo teisumą, 1 M 6,8-
14; Rom 4,20; 3,22-24.

Tikėjimas Dievą ir Jo garbinimas yra bendras visiems žmonėms. Nupuolę pirmieji žmonės garbino Jį. Jų garbinimas buvo skirtingo laipsnio. Abelis tikėjo Dievą ir

garbino Jį visa širdimi. Abelio auka buvo paskaityta vertingesne už Kaino auką, dėl Abelio tikėjimo. Jis dėl tikėjimo ir mirė. Jis jau seniai mirė, bet apie jo tikėjimą vis dar kalbama.

Enochas tikėjimu vaikščiojo, turėjo draugystę, su Dievu. Jis gavo liudijimą, kad jis Dievui patiko. Nežinome ar tai buvo sąžinės, ar Dvasios liudijimas. Jis turėjo liudijimą ir žinojo į ką tiki. Rabinų padavimu, jis buvęs gyvas Dievo paimtas į dangų, 1 M 2,24.

Kai Nojus išgirdo apie tvaną, jis išsigando. Įsakius Dievui statyti arką, jis pastatė ją ir taip išgelbėjo visą savo šeimą. Jis savo tikėjimu pasmerkė netikinčiuosius.

Visi minėti turėjo tikėjimo draugystę su Dievu. Dėl tikėjimo Nojus ir visa jo šeima buvo išgelbėti. Abelis dėl tikėjimo mirė. Tačiau kiekvienam Dievas atlygina savu būdu. Tikėjimas Dievu ir draugystė su Juo yra vertingesnė už šį gyvenimą.

PATRIARCHAI, Žyd 11,8-22

8 Tikėdamas Abraomas paklausė liepimo keliauti į
šalį, kurią turėjo paveldėti, ir išvyko, nežinodamas kur
einą̨s, 1 M 12,1-3. 9 Tikėdamas jis apsigyveno pažadėtoje
žemėje, tarytum svetimoje, įsikūręs palapinėse su Izaoku
ir Jokūbu, to paties pažado paveldėtojais, 1 M 14,13. 10
Mat, jis laukė miesto su tvirtais pamatais, kurio statytojas
ir kūrėjas yra Dievas. 11 Tikėdama ir Sara gavo galios
pastoti, nepaisant senyvo amžiaus; ji pasitikėjo Tuo, kuris
davė pažadą, 1 M 21,2; Lk 1,36. 12 Ir todėl iš vieno vyro,
ir netgi apmirusio, gimė palikuonys, „gausūs, tartum
dangaus žvaigždės, ir nesuskaitomi, kaip jūros pakrantės
smiltys", Rom 4,19; 1 M 22,17. 13 Jie visi mirė, tvirtai
tikėdami, dar negavę pažadėtųjų dalykų, tik iš tolo juos
regėdami, sveikindami ir išpažindami, jog jie žemėje
ateiviai ir keleiviai, 1 M 35,27; Ps 39-13. 14 Taip
kalbėdami, jie duoda suprasti, jog ieško tėvynės. 15 Jeigu

jie būtų manę aną, iš kurios iškeliavo, jie turėjo laiko sugrįžti atgal. 16 Bet dabar jie siekė geresnės tėvynės, tai yra dangiškosios. Todėl nėra Dievui negarbės vadintis jų Dievu: Jis jiems prirengė miestą! 2 M 3,6; Mt 22,32. 17 Tikėdamas Abraomas aukojo Izaoką, kai buvo mėginamas. Jis ryžosi paaukoti net vienagimį sūnų, — jis, kuris buvo gavęs pažadą, 1 M 22,1, 18 kuriam buvo sakyta: „Tau bus duoti palikuonys iš Izaoko", 1 M 21,12; Rom 9,7. 19 Jis galvojo, kad Dievui įmanoma prikelti net mirusius, ir todėl atgavo sūnų, kaip pavyzdį, Rom 4,17. 20 Taip pat ir Izaokas tikėdamas laimino ateičiai Jokūbą ir Ezavą, 1 M 27,27-39. 21 Tikėdamas Jokūbas mirties valandą palaimino kiekvieną Juozapo sūnų ir pagarbino, atsirėmęs ant savo lazdos, 1 M 48,16-20; 47,31. 22 Tikėdamas merdintis Juozapas užsiminė apie Izraelio vaikų iškeliavimą ir davė nurodymų dėl savo palaikų, 1 M 50,24.

Patriarchai tikėjo Dievo pažadams, nors ir daug kas atrodė negali įvykti, laikantis žinomų dėsnių. Jiems Dievas buvo realybė, priežastis viso. Abraomas suprato Dievo įsakymą ir vykdė jį. Jis paliko savo tėviškę. Pažadėtame krašte nebuvo pažadas išpildytas jam, nei vaikams, nei vaikų vaikams. Koks ilgas laukimo laikas! Jie nesuabejojo, negrįžo atgal į paliktą tėviškę. Visas žemiškas gyvenimas yra tik laikinas. Ir tvirti miestai yra lyg palapinės. Viskas praeina. Dievo pažadai lieka.

Sara, Abraomo žmona, gerai žinojo, kad jai duotas pažadas negali įvykti pagal žmogišką būdą. Ji todėl juokėsi, bet tikėjo. Ir įvyko.

Patriarchai gyveno ne tik tikėdami, bet ir mirė tikėdami, todėl Dievas ir nesigėdi vadintis jų Dievu. Abraomas, Izaokas, Jokūbas, Juozapas mirė pažadų nesulaukę. Jie tikėjo, jog pažadai įvyks po jų mirties. Abraomui ne dėl savo mirties, bet dėl Izaoko aukavimo,

atrodė, kad Dievas jam duotą pažadą atšaukia. Tačiau jis nesusvyravo, bet tikėjo, kad Dievas gali prikelti ir iš mirties ir pažadą įvykdyti. Jokūbas net mirdamas, nebegalėdamas pasėdėti, pasirėmęs lazda dar garbino Dievą. Juozapas pasirinko kapu ne Egipto piramidę, bet palaukę pažadėtoje žemėje.

MOZĖ, Žyd 11,23-29

23 Tėvai tikėdami tris mėnesius slėpė gimusį Mozę,
nes matė, koks kūdikėlis „dailus", ir nepabūgo valdovo
įsakymo, 2 M 2,2; Apd 7,20. 24 Užaugęs Mozė tikėdamas
atsisakė vadintis faraono dukters sūnumi, 2 M 2,10-11.
25 Jis verčiau pasirinko su Dievo tauta kęsti priespaudą,
negu laikinai džiaugtis nuodėmingais malonumais. 26 Jis
Mesijo paniekinimą laikė didesniu lobiu, negu Egipto
turtus, nes jis žvelgė į atpildą, Mt 6,19; Žyd 10,35. 27
Tikėdamas jis paliko Egiptą ir nepabūgo karaliaus
rūstybės. Jis liko nepajudinamas, tarsi regėtų Neregimąjį,
2 M 10,28-29. 28 Tikėdamas jis įsteigė Paschą ir
apšlakstymą krauju, kad angelas naikintojas nepaliestų jų
pirmagimių, 2 M 12,12-. 29 Tikėdami jie perėjo per
Raudonąją jūrą, tartum per sausumą, o tai daryti
mėginantys egiptiečiai prigėrė, 2 M 14,22-29.

Mozės tėvai pastebėjo vaikelyje kažką nepaprasto, ką tai dieviško. Panašiai Simonas pastebėjo ką tai ypatingo kūdikėlyje Jėzuje ir jis vadino Jį Išganytoju, Lk 2,28-30. Mozės „dailumas" davė jiems drąsos nepabūgti karaliaus įsakymo. Slėpdami Mozę, jie statė į pavojų save ir kitus savo vaikus: Mirjamą, Aroną. Daugelis daiktų sunku paslėpti, bet sunkiausiai tai gyvą vaiką.

Mozė galėjo naudotis Egipto karaliaus patogumais ir jų pramogomis, bet jis apsisprendė kentėti su savo tauta. Daugelis pasirenka geresnį maistą ir lengvesnį gyvenimą, o atsisako tiesos. Mozė laikė Mesijo panieką vertingesne

už Egipto turtus. Tikras, gyvas, išganantis tikėjimas visada buvo niekinamas. Išganančio, veiksmingo tikėjimo nėra be pajuokos ir persekiojimų. Mozė žvelgė į atpildą. Yra didelis atpildas laikytis tiesos ir turėti gryną sąžinę, bet dar didesnis yra dieviška tiesa ir amžinybės pažadai. Mozė paliko Egiptą du kartus. Pirmą kartą bėgo nuo karaliaus pykčio, kaip kriminalistas, antrą kartą kaip tautos vadas. Mozė įsteigė Paschą. Tai Izraelio didžiausia šventė, kuri dar šiandien primena Izraelio pirmagimių išgelbėjimą ir Jėzaus mirtį — naujosios sandoros įsteigimą. Kelionė per Raudonąją jūrą buvo nuostabus Izraelio išgelbėjimas iš didžiausio pavojaus. Tai įvyko per tikėjimą į nematomą, bet gyvą ir veikiantį Dievą. Kelionė per jūrą be tikėjimo, buvo egiptiečių prapultis.

JOZUVO LAIKOTARPIS, Žyd 11,30-31

30 Tikėjimu buvo sugriauti Jericho mūrai po septynių dienų apsupimo, Joz 6,20. 31 Dėl tikėjimo paleistuvė Raba nepražuvo kartu su neklusniaisiais; mat, jį taikingai buvo priėmusi žvalgus, Joz 6,23; Jok 2,25.

Izraelis priartėjo prie jiems pažadėtos žemės rubežių, Jozuvas vadovavo, kaip rašyta Joz 6 perskyrime. Dievas įsakė eiti apie miestą septynias dienas. Toks veiksmas daugeliui atrodė netikslus. Jozuvas ir jo kariai tikėjo Dievo įsakymui. Griuvo miesto apsaugos mūrai. Miestras krito. Dievas dažnai kitaip elgiasi, negu mes norėtume. Tikint Jis vedė prie pergalės.

Raba buvo svetima izraelitams, prostitutė. Bet ji tikėjo Izraelio Dievo galia. Ji savo gyvenimo likima nuo tada susiejo su Izraelio tautos likimu. Ji ir jos namiškiai buvo išgelbėti. Mums dažnai nepatinka tokie išgelbėjimai. Kristus sakė, kad niekšaiir prostitutės bus veikiau išganyti negu fariziejai.

VALDOVŲ,KARALIŲ IR PRANAŠŲ
LAIKAI, Žyd 11,32-40

32 Ką dar sakyti? Man neužtektų laiko, jeigu imčiau pasakoti apie Gedioną, Baraką, Samsoną, Jeftą, Dovydą, Samuelį ir pranašus, Val 6,11; 4,6; 13,24; 11,1; 1 Sam 16,1; 17,45,
33 kurie tikėdami nugalėjo karalystes, įvykdė teisingumą, įgijo pažadus, užčiaupė liūtams nasrus, 2 Sam 7,11-; Val 14,6-; 1 Sam 17,34-35; Dan 6,22,
34 užgesino ugnies karštį, paspruko nuo kalavijo ašmenų, atsigavo iš silpnumo, tapo galiūnais kovoje, privertė bėgti svetimųjų pulkus, Dan 3,25.
35 Moterys atgavo prikeltus savo mirusius, kiti leidosi kankinami ir atsisakė laisvės, kad pasiektų kilnesnį prisikėlimą, 1 Kar 17,22; 2 Kar 4,35; Apd 22,26.
36 Dar kiti turėjo iškęsti patyčias ir plakimus, taipogi pančius ir kalėjimą, 1 M 39,20; Jer 20,2.
37 Jie buvo akmenimis mušami, piūklais piaustomi, kalavijo kirčiais žudomi, klajojo prisidengę avių ir ožkų kailiais, vargo, kentė priespaudą ir kankinimą, 1 Kar 21,13; Apd 7,58.
38 Jie, kurių pasaulis nebuvo vertas, slapstėsi dykumose, kalnuose, olose ir žemės plyšiuose, 1 Kar 18,4.
39 Ir jie visi, nors dėl tikėjimo buvo gerai įvertinti, nesulaukė to, kas buvo pažadėta,
40 nes Dievas geresnius dalykus buvo numatęs mums, kad jie be mūsų nepasiektų tobulumo, Žyd 7,22.

Tikėti, reiškia gyventi, kaip minėti ir neminėti žmonės gyveno. Vieni jų veikė politikos ir karų vadovavime. Jie pasiekė žymių laimėjimų, kurių, žmogiškai galvojant, nebuvo įmanoma pasiekti. Jie aiškiai žinojo ir liudijo, kad Dievas jiems padėjo. Kiti, kankiniai, buvo tiek kankinami, jog jie mieliau būtų mirę, negu gyvenę. Kankintojai patys žinojo ir sakė, kad juos nužudyti, būtų jiems gera daryti. Kankintojai jų gyvenimą prailgino ir jų kančias didino fiziniai ir dvasiniai. Kankiniai tačiau

ištvėrė — nepalūžo ir neatpuolė. Vėl kiti buvo ištremti dėl tikėjimo. Kiek jie vargo ir kentėjo! Jų viltys neišsipildė, bet jie mirė tikėdami. Jų priešai tvirtino, kad jie esą pavojingi ne tik tėvynei, bet ir pasauliui. Dievo žodis sako, kad jų kankintojai ir persekiotojai nėra verti gyventi pasaulyje.

Kokia nuostabi 40 eilutė! Dievas numatė neužbaigti žmonijos gyvenimo Senuoju Testamentu. Jis davė Naujojo Testamento laiką. Tad kodėl negyventi! Ir tikėti, kaip Senojo Testamento žmonės gyveno ir tikėjo. Ir mums, gyvenantiems paskutiniuos laikuos, ar Dievo vedimas nėra maloningas? Ar Jis nelaukia, kad ir mes gyventume ir tikėtume be murmėjimo?

TENESUKLAIDINA MŪSŲ KENTĖJIMAI, Žyd 12,1-11

1 Todėl ir mes, tokios gausybės liudininkų apsupti,
nusimeskime visas kliūtis bei nuodėmės pinkles ir
ištvermingai bėkime mums paskirtose lenktynėse, Rom
6,4; 1 Kor 9,24; Žyd 10,36, 2 žiūrėdami į savo tikėjimo
vadovą ir atbaigėją Jėzų. Jis vietoje sau priderančių
džiaugsmų, nepaisydamas gėdos, iškentėjo kryžių ir
atsisėdo Dievo sosto dešinėje, Iz 53,4-7. 3 Apsvarstykite,
kaip Jis iškentė nuo nusidėjėlių tokį priešginiavimą, kad
nepailstumėte ir nesuglebtumėte siela! Lk 2,34. 4 O jums
dar nėteko priešintis iki kraujo, besigrumiant su
nuodėme, 1 Kor 10,13. 5 Nejaugi užmiršote paguodos
žodžius, kurie sakyti jums, kaip sūnums: „Mano sūnau,
nepaniekink Viešpaties drausmės ir nenusimink, Jo
pamokomas, Job 5,17; Pat 3,11, 6 nes Viešpats
sudraudžia, kurį myli, ir plaka kiekvieną sūnų, kurį
priglaudžia", Apr 3,19. 7 Jums reikia pakentėti dėl
drausmės. Dievas elgiasi su jumis, kaip su sūnumis. O
kurio gi sūnaus tėvas nesudraudžia? 8 Bet jeigu jūs be
drausmės, kuri visiems privaloma, vadinasi, jūs ne sūnūs,

o pavainikiai, Ps 73,15; 1 Pt 5,9. 9 Jau mūsų kūno tėvai mus pabausdavo, ir mes juos gerbėme. Tad argi nebūsime dar klusnesni Dvasios Tėvui, kad gyventume? 10 Juk anie savo nuožiūra mus drausmino neilgą laiką, o šis tai daro mūsų labui, kad taptume Jo šventumo dalininkais. 11 Beje, kiekvienas auklėjimas tam kartui atrodo ne linksmas, o kartus, bet vėliau jis atneš teigiamų teisumo vaisių auklėtiniams, Jok 3,18.

Autorius duoda pavyzdį iš sporto lenktynių. Sportininkus stebi didelės minios. Jie, bėgdami aikštėje, nesineša nereikalingų daiktų, o tik stebi vadą ir vykdo jo įsakymus. Mūsų tikėjimo pradžia ir pabaiga yra Jėzus. Imkime pavyzdį iš Jo. Jis kentėjo daug. Dabar Jis yra Dievo artybėje ir dangaus džiaugsme. Tad ar mes, dar nekentėję iki kraujo, nebuvę kankiniai, jau suglebsime? Tai vienas atvejis, antras yra auklėjimas. Tėvai auklėja vaikus tik šiam gyvenimui. Jie kartais klysta. Auklėjimas reikalauja stiprios valios ir daug susivaldymo bei pastangų. Žmonės į svetimus vaikus nekreipia dėmesio, nors jie gyventų palaidai. Dievas, mūsų sielos ir dvasios Tėvas, yra tobulas. Jis gerai žino, kas mums reikalinga. Jei Jis mus auklėja kentėjimais ir persekiojimais, pakluskime Jam!

NUOVARGIO PAVOJUS, Žyd 12,12-17

12 Todėl „pakelkite nuleistas rankas, ištieskite pasilpusius kelius" 13 ir „vaikščiokite palikdami tiesius pėdsakus", kad, kas luoša, neišnirtų, bet verčiau sugytų, Ps 73,2. 14 Siekite santaikos su visais, siekite šventumo, be kurio niekas neregės Viešpaties, Rom 12,18; 2 Tim 2,22. 15 Žiūrėkite, kad kas nors nenustotų Dievo malonės, kad kokia karti, žalinga šaknis neišleistų daigų ir daugelis ja nesusiterštų, 5 M 29,18. 16 kad neatsirastų ištvirkėlių ir vėjavaikių, kaip Ezavas, už valgio kąsnį

pardavęs pirmagimio teises, 1 M 25,33. 17 Jūs žinote, kad jis paskui ir norėdamas gauti palaiminimą, buvo atmestas ir nerado progos atgailai, nors su ašaromis jos ieškojo, 1 M 27,36.

Suvargęs sportininkas nuleidžia rankas, jo keliai sulinksta. Jis eidamas svirinėja, nebeina tiesiai. Tuo jis pats pralaimi ir kitiems kliudo. Todėl raginimas — pakelkite rankas, ištieskite kelius, eikite tiesiai. Sustiprink kitus, kad jie pagytų. Siek sugyvenimo ir šventumo. Kas to nesiekia, tas neregės Viešpaties, nepasieks tikslo. Toliau autorius primena daržą. Piktžolės (hebrajiškai — nuodingos žolės) daro daug žalos. Toks buvo Ezavas. Jis lengvabūdiškai pardavė savo pirmagimio teisę, nevertino jos. Vėliau suprato jos vertę, bet buvo vėlu. Įvertinkite savo pašaukimą, nepraraskite jo, nors dėl to reikėtų kentėti.

ŽVILGSNIS Į SENĄJĄ IR NAUJĄJĄ SANDORĄ, Žyd 12,18-24

18 Jūs prisiartinote ne prie apčiuopiamos ir leipsno-
jančios ugnies ar prie audringos tamsos, ar ūkanų, ar
viesulo, 2 M 19,12, 19 ar trimito skardenimo, ar žodžių
skambesio, kurį išgirdę žmonės meldė, kad daugiau
nebūtų jiems kalbama, 2 M 20,19. 20 Mat, jie negalėjo
pakelti įsakymo: „Net jeigu gyvulys paliestų kalną, jis
privalo būti užmuštas akmenimis", 2 M 19,13. 21 Anas
reginys buvo toks baisus, jog Mozė sakė: „Bijau ir visas
drebu!" 2 M 19,16. 22 Bet jūs prisiartinote prie Siono
kalno bei gyvojo Dievo miesto, dangaus Jeruzalės, prie
nesuskaitomų tūkstančių angelų ir iškilmingojo
sambūrio, Ps 68,17; Iz 2,2; 5 M 33,2, 23 prie danguje
įrašytųjų pirmagimio surinkimo, prie visų Teisėjo Dievo,
prie tobulai teisiųjų dvasių, 2 M 4,22; Lk 10,20, 24 ir prie
naujosios sandoros Tarpininko Jėzaus bei prie

apšlakstymo krauju, kuris kalba garsiau už Abelio kraują, Žyd 8,6; 9,15; 1 Tim 2,5; 1 M 4,10.

Autorius palygina senąją ir naująją sandorą. Senoji sandora buvo duota ant Sinojaus kalno, kuris buvo dykumoje. Jį buvo įmanoma paliesti, bet niekas nedrįso tai daryti. Vaizdas buvo toks baisus, jog minia bėgo. Pats Mozė išsigandęs drebėjo. Naujoji sandora atnešė ramybės, šviesos ir Jėzaus bei Dievo garbės. Prie jos gali artintis visi. Jėzus yra visų tarpininkas. Jo kraujas nešaukia keršto, bet teikia suderinimą.

VIEŠPATS PAKEIS ŽEMĘ, Žyd 12,25-29

25 Žiūrėkite, kad neatstumtumėte kalbančiojo, nes
jeigu anie neištrūko, kai atmetė, kuris žemėje davė
įspėjimų, tai juo labiau neišsisuksime mes, nusigręžę nuo
To, kuris kalba iš dangaus, Žyd 2,1-3; 3,17; 10,28-29. 26
Jo balsas anuomet drebino žemę, o dabar Jis žada: „Aš
dar kartą supurtysiu ne tik žemę, bet ir dangų!" Ag 2,6. 27
Žodžiai „dar kartą" rodo, kad bus perkeisti sudrebintieji
dalykai, kaipo sutvertieji, kad pasiliktų tai, kas
nesudrebinama. 28 Todėl, gaudami nepajudinamą
karalystę, būkime dėkingi ir deramai tarnaukime Dievui,
su pagarba ir baime, 29 nes mūsų Dievas yra naikinanti
ugnis, 2 M 24,17; 5 M 4,24; Ps 50,3; 97,3; Iz 66,15; 2 Tes
1,8; Žyd 10,27.

Kai Dievas kalbėjo nuo Sinojaus kalno, žmonės atkreipė dėmesį. Dabar Jis kalba per Sūnų iš dangaus. Privalome paklusti Jam. Jis dar kartą kalbės, sujudins žemę, pakeis ją, įsteigs savo karalystę. Tad pakluskime Jam. Jis sunaikins nepaklusnuosius, nes Jis yra „naikinanti ugnis".

ĮSPĖJIMAI, Žyd 13,1-6

1 Teišsilaiko brolių meilė, Rom 12,10; Ef 4,3; 1 Tes
4,9. 2 Nepamirškite svetingumo, nes dėl jo kai kurie,
patys nežinodami, priėmė viešnagėn angelus, Mt 25,35;
Rom 12,13; 1 Pt 4,9; 1 M 18,3; 19,2. 3 Prisiminkite
kalinius, tarsi patys būdami kaliniai, prisiminkite
skriaudžiamuosius, nes patys tebesate kūne, Mt 25,36. 4
Tebūnie visų gerbiama santuoka ir nesuteptas santuokos
patalas. O ištvirkėlius ir svetimautojus teis Dievas, 1 Kor
6,9; Gal 5,19-21; Ef 5,1. 5 Gyvenkite be godumo, būkite
patenkinti tuo, ką turite, nes Dievas pasakė: „Niekad
tavęs nepamesiu ir nepaliksiu", Joz 1,15. 6 Todėl galime
su pasitikėjimu tarti: „Viešpats mano gelbėtojas — aš
nebijau! Ką man gali padaryti žmogus?!" Ps 56,5; 118,6.

Meilė krikščionių tarpe buvo, bet ją reikia vis iš naujo ugdyti ir priminti jos reikalingumą. Pakeleivių ir svečių padėtis anuo metu buvo kitokia, negu dabar. Tada nebuvo viešbučių ir motelių. Pakeleiviai kartais daug naudos atneša, lyg angelai. Ir anais laikais, ir dabar daugelis kenčia dėl Evangelijos kalėjimuose ir tremtyje. Kas žino, ar laisvųjų neištiks priespauda? Tad padėkite vargstantiems.

Ištvirkautojus dažnai paliečia ligos ir kitokios nelaimės. Dievas įstatė šventą santuoką. Ji privalo tokia ir likti. Godumas daro skriaudą visiems. Jis tikrai yra šaknis viso pikto, Mt 6,19-; 19, 16-. Dievas pažadėjo aprūpinti. Jis savo dovanas teikia. Pasitikėkime Juo!

BUDĖKITE IR STEBĖKITE, Žyd 13,7-17

7 Atsiminkite savo vedėjus, kurie jums skelbė Dievo
žodį. Įsižiūrėkite į jų gyvenimo pabaigą, sekite jų
tikėjimu, 1 Kor 4,16; Žyd 11,1. 8 Jėzus Kristus yra tas
pats vakar ir šiandien, tas pats ir per amžius, Jn 8,58; Apr
1,17. 9 Nesiduokite suvedžiojami įvairių svetimų mokslų.

Gera, kai širdis sustiprinta malone, o ne valgiais, kurie nedavė naudos tiems, kurie laikėsi jų, Jer 29,8; Mt 24,4; Rom 14,17. 10 Mes turime aukurą, nuo kurio valgyti neturi teisės tie, kurie tebetarnauja padangtei. 11 Juk gyvulių kūnai, kurių kraujas vyriausiojo kunigo įnešamas į šventovę aukai už nuodėmes, sudeginami už stovyklos, 2 M 29,14; 3 M 16,27; 4 M 19,3. 12 Todėl ir Jėzus, norėdamas savo krauju pašventinti tautą, kentėjo už miesto vartų, Jn 19,17-18; Apd 7,58. 13 Taigi išeikime pas Jį už stovyklos ir prisiimkime Jo paniekinimą, Žyd 11,26; 1 Pt 4,14. 14 Čia neturime amžinai išsilaikančio miesto, bet ieškome būsimojo, Ps 39,13-14. 15 Per Jį visada aukokime Dievui šlovinimo auką, tai yra, Jo vardas tebūnie garbinamas tikinčiųjų lūpomis, 3 M 7,12; Ps 50,23. 16 Nepamirškite daryti gera ir dalytis su kitais geru, nes tokiomis aukomis patiksite Dievui, Rom 12,13; 2 Kor 9,12; Fil 4,18. 17 Klausykite savo vadų ir būkite jiems atsidavę, nes jie budi jūsų sielų labui, būdami atsakingi už jas; jie tai tedaro su džiaugsmu, o ne dūsaudami, nes tai nebūtų jums naudinga, 1 Tes 5,12; Ez 3,17; 33,2-7.

Čia kalbama apie vadus, kurių jau nėra, kurie mirė kankinių mirtimi. Jie skelbė Kristų kaip tikėjimo centrą. Jis yra visų laikų Išganytojas. Nesiduokite suvedžiojami valgių susilaikymu, aukų apeigomis. Jėzus pats, tikroji auka, buvo paniekintas ir išstumtas iš miesto. Prisiimkite mielai Jo paniekinimą. Šių laikų gyvenimas praeina. Šlovinkime Jį ir girkime Jį savo žodžiais ir gyvenimu.

LAIŠKO PABAIGA, Žyd 13,18-25

18 Melskite už mus, nes esame įsitikinę turį ramią sąžinę ir norime visame dorai elgtis, 2 Kor 1,12. 19 Itin prašau melsti, kad būčiau greičiau jums sugrąžintas, Fm 22. 20 Ramybės Dievas, išvedęs iš numirusių Tą, kuris

per amžinosios sandoros kraują tapo didžiuoju avių Ganytoju, — mūsų Viešpats Jėzus, Iz 40,11; Ez 34,23; Jn 10,12; 1 Pt 2,25, 21 teparuošia jus visokeriopomis gėrybėmis, kad vykdytumėte Jo valią, Jam veikiant, kas Jo akims patinka mumyse per Jėzų Kristų. Jam šlovė per amžių amžius! Amen, 2 Kor 3,5; Ef 2,10. 22 Aš maldauju jus, broliai, kantriai priimkite šį paraginimo žodį: juk rašiau jums trumpai. 23 Žinokite, kad mūsų brolis Timotiejus yra išleistas laisvėn. Jei jis greičiau atvyks, aš su juo pamatysiu ir jus. 24 Sveikinkite visus savo vedėjus ir visus šventuosius. Jus sveikina broliai iš Italijos, Žyd 13,7-17. 25 Malonė teesie su jumis visais! Tit 3,14.

Tai nebuvo vadai mūsų dienų, bet surinkimo vadovaujantieji broliai. Jie meldė už vieni kitus. Jie tikėjo Dievą, kuris išklauso maldas. Autorius prašo melsti ir už jį, kad jis galėtų aplankyti juos. Atrodo, vyko persekiojimai. Iš to kilo įvairios kliūtys. Baigdamas laišką linki skaitytojams Dievo ir Viešpaties Jėzaus malonės vykdyti Jo valią. Autorius praneša, kad Timotiejus išleistas laisvėn. Kas buvo autorius nežinome. Jei jis buvo ne apaštalas Povilas, tai vienas jo artimų bendradarbių, kuris turėjo ryšius su Timotieju. Jis buvo gerai žinomas skaitytojams. Laiškas baigiamas labai panašiai, kaip laiškas Titui. Malonė teesie su jumis visais!

JOKŪBO LAIŠKAS

Šalia apaštalo Povilo laiškų ir laiško žydams, yra dar visuotinių laiškų grupė. Jie vadinami visuotiniais, dėl jų labai bendro, visiems tinkančio turinio.

Naujajame Testamente minimi trys Jokūbai. 1 Apaštalo Jono brolis, Apd 12,2. 2 Apaštalas Jokūbas jaunesnysis, Mt 10,3; Apd 1,13, ir 3 Viešpaties Jėzaus brolis, Mt 13,55; Gal 1,10; Apd 12,17; 1 Kor 9,5. Jėzaus brolis Jokūbas įtikėjo po Jėzaus prisikėlimo iš mirties. Po apaštalo Petro išvykimo iš Jeruzalės, Apd 12,17, jis tapo Jeruzalės surinkimo vedėju. Istorikai mini, kad 62 ar 66 metais žydų vyriausioji taryba vertė Jokūbą paskelbti, kad Jėzus nebuvo Mesijas. Tuo tikslu Jokūbas buvęs pastatytas ant šventovės stogo. Jokūbas šaukęs: „Jėzus yra Dievo Sūnus ir Jis teis pasaulį!" Žydai nustūmę jį nuo šventovės ir užmušę. Jis miręs melsdamas: „Tėve, atleisk jiems, jie nežino ką daro".

Laišką parašė Jėzaus brolis Jokūbas. Kada laiškas parašytas, nežinome. Daugelis mano 45-70 metų laikotarpyje. Laiško turinys yra įvairus, pamokantis. Jame rašyta: apie pagundas, gerus darbus, vargdienius, turtuolius, liežuvio nuodėmę, pasaulio viliones, savanaudžius, ligonis.

SVEIKINIMAS, Jok 1,1

1 Jokūbas, Dievo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus tarnas (vergas), siunčia sveikinimus dvylikai giminių, kurios gyvena tremtyje.

Jokūbas, Jėzaus brolis, Jeruzalės surinkimo vedėjas, vadina save Dievo ir Jėzaus vergu — tarnu. Viešpaties arba Dievo tarnas žydams turėjo didelės reikšmės. Dievo tarnais buvo vadinami išskirtini žmonės, kaip Abraomas,

Mozė. Dvylika giminių reiškė visus žydus. Daugelis jų gyveno įvairiuose kraštuose; išblaškyti tremtyje. Visiškas žydų išblaškymas įvyko 70 metais sugriovus Jeruzalę. Jokūbas pradeda rašyti laišką paprastu, nuoširdžiu, sveikinimu.

MĖGINIMŲ NAUDA, Jok 1,2-4

2 Laikykite, broliai, tikru džiaugsmu, kad pakliūvate į
visokius išmėginimus, Apd 5,41; 1 Pt 1,6. 3 Supraskite:
jūsų tikėjimo išmėginimas gimdo ištvermę, Rom 5,3, 4 o
ištvermė subręsta darbuose, kad taptumėte tobuli, sveiki
ir nieko nestokotumėte.

Apie kokius išmėginimus Jokūbas konkrečiai galvoja nežinome. Krikščionis nenori kitiems daryti blogo, taipgi nė vienas nenori pats kentėti. Krikščioniškas gyvenimas savaimi sukelia persekiojimus. Kai krikščionis dėl tikėjimo pergyvena įvairias patyčias ir persekiojimus, tai įrodo jo tikėjimo gyvumą. Įvairūs persekiojimai ne tik stiprina tikėjimą, bet jei jis gyvas, teikia džiaugsmo. Petras su Jonu džiaugėsi patirtais nemalonumais, kaip Apd 4 perskyrime aprašyta.

PRAŠYKITE IŠMINTIES, Jok 1,5-8

5 Jei kuriam jūsų trūksta išminties, teprašo Dievą,
kuris visiems gausiai duoda ir nepriekaištauja, ir jam bus
suteikta, Pam 2,3; Mk 11,24. 6 Teprašo tikėdamas, nė
kiek neabejodamas, nes abejojantis žmogus panašus į
jūros bangą, kurią varinėja ir blaško vėjas, 1 Tim 2,8. 7
Toksai žmogus tenemano ką nors gausiąs iš Viešpaties,
Jok 4,8, 8 toks dviveidis, visuose savo keliuose
nepastovus žmogus.

Teprašo išminties. Nėra manyta melsti mokslo žinių, bet kaip aukščiau minėta, išmintingai elgtis esamoje

padėtyje, persekiojimuose, arba kaip tinkamai atlikti pavestas pareigas, 2 Ch 1,10-12. Kuris tiki Dievą, tas ir meldžia tikėdamas. Yra daugelis žmonių, kurie protu galvodami sako: „Juk mano žodžiai Dievui nieko nereiškia. Mano malda neturi reikšmės". Bet širdis ir jausmai skatina jį melstis. Jokūbas gerai pažino tokį žmogaus dvilypumą. Tad jis palygina tokį vėjo blaškomai bangai.

NETURTAS IR TURTAS, Jok 1,9-12

9 Tegiriasi žemiau stovintis brolis savo išaukštinimu,
10 o turtingasis savo žemumu, nes jis išnyks kaip lauko
gėlė, Ps 103,15; 1 Pt 1,24. 11 Pakyla saulė su savo kaitra,
išdžiovina žolyną, ir jo žiedas nubyra, jo išvaizdos
grožybė pranyksta. Taip sunyks ir turtuolis savo keliuose.
12 Palaimintas žmogus, kuris ištveria mėginimą, nes, kai
bus išbandytas, jis gaus gyvenimo vainiką, kurį Dievas
pažadėjo Jį mylintiems, Apr 3,19; 2 Tim 4,8.

Beturtis šiame gyvenime turi atsisakyti kai kurių malonumų ir gerų darbų, kuriuos jis mielai norėtų įvykdyti. Visa tai yra tik laikina. Tikinčio vargdienio paskirtis yra amžinybėje. Jo laukia Dievo pažadai. Turtas yra labai nepastovus ir laikinas dalykas. Teisingai jį naudojant, jis yra vertingas ir gražus, kaip žydinti gėlė. Išmintingas turtuolis teprisimena savo niekingumą. Jis turės turtą greitai palikti ir stoti Viešpaties akivaizdon.

Sportininkai laimi laurus, įtempę visas savo jėgas, ir daug vargę. Panašiai yra su krikščionimis. Jie sutinka čia daug vargų — bandymų. Tačiau jų laukia pažadėtas gyvenimo vainikas.

NEKLYSKITE, Jok 1,13-18

13 Nė vienas gundomas tenesako: „Esu Dievo

gundomas". Dievas negali būti gundomas blogo ir pats
nieko negundo. 14 Kai kas yra gundomas, yra savo paties
geismo suviliojamas. 15 Po to įsiliepsnojęs geismas
pagimdo nuodėmę, o įvykdyta nuodėmė gimdo mirtį,
Rom 6,23. 16 Nesiduokite suklaidinami, mano mylimi
broliai! 17 Kiekviena gera ir tobula dovana ateina iš
aukštybuų, nužengia nuo šviesybių Tėvo, kuriame nėra
jokių atmainų ir nė šešėlio (laikino) kitėjimo, Mal 3,6. 18
Savo valia Jis atgimdė mus tiesos žodžiu, kad būtume
tarsi pirmuonys Jo kūrinių tarpe, Jn 1,13: 1 Pt 1,23.

Jokūbas buvo ne teoretikas, bet praktikas. Jis nespekuliavo visa išaiškinti, bet stebėjo gyvenimo reiškinius ir kalbėjo apie juos. Bandymai ir persekiojimai yra naudingi, kai jie kyla dėl tikėjimo, jie sustiprina tikėjimą. Kai kas sakė ir sako: „Dievas yra viso priežastis". Remiantis tuo, daroma išvada, kad blogas ateina nuo Dievo. Taigi, jei aš blogas esu, kaltė krinta Dievui. Jokūbas tokį galvojimą vadina klydimu. Dievas yra tobulas. Jis nesikeičia. Jis yra šviesybės Tėvas. Mintis yra ta: žvaigždės keičiasi, jose vyksta laikini aptemimai. Dievas visą laiką lieka ne pasikeitęs. Tad iš Jo kyla tik geros ir tobulos dovanos. Pikto ir blogo kilmės Jokūbas neaiškina. Jis tik sako, kad piktybė yra žmoguje, jo širdyje. Su žmogumi yra panašiai, kaip su moteriška būtybe. Jei ji apvaisinama (pastoja), toliau seka išsivystymas ir gimdymas. Taip jei ir širdyje yra piktas geismas, jį įvykdžius seka nuodėmė — mirtis. Dievas sėja į žmonių širdis tik gera. Jis Evangelijos tiesos žodžiu atgimdo žmones. Pirma Jis parinko kaip pirmuonį Izraelį, 2 M 4,22, o dabar pašaukė krikščionišką surinkimą skelbti išganančią žinią. Mes esame Viešpaties pašaukti.

KLAUSYMAS IR VYKDYMAS, Jok 1,19-27

19 Supraskite, mano mylimi broliai: kiekvienas
žmogus tebūnie greitas klausyti, bet lėtas kalbėti ir pykti.
20 Rūstaujantis žmogus nevykdo Dievo teisybės. 21
Todėl, atsižadėję visų nešvarybių bei piktybės liekanų, su
romumu priimkime įdiegtąjį žodį, kuris gali išgelbėti jūsų
sielas, Rom 13,13; Kol 3,8; 1 Kor 3,6. 22 Būkite žodžio
vykdytojai, o ne vien klausytojai, apgaudinėjantys patys
save, Mt 7,21; Lk 6,46; Rom 2,13. 23 Jei kas tėra žodžio
klausytojas, o ne vykdytojas, tai jis panašus į žmogų,
kuris žiūri į savo veidą veidrodyje, Lk 6,46-. 24
Pasižiūrėjo ir nuėjo, ir bematant pamiršo, koks jis buvo.
25 Bet kas gerai įsižiūri į tobuląjį laisvės įstatymą ir jį
atsimena, tas tampa nebe klausytoju, užuomarša, bet
darbo vykdytoju ir bus palaimintas, Jok 2,12; Jn 13,17.
26 Jei kas mano esąs maldingas ir nepažaboja savo
liežuvio, bet apgaudinėja savo širdį, to maldingumas
tuščias, 1 Pt 3,10. 27 Tyras ir nesuteptas maldingumas
Dievo, mūsų Tėvo, akyse yra: lankyti našlaičius ir našles
jų sielvarte ir sergėti save nesuteršti šiuo pasauliu, Iz 1,16;
58,6-7; Mt 25,36; 1 Jn 5,18.

Kiekvienas žodis paveikia vienokiu ar kitokiu būdu. Evangelijos žodis yra lyg įdiegtas arba įskiepytas. Jis pakeičia žmogų ir skatina siekti pašventinimo. Jei Evangelijos žodis nepaveikia žmogaus, žmogus lieka nepakeistas. Tada Evangelija nepasiekia tikslo. Kalbėti apie jos tiesas, jas skelbiant, ar bendrai, susikalbant, o gyvenime nevykdant, yra apgaudinėti save patį. Tai yra lyg pasižiūrėti į veidrodį ir nepašalinti pastebėtų trūkumų. Tobulas laisvas įstatymas yra Evangelija, kaip Jėzus skelbė ją, Mt 5,17-48. Yra tikras ir netikras maldingumas. Netikras maldingumas yra išdidumas, kalbos, puošmenos, iškilmingos apeigos. Tikras

maldingumas yra krikščioniška veikla. Įdiegtas Evangelijos žodis į širdis gali išgelbėti sielas, pašalinti blogį, skatinti pašventinimą. Čia nekalbama tik apie kunigus, bet apie kiekvieną krikščionį. Kiekvienas Evangelijos atnaujintas žmogus yra jos skelbėjas savo gyvenimu. Kurio krikščionystė yra tik kalbos, to maldingumas yra tuščias. Kiekvienas gali lankyti vargstančius ir duoti jiems gerus patarimus. Tikrai maldingą lydi Viešpaties malonė, jis susilaiko nuo blogybių, susitepimo ir siekia pašventinimo.

NEBŪKITE ŠALIŠKI TURTUOLIUI, NEI VARGŠUI, Jok 2,1-7

1 Mano broliai, nesutepkite mūsų šlovingojo
Viešpaties Jėzaus Kristaus tikėjimo būdami šališki, 3 M
19,15. 2 Štai į jūsų surinkimą ateina žmogus, auksiniais
žiedais apsimaustęs, puikiais drabužiais pasipuošęs, taip
pat įžengia vargdienis apskurusiu apdaru. 3 Jūs šokinė-
jate apie tą, kuris puošniai apsirengęs ir sakote: „Atsisėsk
čia patogiai", o vargdieniui tariate: „Pastovėk ten", arba:
„Sėskis prie mano kojų". 4 Argi jūs nesate šališki, argi
netampate kreivais sumetimais besivadovaujantys teisė-
jai? 5 Paklausykite, mano mylimieji broliai: ar Dievas
neišsirinko pasaulio akyse vargdienių, kad jie būtų
turtingi tikėjimu ir paveldėtų karalystę, pažadėtą Jį
mylintiems? 1 Kor 1,26-28; Mt 5,3. 6 O jūs niekinate
vargšą! Argi ne turtuoliai jus vargina, ar ne jie tampo jus
po teismus? 7 Ar ne jie niekina tą gražų vardą, kuriuo jūs
vadinėtas?

Jokūbas dažnai vadina surinkimo narius savo mylimais broliais ir Jėzų šlovinguoju Viešpačiu. Čia jis primena vengti šališkumo. Evangelijose skaitome apie mokinį, kurį Jėzus mylėjo. Reiškia ir Jėzus ne su kiekvienu turėjo lygų ryšį. Kiekvienas kalba kitaip su

profesoriumi ir beraščiu, su turtuoliu ir vargšu. Bet yra didelis skirtumas būti šališku dėl asmens turto, titulo, ar užimamos vietos. Dievas yra visų Dievas. Prieš Jį esame visis lygūs. Kai matai šokinėjant apie turtuolį ar rangą turintį surinkime, jauties nejaukiai. Tas neturėtų taip būti! „Įtakingieji" dažnai kenkia surinkimui.

VISUOTINIS ĮSAKYMAS „MYLĖK", Jok 2,8-13

8 Jeigu vykdote karališkąjį įstatymą, kaip Raštas reikalauja: „Mylėk savo artimą, kaip save patį", gerai darote, 3 M 19,18, 9 bet, jeigu vadovaujatės pataikavimu atskiriems asmenims, darote nuodėmę ir esate įstatymo kaltinami kaip nusižengėliai. 10 Mat, kas laikosi viso įstatymo, bet nusižengia viename dalyke, tas kaltas prieš visą įstatymą, 5 M 27,26; Mt 5,19. 11 Juk tas, kuris sakė: „Nesvetimauk!", taip pat sakė ir: „Nežudyk". Jei tu nesvetimauji, bet žudai, — vis tiek esi įstaymo laužytojas, 2 M 20,13-14. 12 Taip kalbėkite ir taip darykite, kaip tie, kurie bus teisiami pagal laisvės įstatymą. Jok 1,25. 13 Teismas negailestingas tam, kuris nevykdė gailestingumo. Įgyjęs gailestingumą, nebijo teismo, Mt 5,7; 18,30-34.

———————

Jei vadovaujamasi visuotiniu įstatymu „mylėk", kas liečia vargdienius ir turtuolius, gerai daroma. Jėzus įstatymą „mylėk" laikė pagrindiniu, kuriuo remiasi pranašai ir įstatymas. Jokūbas jį vadina „karališku" ir „laisvės" įstatymu. Meilė yra pagrindas į Dievą ir artimą. Žmogus gali vertinti įvairius įstatymus nevienodai. Dievas juos visus davė ir jie yra laikytini. Kas juos vykdo ir yra gailestingas, tas gali tikėtis ir Dievo gailestingumo teisme.

TIKĖJIMAS IR DARBAI Jok 2,14-26

14 Kas iš to, mano broliai, jei kas sakosi turįs tikėjimą,
bet neturi tikėjimo darbų? Ar gali jį išgelbėti tikėjimas?
Mt 7,26. 15 Jei brolis ar sesuo neturi drabužių ir stokoja
kasdieniško maisto, Lk 3,11, 16 ir kas nors jūsų jiems
tartų: „Eikite ramybėje, sušilkite, pasisotinkite", o
neduotų, kas reikalinga jų kūnui, — kas iš tų žodžių? 1 Jn
3,18. 17 Taip pat ir tikėjimas: nei neturi darbų, jis savyje
miręs. 18 Priešingai, kitas pasakys: „Tu turi tikėjimą, o aš
turiu darbus. Parodyk man be darbų savo tikėjimą, o aš
tau darbais parodysiu savo tikėjimą, Gal 5,6. 19 Tu tiki,
jog yra vienas Dievas? Gerai darai! Bet ir demonai tiki ir
dreba, Mt 8,29; Mk 1,24. 20 Ar nori žinoti, neišmintingas
žmogau, kad tikėjimas be darbų nevaisingas? 21 Argi ne
darbais buvo nuteisintas mūsų tėvas Abraomas,
aukodamas savo sūnų Izaoką ant aukuro? 1 M 22,9-12.
22 Matai — tikėjimas veikė kartu su jo darbais, ir darbai
atbaigė tikėjimą, Žyd 11,17. 23 Taip išsipildė Rašto
posakis: ‚Abraomas patikėjo Dievu, ir tai buvo jam
įskaityta teisumu, o jis pramintas Dievo bičiuliu' ", Rom
4,3. 24 Jūs matote, kad žmogus nuteisinamas darbais, o
ne vienu tikėjimu. 25 Taip pat ir paleistuvė Raba: argi ji ne
darbais buvo nuteisinta, kai ji priėmė žvalgus ir kitu keliu
juos išleido? Joz 2,1; Žyd 11,31. 26 Kaip kūnas be dvasios
miręs, taip ir tikėjimas be darbų negyvas.

Kai kas randa didelį skirtumą tarp Povilo ir Jokūbo supratimo apie tikėjimą ir darbus. Tikrumoje skirtumo tarp jų nėra. Skirtumą randa tik tie, kurie nepažįsta atgimusių krikščionių ir skaito „krikščionimis" visus bažnyčių narius. Tokie neatskiria gyvo ir negyvo tikėjimo, taip pat įstatymo ir tikėjimo darbų. Ką Povilas rašo apie darbus Rom 3 ir 4 perskyriumuose ir Gal 2 ir 3 yra įstatymo darbai. Jie kyla iš įstatymo. Įstatymo nė

vienas neįvykdo. Įstatymas nėra duotas išgelbėti, tik priminti žmogaus nusikaltimus. Darbai, apie kuriuos Jokūbas kalba, kyla iš tikėjimo. Žmogus gali vykdyti tikėjimo darbus tik tada, kai jis atgimsta. Jie yra tikėjimo vaisiai. Tikėjimas yra šaknis, o darbai vaisius. Žmonės bus teisiami pagal jų tikėjimo, o ne įstatymo darbus. Povilas supranta atgimusiųjų tikėjimą taip, kaip jis pats pergyveno prie Damasko vartų. Jokūbui savaimi tikėjimas suprantamas gyvas — atgimusiųjų.

Jokūbas ima labdarą visai gyvenimiškai. Kokia nauda iš labdaros, jei ji lieka tik žodžiuose, be praktiškų veiksmų? Taip pat ir iš tikėjimo, jei jis lieka be darbų. Demonai tiki daug teisingiau, negu bažnyčių nariai, negu kunigai bei Evangelijos skelbėjai. Demonai dėl tikėjimo apie Dievą nejuokauja, bet dreba. O ar tas tikėjimas juos išgano? Be gyvo, išganančio, tikėjimo ir be tikėjimo darbų, krikščionys yra žemiau demonų tikėjimo. Išganantis tikėjimas pasireiškia tikėjimo vaisiais. Jokūbas duoda du pavyzdžius iš Šventojo Rašto : Abraomą, 1 M 15,6 ir 22 perskyrimų. Abraomas įrodė savo tikėjimą darbais. Antras pavyzdys, prostitutė Raba, Joz 1,11 ir Žyd 11,31. Jis savo tikėjimą siejo su savo gyvybe. Kaip žmogaus kūnas be gyvybės negali pajudėti nei valgyti, taip ir tikėjimas, jei nepasireiškia darbais yra negyvas — miręs.

LIEŽUVIS, Jok 3,1-12

1 Mano broliai, nesistenkite būti mokytojais. Žinokite, kad mūsų laukia griežtesnis teismas. 2 Juk mes visi
dažnai nusižengiame. Kas nenusideda kalba, tas yra
tobulas žmogus; jis sugeba pažaboti visą kūną. 3 Jei
įbrukame žąslus arkliams į nasrus, kad mums paklustų,

suvaldome ir visą jų kūną, Ps 32,9. 4 Štai kad ir laivai:
nors jie tokie dideli ir smarkių vėjų varomi, mažytis vairas
juos pakreipia, kur nori vairininkas. 5 Taip pat ir liežuvis
yra maža kūno dalis, bet moka girtis didžiais dalykais.
Žiūrėkite, kokia maža ugnelė padega didžiausią girią, Ps
12,3; 73,8-9; 6 ir liežuvis yra ugnis! Liežuvis, tarsi blogio
visuma yra vienas mūsų narių, suteršia visą kūną, padega
visą gyvenimo eigą, patsai pragaro padegtas, Mt 15-11,
18-19. 7 Kiekviena žvėrių, paukščių, šliužų ir jūros
gyvūnų veislė yra sutramdoma ir prijaukinama žmogaus
prigimties jėga. 8 O liežuvio joks žmogus nepajėgia
suvaldyti; jis lieka nerimstanti blogybė, pilna mirtingų
nuodų, Ps 140,4. 9 Juo šloviname Viešpatį, savo Tėvą, ir
juo keikiame žmones, kurie sutverti panašūs į Dievą, 1 M
1,26. 10 Iš tos pačios burnos plaukia ir laiminimas, ir
keikimas. Bet taip, mano broliai, neturi būti! 11 Nejaugi
šaltinis iš tos pačios versmės lieja saldų ir kartų vandenį?
12 Argi gali, broliai, figmedis išauginti alyvas, o vynmedis
figas? Taip pat ir sūraus vandens šaltinis negali duoti
saldaus.

Skelbėjų ir aiškintojų žodis buvo žydų gerbiamas, jį gerbė ir krikščionys. Atrodo, kad daugelis norėjo būti skelbėjais ir mokytojais. Jokūbas primena nesielgti lengvabūdiškai. Skelbėjai ir mokytojai turi didelę reikšmę, bet jie neša ir didelę atsakomybę. Kurie skelbia žodį, tie privalo būti avyzdžiu kitiems, o ypač suvaldyti save kalboje, žodžiuose. Liežuvis yra maža kūno dalis: jis pasako daug gero, bet, jei nesuvaldomas, padaro daug žalos. Kiekvienas nusideda įvairiai, ypač kalba — liežuviu. Jokūbas duoda apie liežuvį kelis prilyginimus. Arklys suvaldomas žąslais, laivas kreipiamas vairu. Panašiai žmogus pasireiškia mažu nariu liežuviu. Jei liežuvis yra valdomas pikto, pragaro ugnies, jis gali padaryti labai daug pikto, taip, kaip maža kibirkštis

padegti didelę girią. Žmogus savo būdu, savo prigimtimi sutramdo ir prijaukina žvėris, paukščius ir kitus gyvius, bet nesugeba pats suvaldyti savo liežuvio. Tas yra visai nenatūralu ir taip neturėtų būti. Jokūbas mini kelis pavyzdžius.

TIKRA IR KLAIDINGA IŠMINTIS, Jok 3,13-18

13 Kas jūsų tarpe išmintingas ir išmanus? Teparodo
savo kilnų elgesį išmintingo švelnumo darbais, Ef 5,15. 14
Bet jeigu jūs savo širdyje puoselėjate kartų pavydulivimą
ir svanaudiškumą, tada nesigirkite ir nemeluokite tiesai,
Ef 4,31. 15 Tai nėra išmintis, nužengusi iš aukštybių, bet
žemiška, žmogiška ir demoniška. 16 Kur pavydas ir
savanaudiškumas, ten ir netvarka bei įvairūs nedori
darbai. 17 Iš aukštybių kilusi išmintis pirmiausia yra tyra,
paskui taikinga, maloninga, klusni, pilna gailestingumo ir
gerų vaisių, nesvyruojanti, neveidmainiška. 18 O teisumo
vaisius sėjamas taikoje tiems, kurie neša taiką, Mok
11,18; Oz 10,12; Žyd 12,11; Iz 32,17.

Jokūbas supranta išmintį ne filosofiją, bet praktišką, išmintingą, krikščionišką gyvenimą. Klaidinga išmintis yra pavyduliavimas ir savanaudiškumas. Ji yra žemiška (šio pasaulio), žmogiška ir demoniška. Ji pasireiškia netvarka ir blogais darbais, nesutinkančiais su Evangelija ir krikščionišku gyvenimu. Kokia išmintis yra iš aukšto — dieviška, Jokūbas ją mini vardais 17 ir 18 skirsneliuose.

ĮSPĖJIMAS SAUGOTIS NESANTAIKOS IR PASAULIETIŠKUMO, Jok 4,1-10

1 Iš kur atsiranda karai, iš kur jūsų tarpe kivirčai? Ne
iš kur kitur, tik iš jūsų užgaidų, kurie nerimsta jūsų
nariuose? Rom 7,23. 2 Geidžiate ir neturite? Tada žudote.

Pavydite ir negalite pasiekti? Tada kovojate ir kariaujate.
Jūs neturite, nes neprašote. 3 Jūs prašote ir negaunate,
nes blogai prašote, trokšdami tenkinti savo norus, Iz 1,15.
4 Jūs svetimautojos! Argi nežinote, kad draugystė su
pasauliu priešinga draugystei su Dievu? Taigi kas nori
būti pasaulio bičiulis, tas tampa Dievo priešininkas. 5 Gal
manote, kad Raštas veltui sako: „Iki pavydumo trokšta
Dvasia, kuri gyvena mumyse", Gal 5,17. 6 Bet Jis duoda
dar didesnę malonę ir todėl sakoma: „Dievas priešinasi
išpuikėliams, o nuolankiems teikia malonę", Job 22,29;
Mt 23,12; 1 Pt 5,5. 7 Taigi būkite kantrūs Dievui, o
priešinkitės velniui, ir jis bėgs nuo jūsų Ef 6,12. 8
Artinkitės prie Dievo, ir Jis artinsis prie jūsų.
Nusimazgokite rankas, nusidėjėliai, nusivalykite širdis,
besiblaškantieji! Iz 1,16; 1 Pt 1,22. 9 Dejuokite, liūdėkite
ir raudokite! Jūsų juokas tepavirsta gedulu, o džiaugsmas
— liūdesiu, Mt 5,4. 10 Nusižeminkite prieš Viešpatį, tai
Jis jus išaukštins, 1 Pt 5,6.

———

Yra krikščionių, kurie ištikimai seka Viešpatį, bet daugelis neparodo tikro nuoširdumo. Todėl reikalingi įspėjimai ir paskatinimai. Autorius kalba apie karus ir kivirčus. Iš bendro teksto atrodo, kad čia turima galvoje ne valstybių karai, bet pavienių asmenų nepasitenkinimas savyje ir pavydas. Tokiu būdu vieni kitus vargina, ardo draugystę ir nieko gero nepasiekia. Geriausia ir teisingiausia yra kreiptis į gerųjų dovanų davėją. Taip, bet jei širdis linkus pasauliui, tai pasaulinių dalykų ir prašoma. Tokia savanaudiška malda yra negera, ji neišklausoma.

Autorius iškelia, kad kai kurie naujosios sandoros žmonės elgiasi panašiai, kaip senojoje sandoroje. Jie yra neištikimi Dievui, laužo Jo sandorą, tampa pasaulio draugais ir Viešpaties priešais. Čia minimos dvi citatos. Pirmoji nežinia iš kur imta. Antroji iš Pat 3,24. Blogas ateina iš velnio. Kas jam pasipriešina, nuo to jis

pasitraukia, pagundos nyksta, randasi noras artintis Dievui. Tokiems Dievas atleidžia, teikia malonę. Tad reikia tvarkyti ne tik savo išorinę elgseną, bet ir vidujiniai švarintis, atsisakyti blaškimąsį, apgailėti nusikaltimus. Pasižeminusius Viešpats priima. Grįžti prie Viešpaties dar yra ne vėlu.

NEAPKALBĖKITE IR NETEISKITE, Jok 4,11-12

11 Broliai, neapkalbėkite vieni kitų! Kas apkalba arba teisia savo brolį, tas apkalba ir teisia įstatymą. O jeigu teisi įstatymą, vadinasi, nesi įstatymo vykdytojas, bet teisėjas, 1 Pt 2,1; Rom 2,1. 12 Tačiau tėra vienintelis įstatymo leidėjas ir teisėjas, būtent tas, kuris gali išgelbėti ir pražudyti. O kas gi tu toks, kuris drįsti teisti artimą?! Rom 14,4-13.

Dievas yra įstatymo davėjas ir teisėjas. Jei ką sakome ar esame aplinkybių verčiami ką sakyti apie kitus, žiūrėkime, kad neprasilenktume su tiesa, Viešpaties žodžiu. Privalome elgtis laikydamiesi Evangelijos tiesos. Veidmainiai sako: neteiskite iš viso, ir veidmainių. Evangelija įsako kalbėti broliškai, nuoširdžiai, bet veidmainius barti, kad ir kiti bijotų. Kuris netiesą sako apie savo artimą, tas nusikalsta prieš Dievą ir artimą.

PLANUOKIME REMDAMIES DIEVU, Jok 4,13-17

13 Nagi, jūs, kurie kalbate: „Šiandien arba rytoj keliausime į tą ir tą miestą, tenai prabūsime metus, versimės prekyba ir pasipelnysime", Pam 5,27, 14 — juk nežinote, kas jūsų rytoj laukia! Ir kas gi jūsų gyvybė? Esate garas, kuris trumpai pasirodo ir paskui išnyksta, Job 7,7. 15 Verčiau sakytumėte: „Jei Viešpats norės, gyvensime ir darysime šį bei tą", Apd 18,21. 16 O dabar

jūs giriatės iš savo pasipūtimo, ir kiekvienas toks gyrimasis yra blogas, 1 Kor 5,6. 17 Kas žino gera daryti ir nedaro, tas nusideda, Lk 12,47.

Mūsų toks gyvenimas yra, kad privalome planuoti ateities darbus, tačiau suprantame, kad tikrai nežinome ar sulauksime ryt dienos. Tad krikščionis privalėtų remtis Dievu, melsti ir prašyti iki jam bus aišku, ką jis privalo daryti.

TURTO PAVOJUS, Jok 5,1-6

1 Nagi, dabar jūs, turtuoliai, verkite ir raudokite dėl
jūsų laukiančių negandų! Pam 11,28; LK 6,24. 2 Jūsų
lobiai supuvę, jūsų drabužiai kandžių suėsti, Mt 6,20. 3
Jūsų auksas ir sidabras surudijo, ir jų rūdys prieš jus
liudys ir ės jūsų kaulus kaip ugnis. Jūs susikrovėte turtų
pastarosiomis dienomis. 4 Štai šaukia jūsų laukus
nuvaliusių darbininkų užmokestis, kurį jūs nusukote,
piovėjų aimanos prasiskverbė, į dangiškųjų pulkų,
Viešpaties ausis, 3 M 19,13. 5 Jūs prabangiai gyvenote
žemėje, smaguriavote ir nupenėjote savo širdis skerdimo
dienai, Lk 16,19-25. 6 Jūs pasmerkėte ir nužudėte teisųjį:
jis jums nesipriešina Jok 2,6.

Žmogus yra savimeilis. Jis labai dažnai galią ir turtą panaudoja savo naudai. Tuo būdu vyksta socialinė neteisybė, išnaudojimas kito žmogaus. Senasis ir Naujasis Testamentas įsako laikytis socialinės teisybės. Tą patį sako ir žmogaus sąžinė. Tad teisingai Dievas teis neteisingus skriaudėjus. Ir mūsų laikais matome dėl socialinės neteisybės kylančių daugybę neapykantų, vargų, revoliucijų, žudynių. Ir pačiam turtuoliui dažnai turtas veikia pražūtingai. Ką mes darome su savo vadinamu turtu? Padedame kitiems, naudojame jį

Evangelijos tiesai skelbti, ar kaupiame juo patys sau pražūtį?

IŠTVERKITE, LAIKYKITĖS TIESOS, Jok 5,7-12

7 Tad būkite kantrūs, broliai, iki Viešpaties atėjimo.
Antai, ūkininkas laukia brangaus žemės vaisiaus kantriai,
kol sulaukia ankstyvojo ir vėlyvojo lietaus, Lk 21,19; Žyd
10,36. 8 Ir jūs būkite kantrūs, sustiprinkite savo širdis,
nes Viešpaties atėjimas arti, 1 Pt 4,7. 9 Nemurmėkite,
broliai, vieni prieš kitus, kad nebūtumėte teisiami. Štai
teisėjas jau stovi prie slenksčio, Mt 24,33. 10 Imkite,
broliai, vargų pakantumo ir kantrybės pavyzdžiu
pranašus, kurie kalbėjo Viešpaties vardu, Mt 5,12. 11
Štai mes šloviname ištverminguosius, Jūs girdėjote apie
Jobo ištvermę ir matėte, kokia buvo jam Viešpaties skirta
pabaiga, nes Viešpats malonus ir gailestingas, Job 1,21-
22; Ps 103,8. 12 Bet pirmiausia, mano broliai, neprisiekite
nei dangumi, nei žeme, nei kitokia priesaika. Tebūnie jūsų
„taip" — taip ir „ne" — ne, kad nepakliūtumėte į teismą,
Mt 5,34-.

Po įspėjimo turtuoliams, Jokūbas įspėja brolius būti kantriais. Šie laikai praeis, Viešpats ateis, ateitis yra didinga. Tad būkite kantrūs ir laukite. Ūkininkai irgi turi laukti, iki piūties sulaukia. Be to, kiek daug teisiųjų turėjo laukti, kentėti ir kankinių mirtimi mirti. Ar mes patys nelaikome jų teisiais? Tai pranašai ir kiti Senojo Testamento teisieji.

Žmonės kęsdami ir vargdami dažnai tampa nervingi, nekantrūs, pradeda vieni prieš kitus murmėti. Taip ir surinkime yra nekantrių, blogo charakterio žmonių. Ne tik neteisingus turtuolius teis Dievas, bet visus, ir surinkimo žmones, kurie murma ir neteisingi. Dievas yra nešališkas.

Jokūbas įspėja panašiai kaip Jėzus Mt 5,34-, neprisiekti. Kodėl priesaika, iš viso, reikalinga? Nagi, kad žmogų įtikintų, ką jis sako. Bet jei Dievo vardu prisiekiama ir priesaika laužoma, tada laukia teismas — bausmė. Šitam išvengti, žydai dažnai prisiekinėjo ne Dievu, bet dangumi, žeme, Jeruzale ir kitais daiktais. Jokūbas mano, kad Jėzaus atpirkti krikščionys privalo kalbėti tiesą, jų žodžiams galima ir reikia tikėti. Tad jie neprivalo iš viso prisiekti. Jų sakomi ir kartojami žodžiai privalo būti taip ir ne kitaip.

UŽBAIGOS SKATINIMAI, Jok 5,13-20

13 Ištiko ką iš jūsų nelaimė? Tesimeldžia. Kas nors
džiaugiasi? Tegieda, Ef 5,19; Kol 3,16. 14 Kas nors jūsų
serga? Tepasikviečia surinkimo vyresniuosius, ir jie
tesimeldžia už jį, patepdami aliejumi Viešpaties vardu,
Mk 6,13. 15 Tikėjimo malda išgelbės ligonį, ir Viešpats jį
prikels, o jeigu jis būtų nusikaltęs, jam bus atleista, Iz
33,24. 16 Tad išpažinkite vieni kitiems nuodėmes ir
melskitės vieni už kitus, kad atgautumėte sveikatą. Daug
gali nuoširdi teisiojo malda, Ps 145,4; 1 Jn 3,22. 17 Elijas
buvo to paties būdo žmogus, kaip ir mes. Jis meldė, kad
nelytų, ir nelijo krašte trejus metus ir šešis mėnesius, 1 Kar
17,1; Lk 4,23, 18 ir jis vėl meldė, ir dangus davė lietaus, o
žemė išželdino savo vaisių, 1 Kar 18,42-45. 19 Mano
broliai, jeigu kas iš jūsų nuklystų nuo tiesos kelio ir kas
nors jį atverstų, Mt 18,15, 20 — težino, kad, sugrąžindamas nusidėjėlį nuo klystkelio, išgelbės jo sielą nuo
mirties ir uždengs daugybę nuodėmių, Rom 11,14; 1 Kor
9,22; 1 Tim 4,16.

Jokūbas, baigdamas savo pamokymus, dar primena, kad mūsų gyvenime yra nelaimingų ir laimingų dienų. Nelaimės ir vargo atveju turime teisę melsti Dievo pagalbos. Jis daugeliui padėjo, padės ir mums. O jei

mums viskas gerai sekasi, atsiminkime, kad visos geros dovanos ateina nuo Dievo. Tad dėkokime Jam ir garbinkime Jį.

Ligos atveju. Visada buvo ligų ir gydytojų. Nors gydytojai yra didelė Dievo palaima, jie ne visada sugeba padėti sergančiam. Dievas yra gyvybės ir mirties Viešpats. Kaip Senajame, taip ir Naujajame Testamente yra aprašyta daugelis Dievo išgydymų. Dievas ir šiuo laiku daugelį išgydo. Jokūbas mini surinkimo vyresniuosius ir patepimą aliejumi. Abu dalykai yra imti iš Senojo Testamento. Vyresnieji veikė ir Senajame Tesatamente. Patepimas aliejumi turėjo paskyrimo reikšmę Dievui. Aliejumi tepdavo kunigus, pranašus, karalius. Betgi aliejus turėjo ir gydymo reikšmę. Čia Jokūbas nepriskiria aliejui gydymo reikšmės, bet Dievui. Nepasakyta, kad ir vyresnieji turi gydymo galią, tik Dievas. Vyresnieji ir sergantysis privalo tikėti ir melsti Dievą. Dievas išklausys maldas ir pagydys ligonį. Jokūbas nesako, kad visos ligos kyla iš nuodėmės, bet jis primena, jei yra nusidėjimas, tai Dievas atleis. Tą Šventasis Raštas moko, Mt 9,1-; Lk 5,17-.

Nuodėmė vargina ir žudo žmogų. Dievas duoda išgelbėjimą iš jos. Reikia prisipažinti kam esi nusikaltęs ir gauti iš jo atleidimą, tada ir Dievas atleis. Tuo atveju, kai neįmanoma surasti to, kuriam nusikaltai, tada reikia išsikalbėti su tokiu, ar tokiais, kuriais pasitiki ir melsti Dievo atleidimo. Dievas atleis.

Jokūbas buvo meldėjas ir tikintis žmogus. Jis labai vertino maldą ir tikėjimą. Jis primena Eliją. Elijas buvo didis pranašas, bet jis buvo žmogus, turėjo žmogiškų silpnybių. O kai jis tikėdamas meldė, Dievas įvykdė jo prašymą. Jei tikėdami melsime, Dievas išklausys ir mūsų maldas, 1 Kar 17 ir 18 perskyrimuose kalbama apie trejus metus. Lk 4,25 rašyta trys ir pusė metų.

Jei kas nusikalsta ir tu pastebi tai, tavo pareiga gelbėti

jį. Jei pavyksta sugrąžinti jį, daug laimėjai. Tuo atlikai savo pareigą ir brolį arba seserį išgelbėjai nuo tolimesnio nusikaltimo.

PIRMASIS PETRO LAIŠKAS

Apie apaštalą Petrą daug rašyta Evangelijose ir pradžioje apaštalų darbų. Petras buvo Jono Krikštytojo sekėjas. Jis buvo kilimo iš Betsaidos, žvejys, vardu Simonas. Andriejūs supažindino savo brolį Simoną su Kristumi. Jėzus pavadino Simoną vardu — Petras. Tuo vardu jis ir yra žinomas. Petras buvo vienas žymiausių Jėzaus mokinių. Po Jėzaus prisikėlimo, Petras vadovavo Jeruzalės surinkimui. Kai Petras per angelą buvo išlaisvintas iš kalėjimo, jis pasitraukė iš Jeruzalės. Nuo to laiko apie Petrą labai mažai ką bežinome. Po to, kas apie Petrą yra žinoma, yra padavimai — legendos, o ne istoriniai faktai. Istorikai net neranda tikrų faktų, kad Petras, iš viso, būtų buvęs Romoje. 1939 metais buvo pradėti archeologiniai kasinėjimai Vatikane. 1950 metais popiežius paskelbė, būk Petro karstas buvęs rastas.

Iš laiško matyti, kad laiškas skirtas Mažosios Azijos surinkimams. Čia surinkimai buvo įsteigti apaštalui Povilui veikiant. 5,12-13 sakyta, kad laišką rašė Silvanas iš Babilono. Remiantis laišku ir padavimais galima susidaryti sekantį vaizdą: prasidėjo baisus krikščionių persekiojimas Romoje ciesoriaus Nerono laikais. Krikščionys buvo gyvi deginami Nerono rūmų parke, 4,12. Apaštalas Povilas buvo nužudytas. Apaštalas Petras dėjo pastangas sustiprinti krikščionių dvasią, kad jie ištvertų. Jis pavedė Silvanui parašyti šį laišką ir

pasiuntė Silvaną į apaštalo Povilo buvusios misijos lauką. Silvanas buvo artimas apaštalo Povilo ir Petro bendradarbis. Jis gerai pažino Mažosios Azijos aplinkybes ir tenykščių krikščionių padėtį. Greitai po šio laiško parašymo, apie 66 metus, Petras pats buvo Romoje nužudytas. Babilonu, ar Babele, buvo vadinama Roma, Apr 17,5 ir 18. Viena Babelė buvo ant Eufroto upės kranto, o kita Egipte, bet istorikai mano, kad nė viena iš jų negalėjo būti čia minima. Krikščionys Romą vadino Babele, kad romėnai nežinotų, jog tai manyta Roma.

SVEIKINIMAS, 1 Pt 1,1-2

1 Petras, Jėzaus Kristaus apaštalas, keleiviams,
pasklidusiems Ponte, Galatijoje, Kapadokijoje, Azijoje ir
Bitinijoje, išrinktiems, Jn 7,35; Apd 2,5-10, 2 iš anksto
Dievo Tėvo numatymu, Dvasios pašventimu, kad būtų
klusnūs ir pašlakstyti Jėzaus Kristaus krauju. Tepadaugėja
jums keleriopai malonė ir ramybė! Rom 8,29.

Simonas vadina save Petru, tuo vardu, kurį jam davė Jėzus. Petras yra Jėzaus siųstas — apaštalas. Jis ne savo, o Kristaus vardu rašo. Jis rašo ne tik mažosios Azijos krikščionims, bet visiems pasklidusiems keleiviams. Jie yra pasaulyje svetimi, išblaškyti, tremtiniai. Žydai turėjo savo bendrą tėvynę, tik po Babelės tremties jie tapo išblaškyti. Krikščionys iš pat pradžios yra išsklaidyti, gyvena povieniai ir mažais būreliais. Nors jie čia svetimi, bet jie yra dangaus piliečiai ir Dievo išrinkti žmonės, Ef 2,19, iš anksto, iš amžių Dievo numatyti ir pašaukti. Per Evangelijos skelbimą jie tą pašaukimą tik pasisavina, priima. Tai nėra pašauktųjų nuopelnas, bet Jėzaus kraujo auka. Izraelitai būdavo apšlakstomi krauju, 2 M 24-. Naujojo Testamento pašauktieji — Jėzaus krauju, 1 Jn 1,7. Tepadaugėja jums malonė ir ramybė!

IŠGANYMO PADĖKOS HIMNAS, 1 Pt 1,3-9

3 Šlovė Dievui, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus
Tėvui, kuris iš savo didžio gailestingumo Jėzaus Kristaus
prisikėlimu iš numirusių atgimdė mus gyvai vilčiai, 2 Kor
1,3; Ef 1,3, 4 kad gausite nevystantį, nesuteptą ir
nenykstantį palikimą, skirtą jums danguose, 1 Pt 5,4. 5
Dievo galybė jus saugo tikėjimu išganymui, kuris
parengtas apsireikšti paskutiniu metu, Jn 10,28; 17,11. 6
Tada jūs džiaugsitės, nors dabar reikią trumpą laiką
paliūdėti, jei taip turi būti, įvairiuose išmėginimuose, Mt
5,12; Rom 12,12; 2 Kor 4,17. 7 Taip jūsų tikras tikėjimas,
brangesnis už pragaištantį auksą, kuris ugnimi ištiriamas,
bus pripažintas vertas pagyrimo, šlovės bei pagarbos, kai
apsireikš Jėzus Kristus, Jok 1,3-12; Apr 3,18. 8 Jūs mylite
Jį, nors nesate Jo matę; tikėdami Jį, nors ir neregėdami,
džiūgaujate neišsakomu ir šlovingiausiu džiaugsmu, Jn
20,29; 2 Kor 5,7, 9 nes žinote pasieksią tikėjimo tikslą —
sielų išgelbėjimą, Rom 6,22.

———

Šios eilutės graikų kalba yra puikiai eiliuotos. Ar jas laiško rašytojas sueiliavo, ar tai buvo krikščionių pirmiau naudota giesmė, nežinome. Proza yra sunku perduoti kita kalba, o eilių visai neįmanoma tiksliai išversti. Dievas ir Kristus šlovinamas už žmonių atpirkimą amžinam gyvenimui. Tuo žmonės yra tapę Dievo vaikais. Pamatas yra Kristaus prisikėlimas. Per tai pašauktiesiems duodamas amžinas, nesuteptas ir nevystantis paveldėjimas. Dabar vyksta išmėginimai, kentėjimai, liūdėsiai, bet laukia džiaugsmas. Jis bus amžinas. Su pašauktaisiais panašiai yra, kaip su tauriaisiais metalais. Jie švarinami ugnimi, tikintieji — vargais. Petras pats matė Jėzų, patyrė Jo draugystę, atleidimą. Laiško skaitytojai nematė Jo, bet jie ir nematydami nujaučia Jėzaus teikiamą palaimą. Jie džiūgauja jau dabar. O koks džiaugsmas ir atpildas bus,

kai bus pasiektas tikslas, sielų išgelbėjimas, pilnas išganymas Jo akivaizdoje!

EVANGELIJOS DIDYBĖ IR ŠLOVĖ, 1 Pt 1,10-12

10 Šito išganymo ieškojo ir jį tyrinėjo pranašai, kurie
ir pranašavo jums skirtąją malonę, 1 M 40,10; Ag 3,7; Sak
6,12; Lk 10,24. 11 Jie nagrinėjo, kurį ir kokį laiką nurodė
juose veikianti Kristaus Dvasia, išpranašavusi Kristaus
kentėjimus ir po to sekančią šlovę, Iz 53,31-; Dan 9,26. 12
Jiems buvo apreikšta, kad jie ne sau, bet jums pasitarnavo
tomis žiniomis, kurias dabar jums atskleidė Evangelijos
skelbėjai, įkvėpti iš dangaus pasiųstos Šventosios
Dvasios. Į tuos dalykus geidžia pažvelgti net angelai, Dan
9,24; 12,9-13.

———

Šitas išganymas toks didingas, kad jo ieškojo ir tyrinėjo pranašai. Jiems tapo aišku, kad tas laikas ne jų laikas yra. Toliau jiems paaiškėjo, kad pirma seks Mesijo kentėjimai, o tik paskui bus apreikšta Jo šlovė. Pranašuose veikė Kristaus Dvasia. Kristus netapo Kristumi savo gimimu. Jis jau buvo Kristus iš amžių, Jn 1,1-; Kol 1,14-; Ef 1,3-. Pranašai savo pranašavimais ir tyrinėjimais patarnavo mums. Evangelijos skelbėjai skelbė pranašų paduotą tiesą. Pranašai pranašavo pirma apie Jėzaus kentėjimus ir tik po to apie Jo didingąją šlovę, Lk 24,25-27. Juk tas pats yra ir su pašauktaisiais: pirma vargai ir išmėginimai, o po to džiaugsmas ir gyvenimas. Šita didybe ne tik pranašai ir tikintieji domėjosi, laukė ir troško, bet ir angelai. Ar tad mes laikysime ją už menką? Ar vargai ir bandymai mus sulaikys nuo Kristaus sekimo?

VERTINKITE SAVO PAŠAUKIMĄ, 1 Pt 1,13-25

13 Todėl, susijuose savo dvasios strėnas, būkite

blaivūs ir visiškai pasitikėkite malone, kurią jums suteiks
Jėzaus Kristaus apreiškimas, Jer 1,17; Lk 12,35. 14 Kaip
klusnūs vaikai, daugiau nepasiduokite ankstyvesnėms
savo neišmaningumo laikų aistroms, Rom 12,2. 15
Šventas yra tas, kuris jus pašaukė, tad ir jūs tapkite šventi
visu savo elgesiu, Lk 1,74-75, 16 kaip parašyta: „Būkite
šventi, nes Aš esu šventas, 3 M 11,44; 19,2; Ps 71,22. 17 Ir
jei kaip Tėvo šaukiatės To, kuris nešališkai teisia
kiekvieno darbą, su baime elkitės savo ateivystės metu,
Apd 17,31, 18 Juk žinote, kad esate atpirkti iš niekingos
nuo protėvių paveldėtos elgsenos ne nykstančiais turtais,
sidabru ir auksu, 1 Kor 7,22; 7,23; 1 Pt 4,3, 19 bet
brangiuoju krauju Kristaus, To avinėlio be kliaudos ir
dėmės, Apd 20,28; Žyd 9,12; Apr 5,9. 20 Jis buvo
numatytas dar prieš pasaulio sutvėrimą ir apreikštas laikų
pabaigoje jums, Rom 16,25, 21 per Jį įtikėjusiems Dievą,
kuris Jį prikėlė iš numirusių ir suteikė Jam garbę; todėl ir
jūsų tikėjimas ir viltis kyla į Dievą, Jn 14,6-; Apd 3,15-. 22
Nuskaidrinę savo sielas klusnumu tiesai ir siekdami
neveidmainiškos brolių meilės, karštai iš širdies mylėkite
vieni kitus, 1 Jn 3,18; 4,7-21. 23 Jūs esate atgimę ne iš
pranykstančios, bet iš nepranykstančios sėklos gyvojo ir
pasiliekančio Dievo žodžiu, Jn 1,13. 24 Mat, „visas
kūnas — tartum žolynas, ir visa jo garbė, tarsi žolyno
žiedas. Žolynas sudžiūsta, ir žiedas nubyra, Ps 103,15; Iz
40,6; 51,12; Jok 1,10, 25 tik Viešpaties žodis išlieka per
amžius". Tokia yra jums paskelbtoji geroji naujiena, Iz
40,8 ; Lk 16,17.

———

Nusitikėkite malone, būkite šventi, bijokite Dievo, mylėkite brolius, žmogaus garbė niekinga. Tai apaštalo pagrindinės mintys.

Būkite apsijuosę savo dvasios strėnas. Kūniškai tik tvarkingas karys tinka kovai. Panašiai, tik tvarkingas dvasiniai krikščionis yra krikščionis. Dievo malonė

pradėjo veikti, kai jie išgirdo Evangelijos žodį. Malonės veikimas bus atbaigtas Kristaus atėjimu. Dabar jiems, kaip Dievo vaikams, dera paklusti. Jų gyvenimas yra visai skirtingas nuo to, koks jis buvo pirmiau, jiems esant pagonims. Jie jokiu būdu negali grįžti į jį. Jie yra pašaukti būti šventais. Visos tikybos kalba apie šventumą. Jos dažnai supranta šventumą — apeigas. Kristus tokiam šventumui buvo priešingas. Krikščioniškas šventumas yra susietas su Dievo šventumu, atsisakant viso blogio, siekiant kilnumo, doravingumo. Jūs esate pašaukti, atskirti nuo viso pikto. Dievas yra jūsų Tėvas, bet Jis bus ir teisėjas. Tad elkitės su baime ir pagarba Jam.

Skirsneliai 18-21 yra giesmė. Ji primena atpirkimą ne žemiškais turtais, bet brangiu Kristaus krauju. Gyvulių kraujas neturėjo galios išlaisvinti iš niekingo protėvių paveldėjimo. Kristus yra iš amžių, bet apreikštas paskutiniais amžiais. Jis kentėjo, mirė ir prisikėlė. Jis turi galią išlaisvinti ir duoti tikėjimo viltį.

Neveidmainiška, tikra, nuoširdi meilė į brolius yra atgimusio pažymys. Atgimimu žmogus visai atsigręžia nuo nuodėmės ir senų gyvenimo papročių. Jis gyvena naują gyvenimą. Jame veikia geroji Dievo žodžio sėkla. Todėl jis ir gali tikrai mylėti. Lyginant atgimusį krikščionį su pasaulio kilniu žmogumi, jis yra tik lyg gėlės žiedas. Visa jo garbė sunyksta, bet Viešpaties įdiegtas žodis pasilieka amžinai. Būkite verti savo pašaukimo.

ŽENKITE PIRMYN, 1 Pt 2,1-10

1 Taigi, atmetę visokią blogybę, visokią klastą,
veidmainystes, pavyduliavimus ir visokias apkalbas,
Rom 6,4; 12,9; 1 Kor 14,20, 2 lyg naujagimiai trokškite
dvasinio, neatmiešto pieno, kad nuo jo augtumėte
išganymui, Mt 18,3; Žyd 5,12-13. 3 Jūs gi patyrėte, koks
meilingas yra Viešpats, Ps 34,9. 4 Ženkite prie Jo, gyvojo
akmens, tiesa, žmonių atmesto, bet Dievo išrinkto,
brangaus, Ps 119,22; Mt 21,42; Apd 4,11. 5 Jūs patys,

kaip gyvieji akmenys, statydinkitės į dvasinius namus,
kad būtumėte šventa kunigystė ir aukotumėte dvasines
aukas, priimtinas Dievui per Jėzų Kristų, Iz 61,6; 66,21;
Oz 14,2; Mal 1,11; Rom 12,1. 6 Todėl Rašte pasakyta:
„Štai dedu Sione rinktinį akmenį, brangų kertinį akmenį;
kas tiki Jį, nebus sugėdintas", Iz 28,16. 7 Tad jums,
tikintiesiems, atiteks šlovė, o netikintiesiems „tas
statytojų atmestasis akmuo tapo kertiniu akmeniu", Mt
21,42, 8 „suklupimo akmeniu ir pasipiktinimo uola". Jie
suklumpa, neklausydami žodžio; tam jie ir skirti, Iz 8,14;
Lk 2,31; Rom 9,33. 9 Jūs esate išrinktoji giminė,
karališkoji kunigystė, šventoji tauta, Jo nuosavybė,
pašaukti išgarsinti šlovingus darbus To, kuris pašaukė
jus iš tamsybių į savo nuostabią šviesą, Iz 43,20-21; 2 M
19,6. 10 Seniau ne tauta, dabar Dievo tauta, seniau
neradę gailestingumo, dabar jį suradę, Oz 2,23; Rom 9,25.

Krikščionies gyvenimo pagrindas yra atgimimas. Kaip kūdikis gimdamas įeina į visai naujas gyvenimo aplinkybes ir sąlygas, taip ir tik atgimęs krikščionis gali išsilaisvinti iš nuodėmės galios ir pradėti gyventi visai naują, krikščionišką gyvenimą. Toliau seka tikras maistas. Tai ne žmogiška išmintis, maišyta su Evangelija, kaip pas daugelį matome, bet Dievo gyvas žodis. Kaip kūdikis nori maisto, taip ir atgimęs labai brangina ir myli Dievo žodį. Sveikas kūdikis auga. Atgimimui palyginti apaštalas primena šventovę. Senojo Testamento šventovė buvo statyta iš negyvų akmenų. Naujoji šventovė statoma iš gyvų, atgimusių žmonių. Jos pamatas, kampinis akmuo, yra Kristus. Senosios sandoros žmonės laikė atbaigimu įstatymą. Todėl jie nesuprato Dievo tikslo. Jie atmetė Dievo skirtą kampinį akmenį — Kristų ir piktinosi Juo. Panašiai ir krikščionys, kurie nepažįsta ir nepripažįsta naujo atgimimo, lieka prie krikščionybės išorinės raidės, be Dieviškos patirties ir Evangelijos

galios. Senojoje sandoroje buvo išrinkta Izraelio tauta ir paskirta kunigystė iš Levio giminės. Naujoje sandoroje yra išrinktos visos tautos; Izraelis ir pagonija. Naujoje sandoroje visi nariai yra kunigai. Jie aukoja ne gyvulių aukas, bet garbina Dievą savo gyvenimu, Žyd 13,15-16. Jų pareiga yra išgarsinti šlovingus Dievo darbus, kaip Jis pašaukia iš tamsybės į nuostabią šviesą. Surinkimas (bažnyčia) yra šventa išrinktoji tauta, visuotina karališka kunigystė.

BŪKITE PAVYZDŽIU PAGONIMS, 1 Pt 2,11-12

11 Mylimieji, maldauju jus, kaip ateivius ir svečius — susilaikyti nuo kūno geidulių, kurie kovoja prieš sielą, Ps 39,13-; Rom 13,13; Pat 1,32. 12 Jūsų elgesys pagonių tarpe tebūnie pavyzdingas, kad, nors dabar šmeižia jus kaip piktadarius, pažinę jūsų gerus darbus, imtų šlovinti Dievą aplankymo dieną, Mt 5,16.

———

Apaštalas vadina Jėzaus sekėjus: išrinktaisiais, šventaisiais, gera darančiais, mylimaisiais, keleiviais, svečiais. Jie tapo naujais žmonėmis ir jų gyvenimas yra skirtingas nuo jų pirmesnio gyvenimo. Jie gyvena čia tik laikinai. Betgi šis gyvenimas yra realus. Jie turi galios, iš Viešpaties malonės, susilaikyti blogo. Bet jų kūno geismai pasireiškia; jie yra priešingi dvasiai. Jie privalo būti pažaboti ir tinkamai naudojami. Atrodo, kad čia manyta lyties geismai. Daugelis pagonių tą laikė nereikalingu susilaikyti. Jie net skatino ištvirkauti. Net jų kai kurios pamaldų apeigos buvo siejamos su ištvirkavimu. Kai kuriose šventovėse buvo laikoma šimtai ir tūkstančiai prostitučių, atvykusios į iškilmes, moterys ir mergaitės pastodavo nuo kunigų. Šitokius dalykus krikščionys griežtai smerkė ir atmetė.

Apie krikščionis buvo leidžiamos įvairiausios

paskalos ir jie niekinami. Apaštalas skatina krikščionis ne tik tinkamai kalbėti, bet ir elgtis, kad savo elgesiu įrodytų pagonims krikščionių dorovingumą. Aplankymo diena yra, kai Viešpats veikia, žmonės atsiverčia.

SANTYKIAI SU VALDŽIA, 1 Pt 2,13-17

13 Būkite paklusnūs kiekvienai žmonių valdžiai dėl Viešpaties: tiek karaliui, kaip vyriausiam, Rom 1,13; Tit 3,1, 14 tiek valdytojams, kaip jo pasiųstiems, bausti piktadarių, išaukštinti gerųjų, Rom 13,4. 15 Mat, tokia yra Dievo valia, kad gerais darbais nutildytumėte neprotingų žmonių nesąmones, 1 Pt 3,9. 16 Elkitės kaip laisvi; ne kaip tie, kurie blogį pridengia laisve, bet kaip Dievo tarnai, Gal 5,1; 1 Kor 7,22. 17 Gerbkite visus, mylėkite brolius, bijokite Dievo, gerbkite karalių, Rom 12,10; Mt 22,21.

Labai panašiai rašyta Rom 13,1-7. Apaštalas nepaliečia visų reikalų su valstybe, bet tik teisinius. Kai valstybės valdovai nevykdo teisės, čia nieko neaiškinama. Tuo reikalu kiek užsiminta Apr 13 ir 17. Ciesorius ir jo vietininkai, o mūsų laikais prezidentas ir kiti valdininkai, įpareigoti vykdyti įstatymą. Nors jie ir pagonys, jie atlieka savo pareigas. Krikščionys privalo džiaugtis tvarka ir remti valdovų geras pastangas. Chaosas yra žymiai blogesnis už blogą valdžią. Laisvė yra gera ir naudinga, bet ir ji gali būti panaudota blogam ir piktam.

PAMOKYMAS SAMDINIAMS, 1 Pt 2,18-25

18 Samdiniai, su visa baime būkite klusnūs šeimininkams, ne tik geriems ir švelniems, bet ir brutoliems, Ef 6,5; Tit 2,9. 19 Tai yra malonė, jeigu kas nors vardan Dievo ir sąžinės nekaltai kenčia, Mt 5,10. 20 Menka garbė, jei jus plaka už nusikaltimus. Bet kai esate

kantrūs, darydami gera ir kentėdami, tada jums nuopelnas Dievo akyse, 1 Pt 3,14; 4,14-15.
21 Juk jūs tam pašaukti; ir Kristus kentėjo už jus, palikdamas jums pavyzdį, kad eitumėte Jo pėdomis, Jn 13,15.
22 Jis nepadarė nuodėmės, ir Jo burnoje nerasta klastos, Iz 53,9; Jn 8,46; 2 Kor 5,21.
23 Šmeižiamas Jis neatsikirtinėjo, kentėdamas negrasino, bet viską pavedė teisingajam Teisėjui, Iz 53,7.
24 Jis pats savo kūne užnešė mūsų nuodėmes ant kryžiaus, kad, miręs nuodėmėms, gyventume teisumui. Jūs esate išgydyti Jo žaizdomis, 1 Jn 3,5; Rom 6,11; Iz 53,4.
25 Jūs buvote tarsi paklydusios avys, o dabar sugrįžote pas savo sielų Ganytoją ir Sargą, Ps 119,176; Iz 63,6; Ez 34,6; Jn 16,11; 14,16.

Pradžioje krikščionybės vergija visur buvo praktikuojama. Krikščionys vergai buvo pripažinti broliais, Gal 3,28; 1 Kor 7,22, bet bendrai vergai neturėjo jokių teisių. Suprantama, krikščionims vergams kildavo klausimas, ar surinkimas (bažnyčia) neturėtų ką nors daryti jų padėtį palengvinti. Žinoma, tą gerai žinojo apaštalai ir kiti krikščionių vadai. Jie buvo priėję išvados, kad tik Evangelija gali tą klausimą išspręsti, bet ne atskiras iškėlimas vergų klausimo. Bendrai, vergu klausimu rūpinosi kiti. Buvo ir pačių vergų sukilimų. Apaštalas Petras, panašiai kaip ir Povilas, matė vergų klausimo sprendimą Evangelijos skelbime. Kai Evangelijos galia paliečia vergus ir jų savininkus, vergų klausimas išsprendžiamas. Matyt, Petro skaitytojų tarpe nebuvo vergų savininkų, tad jis jų ir nemini. Jis įspėjo tik vergus, būti gerais vergais ir brutaliems bei piktiems ponams. Žinoma, buvo vergų tingių ir apsileidusių savo pareigose. Baudžiami už nusikaltimus, jie didžiuodavosi tuo. Petras įspėjo kentėti nekaltai, būti gerais vergais ir taip laimėti Evangelijai savo ponus. Nekaltą kentėjimą ir laimėjimą Petras grindė giesme 22-25. Šia giesmę

krikščionys vergai dažnai giedodavo ir gerai žinojo. Ji yra kiek panaši į Iz 53 perskyrimą. Kristus pristatomas kaip pavyzdys nekaltai kentėjęs. Jis laimėjo ir juos savo kentėjimu, tapo jiems Išganytoju.

PAMOKYMAS ŽMONOMS, 1 Pt 3,1-6

1 Jūs, žmonos, būkite klusnios savo vyrams, kad tie,
kurie neklauso žodžio, ir be žodžio būtų laimėti tikėjimui
savo žmonų elgesiu, Ef 5,22, 2 matydami jūsų gyvenimo
dievobaimingumą ir skaistumą. 3 Tepuošia jus ne išorė —
šukuosena, aukso gražmenos ar ištaiginti drabužiai, — Iz
3,18; 1 Tim 2,9, 4 bet žmogiškos širdies slaptuma:
nesugadinta, švelni ir taikinga dvasia, kuri brangi Dievo
akyse, Rom 2,29. 5 Juk kadaise taip ir puošdavosi
šventos moterys, kurios turėjo viltį Dieve ir buvo klusnios
savo vyrams. 6 Taip Sara klausė Abraomo ir vadino jį
viešpačiu. Jūs tapote jos dukterimis, darydamos gera ir
nebijodamos bauginimų, 1 M 18,12.

———

Kiek žinome iš apaštalo Povilo laiškų ir apaštalų darbų, pirmoje krikščionystėje, moterys turėjo lygias teises surinkime. Jos galėjo pasireikšti tomis dvasinėmis dovanomis, kurios joms buvo duotos Šventosios Dvasios. Jos dalyvaudavo kartu su vyrais pamaldose ir naudodavosi tomis pačiomis teisėmis. Bet viešame gyvenime moterys neturėjo tų pačių teisių kaip vyrai. Jos turėjo paklusti vyrams. Taip buvo pagonių gyvenime, panašiai ir žydų. Taip liko ir krikščionių tarpe. Evangelija labai sušvelnino moters padėtį. Bet moterys įsigijo lygias teises su vyrais viešame gyvenime žymiai vėliau ir palaipsniui. Petras apie visa tai nieko nekalba. Jis tik sako, kokia moters padėtis buvo tada. Žmonos, kurių vyrai buvo pagonys arba žydai, turėjo didelę pareigą laimėti savo vyrus Evangelijai. Žodžiu, jos mažai ką galėjo laimėti, bet daug tikru, krikščionišku, pavyzdingu

gyvenimu. Čia nieko nesakyta prieš moters kuklų, tinkamą pasipuošimą. Petras primena, kad moters prigimtas švelnumas, taikinga dvasia, bendrai, jos nesugadinta prigimtis yra vertingesnė Dievo akyse ir patrauklesnė vyrui, negu plaukų šukuosena, puošnūs ir brangūs rūbai. Bendrai taip yra, juo kilnesnė moteris dvasia, tuo mažiau ji vertina išorę, juo menkesnė ji dvasia, tuo labiau ji linkus pasirodyti išore. Pirmi krikščionys žymiai daugiau vertino vidinį kilnumą, negu išorę. Petras primena, kaip pavyzdį Senojo Testamento šventas moteris, kurios puošėsi viltimi Dieve ir klusnumu vyrams. Viena tokių paminėta Sara.

PATARIMAS VYRAMS, 1 Pt 3,7

7 Taipogi jūs, vyrai, protingai gyvendami su moterimis, atsižvelkite, kad jos priklauso silpnesnei lyčiai, gerbkite jas, kaip turinčias kartu su jumis paveldėti gyvenimo malonę; kad jūsų maldos nebūtų trukdomos, Ef 5,25; Kol 3,19.

Patarimas vyrams yra labai trumpas, bet daug pasakantis. Apaštalas įspėjo vyrus gyventi protingai. Evangelija išganymo dalyke laikė moterį lygią su vyru. Ji patiria tą patį išganymą čia ir turi tą patį amžinybės pažadą. Fiziniai moteris yra silpnesnė už vyrą. Vyras gali stipriau mušti. Bet kai kuriais kitais atžvilgiais, moteris yra žymiai stipresnė už vyrą. Ji pakelia daug daugiau kančių. Ji yra švelnesnė už vyrą ir todėl ji giliau ir skaudžiau pergyvena įžeidimą. Jei vyras neprotingai gyvena su žmona, įžeidinėja ir niekina ją, tada suardoma dvasinė draugystė. Vyras ir žmona turi tą patį išganymą ir turėtų turėti dvasinę draugystę. Dvasinė draugystė palaikoma bendra, vienas už antrą, malda, 1 Kor 7,5.

PATARIMAS SURINKIMO NARIAMS, 1 Pt 3,8-12

8 Galiausiai, visi būkite vieningi, užjaučiantys kitus,
mylintys brolius, gailestingi, nuolankūs, Fil 3,16. 9
Neatsilyginkite piktu už piktą ar keiksmu už keikimą, bet,
priešingai, laiminkite, nes ir patys esate pašaukti
paveldėti palaiminimo, 1 Tes 5,15. 10 „Kas myli
gyvenimą ir nori matyti gerų dienų, tepažaboja liežuvį
nuo pikto ir lūpas nuo klastingų kalbų, Ps 34,14; Jok 1,26.
11 Jis tesusilaiko pikto ir daro gera, teieško ramybės ir
teveja ją! Iz 1,16-17; Žyd 12,14. 12 Viešpaties žvilgsnis
lydi teisiuosius, ir Jo ausys girdi jų maldas, bet Viešpaties
veidas — prieš darančius pikta", Ps 34,16-17.

Surinkimo žmonės savo tarpe turėtų būti vienos minties ir turėti bei įrodyti praktiškai meilę vienas kitam. Santykyje su pasaulio žmonėmis, jie privalo elgtis kitaip negu netikintieji. Jie turi laikytis Jėzaus nurodymų, Mt 5,5-7; 43-48; Lk 6,27-; Rom 12,4-19; Ef 4,1-3. Jie už pikta ir keiksmą turėtų atsakyti laiminimu. Šį patarimą Petras paremia Ps 34,13-17. Petras mėgsta cituoti psalmes ir giesmes.

KRIKŠČIONIES GERI DARBAI IR PASĖKOS, 1 Pt 3,13-17

13 Kas gi jums pakenks, jei stropiai darysite gera? 14
Bet jeigu jums ir tektų kentėti už tiesą, — jūs palaiminti!
Dėl jų gąsdinimo nesuklyskite ir neišsigąskite, Mt 5,10; 1
Pt 2,19. 15 Verčiau šventai sergėkite savo širdyse Viešpatį
Kristų, visada pasiruošę atsakyti kiekvienam
klausiančiam apie jumyse gyvenančią viltį, Kol 4,6. 16
Tai darykite švelniai ir atsargiai, turėdami gryną sąžinę,
kad šmeižiantys jūsų gerą elgesį Kristuje liktų sugėdinti
dėl to, už ką jus šmeižia, Fil 2,12; 1 Pt 2,12. 17 Pagaliau,

jei tokia būtų Dievo valia, verčiau kentėti už gerus darbus, negu už piktus, 1 Pt 2,19-20.

Krikščionis dažnai paliete nekalti ir neteisingi kentėjimai. Petras ragina visada gera daryti, bet jei ir gera darant reikėtų kentėti, tada jie palaiminti, Mt 5,10. Jei jus klausia teisme, ar šiaip žmonės, atsakykite sąžiningai apie avo tikėjimą. Dažniausiai tokie žmonės, patyrę tiesą apie jūsų tikėjimą ir gyvenimą, bus sugėdinti. O jei pagaliau būtų tokių niekšų, kurie visgi jus vargintų, kankintų ir žudytų, tai yra geriau kentėti už gera, negu už pikta. Naujajame Testamente daug kalbama apie krikščionių kentėjimus. Pats Viešpats kentėjo, taip pat apaštalai ir kiti krikščionys.

KRISTUS YRA PAVYZDYS, 1 Pt 3,18-22

18 Kristus vieną kartą mirė už nuodėmes, Teisusis už
neteisiuosius, kad mus nuvestų pas Dievą,beje, kūnu
numarintas, o dvasia gyvas padarytas, Rom 5,6; Žyd 9,28;
1 Pt 2,21. 19 Nužengęs žemyn, Jis tąja dvasia skelbė
kalėjime esančioms dvasioms, 1 Pt 4,6. 20 Kurios kadaise
buvo neklusnios, kai Nojaus dienomis Dievo kantrybė
laukė, bestatant arką, kuria nedaugelis, tai yra tik aštuoni
asmenys, buvo išgelbėti, 2 Pt 2,5. 21 Ir jus dabar gelbsti tų
dalykų vaizdinys — krikštas. Jis nėra nešvaraus kūno
nupiovimas, bet Dievo maldavimas suteikti gryną sąžinę
dėliai prisikėlusio Jėzaus Kristaus, Mk 16,16; Ef 5,26; 5 M
26,17-18, 22 kuris, įžengęs į dangų, sėdi Dievo dešinėje, o
Jam yra pavaldūs angelai, ir galybės, ir valdžios, Ps 110,1;
Ef 1,20.,

Šios eilutės yra himnas (giesmė) Kristui. Ar jis surinkimui (bažnyčiai) buvo plačiai žinomas, nėra žinoma. Čia giedama apie Viešpaties kentėjimus. Jis kentėjo ir mirė, kad išgelbėtų mus. Jis prisikėlė ir yra visų

Viešpats.

Apie Jėzaus nužengimą į pragarą (mirusiųjų buveinę) yra tikėjimo išpažinime sakyta. Naujajame Testamente aiškiai rašyta šioje vietoje, ir tą primena sekančios vietos: Apd 2,27; Rom 10,7; Ef 4,9; Žyd 13,1-18. Plačiau apie tai rašyta nuo antrojo šimtmečio. Mintis yra ta; mirusiųjų dvasios yra gyvos. Jos be kūno gali girdėti, suprasti ir apsispręsti. Kristus skelbė joms Evangeliją laikotarpyje tarp savo mirties ir prisikėlimo. Kristus yra visų Išgelbėtojas: žmonių, po Jo prisikėlimo iki antrojo atėjimo ir pirm Jo gyvenusių šioje žemėje. Tiems, kurie neturėjo galimybės išgirsti Evangelijos čia gyvendami, buvo duota galimybė išgirsti po mirties. Kaip pavyzdys minimi Nojaus laiko gyventojai.

Krikštas čia minimas tik kaip pavyzdys. Jis neveikia magiškai — neatgimdo. Jis siejamas su malda ir tikėjimu į Kristų.

ATMESKITE NUODĖMĘ, 1 Pt 4,1-6

1 Kadangi Kristus kentėjo kūnu, tai ir jūs ap-
siginkluokite ta pačia mintimi, — nes kas kenčia kūnu, tas
pameta nuodėmę, 2 kad likusį laiką žemėje pragyventų
nebe žmonių aistroms, o Dievo valia, Gal 2,20. 3 Gana,
kad paėjusį laiką buvote pasidavę pagonių valiai,
gyvendami begėdystėmis, geiduliais, girtavimu,
pokyliavimu, išgėrimais ir neleistinomis
stabmeldystėmis, Ef 4,17; Tit 3,3. 4 Todėl jiems stebėtina,
kad jūs nebebėgate kartu su jais pasinerti į tą patį aistrų
verpetą, ir jie piktžodžiauja, Apd 13,45. 5 Betgi jie turės
duoti apyskaitą Tam, kuris pasiruošęs teisti gyvuosius ir
mirusiuosius, 2 Tim 4,1. 6 Todėl ir buvo paskelbta
Evangelija net mirusiems, kad jie, nors ir nuteisti kūne
kaip žmonės, gyventų dvasia pagal Dievo valią, 1 Pt 3,19.

Tikras atgimimas visai pakeitė žmones. Jie vidiniai ir gyvenimo papročiais tapo visai kitokie. Kurie neįtikėjo, tiems buvo nuostabus krikščionių pasikeitimas. Neatgimusieji pradėjo krikščionis šmeižti ir boikotuoti, nieko bendro su jais nebeturėti. Krikščionys, būdami mažuma, nukentėjo. Apaštalas priminė jiems, imti pavyzdį iš Kristaus ir neišsigąsti, jei reikėtų kentėti. Visi bus teisiami Dievo nešališkai. Šeštasis skirsnelis primena, kas buvo 19-20 skirsneliuose sakyta.

Evangelija visiems laikams yra ta pati ir ji panašiai veikia. Ji pakeičia žmones ir dabar panašiai, kaip ir anuo metu. Nuostabu, kad mūsų dienų krikščionys, kurie nepergyvena atgimimo, elgiasi visai panašiai, kaip anų laikų pagonys. Net ir mūsų inteligentija ir kunigija visai panašiai girtauja ir pokyliauja, bedieviškai elgiasi ir į kitų aistrų verpetus pasineria, kaip anų laikų pagonys. Atgimusiųjų elgsena juos stebina ir erzina. Atgimimo pergyvenimai laikomi pasakaitėmis.

LAIKYKITĖS TIKĖJIMO IR DRAUGYSTĖS, 1 Pt 4,7-11

7 Visų dalykų galas arti. Todėl būkite santūrūs,
blaivūs ir melskitės, 1 Jn 2,18; 1 Kor 10,11. 8 Visų pirma
turėkite apsčiai meilės vieni kitiems, nes meilė uždengia
gausybę nuodėmių, Lk 21,34; Pat 10,12. 9 Būkite
tarpusavyje svetingi be murmėjimo, Rom 12,13; Žyd 13,2.
10 Patarnaukite vieni kitiems, kaip geri visokeriopos
Dievo malonės užvaizdai, sulig kiekvieno gautąja
dovana, Rom 12,6; 1 Kor 4,7. 11 Jei kas kalba, tekalba
kaip Dievo žodžius; jei kas tarnauja, tetarnauja, kaip
Dievo apdovanotas jėgomis, kad visuose dalykuose per
Jėzų Kristų būtų Dievui šlovė. Jam šlovė ir galybė per
amžių amžius! Amen, 2 Kor 2,17.

Dabartinis amžius praeina, Kristaus atėjimas artėja. Krikščionys laukė visais laikais Kristaus atėjimo. Tas laukimas ir mūsų laikais yra gyvas. Kiekvienas krikščionis yra linkęs ir gundomas į kai kurias jo anksčiau darytas nuodėmes. Jis privalo budėti ir melstis. Krikščionių tarpe privalo pasireikšti nuoširdi ir tvirta meilė. Pirmųjų laikų krikščionys buvo ir turėtų būti aktyvūs surinkime. Apaštalas mini dvi tarnybos dovanas: skelbimo ir labdaros. Tos dovanos pasireiškia ne žmonių organizavimu ir planavimu, bet Dievo įkvėpimu, Jo galia. Krikščionys siekia ne savo pasigyrimo ir garbės, bet Dievo šlovės!

PAKARTOTINAI PRIMENAMI KENTĖJIMAI, 1 Pt 4,12-19

12 Mylimieji, nesistebėkite, kad degina jus ugnis, lyg
jums būtų atsitikę kas nepaprasta, nes taip darosi jums
išmėginti, 1 Pt 1,7. 13 Verčiau džiaukitės, dalyvaudami
Kristaus kentėjimuose, kad ir tada, kai Jo šlovė apsireikš,
galėtumėte džiūgauti ir linksmintis, Mt 5,10; Apd 5,21;
Jok 1,2; Rom 8,17; 2 Kor 1,7. 14 Jei jus niekina dėl Jėzaus
vardo, — jūs palaiminti, nes šlovės ir Dievo Dvasia ilsis
ant jūsų, Mt 5,11; Iz 51,7. 15 Tik niekas iš jūsų tenekenčia
kaip žmogžudys, vagis, piktadarys ar į kitų reikalus
besikišąs, 1 Pt 2,20. 16 Bet jei nukenčia kaip krikščionis,
tenesigėdija, tegarbina šiuo vardu Dievą, Apd 5,41. 17
Nes jau metas prasidėti teismui nuo Dievo namų, bet jeigu
jis pirmiausia prasideda nuo mūsų, tai koks galas laukia
tų, kurie neklauso Dievo Evangelijos?! Jer 25,29; 49,12;
Ez 9,6; Lk 23,31. 18 Ir jeigu teisusis vos-ne-vos išsigelbės,
tai kur pasidėti bedieviui ir nusidėjėliui! 19 Todėl, kurie
kenčia pagal Dievo valią, tepaveda savo sielas ištikimajam Kūrėjui ir tedaro gera, Lk 23,46; 2 Tim 1,12.

Atrodo, kad prasidėjo Nerono persekiojimas ir žudymai. Tikrai gyvi krikščionys buvo deginami jo rūmų parke. Persekiojimai turėjo tarnauti krikščionių perbandymui lyg tauriųjų metalų skaidrinimas. Po jų seks krikščionių garbė, tad jie turėtų džiaugtis, kad kenčia dėl Kristaus Evangelijos. Krikščionys neturi kentėti kaip nusikaltėliai, o dėl Kristaus kentėti tenesigėdina. Jų, Dievo namų, kentėjimai yra trumpi, bet neklausančiųjų Evangelijos kentėjimai bus baisūs.

SKATINIMAS VYRESNIESIEMS, 1 Pt 5,1-4

1 Vyresniuosius jūsų tarpe prašau aš, irgi vyresnysis, Kristaus kentėjimų liudytojas ir būsimosios šlovės dalyvis, Lk 24,48; Rom 8,17: 2 ganykite jums patikėtą Dievo kaimenę ne iš prievartos, bet su noru, kaip Dievui patinka, ne dėl biauraus pelno, bet gera valia, Jn 21,16; Apd 20,28, 3 ne kaip viešpataujantys jums pavestiesiems, bet tapę pavyzdžiu kaimenei, 1 Kor 3,9; 2 Kor 1,24; Fil 3,17; 2 Tes 3,9; Tit 2,7. 4 Kai pasirodys vyriausiasis Ganytojas, jūs gausite nevystantį garbės vainiką, Iz 40,11; 1 Pt 1,4.

———

Romos katalikų bažnyčia laiko apaštalą Petrą pirmuoju popiežiu. Pačių katalikų Petro laiškų vertime nėra ne tik įrodymo, bet ir visai neprisiminta, kad jis toks buvęs. Petras pats laiko save vienu surinkimo vyresniuoju, Kristaus kentėjimų liudininku ir būsimos šlovės dalyviu. Vyresnysis nemanyta amžiumi, bet pareigomis.

Petras skatina surinkimo vyresniuosius būti pavyzdžiu žmonėms žodžiu ir gyvenimu, savo pareigas surinkimui atlikti gera valia. Jėzus yra vyriausiasis Ganytojas, Žyd 13,20. Jis duos užmokesnį — nevystantį šlovės vainiką.

SKATINIMAS VISIEMS, 1 Pt 5,5-11

5 Taipogi jūs, jaunesnieji, būkite klusnūs
vyresniesiems. Ir visi būkite apsivilkę nuolankumu vieni
kitiems, nes Dievas išpuikėliams priešinasi, o
nuolankiesiems teikia malonės, Ef 5,21; Mt 23,12; Lk
1,52; Jok 4,6. 6 Tad nusižeminkite po galinga Dievo
ranka, kad Jis išaukštintų jus, metui atėjus, Job 22,29;
Jok 4,10. 7 Paveskite Jam visus savo rūpesčius, nes Jis
jumis rūpinasi, Ps 37,5; Mt 6,25. 8 Būkite blaivūs,
budėkite! Jūsų priešas velnias, kaip riaumojantis liūtas,
slankioja aplinkui, tykodamas ką praryti, Lk 21,36; 1 Tes
5,6. 9 Pasipriešinkite jam tvirtu tikėjimu, žinodami, kad
tokius pačius kentėjimus tenka iškęsti jūsų broliams
plačiame pasaulyje, Ef 6,11-13. 10 O visos malonės
Dievas, pašaukęs jus į savo amžinąją garbę Kristuje, pats
jus, trumpai pakentėjusius, ištobulins, pastiprins,
pastatys ant tvirto pagrindo, 1 Pt 1,16. 11 Jo valdžia per
visus amžių amžius! Amen.

Kur Evangelija pradedama skelbti, dažnai pirmieji apsisprendžia jauni vyrai. Iš patyrimo žinome, kad jaunimas ieško naujų gyvenimo kelių. Tad labai tinka apaštalo paskatinimo žodis — paklusti. Dievas yra priešingas išpuikėliams.

Atgimusieji krikščionys visada buvo, yra ir bus persekiojami, Mt 24,22; Apr 3,10. Prieš juos naudojama klastinga propaganda ir brutali jėga. Tą daro tarnaujantieji piktam. Piktasis vadinamas: priešininku, velniu, apskundėju, liūtu. Jo tikslas yra naikinti ir žudyti klasta ir apgaule. Apaštalas pataria būti blaiviems, budėti ir tikėjimu priešintis velniui. Dievas pašaukė, Jis išlaikys.

LAIŠKO PABAIGA, 1 Pt 5,12-14

12 Per Silvaną, ištikimąjį brolį, — tokiu jį laikau, — jums trumpai parašiau, ragindamas ir liudydamas, jog tokia tikroji Dievo malonė. Tvirtai jos laikykitės! Žyd 13,22. 13 Jus sveikina kartu išrinktasis surinkimas Babilione ir mano sūnus Morkus, Apd 12,12-25. 14 Sveikinkite vieni kitus meilės pabučiavimu! Ramybė jums visiems, kurie esate Kristuje! 1 Kor 16,20.

Laiškas baigiamas sveikinimu ir linkėjimu ramybės. Silvanas (Silas), kilimo iš Jeruzalės, Apd 15,22, apaštalo Povilo bendradarbis, 1 Tes 1,1; 2 Tes 1,1; 2 Kor 1,19 ir Morkus, Jeruzalės surinkimo narys ir Povilo bendradarbis, Kol 4,10; Fm 24, dabar buvo pas Petrą. Kai Povilas buvo nužudytas, jo bendradarbiai, drauge su Petru žiūrėjo, kaip patarnauti surinkimams. Apie Babiloną žiūrėk laiško įvade.

ANTRASIS PETRO LAIŠKAS

Laiško autorius vadina save apaštalu Petru ir 1,16-18 rašo apie pergyvenimą ant kalno, Jėzaus peršvietimo metu. Laiškas skirtas tiems patiems skaitytojams, kaip ir pirmasis, 3,1. Laiško tikslas yra stiprinti tikinčiųjų tikėjimą. Laiške kalbama apie: pašventinimą, ištvermę, klaidatikius, Kristaus atėjimą, pasaulio pabaigą. Laiškas galėjo būti rašytas apie 67 metus.

Daugelis kritikų sako, kad laiškas rašytas nežinomo autoriaus apie 120-150 metus. Svarbiausi įrodymai yra: 1. Laiško didelis panašumas į Judo laišką. Judo laiškui priskiriama rašymo data apie 70 metus. Tuo metu Petras

jau buvo miręs. Dėl laiško panašumo, galima atsakyti, kad daug panašių kalbos terminių ir išsireiškimų buvo vartojama ne tik apaštalų, bet ir visų krikščionių. Apaštalai susieidavo ir kai kuriuos klausimus aptardavo. Taipgi ir Dievo Dvasios apreiškimai galėjo būti panašūs. 2. Dėl graikiškų išsireiškimų, kurių Petras negalėjo žinoti, galima atsakyti,kad pirmąjį Petro laišką rašė Silvanas, kas rašė antrąjį laišką, nežinome. Laišką galėjo parašyti gerai žinantis graikų kalbą, net tikras graikas. 3. Daugelis krikščionių, pirmųjų rašytojų, nemini šio laiško, gal dėl to, kad jį laiko ne Petro rašytą. Šis laiškas gana vėlai buvo priimtas į kanoną — Šventojo Rašto knygas.

SVEIKINIMAS, 2 Pt 1,1-4

1 Simonas Petras, Jėzaus Kristaus tarnas ir apaštalas,
gavusiems su mumis lygiai brangų tikėjimą mūsų Dievo ir
Išganytojo Jėzaus Kristaus teisumu, Rom 1,12, 2 malonė
ir ramybė tepadaugėja jums su Dievo ir mūsų Viešpaties
Jėzaus pažinimu. 3 Jo dieviška galybė padovanojo mums
visa, kas praverčia gyvenimui ir maldingumui pažinimu
To, kuris pašaukė mus savo šlove ir jėga, 1 Pt 2,9. 4
Drauge Jis mums padovanojo ir brangius bei didžius
pažadus, kad per juos taptumėte dieviškosios prigimties
dalininkai, pabėgę nuo sugedimo, pasaulyje
pasireiškiančių aistrų.

Autorius yra Simonas Petras, Jėzaus Kristaus tarnas ir apaštalas. Skaitytojai turi tą patį, brangų tikėjimą, kaip ir visi tikintieji Kristų. Jis įgyjamas Kristaus pažinimu, kaip dovana. Po linkėjimo malonės ir ramybės, primenami Dievo pažadai ir patyrimai dieviškos prigimties. Dieviška prigimtis teikia galią pasitraukti nuo sugedusių pasaulinių aistrų ir papročių. Kas Dievo malonę patiria savyje, tas trokšta jos daugiau.

TIKINČIŲJŲ PATIRIAMOS DOVANOS, 2 Pt 1,5-11

5 Todėl panaudokite visą stropumą, kad savo
tikėjimu ugdytumėte dorybę, dorybe — pažinimą, Gal
5,6-22, 6 pažinimu — susivaldymą, susivaldymu —
ištvermę, ištverme – maldingumą, 7 maldingumu brolybę,
o brolybe — meilę. 8 Kai šitos dorybės jumyse gyvena ir
tarpsta, jos neleidžia jums apsileisti ir likti bevaisiais
mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus pažinime, Tit 3,14. 9 O
kam jų trūksta, tas aklas ir trumparegis, užmiršęs, kad yra
apvalytas nuo savo senųjų nuodėmių, 1 Jn 2,9-11. 10
Todėl, broliai, dar uoliau stenkitės sutvirtinti savąjį
pašaukimą ir išrinkimą. Tai darydami, jūs niekad
nesuklupsite, Žyd 3,14. 11 Tokiu būdu dar plačiau
atsivers jums įėjimas į amžinąją mūsų Viešpaties ir
Gelbėtojo Jėzaus Kristaus karalystę.

Dieviška prigimtis (atgimimas) yra labai gera pradžia. Atgimęs žmogus privalo dėti visas, jam įmanomas, pastangas siekti pašventinimo. Tikėjimas yra versmė, iš kurios čia minimos dovanos išplaukia. Meilė yra užbaigimo vainikas. Kas giriasi Kristaus pažinimu, o neturi minėtų dovanų vaisių, tas yra aklas. Tokie buvo anų laikų gnostikai. Jie daug kalbėjo apie pažinimą, bet jų elgesio nelydėjo krikščioniški darbai. Mūsų dienų vardo krikščionys kalba apie tikėjimą ir filosofuoja, bet gyvą evangelišką patyrimą atmeta.

KRIKŠČIONIŠKA VILTIS, 2 Pt 1,12-21

12 Todėl nuolat jums priminsiu šituos dalykus, nors
jūs ir žinote juos ir esate sutvirtinti dabartinėje tiesoje,
Rom 15,14-15. 13 Laikau savo priederme, kol gyvenu
šioje padangtėje, žadinti jus paraginimais, 2 Kor 5,1-4. 14
Žinau, kad veikiai ateis mano padangtės nugriovimo

metas, kaip ir mūsų Viešpats Jėzus Kristus man
apreiškė, Jn 21,18-19
15 Aš pasistengsiu, kad, ir man
iškeliavus, jūs kiekvienu metu galėtumėte tai prisiminti.
16 Mat, mes skelbiame jums mūsų Viešpaties Jėzaus
Kristaus galybę ir atėjimą, ne mėgdžiodami gudriai
išgalvotas pasakas, bet liudijame savo akimis Jo matytą
didybę 1 Kor 1,17; Jn 1,14.
17 Jis gavo iš Dievo Tėvo
garbę ir šlovę, kai iš šlovingosios didybės balsas
nuskambėjo: „Šitas yra mano mylimasis Sūnus, kuriuo
gėriuosi", Mt 3,17; Mk 1,11; Lk 9,35; Ef 1,6.
18 Tą balsą
mes girdėjome aidint iš dangaus, kai buvome su Juo ant
šventojo kalno, Mt 17,6.
19 Mes turime tvirtą pranašų
žodį. Jūs gerai darote, laikydamiesi jo, tarsi žiburio,
šviečiančio tamsioje vietoje, kol išauš diena ir jūsų širdyse
užtekės aušrinė, Ps 119,105; 2 Kor 4,6.
20 Pirmiausia
žinokite, kad jokia Rašto pranašystė negali būti
sauvališkai aiškinama, Rom 12,6; 2 Tim 3,16,
21 nes
pranašystė niekada nėra atėjusi žmogaus valia, bet
Šventosios Dvasios vedami įkvėpti žmonės kalbėjo Dievo
vardu, 2 Sam 23,2; Lk 1,70; Apd 1,16.

Petras žinojo, kad jo gyvenimo pabaiga artėja. Ar jis galvojo apie Viešpaties jam sakytą žodį Jn 21,18-19, ar jis gavo kitą apreiškimą — nesakyta. Jis žinojo, kad jo žemiškas gyvenimas greitai baigsis. Jis norėjo dar pakartotinai žinomą tiesą priminti. Matyt, gnostikai skelbė apie Viešpaties darbus ir Jo atėjimą išgalvotas pasakas. Apaštalai, taigi ir Petras skelbė, ką jie patys matė ir pergyveno. Petras čia primena Jėzaus peršvietimą, kuris Evangelijose aprašytas. Jis matė Jėzaus didybę ir girdėjo balsą iš dangaus. Tai yra visai kas kita, negu gnostikų pasakos. Senajame Testamente minimi pranašai, kurie kalbėjo ne Dievo įkvėpti, bet skelbė savo mintis ir žmonėms pataikavo. Jų pranašavimai neišsipildė. Dievo siųstų pranašų pranašavimai įvyko.

Petras kalba apie juos. Jie yra užrašyti Senajame Testamente. Pranašų pranašavimus gali aiškinti tik Dievo įkvėpti žmonės, nors yra žmonių, kurie, neturėdami Dievo Dvasios, aiškina pranašus ir kalba apie Evangeliją. Taip darė žydų kunigai. Jie, taip darydami, patį Viešpatį nužudė. Panašiai atsitiko su gnostikais. Jie daug pakenkė krikščionystei. Be Dievo Dvasios Evangelijos skelbėjai veda žmones į netikėjimą ir žuvimą. Petras sauvaliavimą atmetė. Tą turėtų ir mūsų laikų gyvi krikščionys daryti.

ĮSPĖJIMAS KLAIDINTOJAMS, 2 Pt 2,1-13

1 Buvo tautoje ir netikrų pranašų, kaip ir jūsų tarpe
bus netikrų mokytojų, kurie įves pražūtingų
klaidamokslių, išsigindami net juos atpirkusio Viešpaties
ir užsitrauks staigų žlugimą, Mt 24,11; 1 Tim 4,1. 2
Daugelis paseks jų nukrypimu, ir dėl jų bus piktžodžiaujama tiesos keliui, 2 Tim 4,3-4. 3 Iš godumo jie bandys jus
išnaudoti suktais žodžiais. Bet nuo seno jų laukia
pasmerkimas ir nesnaudžia žuvimas. 4 Dievas nepagailėjo nusidėjusių angelų, bet nubloškė juos į tamsias tartaro
(pragaro) bedugnes, kur laiko juos teismui, Job 4,18; Jud
6. 5 Jis nepagailėjo senojo pasaulio, tik išsaugojo tiesos
šauklį Nojų ir dar septynetą, kai siuntė bedievių pasauliui
tvaną, 1 M 7,7-23; 2 Pt 3,6. 6 Paversdamas pelenais
Sodomos ir Gomoros miestus, pasmerkė juos žlugimui ir
taip davė pavyzdį ateities bedieviams, Žyd 11,7; 1 M
19,24. 7 Išgelbėjo teisųjį Lotą, varginamą noderėlių
palaido elgesio; 8 mat, regėdamas ir girdėdamas teisusis,
gyvenantis jų tarpe, diena iš dienos turėjo varginti savo
teisią sielą dėl nuodėmingų darbų, Ps 119,158; Ež 9,4. 9
Taigi Viešpats žino, kaip išgelbėti maldinguosius iš
mėginimo ir kaip išlaikyti nedoruosius teismo dienai ir
bausmei, 1 Kor 10,13, 10 ypač tuos, kurie, pasidavę
kūnui, pasineria nešvariuose geismuose ir paniekina

viešpatystę. Įžūlūs akiplėšos! Jie nesudreba,
piktžodžiaudami šlovingiesiems,
11 tuo tarpu kai
angelai, aukštesni jėga ir galia, Viešpaties akivaizdoje
nedrįso jiems ištarti pikto sprendimo, Jud 9.
12 Bet jie,
kaip neprotingi gyvuliai, tarsi iš prigimties skirti
sugavimui ir užmušimui, piktžodžiauja tam, ko
nesupranta, ir todėl pražus savo sugedime, Jer 12,3; Jud
10.
13 Jie gauna atpildą už neteisingus darbus. Jie laiko
pramoga smaguriauti dienos metu. Jie susitepę ir iškrypę,
smaguriauja, pramogauja ir puotauja jūsų meilės
puotose, Fil 3,19; Jud 12.

Surinkime (bažnyčioje) visais laikais buvo klaidintojų. Senajame Testamente pasakojama apie netikrus pranašus, o Naujajame apie netikrus mokytojus. Jie išsigina Viešpaties, tai yra išganančios Dievo galios. Jų visų nusikaltimas yra — nukrypimas nuo tiesos. Jie gražiais, pataikaujančiais žodžiais suvilioja žmones. Jų žodžiai ir elgsena mažai kuo besiskyrė nuo pagonių. Klaidintojų tikslas yra turtas, įtaka, garbė, didelis skaičius pasekėjų. Jie yra Dievo pasmerkti. Juos ištiks Dievo teismas ir jie žūs. Bet jie padaro daug žalos. Apaštalas duoda kelis pavyzdžius iš Senojo Testamento. Galingi angelai nusikalto. Dievas neatsižvelgė į jų garbę. Kas nusikalto, buvo pasmerktas. Jie nublokšti į tamsų tartarą — pragarą ir ten laukia teismo. Tartaras yra graikų terminas. Tai vieta kur jų nubausti dievai laikomi. Nojaus laikais nusikalto visas pasaulis, visas ir buvo pasmerktas. Dievas žinojo apie vieną nekaltą kaltųjų tarpe. Jis jį ir jo artimuosius išgelbėjo. Panašiai vyko Sodomos ir Gomoros miestuose. Čia kalbama apie gnostikus. Jie daug kalbėjo ir gyrėsi apie Kristaus pažinimą, bet jų elgsena buvo panaši į pagonių. Jie savo nešvariu gyvenimu niekino Viešpatį ir Jo pašauktus tarnus. Dievo angelai nepiktžodžiauja prieš nusikaltėlius.

Jie praneša Dievui ir visą teismą paveda Jam. Ir mes turėtume panašiai elgtis — Viešpats teis visus. Klaidintojų tikslas yra tik šio gyvenimo pramogos. Jie neturi supratimo apie atgimimą ir amžiną gyvenimą. Jie gyvena, lyg neprotingi gyvuliai.

GRIEŽTAS PASMERKIMO ŽODIS, 2 Pt 2,14-22

14 Jų akys kupinos svetimavimo, nepasotinamos nuodėmės. Jie suvedžioja svyruojančias sielas. Jų širdis išlavinta godulystėje. Jie prakeikimo vaikai, Jud 11. 15
Palikę tiesos kelią, jie nuklydo ir pasuko keliu Bileamo, Beoro sūnaus, kuris pamilo nedorybės atpildą, 4 M 22,28; Apr 2,14, 16 tačiau buvo subartas dėl savo nusižengimo: darbinis, nebylys gyvulys prabilo žmogaus balsu ir sutrukdė pranašo beprotystę. 17 Jie yra šaltiniai be vandens, audros varomi debesys; jiems skirta juodžiausia tamsybė, Jud 12-13. 18 Skelbdami išpūstas ir tuščias kalbas, kūno geismais ir pasileidimu jie pavilioja tuos, kurie yra vos paspruke nuo gyvenančių paklydime, Jud 16. 19 Jie žada šiems laisvę, patys būdami sugedimo vergai: juk nugalėtasis tampa nugalėjusiojo vergas, Jn 8,34; Rom 6,16. 20 Bet jeigu, ištrūkę iš pasaulio purvyno Viešpaties ir Gelbėtojo Jėzaus Kristaus pažinimu, jie ir vėl jame susipainioję pralaimi, tai jiems paskui darosi blogiau, negu pirma, Mt 12,45; Žyd 10,26-27; Fil 3,7-8. 21
Jiems būtų buvę geriau, iš viso, nepažinti teisumo kelio, negu, jį pažinus, nusigręžti nuo jiems duoto šventojo įsakymo, Lk 12,47-48. 22 Jiems nutiko, kaip teisingai sako patarlė: „Šuo sugrįžo prie savo vėmelo“, ir „Išmaudyta kiaulė vėl voliojasi purvyne“.

Naujasis Testamentas pakartotinai pasakoja apie paklydimus ir klaidintojus. Viešpats sakė apie vilkus avių apdare, Mt 5,15; 24,11, Povilas apie vilkus ir iš surinkimo

iškylančius klaidintojus, Apd 20,29. Kils išdavikai ir veidmainiai, 2 Tes 2,1-2. Jie įves surinkime velniškus mokymus, 1 Tim 4,1-3; 2 Tim 3,1-9; Jud 4,19; Apr 17. Jų bendras požymis yra pramogos, turtas, paleistuvystė. Kristaus Evangelija pasižymėjo dvasiniu grožiu, paprastumu, švarumu. Bet jau apaštalų laikais pasireiškė gnostikai ir iškrypėliai bei velniška (pagoniška) dvasia. Konstantino didžiojo laikais krikščionystė nuopuolė iki pagonijos lygio. Popiežių viešpatavimo laikais, graikų ir romėnų, laikotarpis atrodė, lyg aukso laikai. Ar daug ir mūsų laikais evangeliškos bažnyčios besiskiria nuo pasaulio, netikinčiųjų ir pagonijos?

Padorūs pagonys ir žydai rinkdavosi pokyliams tik vakarais. O gnostikai, vadinami krikščionys, nesidrovėjo pokyliauti dienos metu; ir krikščioniškas, tikrai kuklias šventos vakarienės bei agapės puotas pavertė smaguriavimu ir pramogomis. Jų širdys pavergtos godulystės ir paleistuvystės; tai prakeikimo vaikai.

Apaštalas primena Bileamą, kuris žinojo Dievo valią, bet pamilo gyrių, turtą ir paleistuvystę. Jį net asilė perspėjo, tačiau jis ėjo toliau savo pasirinktu keliu iki žuvo, 4 M 22,4-. Tokie bažnyčių vadai yra šuliniai be vandens, ir debesys be lietaus. Geriau būtų, kad tokių visai nebūtų, nes jie suvedžioja kitus ir patys žūsta. Priežodis apie šunį ir kiaulę yra tikras, tokie yra atpuolusieji ir netikintieji.

KRISTAUS ATĖJIMAS IR PASAULIO PABAIGA, 2 Pt 3,1-13

1 Mylimieji, tai jau antras laiškas, kurį jums rašau.
Šiuose laiškuose žadinu jūsų tyras mintis prisiminimais, 2
Pt 1,13, 2 kad atsimintumėte šventųjų pranašų iš anksto
paskelbtus žodžius ir jūsų apaštalų paduotą Viešpaties ir
Gelbėtojo įsakymą. 3 Pirmiausia žinokite, kad
paskutinėmis dienomis pasirodys šaipūnai, kupini pa-

juokos. Jie gyvens savo geiduliais, 1 Tim 4,1, 4 ir kalbės: „Kur Jo pažadėtas atėjimas? Juk nuo to laiko, kai užmigo protėviai, visa pasilieka kaip buvę nuo sutvėrimo pradžios", Iz 5,19. 5 Mat, jiems, to norintiems, lieka paslėpta, kad nuo seno buvo dangus ir žemė, iš vandens ir per vandenį sutvarkyta Dievo žodžiu, 1 M 1,6-9; Ps 24,2. 6 Todėl ir ano meto pasaulis žuvo, vandeniu aptvindytas, 1 M 7,21; 2 Pt 2,5. 7 O dabartiniai dangūs ir žemė tuo pačiu žodžiu palaikomi ugniai, saugomi teismo ir bedievių žmonių žuvimo dienai, 2 Tes 1,8. 8 Tačiau, mylimieji, vienas dalykas neturi likti jūsų nepastebėtas: viena diena pas Viešpatį yra tūkstantis metų, ir tūkstantis metų — kaip viena diena, Ps 90,4. 9 Viešpats nedelsia ištesėti pažado, kaip kai kurie mano, bet kantriai elgiasi su jumis, nenorėdamas, kad kas pražūtų, bet kad visi atsiverstų, Ab 2,3; Ez 18,23; 1 Tim 2,4. 10 O Viešpaties diena ateis kaip vagis. Tada dangūs praeis su smarkiu ūžesiu, elementai sudegs ir suskils, ir žemė su savo kūriniais sudegs, Mt 24,35; Žyd 1,11; Apr 20,11. 11 Jeigu visa taip turi suirti, tai jums reikėtų pasižymėti šventu gyvenimu ir maldingumu, 1 Pt 1,15, 12 laukti ir ilgėtis Dievo dienos atėjimo, kai dangūs suirs liepsnose ir elementai sutirps iš karščio! Mik 1,4. 13 Pagal Jo pažadą mes laukiame naujų dangų ir naujos žemės, kuriuose gyvena teisybė, Iz 66,22; Apr 21,1.

Iš kai kurių Šventojo Rašto vietų atrodo, kad Kristaus atėjimas yra arti, Mt 16,28; 24,34; Rom 13,12; Žyd 10,25; Jok 5,8; Apr 1,3. O vėl iš kitų atrodo, kad Jo atėjimas dar užtruks, Mt 25,19; 2 Tes 2,2-3; 2 Pt 3,8; Ps 90,4.

Gnostikai — liberalai gyrėsi Kristaus pažinimu. Bet Evangelijos paprastumo ir jos galios tikrai nepažino. Atgimimas jiems buvo nepažįstamas. Jie puotavo ir paleistuvavo. Jie nenorėjo ir nelaukė Evangelijos skelbiamos atsakomybės ir teismo. Jie šaipėsi iš Kristaus

atėjimo, skelbė, kad tėvai, kurie laukė Jo, visi mirę. Jo atėjimo nebuvo ir nebus. Taip darė ir daro vardo krikščionys. Jie tai daro, pateisindami savo piktą širdį ir elgseną. Petras aiškina, kad Dievo laikas yra kitoks, negu mūsų, Ps 90,4. Jėzus ateis Dievo skirtu laiku. Jis ateis staiga. Jis įsakė visoms kartoms budėti ir laukti Jo. Kas yra 2000 metų? tik dvi dienos. Jei atrodo, kad Jis užtrunka, tai yra Jo meilė. Jis laukia, kad kiekvienas atsiverstų, nes netikintiems Jo atėjimas bus pasmerkimas. Apaštalas primena tvaną. Žemės tvėrimo eigoje visa žemė buvo vandeniu apsemta. Dievas leido sausumai pasirodyti. Jis tvano laike vėl leido vandeniu apsemti visą žemės paviršių. O dabar Jis žemę sunaikins ugnimi. Tai gali įvykti žemei susiduriant su kokiu visatos kūnu, arba sprogimu. Žemės sudegimą mini Senajame Testamente tik Sepanja 3,8 ir Naujasis Testamentas tik šioje vietoje. Žydų vėlesnė literatūra, taipogi ir graikų, apie tai daug pasakoja. Autorius sako, kad Kristaus atėjimas ir žemės žlugimas turėtų krikščionis skatinti siekti pašventinimo. Dievas pažadėjo saviesiems naują žemę ir dangų, kuriuos nebebus neteisybės ir nuodėmės. Taip, maranata — Viešpats ateis! 1 Kor 16,22.

SKATINIMAI ATSISVEIKINANT, 2 Pt 3,14-18

14 Todėl, mylimieji, šito belaukdami, stenkitės tapti Jo akivaizdoje nesutepti, nepeiktini ir taikingi, 1 Kor 1,8; 1 Tes 3,13. 15 Mūsų Viešpaties kantrumą laikykite išgelbėjimu, kaip jums parašė ir mūsų mylimas brolis Povilas pagal jam duotą išmintį, Rom 2,4, 16 jis taip kalba apie šituos dalykus visuose laiškuose, Juose esama sunkiai suprantamų dalykų, kuriuos nemokšos ir nesubrendėliai iškraipo, aiškindami, kaip ir kitus Raštus, savo pačių pražūčiai. 17 Tad jūs, broliai, iš anksto tai žinodami, saugokitės, kad, bedievių paklydimo traukiami, neiškryptumėte iš savo stirpybės, Mk 13,23; Ef

4,14. 18 Todėl aukite malone ir mūsų Viešpaties ir Gelbėtojo Jėzaus Kristaus pažinimu. Jam šlovė dabar ir amžinybės dienai! Amen, Ef 4,15; 1 Pt 2,2.

———

Kas patiria atleidimą, tas deda pastangas išsilaikyti švariu, turėti ramybę Viešpatyje. Kaip pagarbiai Petras atsiliepia apie Povilą! Povilas turėjo išminties dovaną iš Dievo. Jo laiškuose yra išreikštos gilios mintys. Kurie neseka Jėzaus teisoje, tie Povilo ir kitus Raštus aiškina neteisingai, savo ir klausytojų prapuolimui. Saugokitės netiesos, neiškrypkite iš Kristaus pažinimo, nenustokite tikėjimo stiprybės, aukite Viešpaties malonėje!

PIRMASIS JONO LAIŠKAS

Padavimai sako, kad apaštalas Jonas gyveno Jeruzalėje iki Marijos, Jėzaus motinos, mirties. Jeruzalę sunaikinus 70 metais, jis persikėlęs į Efezą skelbti ten Evangeliją ir gyventi. Jis miręs šimto metų. Trumpai prieš mirtį, jis parašė Evangeliją, tris laiškus ir apreiškimą. Visų penkių raštų kalba yra labai panaši. Jonas pasenęs nebegalėdavęs vaikščioti. Jį atveždavę ar atnešdavę kiti į surinkimą. Jis vis kartodavęs: „Vaikeliai, mylėkite vieni kitus. Dievas yra meilė!"

Pirmajame laiške nėra laiškui įprasto įvado, autoriaus ir gavėjo vardo. Autorius vadina save vyresniuoju. Tai nėra laiškas, bet pamokantis raštas. Rašto turinys yra bendras, tinkantis visiems krikščionims. Iš rašto aiškiai matyti, kad pasisakoma prieš gnostikus. Anuo metu

gnostikų buvo įvairių pakraipų. Čia minimi gnostikai nebuvo liberalai ir ištvirkėliai. Jie mokė, kad kūnas ir dvasia yra visai skirtingi. Jėzaus Dvasia, nužengus ant Jo tik krikšto metu, prieš mirtį Ji vėl pasitraukus nuo Jo. Jonas pabrėžė, kad Jėzus buvo prieš amžius. Jis priėmė žmogaus kūną. Kas sako, kad Jis nepriėmė kūno, tas nepripažįsta Kristaus kaip Dievo Sūnaus. Apaštalas pasisakė prieš gnostikus — klaidatikius ir skatino surinkimo žmones tikėti Evangeliją.

GYVENIMO ŽODIS, 1 Jn 1,1-4

1 Kas buvo nuo pradžios, ką girdėjome ir savo akimis
regėjome, ką patyrėme ir mūsų rankos palietė, — tai
rašome apie gyvenimo žodį, Jn 1,1; 1,11; Lk 24,39. 2
Gyvenimas pasirodė, ir mes regėjome ir liudijame, ir
skelbiame jums amžinąjį gyvenimą, kuris buvo pas Tėvą
ir pasirodė mums, Jn 1,4; 11,26; 14,6. 3 Ką matėme ir
girdėjome, skelbiame ir jums, kad ir jūs turėtumėte
bendravimą su mumis. O mūsų bendravimas yra su Tėvu
ir su Jo Sūnumi Jėzumi Kristumi, Apd 4,20. 4 Ir tai
rašome, kad mūsų džiaugsmas būtų tobulas, Jn 15,11;
16,24.

Jonas pradeda rašyti laišką labai paprastai kaip Evangeliją, ne kaip laišką. Tai yra bendras pamokantis raštas. Rašto svarbiausios temos yra Jėzus ir tikėjimo draugystė su Sūnumi ir Tėvu. Pačioje pradžioje Jėzaus vardas neminimas, bet aiškiai suprantama, jog manyta Jis. Jis yra gyvenimo Žodis iš amžinybės. Tas amžinybės žodis apsireiškė skirtu metu, aplankė mirtingus ir nuodėmingus žmones. Jonas ne vienas, bet visi apaštalai ir Jėzaus mokiniai, girdėjo Jo kalbas. Jų akys matė Jį ir rankos palietė. Žmonės dievybę jaučia, bet Jėzaus sekėjai (apaštalai ir kiti) turėjo tikrą, realią, draugystę su Sūnumi ir per Jį su Tėvu, pačiu Dievu. Tą draugystę jie skelbė, ir

klausantieji gali ją turėti. Ji yra gyva draugystė su gyvu Dievu, tikrasis tikėjimo džiaugsmas su Viešpačiu. Tas yra taip didinga, kad Jonas kartoja ir kartoja, ir naujais išsireiškimais kalba apie Išganytoją ir tikėjimo draugystę su Juo.

DIEVAS ŠVIESA — VAIKŠČIOKITE ŠVIESOJE, 1 Jn 1,5-7

5 Tai yra žinia, kurią išgirdę iš Jo ir skelbiame jums,
kad Dievas yra šviesa ir jame nėra jokios tamsybės, Ps
104,2; Jn 8,12. 6 Jei sakome, kad bendraujame su Juo, o
vaikščiojame tamsoje, meluojame ir nevykdome tiesos, 1
Jn 2,4. 7 O jei vaikščiojame šviesoje, kaip ir Jis yra
šviesoje, bendraujame vieni su kitais, ir Jo Sūnaus Jėzaus
kraujas apvalo mus nuo visų nuodėmių, 1 Kor 6,11.

Pranešimas, žinia ateina nuo Jėzaus. Apaštalai praneša toliau — kitiems ką jie girdėjo ir patyrė. Dievas yra šviesa, ir Jėzus yra paaulio šviesa, Jn 8,12; 9,5. Šviesa yra gėris, o tamsa — blogis. Žmogui neįmanoma dievybę išreikšti tikrai. Žmogus gali apie Dievą kalbėti tik turimomis — žinomomis sąvokomis. Taigi, Dievas yra šviesa, o piktybė — tamsa. Žmogui yra svarbu turėti draugystę su Dievu. Gnostikai tikino, kad jie turi pažinimą ir tuo pačiu draugystę su Dievu. Bet jų praktiškas gyvenimas — elgsena nebuvo krikščioniška. Jonas sieja pažinimą su dorovine elgsena. Jis sako, kurio praktiškas gyvenimas nesutinka su Evangelija, nors jis ir tikina turįs Dievo pažinimą, yra melagis. Kas turi draugystę su Dievu ir tikinčiais, tas privalo evangeliškai elgtis, kitaip jis nėra Jėzaus sekėjas. Kiekvienas krikščionis yra gundomas ir gali nusidėti. Krikščionis nenori nusikalsti ir jis nenusikalsta sąmaoningai. O jei jis nusikalsta neapgalvotai, dėl to Jėzus ir mirė, kad teiktų atleidimą.

KRIKŠČIONIS IŠPAŽĮSTA IR ATMETA NUODĖMĘ, 1 Jn 1,8-10

8 Jei sakome, jog neturime nuodėmės, klaidiname patys save, ir nėra mumyse tiesos, Jok 3,2. 9 Jeigu išpažįstame savo nuodėmes. Jis ištikimas ir teisingas, atleidžia mums nuodėmes ir apvalo mus nuo visų nedorybių, 1 Tes 5,24; Pat 28,13. 10 Jei sakome, kad nesame nusidėję, Jį darome melagiu, ir nėra mumyse Jo žodžio.

———

Gnostikai laikė kūną (medžiagą) blogybe. Jie mokė kūną esant dvasios kalėjimu. Tad ir amžinasis Jėzus negalėjo turėti kūno, kentėti, prisikelti. Taipgi ir krikščionims nereikalingas kūno prikėlimas. Jėzus buvęs tik žmogus. Prie Jo krikšto Dievo Dvasia nusileidusi ant Jo, bet prieš mirtį vėl pasitraukusi. Tad Jėzus nebuvo jiems Išganytojas, kuris mirė ir prisikėlė. Jie didžiavosi savo filosofija — Dievo pažinimu. Tikrybėje jie nepažino Jėzaus, nei Dievo, nei patys savęs — savo nuodėmingumo. Jiems atrodė, kad jie be nuodėmės. Jono laikais, Efezo apylinkėje, veikė gnostikas Kerintas. Atrodo, kad Jonas „nenuodėmingumą" — taiko gnostikams.

Krikščioniškas tikėjimas yra nusikaltėlių tikėjimas. Kiekvienas žmogus yra nuodėmingas iš prigimties. Ir kiekvienas atgimęs krikščionis nusikalsta. Kas išpažįsta savo kaltę Dievui, ir tam, kam jis nusikalto, tikrai apgaili savo kaltes bei atsitraukia nuo jų, tam Viešpats atleidžia. Dievas yra ištikimas. Jis laiko pažadą. Dievas yra teisingas. Jis išpildo, ką pažadėjo; pasigaili ir teikia malonę, Ps 33,5; 119,64. Jėzaus kentėjimai ir mirtis yra išganymo pagrindas. Jis pakeičia žmogų ir apvalo jį nuo viso pikto. Kas neišpažįsta savo kalčių, savo nuodėmingumo, tas laiko Dievą melagiu, nepažįsta ir nesupranta Jo žodžio, Jo pažadų ir malonės.

KRISTUS SUDERINTOJAS, 1 Jn 2,1-2

1 Mano vaikeliai, jums tai rašau, kad nenusidėtumėte. O jei kuris nusidėtų, tai turime Užtarėją pas Tėvą, teisųjį Jėzų Kristų, Rom 8,34; Žyd 7,25. 2 Jis yra suderinimas už mūsų nuodėmes, ir ne tik už mūsų, bet ir už viso pasaulio, Kol 1,20.

Krikščionis ir nuodėmė yra dvi priešingybės. Krikščionis neturi nusidėti. Apaštalas ir rašo, moko, kad nenusidėtų — nenuodėmiautų. Krikščionis deda visas pastangas, kad nenusidėtų. Ne krikščionis to nedaro. Kai kuriomis savo nuodėmėmis jis net didžiuojasi. Krikščionis visai priešingai elgiasi. Jei jis nusideda, jis labai kenčia; jis stengiasi atitaisyti padarytą kaltę. Jis atsiprašo to, kam nusikalto, gailisi. Tokiam Kristus yra Užtarėjas pas Tėvą. Kristaus mirties auka yra suderinimas už nuodėmes, Jn 1,29; Rom 3,23; 1 Tim 2,6; Žyd 9,14. Kristus yra Suderintojas visų žmonių, visų laikų, visų tautų. Kito Suderintojo nėra. Tik Jį vieną Dievas pripažįsta.

PAŽINIMAS ĮPAREIGOJA LAIKYTI ĮSAKYMUS, 1 Jn 2,3-6

3 Iš to patiriame, jog Jį pažįstame, jei laikomės Jo
įsakymų. 4 Kas sakosi Jį pažinęs, bet Jo įsakymų
nesilaiko, tas melagis, ir nėra jame tiesos, 1 Jn 1,6; 4,20. 5
Kas laikosi Jo žodžių, tas iš tiesų tobulai myli Dievą. Iš to
ir pažįstame, jog Jame esame, Jn 14,21-23. 6 Kas tvirtina
esąs Jame, tas turi pats taip vaikščioti, kaip ir Jis
vaikščiojo, Jn 15,4-5.

Gnostikai didžiavosi Dievo pažinimu. Jonas nesigilina ir neaiškina, kas teoretiškai yra Dievo pažinimas. Jis tą ima visai praktiškai. Kas Dievo pažinimą

turi, tas laiko Jo įsakymus. Kas Jo įsakymų nesilaiko, tam pažinimas nieko nepadeda. Toks savo gyvenimu įrodo, kad jis meluoja. Įsakymą Jonas supranta Dievo valios vykdymą. Jėzus vykdė Tėvo įsakymus — vykdė Jo valią. Kaip Jėzus, kūne gyvendamas, žemėje elgėsi, panašiai ir krikščionys to siekia. Tuo jie įrodo esą dieviškos prigimties.

NAUJASIS ĮSAKYMAS, 1 Jn 2,7-11

7 Mylimieji, jums nerašau naujo įsakymo, bet seną
įsakymą, kurį nuo pradžios gavote. Tas senas įsakymas
yra mokslas, kurį girdėjote, 2 Jn 5. 8 Ir vis dėlto rašau
jums apie naują įsakymą, kuris tikras Jame ir jumyse, nes
tamsa traukiasi, o tikroji šviesa jau šviečia, Rom 13,13. 9
Kas sakosi esąs šviesoje, o savo brolio nekenčia, tas dar
tebėra tamsoje, 1 Kor 13,2; 1 Jn 3,14-15. 10 Kas myli savo
brolį, tas pasilieka šviesoje, ir jame nieko piktinančio
nėra, 1 Jn 3,14; 2 Pt 1,10. 11 Kas savo brolio nekenčia, tas
yra tamsoje, vaikščioja tamsoje ir nežino, kur einąs, nes
tamsa apakino jam akis, Jn 12,25.

Jonas vadina broliais tik atgimusius krikščionis. Senojo ir Naujojo įstatymo pagrindas yra meilė. Jis yra toks senas, kad Dievas mylėjo pasaulį ir siuntė Jėzų gelbėti jį. Jėzus apie šį įstatymą irgi kalbėjo, Jn 13,34. Šis įsakymas yra toks svarbus, kad jį privalo vykdyti ir pergyventi vis iš naujo kiekvienas Jėzaus sekėjas. Šiame rašte Jonas kalbėjo iki šiol bendrai apie Dievo valią ir jos vykdymą. Čia jis rašo apie vieną įsakymą — meilę. Jonas trokšta įsąmoninti šį įsakymą taip, kad kiekvienas suprastų, jog meilė sieja jo tikėjimą ir draugystę su Dievu bei tikinčiais. Kas nemyli, tas neturi nei Dievo, nei Jėzaus Dvasios. Toks asmuo skęsta tamsoje. Tai yra priminimas gnostikams, kurie iškėlė Dievo pažinimą, bet negyveno

pagal Evangelijos mokymą. Jie siekė ne broliams meilės, bet išminties, pripažinimo ir asmeniškos naudos.

PASAULIO ĮVERTINIMAS, 1 Jn 2, 12-17

12 Rašau jums, vaikeliai: Jo vardu atleistos jums nuodėmės, Lk 24,47; Apd 4,12. 13 Rašau jums, tėvai, nes pažįstate Tą, kuris yra nuo pradžios. Ir jums, jaunuoliai, rašau, nes nugalėjote piktąjį. 14 Parašiau jums, vaikeliai, nes pažįstate Tėvą. Parašiau ir jums, tėvai, nes pažįstate Tą, kuris yra nuo pradžios. Ir jums, jaunuoliai, tai parašiau, nes jūs tvirti ir laikosi jumyse Dievo Žodis, ir jūs nugalėjote piktąjį, Ef 6,10. 15 Nemylėkite pasaulio, nei to, kas yra pasaulyje. Jei kas myli pasaulį, nėra jame Tėvo meilės, Rom 12,2, 16 nes visa, kas pasaulyje, tai kūno geismas, akių geismas ir gyvenimo puikybė, o tai nėra iš Tėvo, bet iš pasaulio. 17 Pasaulis praeina, ir jojo geismai. Kas vykdo Dievo valią, tas išlieka per amžius, 1 Pt 1,24.

Apaštalas daug dirbo ir paseno Evangelijos skelbimo darbe. Jis pergyveno daug patyrimų, žinojo, kaip su žmonėmis kalbėti, skatinti, patarti. Čia jis nekalba apie amžių, bet krikščionių patyrimą. Jis skirsto surinkimo narius į tris grupes: vaikus, jaunuolius, subrendusius. Vaikai — atgimę krikščionys, Dievo vaikai. Jų požymis yra patyrimas Dievo veikiančios malonės. Jų nuodėmės yra atleistos dėl Jėzaus vardo, Jo aukos. Tai laimingiausias ir džiaugsmingiausias krikščionies patyrimas. Kiekvienas atgimęs krikščionis tą pergyvena. Čia apaštalas praleidžia jaunuolio laikotarpį ir rašo tėvams. Tėvai yra pergyvenę daug išbandymų ir įvairių patyrimų. Jų bendras požymis yra: jie pažįsta Viešpatį, žino Jo vedimo kelius, pasitiki Juo. Jaunuoliai pergyvena daug kovų ir blaškimosi. Jų būdingas požymis — jie nugali piktą, veikiančią blogybę juose. Jie tai pasiekia per Žodį. Dievo Žodis yra tikėjimo pagrindas.

Pasaulį Jonas supranta ne žemę arba visatą, bet nuodėmingą žmogaus atsitraukimą nuo Dievo ir pasidavimą šėtono valdžios įtakai, Jn 12,31. Žmogus negali kartu mylėti Dievą ir pasaulį. Jis gali pasirinkti tik vieną. Čia apaštalas pamini tris dalykus: kūno ir akių geismus bei puikybę. Kūno geismas, Gal 5,12; Ef 2,3; 1 Pt 2,11, lytinis netvarkingumas, lebavimas, girtavimas; visokie netvarkingi ir nuodėmingi kūno geismai. Akių geismai yra švelnesni už kūno geismus. Akys nevisada sukelia tinkamus geismus grožiui, dažnai nori to, kas netinka ir nuodėminga. Puikybė, tai pasitikėjimas turtu, savo atsiekimais. Tas visa greitai praeina ir žmogus nebegali jais naudotis. Žmogaus paskirtis yra ne tik šis pasaulis, bet ir amžinybė.

KLAIDINTOJAI — ANTIKRISTAI, 1 Jn 2,18-21

18 Vaikeliai, atėjo paskutinė valanda. Kaip girdėjote,
jog ateis atikristas, tai dabar pasirodė daug atikristų. Iš to
sprendžiame, jog atėjo paskutinė valanda, Mt 24,5-24. 19
Jie išėjo iš mūsų tarpo, tačiau nebuvo mūsiškiai. Jeigu jie
būtų buvę mūsiškiai, jie būtų likę mūsų tarpe. Bet turėjo
paaiškėti, jog ne visi yra mūsiškiai, Apd 20,30; 1 Kor
11,19. 20 Jūs gavote Šventojo patepimą ir visa žinote. 21
Jums rašiau ne kaip nežinantiems tiesos, bet todėl, kad
pažįstate ją ir iš tiesos negali kilti joks melas.

Apie antikristą ir atpuolimą buvo kalbama. Apaštalas Povilas vadino jį nuodėmės žmogumi, 2 Tes 2, apreiškime jis vadinamas — žvėrimi 13. Jis bus politinis ir religinis asmuo. Čia Jonas vadina gnostikus klaidintojais, antikristais, 4,3. Jėzus kalbėjo ta prasme apie netikrus pranašus ir kristus, Mt 24,4-15. Jono vadinami antikristai buvo surinkimo nariai. Jie tokiais save laikė. Jie palaipsniai atsitraukė nuo Evangelijos paprastumo ir

tiesos. Jų mokymas ir elgsena buvo priešinga Kristaus mokymui. Yra galimas atsitraukimas nuo Evangelijos ir atpuolimas.

Šventojo patepimas. Aliejumi Šventajame Rašte kartais palyginama Šventoji Dvasia, Mk 1,24; Lk 4,34; Jn 6,69; Apd 3,7-14. Pasaulis Šventosios Dvasios veikimo nepažįsta, bet tikinčiuosius Ji veda į pilną tiesą, Jn 14,17; Žyd 8,11. Kas atmeta Šventosios Dvasios veikimą ir Evangelijos tiesą, tas yra melo galioje.

JĖZUS IŠLAIKO, 1 Jn 2,22-27

22 Kas yra melagis, jeigu ne tas, kuris neigia Jėzų esant Kristų? Tas yra antikristas, nes jis paneigia Tėvą ir Sūnų, 4,2; 2 Jn 7. 23 Kiekvienas, kas neigia Sūnų, neturi ir Tėvo. Kas išpažįsta Sūnų, tas turi ir Tėvą, Jn 15,23. 24 Tepasilieka jumyse tai, ką regėjote nuo pradžios. Jeigu tai, ką girdėjote nuo pradžios, pasilieka jumyse, tada jūs pasiliksite Sūnuje ir Tėve, 2 Jn 6; Jn 14,23. 25 Štai pažadas, kurį Jis pats mums davė, — amžinasis gyvenimas. 26 Tai parašiau apie tuos, kurie nori jus suklaidinti, 3,7. 27 Dėl jūsų — Patepimas, kurį iš Jo gavote, jumyse lieka, ir nereikia, kad jus kas nors mokytų, nes pats Jo Patepimas moko jus visko, ir Jis yra tiesa, o ne melas. Ir kaip Jis jus pamokė, taip jame ir laikykitės, Jn 14,26; 16,13.

Jėzus yra Jėzaus, žmogaus vardas. Kristus yra hebraiškai Mesijas, o graikiškai — Pateptasis. Tai yra Dievo siųstasis Sūnus. Gnostikai mokė, kad Jėzus buvo tik žmogus. Jis nebuvo Dievo siųstasis Sūnus. Jiems Dievas buvo tolimas, galingas, bet ne Tėvas, kuris siuntė Jėzų, savo Sūnų išgelbėti žmoniją. Tikrybėje gnostikams Jėzus nebuvo Išganytojas ir Dievas nebuvo jiems Tėvas. Jiems buvo Išganytojas ir Dievas tik teorija — filosofija. Jie neturėjo su Jėzumi ir Dievu — Tėvu asmeniškos

draugystės, patirto išganymo, dvasinio džiaugsmo. Tad jie neturėjo nei Sūnaus, nei Tėvo. Kai pagonys ir žydai girdėjo Evangeliją, tikėjo jai, — jie pergyveno savyje didelį pasikeitimą. Šventosios Dvasios veikimą, kaip rašyta Apd 2 skyriuje ir kitose vietose. Šventoji Dvasia ir dabar veikia. Žmonės tai patiria ir gerai žino. Tarp jų ir dangaus, Tėvo ir Sūnaus, yra draugystė. Tai yra gyvenimiška, krikščioniška tiesa. Laikykitės taip, kaip Pateptasis (Šventoji Dvasia) jus moko.

TEISUSIS ATEIS, 1 Jn 2,28-29

28 Taigi dabar, vaikeliai, pasilikite jame, kad, kai Jis pasirodys, turėtumėte pasitikėjimą ir, kai ateis, nereikėtų su gėda nuo Jo pasitraukti, 3,21-4,17. 29 Jei žinote, kad Jis teisus, tai žinokite, jog kiekvienas, kuris daro teisybę, iš Jo yra gimęs, Apd 22,14; 1 Jn 3,7-10.

———

Jėzus savo kūno priėmimu pradėjo išganymo veiklą, antruoju atėjimu Jis užbaigs ją. „Teisus" gali būti suprantamas tik Jėzus. Jo teisumas pasireiškė tame — Jis vykdė Tėvo valią ir buvo be nuodėmės. Jo sekėjai, kurie lauia Jo atėjimo, privalo gyventi panašiai, kaip Jėzus gyveno. Tik krikščioniškas gyvenimas parodo, kad jie yra gimę iš Dievo, Mt 7,16-20.

DIEVO VAIKAI
NENUODĖMIAUJA, 1 Jn 3,1-6

1. Žiūrėkite, kokia meile apdovanojo mus Tėvas: mes vadinamės Dievo vaikais — jais ir esame! Pasaulis nepažįsta mūsų, nes ir Jo nepažino, Jn 17,25. 2 Mylimieji, dabar esame Dievo vaikai, bet dar nepasirodė, kas būsime. Mes žinome, kad, kai pasirodys, būsime panašūs į Jį, nes matysime Jį tokį, koks Jis yra, Jn 1,12; Rom 8,18.
3 Kiekvienas, kas turi jame tokią viltį, švarina pats save, nes ir Jis yra švarus, 4,17. 4 Kiekvienas, kuris daro nuodėmę, laužo įstatymą. Nuodėmė — tai įstatymo

laužymas. 5 Jūs žinote, jog Jis pasirodė, kad pašalintų nuodėmes, ir nėra jame nuodėmės, Iz 53,5; 1 Pt 2,24. 6 Kas gyvena jame, tas nenusideda, nė vienas nusidėjėlis Jo neregėjo ir nepažino, 2,4.

Visi žmonės yra Dievo tvariniai. Dievo vaikais tampa atgimimu, Jn 3,3; 1 Pt 1,3. Žmogus atgimimu tampa dieviškos prigimties. Yra nuostabu, kad Dievas pašaukia žmones naujam gyvenimui. Pilna Dievo vaikų didybė pasirodys tik Kristaus atėjime. Pasaulis niekino patį Viešpatį, jis niekina ir tikinčiuosius. Priežastis kodėl jis taip daro yra: nepažįsta atgimimo. Pasauliui dieviška prigimtis yra visai svetima, nesuprantama. Turintieji dievišką prigimtį, dieviškai ir elgiasi. Jie deda visas pastangas vengti nuodėmės.

Klausimas vis iškyla, kaip yra su atgimimu ir nuodėme? Atgimęs nuodėmės nedaro, bet jis yra gundomas. Prieš atgimimą darytas nuodėmes Jėzus atleidžia, Jo kraujas pašalinta jas. Po atgimimo kiekvienas krikščionis yra gundomas nusidėti savo kūno prigimties ir velnio. Jis gali nusidėti, bet neprivalo. Kas gyvena jame, tas turi tampresnę draugystę su Kristumi, yra atsparesnis nuodėmei.

NEATGIMĘ KRIKŠČIONYS YRA VELNIO VAIKAI, 1 Jn 3,7-12

7 Vaikeliai! Tegul niekas jūsų nesuklaidina! Kas teisiai elgiasi, yra teisus, kaip ir Jis teisus, Rom 2,13. 8
Kas daro nuodėmę, tas iš velnio, nes velnias nuodėmiauja jau nuo pat pradžios. Todėl ir pasirodė Dievo Sūnus, kad velnio darbus sugriautų, Jn 8,44. 9 Kas yra gimęs iš
Dievo, nedaro nuodėmės, nes jame laikosi Dievo prigimtis. Jis negali nusidėti, nes yra gimęs iš Dievo, 5,18;
1 Pt 1,25. 10 Taip išaiškėja Dievo vaikai ir velnio vaikai:
tas, kuris elgiasi neteisiai, nėra iš Dievo; taipgi tas, kuris

savo brolio nemyli, 2,29; 4,8. 11 Tokia yra žinia, kurią
girdėjote nuo pradžios; mes turime mylėti vieni kitus, Jn
13,34. 12 Ne taip, kaip Kainas, kuris buvo iš pikto ir
nužudė savo brolį. Kodėl nužudė? Kad jo darbai buvo
pikti, o brolio — teisūs, 1 M 4,8; Žyd 11, 4; Jud 11.

Dievo vaikai yra atgimę per Evangelijos žodį, veikiant Šventajai Dvasiai. Velnio vaikai yra neatgimę, kurie gyvena pagal velnio būdą — priešingai Dievo įsakymams. Velnias neturi galios atgimdyti. Jis tik gundo ir priešinasi Dievui.

Dievo vaikai nebudėdami puola, įvykdo nuodėmę. Tai yra jų prigimčiai priešinga. Jie noringai nenuodėmiauja. Priešingai, velnio vaikai mėgsta nuodėmę. Tikintieji myli vienas antrą. Tai yra jų prigimtis. Netikintiesiems tas yra nuobodu. Jie nekenčia tokių veiksmų ir tų, kurie tokius veiksmus daro. Tai matome iš Kaino pavyzdžio. Brolio nužudymo priežastis buvo Abelio teisūs veiksmai.

KRIKŠČIONIES SĄRYŠIS SU PASAULIU IR DIEVU, 1 Jn 3,13-19

13 Nesistebėkite, broliai, jei pasaulis jūsų nekenčia,
Mt 5,11; Jn 15,18-19. 14 Mes žinome, jog iš mirties
perėjome į gyvenimą, nes mylime brolius. Kas nemyli, tas
pasilieka mirtyje, 2,9-11. 15 Kuris nekenčia savo brolio,
tas žmogžudys, o žinote, kad joks žmogžudys neturi
amžinojo gyvenimo, jame pasiliekančio, Apr 21,8. 16 Iš
to pažinome (Dievo) meilę, kad Jis už mus atidavė savo
gyvybę. Ir mes turime aukoti gyvybę už brolius, Rom 5,8.
17 Bet jei kas turi pasaulio turtų ir, pastebėjęs vargo
spaudžiamą brolį, užrakina jam savo širdį, — kaip jame
pasiliks Dievo meilė? 4,20. 18 Vaikeliai, nemylėkite
žodžiu ar liežuviu, bet darbu ir tiesa, Jok 2,15-16; 1 Pt

1,22. 19 Tuo pažinsime, jog esame iš tiesos, ir Jo akivaizdoje nuraminsime savo širdį, Jn 18,37; 1 Jn 1,8.

Kaino pavyzdys rodo, kad nereikia stebėtis jei pasaulis nekenčia tikinčiųjų. Tą jau Jėzus nurodė, Jn 15,18-. Priežastis neapykantos yra perėjimas iš mirties į gyvenimą. Neapykanta jau yra žudymas, Mt 5,21. Tikinčiojo požymis yra meilė broliams. Kristus pats paliko mums savo gyvenimo pavyzdį. Jonas taip pat rodo gyvenimišką pavyzdį savo ilgo amžiaus patirtimi. Jis matė turtingų krikščionių, kurie padėjo nelaimėje esantiems. Jis matė ir tokių, kurie gražiai meldė ir kalbėjo, bet tikrybėje nieko nedarė. Tikėjimas vertę turi tik tada, kai jis įrodomas darbais.

DŽIAUGSMINGAS PASITIKĖJIMAS DIEVU, 1 Jn 3,20-24

20 Jei mūsų širdis mus pasmerkia: Dievas didesnis už mūsų širdį ir viską pažįsta, 1 Kor 4,4. 21 Mylimieji, jei širdis mūsų nepasmerkia, ramiai pasitikime Dievu, 2,28; 4,17; Ef 3,12; Žyd 4,16, 22 ir gauname iš Jo, ko prašome, nes laikomės Jo įsakymų ir darome, kas Jam patinka, Ps 145,18-19; Mk 11,24. 23 O štai Jo įsakymas: kad tikėtume Jo Sūnaus Jėzaus Kristaus vardą ir mylėtume vieni kitus, kaip Jo įsakyta, Jn 6,29; 13,34; 15,12. 24 Kas laikosi Jo įsakymų, pasilieka jame ir Jis jame. O kad Jis mumyse pasilieka, žinome iš Dvasios, kurią Jis mums davė, Jn 14,23; 1 Jn 4,12; Rom 8,9.

Žmogus dažnai jaučia sąžinės priekaištą. Tada jis negali džiaugsmingai melstis ir artintis prie Dievo. Dievas pažįsta mus geriau, negu mes patys save. Jis teikia mums pasitikėjimą ir džiaugsmą. Rom 8,14; Jok 2,13. Kai esame tikrame sąryšyje su Viešpačiu, galime nuoširdžiai melstis

ir tikėti, tada esame tikri ir mūsų maldos išklausomos. Jo įsakymai — meilė Jam ir broliams. Draugavimą su Dievu ir sąryšį su Juo užtikrina ir paliudija Šventoji Dvasia.

BANDYKITE DVASIAS, 1 Jn 4,1-6

1 Mylimieji, ne kiekviena dvasia tikėkite, bet ištirkite
dvasias, ar jos iš Dievo, nes pasklido pasaulyje daug
netikrų pranašų, 2 Pt 2,1. 2 Iš to pažįstate Dievo Dvasią,
kiekviena dvasia, kuri išpažįsta Jėzų Kristų kūne atėjus,
yra iš Dievo, 1 Kor 12,3, 3 ir kiekviena dvasia, kuri Jėzaus
neišpažįsta, nėra iš Dievo. Tokia dvasia iš antikristo, apie
kurį girdėjote, jog jis ateisiąs. Jis jau dabar yra pasaulyje,
2 Tes 2,7. 4 Jūs esate iš Dievo, vaikeliai, ir nugalėjote
juos, nes Tas, kuris jumyse, didesnis už tą, kuris
pasaulyje, 2 Kor 6,16; 2 Ch 32,7. 5 Jie yra iš pasaulio,
todėl kalba apie pasaulio reikalus, ir pasaulis jų klauso,
Jn 3,31; 15,19. 6 Mes esame iš Dievo. Kas pažįsta Dievą,
tas mūsų klauso, o kas ne iš Dievo — mūsų neklauso. Iš to
pažįstame tiesos Dvasią ir paklydimo dvasią, Jn 8,47.

Jau ir Senojo Testamento laikais buvo daugybė netikrų pranašų. Dažnai jų skaičius buvo didesnis už tikrųjų. Ir apaštalų laikais pasireiškė gnostikai. Jie kalbėjo Dievo vardu, didžiavosi dvasios apreiškimais. Kai kurie turėjo dvasių pažinimo dovaną, 1 Kor 12,10. Tokių buvo mažas skaičius. Eiliniai surinkimo nariai nesusivokė. Gnostikai tikino, kad Jėzus Kristus, Jo Dvasia, nebuvo kūno priėmus. Šį klaidingą gnostikų mokslą galėjo kiekvienas suprasti. Tai yra atikristo dvasia. Neatgimusiems ir nepatyrusiems Šventosios Dvasios veikimo, toks mokymas patiko, jie laikėsi gnosticizmo. Tikintieji žinojo Šventosios Dvasios veikimą ir klausė apaštalo. Dievo Dvasios veikimas visada pasireiškia galingiau, negu pasaulio išmintis. Dievas yra galingesnis, negu pasaulis. Pergalė yra tikra.

DIEVO MEILĖ SKATINA MEILĘ BROLIAMS, 1 Jn 4,7-16

7 Mylimieji, mylėkite vieni kitus, nes meilė yra iš Dievo. Kiekvienas, kuris myli, yra gimęs iš Dievo ir pažįsta Dievą, 3,10-11. 8 Kas nemyli, tas nepažino Dievo, nes Dievas yra meilė. 9 O Dievo meilė pasireiškė mums tuo, jog Dievas atsiuntė į pasaulį savo vienagimį Sūnų, kad gyventume per Jį, Jn 3,16; Tit 2,11. 10 Meilė — ne kad mes pamilome Dievą, bet kad Jis mus pamilo ir atsiuntė savo Sūnų, kaip suderinimą už mūsų nuodėmes. Jn 15,16; Rom 5,8-10. 11 Mylimieji, jei Dievas mus taip pamilo, tai ir mes turime mylėti vieni kitus, Mt 18,33. 12 Dievo niekas niekada nėra matęs. Jei mylime vieni kitus, Dievas mumyse pasilieka, ir Jo meilė mumyse tobula tampa, 1 Tim 6,16; 2 M 33,20; Jn 1,1. 13 Iš to pažįstame, kad pasiliekame jame ir Jis musyje: Jis davė mums savo Dvasios, Jn 14,20. 14 Mes matėme ir liudijame, kad Tėvas atsiuntė Sūnų, pasaulio Išgelbėtoją. 15 Kas išpažįsta, jog Jėzus yra Dievo Sūnus, Dievas tame ir jis Dieve pasilieka, Rom 10,9. 16 Mes pažinome ir įtikėjome meilę, kuria Dievas mus myli. Dievas yra meilė, ir kas pasilieka meilėje, tas pasilieka Dieve, ir Dievas pasilieka jame 3,24.

Jono mylimiausia ir svarbiausia tema yra meilė. Sakoma, kad kai jis paseno ir nebepajėgė paeiti, jį atnešdavo ar atveždavo į surinkimo salę, jis vis kartodavęs: „Vaikeliai, mylėkite vienas antrą. Tai yra Viešpaties įsakymas".

Meilės yra daug rūšių. Pav. vedusių meilė, vaikų, mokslo ir t.t. Jonas visur mano ir kalba tik apie dievišką meilę, kuri pasireiškia tikinčiųjų tarpe — brolių meilė. Jonas vis suranda naujų išsireiškimų apie meilę, kad pagilintų ir įsąmonintų jos sąvoką. Šią meilę žmogus neįstengia pats iš savęs iškelti ar pasiekti. Ji yra dieviškos

kilmės. Dievas yra „Šviesa",1,5 ir „Dvasia", bet Jo esmė yra „Meilė". Dievas apsireiškė puolusiam žmogui, kad jis įgytų gyvenimą. Tą aiškiausiai matome iš Jėzaus siuntimo ir Jo mirties ant kryžiaus. Tai matant ir suprantant, iš žmogaus pusės turėtų kilti meilė Dievui ir konkrečiai broliams. Bet dažnai „krikščionių" meilė yra egoistinė (saumyli). Jie džiaugiasi Dievo draugyste, įsigilinimu į Jį, o užmiršta savo brolį. Tokia meilė nėra iš Dievo. Tokią meilę Jonas pastebėjo pas gnostikus. Jie didžiavosi Dievo pažinimu, o mažai, arba ir visai nekreipė dėmesio į brolius. Tikra Kristaus, Išganytojo, meilė pasireiškia meile broliams.

MEILĖ IR NEAPYKANTA, 1 Jn 4,17-21

17 Tuo meilė pasiekia mumyse tobulumą, kad turime
džiugų pasitikėjimą teismo dieną, nes koks Jis yra, tokie ir
mes esame šiame pasaulyje. Nebėra meilėje baimės, 3,21,
18 nes tobula meilė pašalina baimę. Baimė bijo bausmės,
ir kas bijo, tas dar netobulai myli. 19 Mes mylime, nes Jis
mus pirmas pamilo. 20 Jei kas sako: „Aš myliu Dievą", o
savo brolio nekenčia, — tas melagis. Kas nemyli brolio,
kurį mato, negali mylėti Dievo, kurio nemato, 2,4; 3,17.
21 Taigi turime Jo įsakymą, kad, kas myli Dievą, mylėtų
ir savo brolį, Mk 12,31; Jn 15,12.

Kiekvienas žmogus, taigi ir krikščionis, turės pasirodyti paskutiniame teisme. Mylintis Viešpatį, neturėtų bijoti to teismo. Jėzus gyveno pasaulyje, kaip ir kiekvienas žmogus. Dabar Jis yra Dievo dešinėje. Mes dar esame pasaulyje. Mūsų laikas čia gyventi praeis. Tad nebijokime žmonių. Kur yra tikra bei pilna meilė, ten baimės nebėra. Pav. dėl tėvynės nebijoma kentėti ir mirti. Taip yra su meile Dievui.

Dievą tikime, bet Jo nematome, o savo brolį, Dievo vaiką, visada matome. Kai kas ne tik nepadeda

vargstančiam broliui, bet ir nekenčia jo. Jonas daro logišką išvadą, jei kas sako mylįs Dievą, o nekenčia brolio, tas yra melagis. Apie Dievą ir artimo meilę pats Jėzus kalbėjo, Mt 22,36; Jn 13,34.

TIKINTYSIS KRISTŲ NUGALI PASAULĮ, 1 Jn 5,1-5

1 Kiekvienas, kas tiki, jog Jėzus yra Kristus, yra gimęs
iš Dievo, ir kiekvienas, kuris myli Gimdytoją, myli ir iš Jo
gimusį, Jn 1,12-13. 2 Iš to pažįstame mylį Dievo vaikus,
kad mylime Dievą ir Jo įsakymus vykdome. 3 Nes tai yra
Dievo meilė — Jo įsakymus vykdyti. O Jo įsakymai nėra
sunkūs, Jn 4,15-23; Mt 11,30. 4 Juk kiekvienas, kuris
gimęs iš Dievo, nugali pasaulį, ir štai pergalė, nugalinti
pasaulį: mūsų tikėjimas! Jn 16,33. 5 O kas gi nugali
pasaulį, jei ne tas, kuris tiki, kad Jėzus yra Dievo Sūnus?!
1 Kor 15,57; 1 Jn 4,15.

———

Jonas sieja tikėjimą su meile. Gnostikai mokė, kad Jėzus Kristus buvo dvi asmenybės. Jos tik trumpą laiką buvusios drauge. Kas taip tiki, tas nepažįsta Dievo Sūnaus.

Dievo įsakymų nė vienas negali įvykdyti. Jie yra nepakeliama našta. Bet kadangi atgimusieji myli Dievą, Jo įsakymai yra jiems lengvi. Fariziejai uždėjo Senojo Testamento tikintiesiems nepakeliamas naštas. Bet Jėzaus jungas Jo žmonėms yra malonus ir našta lengva, Mt 11,28-30. Tikintiesiems pasaulis ir velnias yra priešingas. Dievas, kuris yra juose, yra stipresnis už pasaulį. Dievas saviesiems teikia pergalę prieš nuodėmes ir prieš netikinčiuosius.

KRISTAUS LIUDIJIMAS, 1 Jn 5,6-13

6 Tas yra, kuris atėjo per vandenį ir kraują: Jėzus
Kristus; ne vien per vandenį, bet per vandenį ir kraują. Ir

Dvasia tai paliudija, nes Dievas yra tiesa, Jn 19,34. 7 Mat, yra trys liudytojai: Mt28,19: 8 Dvasia, vanduo ir kraujas, ir šie trys sutaria. 9 Jeigu priimame žmonių liudijimą, tai Dievo liudijimas didesnis. O Dievo liudijimas toks: Jis paliudijo apie savo Sūnų, Jn 8,17. 10 Kas tiki Dievo Sūnų, tas turi savyje Dievo liudijimą. Kas Dievą netiki, tas Jį melagiu laiko, nes nepatikėjo liudijimu, kurį Dievas davė savo Sūnui, Rom8,16; Jn5,38. 11 O liudijimas toks: Dievas mums suteikė amžinąjį gyvenimą, ir tas gyvenimas yra Jo Sūnuje, Jn 1,4. 12 Kas turi Sūnų, turi gyvenimą. Kas neturi Dievo Sūnaus, tas neturi gyvenimo, Jn 3,36; 5,24. 13 Tai parašiau jums, įtikėjusiems Dievo Sūnaus vardą, kad žinotumėte turį amžinąjį gyvenimą.

Tikėjimo pagrindas yra Jėzaus Kristaus asmuo, kuris atėjo į šį pasaulį būti Išganytoju. Jis atėjo per vandenį ir kraują. Apie Jį buvo duotas liudijimas Šventosios Dvasios (Dievo) prie krikšto, kai Jonas Krikštytojas pakrikštijo Jį, kad Jis yra Mesijas, Jn 1,31. Jo mirties auka (kraujas) liudija, kad Jis suderino pasaulį su Dievu. Jo liudijimas yra: žmogumi tapimas, krikštas ir mirtis. Kai kas šią vietą jungia su krikščionišku krikštu ir Šventąja Vakriene. Tekste apie tai nieko nėra sakyta. Tekstas kalba apie Jėzų.

Teismo bylose Senojo Testamento įstatymas reikalavo dvejų arba trijų liudininkų, bet jei nebuvo tiek liudininkų, buvo kreipiamas dėmesys ir į vieną liudininką. Juo labiau reikia kreipti dėmesį į Dievo liudijimą. Gnostikai ir netikintieji nekreipė ir nekreipia dėmesio į Dievo liudijimą. Kas Dievo liudijimu netiki, tas laiko Jį melagiu.

Skirsnelis 13 ir Jn 20,31 skamba beveik pažodžiui, todėl kai kurie mano, kad ir čia, 1 Jn 5,14-21, yra vėlesnis prierašas.

MALDA UŽ NUSIDĖJĖLIUS, 1 Jn 5,14-17

14 Mes tvirtai pasitikime Juo, nes, ko prašome pagal Jo valią, Jis mus išklauso, 2,28; 3,21; 4,17; Ef 3,12; Žyd 4,16. 15 O jeigu žinome, kad Jis girdi mus, ko tik prašome, tai ir žinome turį, ko prašome. 16 Jei kas mato nusidedant savo brolį, tačiau ne mirtinai teprašo, ir Dievas duos jam gyvybę, būtent tiems, kurie nusideda ne mirtinai. Mat, yra mirtina nuodėmė, nekalbu apie ją, kad būtų prašoma, Mt 12,31-32. 17 Kiekviena neteisybė yra nuodėmė, tačiau yra nemirtina nuodėmė.

3,23 išsireikšta labai panašiai kaip čia. Tikrai tikintysis turėtų melsti tik to, kas yra Dievo valia, o ne jo asmeniškas noras. Tikrai galima tikėti, kad tokią maldą Dievas išklauso, Jn 14,13; 16,23; 15,7.

Kiekvienas krikščionis yra atsakingas ne tik už save, bet ir už savo bendratikius. Apaštalas sako, kad kiekviena daroma neteisybė yra nuodėmė. Nuodėmės laipsnis yra įvairus, mirtinas ir nemirtinas. Jonas nepaaiškina kokia nuodėmė yra mirtina ir nemirtina. Šventasis Raštas kalba apie neatleidžiamą nuodėmę. Tai nuodėmė kuri visai suardo draugystę su Dievu. Po to seka amžina mirtis — pražudymas, Mt 12,31; Mk 3,29; Lk 12,10; Žyd 6,4-6; 10,26.

LAIŠKO SANTRAUKA, 1 Jn 5,18-21

18 Mes žinome, jog kiekvienas gimusis iš Dievo nenusideda, iš Dievo gimusysis saugojasi (arba iš Dievo Gymusysis saugoja jį), ir piktasis jo nepaliečia, 1 Pt 1,23; 1 Jn 3,9. 19 Mes žinome, jog esame iš Dievo, o visas pasaulis piktame guli. 20 Mes žinome, kad Dievo Sūnus atėjo ir suteikė mums nuovokos, kad pažintume Tikrąjį. Ir mes esame Tikrajame, Jo Sūnuje Jėzuje Kristuje. Šitas yra tikrasis Dievas ir amžinasis gyvenimas, Jn 1,1-4; Apd

3,15; 20,28; Rom 9,5; 1 Tim 3,16; Žyd 1,8. 21 Vaikeliai, sergėkitės stabų! 1 Kor 10,24; 2 M 20,3.

Laiško tikslas buvo stiprinti tikinčiųjų tikėjimą. Apaštalas palietė aukščiau minėtus dalykus. Jis baigia laišką, įspėdamas saugotis stabų. Skaitytojai pažino gyvąjį Dievą, Jo Sūnų, Viešpatį Jėzų, pergyveno Evangelijos veikimą, gavo nuodėmių atleidimą. Tad tesisaugo stabų ir, tesiglaudžia prie tikrojo Dievo, kurio šlovė ir valdžia yra amžina.

ANTRASIS JONO LAIŠKAS

Antrasis Jono laiškas yra tikras laiškas. Jis pradedamas ir baigiamas anų laikų priimta laiškams forma. Laiško turinys yra tas pats, kaip ir pirmojo laiško: meilė ir įspėjimas saugotis gnostikų. Manoma, laiškas rašytas pabaigoje pirmojo šimtmečio. Presbiteros — vyresnysis arba senesnysis yra gerai žinomas visoje apylinkėje. Jam nereikia savęs supažindinti nė savo vardo minėti. Laiškas rašytas „poniai". Apaštalai surinkimo narius vadindavo broliais, seserų neminėdavo. Jų niekur nevadina poniomis ir ponais. Tad daugelis daro išvadą, kad „ponia" manyta ne asmuo, bet surinkimas. Surinkimo vietovė neminima.

SVEIKINIMAS 2 Jn 1-3

1 Vyresnysis išrinktajai poniai ir jos vaikams,
kuriuos myliu tiesoje, — ir ne tik aš vienas, bet ir visi,

kurie pažįsta tiesą, 3 Jn 1, — 2 vardan tiesos, pasiliekančios mumyse ir būsiančios su mumis per amžius. 3 Su mumis bus malonė, gailestingumas, ramybė nuo Dievo Tėvo, nuo Tėvo Sūnaus Jėzaus Kristaus, tiesoje ir meilėje, 1 Tim 1,2.

Autorius nesako savo vardo, nesivadina apaštalu. Dauguma aiškintoju mano, jog autorius buvo apaštalas Jonas. Jis vadina save vyresniuoju — senesniuoju. Kiti apaštalai buvo mirę, tik jis vienas dar buvo likęs gyvas. Kiek jis savo ilgame gyvenime buvo patyręs Dievo vedimų — meilės, ir kiek vargų bei kentėjimų! Jis rašė laišką poniai ir jos vaikams. Jei ji buvo asmuo, tai ji greičiausiai buvo našlė. Vaikai tikinčiųjų gyvenime labai svarbu, tad jie ir minimi. Daugelis aiškintojų mano, jog ponia nebuvo asmuo, bet surinkimas. Šventajame Rašte yra daug tokių pasakymų, Oz 2,21; 2 Kor 11,2; Ef 5,22; Apr 21,9; 22,17. Tiesa yra pats Jėzus. Jis per Evangeliją apsireiškė mums. Jis ir lieka, lydi, amžinai. Malonė, gailestingumas ir ramybė ateina nuo Dievo ir Gelbėtojo Jėzaus, 1 Tim 1,2; 2 Tim 1,2.

DŽIAUGSMAS IR LINKĖJIMAS, 2 Jn 4-6

4 Labai nudžiugau, radęs tavųjų vaikų, vaikščiojančių
tiesoje, kaip reikalauja iš Tėvo gautasis įsakymas, 3 Jn 3.
5 O dabar prašau tavęs, ponia, — ne kaip rašydamas
naują įsakymą, bet kaip tą, kurį turėjome nuo pradžios,
— kad mylėtume vieni kitus, Mk 12,31. 6 O meilė — tai
gyventi pagal Jo įsakymus. Toks ir yra įsakymas, kurį
girdėjote nuo pradžios: kad gyventumėte meile, 1 Jn 5,3.

Krikščionybė neperduodama kūnišku gimimu, kaip fariziejai aiškino. Ir tikinčiųjų vaikai privalo gimti iš naujo, patys patirti dievišką veikimą savyje. Atrodo, kad surinkimo jaunuoliai aplankė apaštalą. Jis matė jų gyvą

tikėjimą, džiaugėsi, rašė surinkimui, kad visi siektų tos Dievo malonės, dieviškos meilės, kuri sušildo širdis. Taip buvo skelbta pradžioje, kai Evangelija pradėta skelbti, taip yra dabar ir liks visada.

ĮSPĖJIMAS SAUGOTIS KLAIDATIKIŲ, 2 Jn 7-11

7 Po pasaulį pasklido daug suvedžiotojų, kurie
nepripažįsta, kad Jėzus Kristus yra atėjęs kūne. O toks
žmogus yra apgavikas ir atikristas, Mt 24,5-24; 2 Pt 2,1; 1
Jn 2,18; 4,1-3. 8 Saugokitės, kad nepražudytumėte, ką
esate nuveikę, bet kad gautumėte pilną užmokestį, Mk
13,9; Gal 3,4; Žyd 10,32. 9 Kas tik peržengia ribas ir
nesilaiko Kristaus mokslo, neturi Dievo. Kas laikosi to
mokslo, tas turi ir Tėvą, ir Sūnų, 1 Jn 2,2-23. 10 Jei kas
ateina pas jus ir neatneša šitokio mokslo, to nepriimkite į
namus ir nesveikinkite, 2 Tes 3,6, 11 nes, kas jį sveikina,
dalyvauja jo piktuose darbuose.

———

Apaštalas nesako kas yra suvedžiotojai. Gnostikai mokė, kad Kristus nebuvo priėmęs kūno, 1 Jn 4,2. Autorius sako, kas nesilaiko Kristaus mokslo, tas neturi ir Dievo. Pradžia neišgano, bet pabaiga. Gnostikai gyrėsi naujais apreiškimais. Taip, Šventoji Dvasia veikia, bet Ji nekeičia Jėzaus skelbtos Evangelijos prasmsmės. Kas jos prasmę keičia, tas yra suvedžiotojas, antikristas. Toks neturi nei Kristaus, nei Tėvo. Apaštalas įspėjo su tokiais jokios draugystės neturėti. Rytiečiams sveikinimas buvo ir yra daugiau negu mandagumo išreiškimas. Sveikinimas jiems buvo pritarimas ir bendra veikla. Jonas įspėjo praktiškai neremti gnostikų.

LAIŠKO PABAIGA, 2 Jn 12-13

12 Turėčiau dar daug ką jums rašyti, bet nenoriu tai daryti ant papiruso ir rašalu. Tikiuosi pas jus atvykti ir pasikalbėti (iš lūpų į lūpas), kad mūsų džiaugsmas būtų tobulas, 3 Jn 13. 13 Tave sveikina išrinktosios tavo sesers vaikai, 1 Pt 5,13.

Papirusas yra tam tikro augalo lapai, kuriuos vartojo vietoje popierio. Svarbiausia, kas gnostikai buvo, apaštalas parašė, bet visus širdies jausmus išlieti laiške neįmanoma. Susitkus kalbėtis, drauge būnant, džiaugsmas yra pilnesnis. Išrinktoji „ponia" ir jos vaikai yra surinkimas ir jo nariai, kuriame Jonas gyveno ir veikė. Sveikinimus siuntė ne tik apaštalas, bet ir surinkimo nariai. Tada buvo gyvas ryšys tarp surinkimų.

TREČIASIS JONO LAIŠKAS

Manoma, kad trečiasis Jono laiškas rašytas tuo pačiu laiku, kaip ir antrasis. Laiško autorius yra Jonas. Pirmasis Jono laiškas buvo skirtas didesniam skaičiui surinkimų. Antrasis laiškas rašytas vienam surinkimui. Trečiasis laiškas rašytas vienam asmeniui, Gajui. Apaštalas dėkojo Gajui už keliaujančių evangelistų priėmimą bei jų aprūpinimą tolesnei kelionei. Apaštalas pasisakė prieš nepaklusnų Diotrefį ir už Demetrijų, turintį gerą elgėsį.

SVEIKINIMAS, 3 Jn 1-2

1 Vyresnysis mylimajam Gajui, kurį myliu tiesoje, 2 Jn
1. 2 Mielasis, linkiu, kad tau gerai sektųsi visuose veikaluose, kad būtumei sveikas, — taip, kaip tau sekasi sielos reikaluose.

———

Sveikinimas yra labai trumpas. Autorius vadina save vyresniuoju. Laiško gavėjas yra Gajus. Šis vardas anuo metu buvo dažnas. Tuo vardu yra keli asmenys Naujajame Testamente, Apd 19,29; 20,4; 1 Kor 1,14; Rom 16,23. Padavimas sako, kad Gajus buvęs Pergamo surinkimo vedėjas. Tekste apie tai nieko nesakyta. Tekste sakyta, kad jis buvo žymus surinkimo narys, presbiterių grupės. Apaštalas jį mylėjo ir juo pasitikėjo. „Kad būtumei sveikas". Kai kas daro iš to išvadą, kad Gajus sirgo. Tekste apie ligą nieko nesakyta. Anuo metu sveikinant laišku buvo toks išsireiškimas, kuris nieko nei sakė, nei reiškė.

PADĖKA GAJUI UŽ SVETINGUMĄ IR MEILĘ BROLIAMS, 3 Jn 3-8

3 Labai apsidžiaugiau, kai atvykę broliai paliudijo apie tavo teisumą, kaip tu vaikščioji tiesoje, 2 Jn 4. 4
Neturiu didesnio džiaugsmo, kaip girdėti, jog mano vaikai gyvena tiesoje, 1 Kor 4,15; Fm 10. 5 Mielasis, tu ištikimai elgiesi, pagelbėdamas broliams, ypač atvykstantiems iš kitur. 6 Jie ir pranešė surinkimui apie tavo meilę.
Tu puikiai padarysi, išruošdamas juos į kelionę taip, kaip Dievui patinka. 7 Jie keliauja Jo vardo labui, nieko neimdami iš pagonių, Mt 10,8; 1 Kor 9,12-15. 8 Mes turime tokius svetingai priimti, kad taptume tiesos tarnystės bendradarbiais.

———

Iš šio aprašymo matome, kaip anuo metu krikščionys skelbė Evangeliją — buvo keliaujantys evangelistai. Jie

lankė surinkimus įvairiose vietose ir skelbė Evangeliją pagonims. Jie veikė panašiai, kaip apaštalas Povilas. Jie skelbė Evangeliją pagonims, neimdami iš jų jokių aukų, nedarydavo rinkliavų. Evangelistai turėjo kaip nors pragyventi. Juos rėmė surinkimai ir pavieni asmenys. Toks buvo Gajus. Apaštalas Jonas pritarė tokiai veiklai. Jis pagyrė Gajų ir džiaugėsi jo veikla ir tikėjimu.

APAŠTALAS PASISAKĖ PRIEŠ DIOTREFĮ, 3 Jn 9-10

9 Aš šį tą parašiau surinkimui. Bet mėgstantis jiems
vadovauti Diotrefis nepripažįsta mūsų. 10 Todėl, jei
atvyksiu, priminsiu jo darbus, kuriuos jis daro, skleisdamas apie mus piktas kalbas; maža to, nei pats nepriima brolių, nei kitiems, kurie norėtų priimti, neleidžia ir net išmeta juos iš surinkimo.

Iš rašymo matyti, kad Jonas parašė laišką surinkimui, kuriame Gajus buvo vienas vadovaujančių vyresniųjų. To laiško Naujajame Testamente nėra. Jis yra žuvęs. Labai galima daleisti, kad Jonas daugiau tokių trumpų laiškų rašė. Kur buvo surinkimo vietovė, nežinome. Tame surinkime buvo vienas vyresnysis vardu Diotrefis. Jis nepaisė apaštalo laiško, pasisakė viešai prieš apaštalą, išvystė priešingą veiklą apaštalui. Iš teksto matyti, kad jis aštriai kritikavo apaštalą. Griežtai pasisakė prieš keliaujančius evangelistus, nepriėmė ir nerėmė jų. Tuos, kurie rėmė evangelistus, šalino iš surinkimo. Tuo jis kenkė bendram darbui ir skaldė surinkimą. Apaštalas žadėjo atvykti pats ir prašyti pasiaiškinimo iš Diotrefio.

APAŠTALAS DŽIAUGIASI DEMETRIJU, 3 Jn 11-12

11 Mielasis, nesek tuo, kad pikta, bet tuo, kas gera.
Kuris daro gera, yra iš Dievo, o kuris — pikta, nėra matęs
Dievo, Ps 37,27; 1 Jn 3,6-9. 12 Apie Demetrijų gerai

liudija visi ir pati tiesa. Ir mes liudijame, o tu žinai, kad mūsų liudijimas tikras, Jn 21,24.

Apaštalas primena Gajui, kad kas pikta daro, nėra iš Dievo, norint jis girtųsi Dievu ir aukštas pareigas eitų, kaip Diotrefis. Kas buvo Demetrijus, nežinome. Anuo metu jis buvo žymus veikėjas. Laikas taip apnešė dulkėmis jo veiklą ir jo asmenį, kad nieko apie jį nebežinome. Iš trumpo teksto apie jį, atrodo, kad jis buvo vienas keliaujančių evangelistų. Gajus jo dar nepažino, todėl apaštalas rašė apie jį. Kur jis nukeliavo ir skelbė Evangeliją, visi pasisakė gerai apie jį. Tokį liudijimą apie jį dave ir Šventoji Dvasia (arba Jėzus), tą darė ir apaštalas.

LAIŠKO PABAIGA, 3 Jn 13-15

13 Dar daug ką turėčiau tau rašyti, bet nenoriu rašyti rašalu ir plunksna, 2 Jn 12. 14 Tikiuosi greitai pamatyti tave ir pasikalbėti (iš lūpų į lūpas). 15 Ramybė tau! Sveikina tave bičiuliai. Sveikink draugus pavardžiui!

Laiškas baigiamas labai panašiai, kaip antrasis laiškas.

JUDO LAIŠKAS

Žydų tarpe vardas Judas buvo labai populiarus. Du Judai buvo Jėzaus apaštalai. Vienas Jėzaus brolis buvo vardu Judas, Mt 13,55. Laiško autorius galėjo būti tik Jėzaus brolis. Autorius pats nebuvo apaštalas, 17. Jis save vadina Jėzaus Kristaus vergu; visai panašiai, kaip

Jokūbas, Jok 1,1, ir Jokūbo broliu. Manoma, kad laiškas rašytas 70-80 metų tarpe.

Laiškas savo turiniu yra labai panašus į Petro antrąjį laišką. Iš laiško trumpų išsireiškimų ir pastabų sunku pasakyti, kas buvo tie vogčiomis įsiskverbę žmonės 4. Atrodo, jog tai buvo gnostikai, laisvų pažiūrų. Jie nesilaikė įstatymo, gyrėsi Dievo apreiškimais, pataikavo žmonėms, šliejosi prie pasiturinčių, ieškojo sau naudos. Šios pakraipos gnostikai daugiau veikė Sirijoje ir Mažojoje Azijoje. Judas, kurio autoritetas, kaip Jėzaus brolio, buvo žymus krikščionių tarpe, parašė šį įspėjantį laišką prieš suvedžiotojus. Šis laiškas buvo labai vertingas ir antrame šimtmetyje, kai gnostikai organizuotai ir plačiai veikė.

SVEIKINIMAS, Jud 1-2

1 Judas, Jėzaus Kristaus tarnas (vergas), Jokūbo brolis, Dieve Tėve numylėtiems ir Jėzui Kristui išsaugotiems pašauktiesiems, Lk 6,16; Jn 17,11-12; 2 tebūnie jums gausiai duota gailestingumo, ramybės ir meilės!

Judas, Jokūbo brolis Naujajame Testamente, yra tik Jėzaus šeimoje, Mk 6,3; Mt 13,55. Autorius nedrįsta savęs vadinti Jėzaus broliu. Jis yra tik Jo vergas. Laiškas skirtas Dievo numylėtiems, pašauktiems iš pasaulio ir nuodėmės bei išsaugotiems Kristui. Dievas yra gailestingumo šaltinis. Jie Dievo malonės dėka turi ramybę ir meilę; meilę Dievui ir išrinktiesiems broliams. Tą Judas žinojo ir linkėjo visiems jo laišką skaitantiems.

LAIŠKO TURINYS, Jud 3-4

3 Mylimieji, labai norėjau parašyti jums apie bendrąjį mūsų išganymą ir jaučiu reikalą rašyti jums raginimą, kad kovotumėte už tikėjimą, vieną kartą visiems laikams duotą šventiesiems, Fil 1,27; 1 Tim 1,18. 4 Mat,

vogčiomis įsiskverbė į jūsų tarpą žmonių, kuriems nuo seno surašytas toks kaltinimas: jie bedieviai, nes mūsų Dievo malonę iškreipia į palaidumą ir neigia mūsų vienintelį Valdovą ir Viešpatį Jėzų Kristų, Tit 1,16.

———

Autorius rašo, kad jis norėjo, bendrai, plačiau rašyti apie tikėjimą, kuris šventiesiems (surinkimo nariams) yra duotas Kristuje visiems laikams. Tai yra vienintelis išganantis tikėjimas, kurį teikia Jėzus. Šitą tikėjimą reikia išlaikyti ir kovoti už jį. Kovoti, žinoma, ne kardu, bet žodžiu ir gyvenimu taip, kaip Kristus mokė. Taip autoriui mąstant ir besiruošiant rašyti, pasiekė jį žinia apie liberalų — gnostikų veiklą. Autorius matė reikalą įspėti surinkimus dėl gnostikų pragaištingos veiklos.

Autorius matė juos vogčiomis, lyg kokius vagis, apgaulingai besiskverbiančius į surinkimus. Atrodo, kad jie buvo keliaujantys „evangelistai". Judas rado, kad apie tokius jau seniai buvo rašyta, Iz 37,36; 2 Pt 2,1; 3,7. Jie yra bedieviai, iškreipia Dievo malonės veiklą į palaidų ištvirkavimo gyvenimą. Jie visa tai darė apgaulingai. Jie sakė ir mokė, kad Jėzus, Dievo Sūnus, buvo tik žmogus. Jie gyrėsi Dievo pažinimu, naujais apreiškimais. Tikrybėje jie tuo paneigė Kristų, atmetė Jį kaip Viešpatį ir Valdovą. Tai nebuvo įsibrovėliai tik Judo laikais, tokie buvo ir vėlesnių laikų gnostikai. Tai įvairių laikų „krikščionys", kurie nemoko ir negyvena pagal Jėzaus Evangeliją. Jie laiko save vadais, moko Evangeliją savo laiko šviesoje, atmeta atgimimą ir Šventosios Dvasios veikimą.

TRYS PAVYZDŽIAI, Jud 5-7

5 Norėčiau jums priminti, nors jūs jau žinote, kartą
visiems laikams, kad Viešpats, pirmiau išgelbėjęs tautą iš
Egipto, paskui pražudė netikinčius, 1 Kor 10,9; 4 M
14,37. 6 Taip pat ir tuos angelus, kurie neišsaugojo savo
prakilnumo, bet paliko savo buveines, Jis saugo

sukaustytus amžinais pančiais tamsybėje didžiosios
dienos teismui, Jn 8,44; 2 Pr 2,4. 7 Taipogi Sodoma ir
Gomora bei aplinkiniai miestai, kurie panašiai ištvirkavo
(ir sekė ne tokį kūną), lieka pavyzdžiu, kentėdami
amžinos ugnies bausmes, 1 M 19,24.

Apaštalas Povilas rašė, kad iš pačių krikščionių kils suvedžiotojų, kurie lyg vilkai naikins kaimenę. Judas čia primena izraelitus, kurie patyrė daug Dievo išgelbiančių stebuklų, betgi netikėjo ir dėl netikėjimo žuvo. Taip, yra galimas nupuolimas. Nupuolusieji tampa suvedžiotojais, 4 M 14,26-38; 1 Kor 10,1-13; Žyd 3,7-11.

Angelai pasitraukė nuo Dievo jiems skirtų postų (pareigų) ir sukilo prieš Dievą. Pasekos buvo: pančiai, tamsa, teismas, 1 M 6,1-4; 2 Pt 2,4-9.

Sodomos ir Gomoros apylinkė buvo viena gražiausių ir derlingiausių pasaulio vietų. Žmonės, vietoj gyventi, garbinti Dievą, Jam dėkingais būti, — ištvirkavo, net neprigimtu būdu, Rom 1,27. Pasėka: ungis, sunaikinimas. Nuodėmės alga yra mirtis.

SUVEDŽIOTOJŲ TREJOPAS KLYDIMAS, Jud 8-10

8 Taip ir šitie sapnoriai suteršia kūną, niekina
Viešpatystę, piktžodžiauja šlovingiesiems, 2 M 22,28. 9
Kai archangelas Mykolas, besiginčydamas su velniu,
varžėsi dėl Mozės kūno, jis neišdrįso mesti piktžodiško
pasmerkimo, bet sakė: „Tesudraudžia tave Viešpats!"
Dan 12,1; Apr 12,7; Sak 3,2. 10 Šitie šmeižia, ko
neišmano, o ką prigimtimi pažįsta, kaip neprotingi
gyvuliai, nuo to žlugs, 2 Pt 2,12.

Liberalai — gnostikai sutrešė kūną. Jie nepasimokė iš Šventojo Rašto pavyzdžių, bet gyveno savo svajonėmis.

Jie mokė, kad kūnas neturi nieko bendro su dvasia, dėl to palaidumas nieko nekenkia dvasiniam žmogui. Juk dar visai neseniai (baudžiavos laikais) bažnyčia nesipriešino pirmos nakties teisei. (Ponas išniekindavo tik ką ištekėjusią jaunąją). O kaip mūsų laikais auklėjamas jauniamas? Gnostikų dvasia labai gyva ir dabar. Gnostikai nepripažino jokių bendrų evangeliškų nuostatų, net paties Jėzaus paliktos Evangelijos, 2 Pt 2,10. Jie paties Jėzaus nelaikė Kristumi. Primintas padavimas apie Mozę, kur sakyta, kad archangelas Mykolas nepiktžodžiavo velniui, bet pavedė visa Viešpačiui. Gnostikai rėmėsi ne Šventuoju Raštu, bet savo pažinimu, svajonėmis. Tad jie kalbėjo, ko jie neišmanė. Jie rėmėsi tik savo protu. Tą ir šiandien „tikintieji" liberalai daro. Judas sako, kad jie elgiasi, lyg neprotingi gyvuliai, kurie neturi jokio supratimo apie tikėjimą ir Dievo šlovinimą. Gnostikai kartais pasireiškia labai aktyviai, bet paskutiniame teisme jie žlugs.

SUVEDŽIOTOJU SUGEDIMAS, Jud 11-16

11 Vargas jiems! Jie pasuko Kaino keliu, pasidavė
Balaamo paklydimui, pražudė save Korės prieštaravimu,
1 M 4,8-11; Apr 2,14-; 3 M 16,1-31. 12 Jie maišosi jūsų
meilės pokyliuose, nesidrovi savo purvo, ir tunka. Jie —
lyg bevandeniai debesys, vaikomi vėjų, tarytum bevaisiai
medžiai rudenį, du kartu mirę ir išrauti. 13 Jie lyg
šėlstančios jūros bangos, kurios spiaudo savo begėdystę,
lyg žvaigždės klajoklės, kurioms per amžius skirta
juodžiausia tamsybė, Iz 57,20. 14 Apie juos pranašavo
septintasis nuo Adomo Henochas: „Štai atėjo Viešpats su
miriadais savo šventųjų, 1 M 5,18; Dan 7,10, 15 įvykdyti
visiems teismo ir nubausti visų bedievių už visus
bedieviškus darbus, už visus piktus žodžius, kuriuos prieš
Jį kalbėjo bedieviai nusidėjėliai", 1 Sam 2,3; Mt 3,15. 16

Jie visada niurzga, nepatenkinti savo dalia, gyvena geismais; jų burna kalba puikybės žodžius, jie pataikauja žmonėms dėl pelno, Ps 17,10.

———————

Kaip Jėzus pasakė fariziejams visą jų sugedimą Mt23 skyriuje, panašiai čia Judas įspėjo gnostikus. Tas įspėjimas tinka ir mūsų laikų veidmainiams. Taigi vargas jiems! Trys pavyzdžiai iš Šventojo Rašto. Kainas primenamas ne kaip žmogžudys, bet kaip žmogus, neturintis jokio dvasinio supratimo. Jo visas siekimas buvo šis laikinas gyvenimas. Mideanitas Balaamas pažino gyvąjį Dievą, bet jis ryžosi prakeikti Izraelį. Tai nepavykus, jis dėjo pastangas suvedžioti, kad jie garbintų pagonių dievaičius ir ištvirkaurtų, 4 M 31,16; 25,1-; Apr 2,14. Korės norėjo iš Mozės, Dievo išrinkto ir siųsto, perimti vadovybę, bet žuvo, 4 M 16. Krikščionys meilės pokyliuose turėjo tikrą krikščionišką draugystę ir po jos Viešpaties Vakarienę. Gnostikai nesidrovėjo šiuose pokyliuose dalyvauti, kad prisivalgytų. Taip jie išniekino šią krikščionių tikėjimo puotą. Jaunystėje kartą katalikas draugas man visai nuoširdžiai sakė: „Jei aš būčiau evangelikas, būčiau labai geras evangelikas, kasdieną priimčiau sakramentus". Jis tai būtų daręs, kad gautų vyno gurkšnį, Pt 2,13. Toliau Judas ima pavyzdžius iš gamtos. Bevandeniai debesys jokios naudos neduoda, taipgi ir nenešantys vaisių vaismedžiai. Du kartu mirę: kartą buvo mirę prieš atsivertimą, antrą kartą nupuolimu nuo Jėzaus Evangelijos, Ef 2,1. Jūros bangos išmeta įvairiausius nešvarumus ir sudaro daug vargo bei nuostolių jūrininkams. Klajoklės planetos, iškrypusios iš savo kelio, pasirodo šen ir ten, bet skrenda į tamsybę, Iz 57,20.

Henochas minimas 1 M 5,18-24. Buvo parašyta vadinama Henocho knyga. Iš jos Judas duoda šią citatą. Suglaustai gnostikai: niurzga, visada nepatenkinti, neturi

ramybės, kalba išdidžiai, pataikauja žmonėms, ieško žemiškos naudos, 2 Pt 2,18.

APAŠTALŲ PRANAŠAVIMAS
APIE GNOSTIKUS, Jud 17-19

17 O jūs, mylimieji, prisiminkite žodžius, kurie seniau
paskelbti mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus apaštalų. 18
Jie sakė: paskutiniais laikais atsiras šaipūnų, kurie gyvens
savo bedieviškais geismais, 1 Tim 4,1; 2 Tim 3,1; 2 Pt 3,3.
19 Tai tie, kurie įneša susiskaldymą, jusliniai, bedvasiai
žmonės.

———

Anksčiau Judas charakterizavo gnostikus. Dabar jis kreipiasi į tikinčius, mylimuosius, krikščionis. Jis nėra nustebintas gnostikų veikla. Apie juos jau apaštalai pasisakė, Apd 20,29; 1 Tim 1; 2 Tim 3,1; 2 Pt 3,3. Čia Judas nepasako, iš ko jie šaiposi. Iš kitų vietų išsireiškimų žinome, kad jie nelaikė Jėzaus Kristumi. Jie netikėjo į asmens atsakomybę, taigi ir į paskutinį teismą. Jie buvo kūniški, giesmų vedami žmonės. Jie neturėjo Šventosios Dvasios ir nesiekė pašventinimo.

TIKINČIŲJŲ PAREIGOS, Jud 20-23

20 Bet jūs, mylimieji, stovėkite ant šventojo tikėjimo,
melskitės Šventoje Dvasioje! Kol 1,23; 2,7. 21
Išsilaikykite Dievo meilėje, laukdami mūsų Viešpaties
Jėzaus Kristaus gailestingumo amžinajam gyvenimui, Tit
2,13; 2 Pt 3,12. 22 Vienus, kurie abejoja, įtikinkite; 23
kitus gelbėkite, traukdami iš ugnies, vėl kitų pasigailėkite
su baime, bodėdamiesi net jų kūnu suteršto drabužio,
Rom 11,14; Am 4,11; Sak 3,2; Jok 5,19-20; Iz 64,6.

———

Tikinčiųjų pirma pareiga yra turėti pamatą, išganantį tikėjimą, kurį duoda tik Jėzus Kristus. Turint pamatą,

įmanoma tolesnė statyba. Judas mini maldą Šventoje Dvasioje, Rom 8,15; 1 Kor 12,3; Ef 6,18. Toliau seka meilė Dievui, Jn 15,9; Rom 8,38; 1 Jn 2,5; 3,17; 4,7-10. Pažįstant Dvasios veikimą ir turint meilę Dievui galima laukti ir tikėtis Jėzaus gailestingumo — malonės. Krikščionis turi pareigą ir savo bendrakeleiviams. Abejojančius reikia įtikinti, abejones šalinti. Netikinčius ir nupuolusius gelbėti, lyg daiktus iš degančio namo. Nesileidžiančius gelbėti, geriau, nepriimančius Jėzaus pagalbos — apgailėti. Bodėtis ir saugotis kūno suteršimo (nuodėmės), lyg suteršto drabužio.

LAIŠKO PABAIGA, Jud 24-25

24 Tam, kuris gali apsaugoti jus nuo nupuolimo savo šlovės akivaizdon pastatyti nesuteptus ir džiaugsmingus,
25 vieninteliam Dievui, mūsų Gelbėtojui, per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų tebūnie šlovė, galybė ir valdžia prieš visus amžius ir dabar, ir visais amžiais! Amen, Rom 16,27; 1 Tim 1,17.

Tik vienas Dievas gali išlaikyti nuo nupuolimo ir teikti džiaugsmo teismo dieną. Tad Jam vienam pridera padėka ir šlovė. Dievo ir Jo Sūnaus, Jėzaus Kristaus, didybė, galybė ir valdžia buvo prieš šios žemės amžių, yra ir liks ateinančiais amžiais.

APREIŠKIMAS JONUI

Apreiškimo autorius, tikrybėje, yra Dievas. Dievas davė apreiškimą Jonui per Kristų, panaudodamas angelą. Dauguma komentatorių laiko autoriumi Joną, Jėzaus apaštalą. Šventajame Rašte turime Jono parašytą Evangeliją, tris laiškus ir apreiškimą. Rašymo data yra apie 96 metus. Jonas buvo ištremtas į Patmos salą. Jam buvo leista grįžti iš tremties 95 metais. 1,9 Jonas rašo, kad jis buvo Patmos saloje. Tas jau yra praeitis. Ar Jonas pats rašė, ar jis diktavo ir sekretorius rašė — nežinome. Vieta greičiausiai buvo Efezas. Apreiškimas Jonui labai įvairiai aiškinamas. Juos visus, maždaug, galima suskirstyti į keturius pagrindinius aiškinimus. 1. Apreiškimas Jonui skirtas jo laikams. Tada surinkimas kentėjo žiaurius persekiojimus nuo Romos valdžios. Apreiškimas skatina surinkimą ištverti. 2. Apreiškimas skiriamas visiems surinkimo laikams, nuo Jono iki Kristaus antrojo atėjimo. Surinkimas kenčia persekiojimą. Jis bus persekiojamas ir ateityje. Pabaigoje Jėzus suteiks pergalę. 3. Apreiškimas skiriamas paskutiniems surinkimo laikams, prieš Kristaus atėjimą. 4. Apreiškimas suprantamas dvasiniai. Jis taikomas visiems laikams. Apreiškimo tekstas vietomis yra lengvai suprantamas. Vėl kai kuriose vietose yra nesuprantama ką vaizdai reiškia ir kam jie taikomi. Man atrodo, kad kai kur tekstas rodo praeitį, o kai kur ateitį. Tad reikia jį taip suprasti, kaip tekste pasakyta. Tekstą suprasti tik istoriniai, mums nebūtų naudos, tad jį reikia suprasti dvasiniai. Apreiškime pastebimos dvi dalys. Pirmieji trys skyriai primena Jono laikus. Septyni laiškai, septyniems surinkimams. 4-22 skyriai pasakoja kas įvyks ateityje.

ĮVADAS, Apr 1,1-3

1 Jėzaus Kristaus apreiškimas, kurį Dievas Jam davė,
kad Jis atskleistų Jo tarnams, kas turi greitai įvykti. Per
savo pasiųstą angelą Jis padarė jį žinomą savajam tarnui
Jonui, Jn 3,32; Apr 22,16. 2 Šis paliudijo Dievo žodį bei
Jėzaus Kristaus liudijimą — visa, ką matė, Apr 6,9. 3
Palaiminti pranašystės žodžių skaitytojas ir klausytojai,
ir tie, kurie laikosi, kas joje parašyta, nes laikas yra arti,
Apr 22,7; Rom 13,11; 1 Pt 4,7.

Apreiškimas, kas nežinoma, buvo paslėpta, apreikšta surinkimui suprantamai. Apreiškimą davė Dievas Jėzui per angelą, perduoti Jonui, kas greitu laiku įvyks. Tą apreiškimą užrašė Jonas. Jis nemini jokio savo titulo. Jonas buvo gerai žinomas surinkimams, nereikėjo nieko paaiškinti, užteko vieno vardo — Jonas.

Žydų sinagogose vienas skaitydavo įstatymą ir pranašus, o visi kiti klausydavos – buvo klausytojai. Tą paprotį perėmė krikščionys. Čia minimas skaitytojas ir klausytojai. Skaitymo palaima yra visiems, jei laikomasi to, kas paskaitoma. Laikas arti. Jau arti du tūkstančiai metų praėjo. Bet kas tai yra dievišku skaičiavimu? Tik dvi dienos, 1 Tes 4,15-18; 2 Pt 3,8.

Liudininkas ir kankinys. Graikiškai liudininkas — martys. Mes suprantame liudininku tą, kuris pats matė, girdėjo, patyrė ką nors ir tą gali paliudyti. Naujasis Testamentas kartais liudininku supranta kankinį, kuris savo mirtimi, krauju, savo liudijimą patvirtina.

APREIŠKIMO PRASMĖ, Apr 1,4-6

4 Jonas septyniems Azijos surinkimams: malonė ir
ramybė jums nuo To, kuris yra, kuris buvo ir kuris ateis, ir
nuo septynių dvasių, esančių prieš Jo sostą, 2 M 3,14; Žyd
13,8; Iz 11,2, 5 ir nuo Jėzaus Kristaus, ištikimojo
liudytojo, pirmutinio prisikėlusio iš numirusių, žemės

karalių valdovo. Tam, kuris mus myli ir nuplovė savo krauju mūsų nuodėmes, Apr 3,14; Apd 26,23; Gal 2,20; Žyd 9,14, 6 ir padarė iš mūsų karaliją bei kunigus savo Dievui ir Tėvui, — Jam šlovė ir galybė per amžių amžius! Amen, Apr 5,10; 1 Pt 2,5-9.

Jonas pradeda rašyti apreiškimą laiško pobūdžiu, taip jį ir baigia, Apr 22,21. Jis vadina save tik Jonu, vardu. Jis pats ir jo titulai nėra reikšmingi. Jis žinomas surinkimams, to užtenka. Čia paminimi tik septyni surinkimai. Jie išvardinti vėliau, Apr 1,11. Senajame Testamente skaičius septyni turėjo didelės reikšmės, dažnai reiškė dievišką pilnybę. Dievo vardas aiškiai apeinamas — neminimas. Jis yra Tas, kuris yra, buvo ir ateis. Bendrai Naujajame Testamente minima tik viena Dvasia. Septynios Dvasios, atrodo, reiškia angelus, Apr 3,1. Septynios dvasios — septyni surinkimai. Jėzus yra pirmasis prisikėlęs iš numirusių, kuris daugiau nebemiršta. Kiti prikelti vėl mirė. Jis yra karalių Karalius ir viešpačių Viešpats. Jam duota visa galia, Mt 28,19. Kaipo toks Jis yra surinkimo viltis žiauriausiuose persekiojimuose. Jis nuplovė, švarius padarė, savo krauju — mirtimi. Izraelis buvo karališka kunigystė, 2 M 19,6. Toks yra Naujojo Testamento surinkimas. Nors jis vargsta ir yra persekiojamas, bet jis turi Viešpaties pažadą. Jis nugali savyje pasaulį ir susivaldo. Kas save nugali, tas yra tvirtesnis už karo vadus ir karalius, kurie kitus pavergia. Čia Jonas mini: Dievą, Kristų, Dvasią, surinkimą. Surinkimas yra atpirktas (nuplautas). Jis laukia To, kuris ateis. Tai yra apreiškimo tema.

JĖZUS ATEIS, Apr 1,7-8

7 Štai Jis ateina su debesimis, ir išvys Jį kiekviena akis, net ir tie, kurie Jį perdūrė; ir dėl Jo raudos visos žemės giminės. Taip, amen! Sak 12,10; Jn 19,37. 8 „Aš esu Alfa

ir Omega", sako Viešpats Dievas, kuris yra, kuris buvo ir kuris ateis, Visavaldis, Iz 41,4; 48,42; Apr 22,13.

Taip, Jis ateis. Jį matysi tu ir aš. Jį matys ir visų laikų Jo priešai. Vieni Jo laukia ir lauks, kiti Jo nelaukia ir pamatę išsigąs. Jį visi pažins. Jėzus pats daug kartų kalbėjo apie savo atėjimą, tas kartojama ir čia.

Alfa yra pirmoji, o omega paskutinioji graikų alfabeto raidė. Tarp tų raidžių telpa visas alfabetas. Jis — Jėzus apima visa. Jis yra Pirmasis ir Paskutinysis. Per Jį buvo pasaulis pradėtas ir per Jį bus užbaigtas.

AUTORIUS, VIETA, VYKSMAS, ADRESAI, Apr 1,9-11

9 Aš, Jonas, jūsų brolis ir draugas sielvarto, karalystės
ir kantrybės bendrininkas Jėzuje, buvau saloje, vardu
Patmos, dėl Dievo Žodžio ir Jėzaus liudijimo, Rom 8,17.
10 Aš buvau Dvasios pagautas Viešpaties dieną ir
išgirdau už savo nugaros galingą balsą, tarsi trimitą, 11
bylojantį: „Ką matai, surašyk į knygą ir pasiųsk
septyniems surinkimams: į Efezą, į Smirną, į Pergamą, į
Tiatyrą, į Sardą, į Filadelfiją ir Laodikėją", Apr 22,13.

Apaštalas vadina save sielvarto broliu. Jis ir kiti krikščionys turėjo tikrai daug sielvarto. Nerono persekiojimas 64-67 metų buvo praėjęs. Dabar naujas persekiojimas 95 metais iškilo, Domitrianui esant Romos ciesoriumi. Visi apaštalai buvo mirę, tik Jonas vienas dar buvo gyvas. Autorius sako, kad jis buvo Patmos saloje dėl Jėzaus žodžių ir liudijimo. Jei nežinotume iš kitų šaltinių, kad Jonas buvo ištremtas į tą salą, galėtume mayti, kad jis ten skelbė Žodį.

Patmos sala yra Egėjaus jūroje, apie 150 km nuo Efezo į pietvakarius. Sala yra apie 15 km ilgio ir 10 km

pločio, labai uolėta. Čia Jonas pergyveno Dvasios pagavimą, kurio metu jam buvo parodytas šis apreiškimas. Tas įvyko Viešpaties dieną. Viešpaties diena buvo vadinamas sekmadienis, Jėzaus prisikėlimo diena, Apr 20,7; 1 Kor 16,2. Kai kas aiškina, jog tai manyta Kristaus atėjimo diena. Jonui buvo sakyta surašyti ką jis matė ir pasiųsti septyniems surinkimams į Mažąją Aziją. Anuo metu tai buvo romėnų valdoma provincija. Šiuo metu tas kraštas yra Turkijos valdžioje. Minėtos vietovės buvo prie romėnų didelio kelio. Jos sudarė trikampį. Nuo Efezo į šiaurę iki Pergamos yra apie 150 km. Beveik viduryje kelio yra Smirna. Nuo Efezo į rytus yra Laodikėja apie 150 km. Tarpe Pergamos ir Laodikėjos yra Tiatyra, Sardas ir Filadelfija.

Apreiškime daug kartų minima skaičius septyni. Tai dieviškos pilnybės skaičius. Septyni laiškai, septyniems surinkimams. Septyni antspaudai, septyni trimitai, spetynios negandos, septyni žibintai, septynios žvaigždės, septyni angelai, septynios dvasios, avinėlis su septyniais ragais ir septyniomis akimis, septynios lempos, septyni perkūnai, slibinas su septyniomis galvomis ir septyniais vainikais, žvėris panašus į leopardą su septyniomis galvomis, raudonas žvėris su septyniomis galvomis, septyni kalnai, septyni karaliai. Skaičius septyni ir Senajame Testamente dažnai minimas.

JĖZUS SURINKIMŲ VIDURYJE, APr 1,12-15

12 Tada atsigręžiau pažiūrėti balso, kalbančio su
manimi, ir atsigręžęs išvydau septynis aukso žibintus, 13 o
žibintų viduryje — panašų į Žmogaus Sūnų, apsivilkusį
ilga tunika ir persijuosusį per krūtinę aukso juosta, Apr
2,1; Ez 1,26. 14 Jo galva ir plaukai buvo balti kaip
balčiausia vilna ar sniegas, Jo akys tarsi ugnies liepsna,
Apr 2,18, 15 Jo kojos panašios į krosnyje įkaitintą

skaistvarį, ir Jo balsas buvo tarytum didžių vandenų šniokštimas.

Jonas pirma girdėjo, atsigręžęs matė vaizdą. Septyni žibintai vaizdavo bendrą, visuotiną surinkimą. Viduryje atskirų surinkimų buvo Žmogaus Sūnus — Jėzus, Dan 7,13. Jis dėvėjo ilgą rūbą, lyg vyskupas, 2 M 28,4-27. Aukso juostas dėvėdavo karaliai. Taigi, Jis yra surinkimo vyskupas ir karalius. Balta galva ir plaukai nevaizdavo senatvės, bet Viešpaties didybę — šviesą. Jo akys, lyg ugnies liepsna, viską matančios, Dan 10,6. Jo kojos, lyg skaistvaris, Dan 10,6. Jo balsą galima palyginti tik su didžių vandenų šniokštimu. Tai yra Viešpats Jėzus.

JĖZUS VISŲ VIEŠPATS, Apr 1,16-20

16 Dešinėje rankoje Jis laikė septynias žvaigždes, iš Jo
burnos išėjo aštrus dviašmenis kalavijas, o Jo veidas buvo
tarytum saulė, žibanti visu skaistumu. 17 Jį išvydęs,
puoliau Jam po kojų, tarsi negyvas. Bet Jis palietė mane
savo dešine ir prabilo: „Nebijok! Aš esu Pirmasis, ir
Paskutinysis, 18 ir Gyvasis. Aš buvau numiręs, bet štai
esu gyvas per amžių amžius ir turiu mirties ir mirusiųjų
pasaulio raktus, Rom 6,9. 19 Tad užrašyk, ką regėjai, kas
yra ir kas turi vėliau įvykti, Apr 4,1. 20 Štai septynių
žvaigždžių, kurias regėjai mano dešinėje, ir septynių
aukso žibintų paslaptis: septynios žvaigždės — tai
septynių surinkimų angelai, o septyni žibintai — tai
septyni surinkimai", Mal 2,7; Sak 4,2.

Jėzus laikė savo rankoje surinkimus ir surinkimų vedėjus. Iš Jo rankos savųjų niekas neišplėš. Kurie Jį atmes, tiems Jis bus teisėjas. Kaip saulė visą gyvybę duoda gamtai, taip Jėzus surinkimams. Jonas daug kartų matė Jėzų ir girdėjo Jo žodžius. Prieš Jėzaus dangišką

didybę Jonas krito, lyg negyvas. Kaip Jėzus pirmiau laimindavo, taip Jis darė ir dabar. Jis yra pradžia, pabaiga ir gyvenimas. Be Jėzaus gyvenimas yra tuščias, be esmės. Jėzus mirė. Bet tai jau praeitis. Jis prisikėlė ir turi visą galią ant surinkimų ir mirusiųjų pasaulio. Jonas pastiprintas gavo įsakymą viską užrašyti. Viešpats pats paaiškino, kas yra žibintai, žvaigždės, angelai.

JĖZAUS ŽODIS EFEZO SURINKIMUI, Apr 2,1-7

1 „Efezo surinkimo angelui rašyk: ‚Tai sako Tas, kuris laiko savo dešinėje septynias žvaigždes, kuris vaikščioja tarp septynių aukso žibintų, Apr 1,16-20. 2 Aš žinau tavo darbus, tavo tirūsą ir tavo ištvermę. Žinau, kad negali pakęsti piktųjų ir ištyrei tuos, kurie sakosi esą apaštalai, bet tokie nėra, ir radai juos esant melagius, 1 Jn 4,1-3. 3 Žinau, kad esi ištvermingas, kad dėl mano vardo nenuilsdamas kentėjai vargus, Gal 6,9; Žyd 12,3-5. 4 Bet turiu prieš tave tai, kad palikai pirmąją meilę. 5 Taigi prisimink, nuo ko nupuolei, atsiversk ir vėl imkis pirmykščių darbų, o jeigu ne, — jei neatsiversi, — tai ateisiu ir pašalinsiu iš vietos tavo žibintą. 6 Tau naudinga, kad nekenti nikolaitų darbų, kurių ir Aš nekenčiu!' Apr 2,15. 7 Kas turi ausis, teklauso, ką Dvasia sako surinkimams: ‚Nugalėtojui duosiu valgyti nuo gyvybės medžio, kuris yra Dievo rojuje!' " Mt 11,15.

Efezas buvo garsus prekybos uostamiestis. Jono laikais jame buvo virš 200,000 gyventojų. Ten buvo ir garsioji Artemis (Dianos) pagonių šventovė. Artemis statula, būk tai, iš dangaus nukritus. Gal ji buvo padaryta iš meteoro? Mieste buvo ir ciesoriaus garbinimo šventovė.

Apaštalas Povilas įsteigė surinkimą Efeze ir čia veikė ilgesnį laiką, Apd 19. Jis daug vargo, bet ir daug laimėjo. Čia veikė apaštalo Povilo draugas Timotiejus. Apaštalas

Jonas čia skelbė Evangeliją; padavimai sako, kad jis čia mirė ir buvo palaidotas. Ir Marija, Jėzaus motina, čia mirusi ir palaidota. Efeze buvo daug krikščionių surinkimų. Kai kas mano, kad jų buvę ne dešimtys, bet šimtai.

Iš Jono minimų septynių surinkimų, Efezas yra pirmoje vietoje. Surinkimams raštai rašyti panašiai, kaip Senojo Testamento pranašų užrašai. Pirmiau aprašomi teigiami įvykiai, o paskui neigiami. Viešpats Jėzus yra danguje, savo Tėvo draugystėje, bet Jis yra ir žemėje. Jis reiškiasi surinkimų tarpe ir išlaiko savo rankoje Evangelijos skelbėjus. Jis žino kiekvieno darbą, triūsą, ištvermę. Surinkime veikė ne tik Dievo siųsti apaštalai, bet ir netikri pranašai. Juos atskirti nuo tikrųjų yra labai sunku. Netikri nesilaiko sąžinės balso. Jie meluoja ir pataikauja, labai gražiai kalba. Jėzus pats atskyrė velnio gražbylystę nuo tikrovės. Taip ir Jo siųstieji atskiria apgavikus nuo tikrųjų. Viešpats Jėzus žino visus teigiamus, gerus dalykus, kuriuos surinkimas daro. Jis žino ir visus blogus pasireiškimus. Surinkimas nustojo pirmosios meilės Viešpačiui, Jo darbui ir broliams. Meilė yra konkrečiai neapčiuopiamas jausmas, kuris skatina ir įprasmina veiklą. Be tos meilės nustoja prasmės ir reikšmės teisingas mokymas, sakramentai ir santvarka. Be pirmosios meilės surinkimas netenka savo paskirties, jo žibintas nebešviečia — pritemsta. Be meilės krikščionija susilieja su judaizmu ir dorovinga pagonija.

Kas buvo nikolaitai nėra aiškiai pasakyta. Kai kurie mano, kad tai buvo „krikščionių" grupė, pasivadinusi jos steigėjo vardu. Iš 14-15 skirsnelių atrodo, kad tai buvo grupė žmonių, kuri valgė stabams skirtas aukas ir ištvirkavo. Atrodo, kad taip galėjo būti, nes Efezo Artemis šventovėje ištvirkavimas buvo laikomas religinių apeigų dalimi. Šventovės vaidilutės buvo viešos prostitutės. Viešpats įsakė klausyti, ką Dvasia sako ne tik

Efezo surinkimui, bet ir visiems surinkimams, visų laikų, visose vietose. Tas įsakymas liečia ne tik kiekvieną surinkimą, bet ir kiekvieną narį, krikščionį.

Minėtas 1 M 2,9 žemiškas rojus nebeegzistuoja, bet dvasinis ir dangiškas yra pažadėtas. Tikintieji dalinai valgo vaisius nuo gyvybės medžio jau čia.

JĖZAUS ŽODIS SMIRNOS SURINKIMUI, Apr 2,8-11

8 „Smirnos angelui rašyk: ‚Tai sako Pirmasis ir Paskutinysis, kuris buvo miręs ir vėl gyvas, Apr 1,8; 17,18.
9 Aš žinau tavo priespaudą ir tavo neturtą, — o vis dėl to tu turtingas, — ir kaip tau piktžodžiauja tie, kurie sakosi esą žydai, bet nėra tokie, o tik šėtono sinagoga, Apr 3,9.
10 Nebijok būsimųjų kentėjimų! Štai velnias įmes kelis jūsiškius į kalėjimą, kad būtumėte išbandyti. Jūsų laukia dešimties dienų priespauda. Būk ištikimas iki mirties, ir Aš tau duosiu gyvybės vainiką!' Mt 10,28; Apr 3,11.
11 Kas turi ausis, teklauso, ką Dvasia sako surinkimams: ‚Nugalėtojas nenukentės nuo antrosios mirties' ".

Smirna buvo garsus prekybos mietas prie vandens ir žemės kelio. Jis yra žymus ir 20-tame amžiuje. Dabar jis vadinamas Izmiru. Kas Smirnoje įsteigė pirmąjį krikščionių surinkimą, nežinome. Vėliau čia veikė Jono žymus mokinys Polikarpas. Jis mirė kankinio mirtimi.

Mūsų amžius yra trumpas, jis greitai praeina. Jėzus yra Pirmasis ir Paskutinysis, be pradžios ir be pabaigos. Jis pažįsta ir mirtį. Jis buvo miręs, bet dabar yra gyvas ir toks liks per amžius. Smirna — prekybos miestas, buvo turtingas, bet surinkimo narių buvo daug beturčių. Tikrybėje tie vargšai buvo turtingesni už žemiškus turtuolius.

Žydai gyrėsi esanti Dievo tauta ir niekino krikščionis.

Jėzus vadino juos ne Dievo tauta, bet šėtono sinagoga. Jie savo gyvenimu ir, atmetę Jėzaus mokslą rodė, kad jie yra šėtono sekėjai. Jėzus žinojo ne tik surinkimo esmę, bet ir kas jo laukia ateity. Surinkimą greit ištiks persekiojimai, jis bus dalinas, nepalies visų, bus ribotas, tęsis tik „dešimtį dienų". Jis vyko valdant ciesoriui Trajanui. Polikarpas mirė tuo laiku. Jis buvo nukankintas 156 metais, 86 metų amžiaus. Jėzus skelbė nebijoti tų, kurie gali nužudyti kūną. Čia Jis vėl primena, kad kūno mirtis neatima visko iš žmogaus. Yra dar antroji mirtis. Ji amžinai atskiria žmogų nuo Dievo malonės. Jėzus prižada saviesiems vainiką. Apie jį jau kalbėjo apaštalas Povilas, Fil 3,14. Kas turi dvasines ausis, tas supranta Jėzaus įspėjimą, kad kūno mirtis yra menka, palyginant ją su amžina mirtimi.

JĖZAUS ŽODIS PERGAMO SURINKIMUI, Apr 2,12-17

12 „Pergamo surinkimo angelui rašyk: ‚Tai sako tas,
kuris turi aštrų dviašmenį kalaviją, Apr 1,16. 13 Aš žinau,
kur tu gyveni: ten, kur šėtono sostas, bet tu tvirtai laikaisi
mano vardo ir neišsigynei mano tikėjimo netgi tomis
dienomis, kada pas jus, — kur gyvena šėtonas, — buvo
nužudytas mano ištikimasis liuditojas Antipas, Apr 13,2;
3,8. 14 Vis dėl to turiu šį tą prieš tave: tu ten turi
besilaikančių Balaamo mokslo, kuris mokė Balaką
suvedžioti Izraelio sūnus, kad jie valgytų stabams
aukojamas aukas ir ištvirkautų, 4 M 25,1; 31,16; 2 Pt 2,15;
Jud 11. 15 Ir tu turi panašiai besilaikančių nikolaitų
mokslo. 16 Tad atsiversk! O jeigu ne, greitai ateisiu ir
kovosiu su jais savo burnos kalaviju', Apr 19,15-21. 17
Kas turi ausis, teklauso, ką Dvasia kalba surinkimams:
‚Nugalėtojui duosiu paslėptos manos ir baltą akmenėlį, o
ant akmenėlio bus įrašytas naujas vardas, kurio niekas
nežino, tiktai gavėjas' ".

Pergamo miestas buvo vadinamas Bergamas. Tai buvo mokslo ir meno židinys. Pergamas yra apie 25 km nuo jūros prie Kaikos upės. Kas jame įsteigė pirmąjį krikščionių surinkimą, nėra žinių. Pergame buvo daugybė pagonių šventovių ir ciesoriaus garbinimas. Šėtono sostas yra visame pasaulyje. Kai kuriose vietose jo veikla pasireiškia stipriau. Atrodo, kad Antipas buvo minios akmenimis užmuštas, panašiai kaip Steponas, Apd 7,56. Kokia padėtis ten buvo, mes visko nežinome. Krikščionys laikėsi tvirtai. Bet kai kurie krikščionys laikėsi pagoniškų papročių. Jie valgė stabams skirtas aukas ir ištvirkavo. Surinkimo vadovybė žiūrėjo į tai pro pirštus. Viešpats tai iškėlė ir įspėjo atsiversti, atsižadėti tos blogybės. Jei surinkimas nekreips į tai dėmesio, Jis smogs dviašmeniu kalaviju. Tai yra bendras įspėjimas visiems krikščionims, atsisakyti blogų papročių.

Paslėptoji mana yra dvasinis maistas, kurį Viešpats teikia tikintiesiems. Kas manyta — „baltas akmenėlis" — nežinome. Daugelis mano, kad tai yra išteisinimo ženklas. Kai kur teismai išteisintiems įteikdavo baltą akmenėlį, o pasmerktiems — juodą. Atgimusio naujas vardas įrašomas į gyvenimo knygą. Jį tikrai žino tik tas, kuris jį gauna. Giliausius tikėjimo jausmus neįmanoma pilnai žodžiais išreikšti.

VIEŠPATIES ŽODIS TIATYROS SURINKIMUI, Apr 2,18-29

18 „Tiatyros surinkimo angelui rašyk: ‚Tai sako
Dievo Sūnus, kuris turi akis, tarytum ugnies liepnsą, ir
kurio kojos panašios į skaistvarį, Apr 1,14-15. 19 Žinau
tavo darbus, tavo meilę, tikėjimą, tarnavimą, ištvermę ir
kad tavo paskutinieji darbai didesni už pirmuosius, Apr
2,2. 20 Bet turiu prieš tave, kad leidi moteriškei Jezabelei,
kuri sakosi esanti pranašė, mokyti bei suvedžioti mano
tarnus, kad jie ištvirkautų ir valgytų stabams skirtą auką,

1 Kar 16,31; Apr 2,14. 21 Aš jai daviau laiko atsiversti, bet ji neatsivertė nuo savo ištvirkavimo, Rom 2,4. 22 Štai Aš ją nublokšiu į ligos patalą, o ištvirkavusius su ja — į didį vargą, jeigu jie neatsivers nuo jos darbų, Apr 18,9. 23 Jos vaikus išžudysiu, ir visi surinkimai sužinos, kad Aš esu tas, kuris tiria inkstus ir širdis; Aš atlyginsiu jums kiekvienam pagal jūsų darbus, Rom 2,6; 14,12. 24 O kitiems tiatyriečiams, kurie nesilaiko ano mokslo, kurie, kaip sakoma, nėra pažinę šėtono gilybių, sakau: jums neužkrausiu kitokios naštos, Apd 15,28, 25 tiktai laikykitės to, ką turite, iki ateisiu, Apr 3,11. 26 Tam, kuris nugali ir iki galo laikosi mano darbų, duosiu valdyti pagonis, Ps 2,8; 49,15; 27 jis ganys juos geležine lazda, ir jie bus sudaužyti, tarsi moliniai indai, — Apr 12,5; Ps 18,39, 28 kaip ir Aš gavau valdžią iš savo Tėvo; — ir jam duosiu aušros žvaigždę', Lk 22,29. 29 Kas turi ausis, teklauso, ką Dvasia sako surinkimams!" Apr 2,7.

———

Tiatyra buvo prekybos ir pramonės miestas. Jame stovėjo romėnų kariuomenės įgula. Lidija buvo kilus iš Tiatyros, Apd 16,14. Atrodo, kad krikščionių surinkimas buvo mažas. Jam rašytas ilgiausias laiškas iš visų septynių. Surinkimui siuntė žodį Dievo Sūnus. Jo akys viską mato ir žino. Surinkimo žmonės vykdė Jo valią, ėjo pirmyn. Jų paskutiniai darbai buvo didesni už pirmuosius. Krikščionių meilė neišblėsta, bet auga. Aštrus kaltinimas metamas moteriškei Jezabelei. Nežinia ar tai buvo jos tikras vardas, ar tik priminimas Izraelio karalienės Akabo žmonos, kuri suvedžiojo Izraelį ir persekiojo pranašus, 1 Kar 16,31; 2 Kar 9,22. Jezabelė dėjosi esanti pranašė — Evangelijos skelbėja. Atrodo, kad ji buvo įtakinga moteris, Dianos garbintoja, bet laikėsi prie surinkimo. Surinkimo žmonės palaikė tą įtakingą moterį. Tikrybėje ji buvo suvadžiotoja, ištvirkėlė. Dievas yra kantrus ir laukia kiekvieno atsivertimo. Betgi laikas yra

ribotas. Kas neatsiverčia, sulaukia teismo. Šėtono gilybės pažinimas yra gnostikų liberališkas mokslas. Jie mokė, kad kūnas neturi nieko bendro su dvasia, kad galima kūnu ištvirkauti, valgyti stabams skirtas aukas ir tuo pačiu laiku būti Kristaus sekėju. Jėzus sako, kad toks mokymas yra šėtono. Surinkimo žmonėms įsakoma laikytis to, ką jau jie turi. Jiems duodami dideli pažadai, net pats Jėzus — „Aušros žvaigždė", Apr 22,16.

JĖZAUS ŽODIS SARDŲ SURINKIMUI, Apr 3,1-6

1 „Sardų surinkimo angelui rašyk: ‚Taip sako Tas,
kuris laiko septynias Dievo Dvasias ir septynias
žvaigždes. Aš žinau tavo darbus: tave vadina gyvu, o esi
lavonas, Apr 1,4-16. 2 Pabusk ir stiprink, kas merdi! Aš
nerandu tavo darbų, kurie būtų pilnai atlikti mano Dievo
akivaizdoje, Apr 3,19. 3 Todėl prisimink, kaip priėmei ir
išgirdai; laikykis to ir atsiversk! Jeigu nebudėsi, ateisiu
kaip vagis, ir nežinosi, kurią valandą tave užklupsiu, 1 Tes
5,2-6. 4 Vis dėl to tu Sarduose turi tegul ir nedaugelį
vardų, kurie nesutepė drabužių. Jie vaikščios su manimi,
apsirengę baltai, nes jie šito verti, Apr 4,4. 5 Nugalėtojas
bus aprengtas baltais drabužiais, ir jo vardo neištrinsiu iš
gyvenimo knygos. Aš išpažinsiu jo vardą savo Tėvo ir Jo
angelų akivaizdoje', Lk 13,8; Fil 4,3. 6 Kas turi ausis,
teklauso, ką Dvasia sako surinkimams".

Kadaise Sardės miestas buvo pasakiškai turingas, bet po persų, graikų, romėnų okupacijų pradėjo merdėti ir po žemės drebėjimo 17 m. po Kr. visai sunyko. Jame veikė krikščioniškas surinkimas. Jis minimas tik apreiškime.

Surinkime išoriniai viskas atrodė puikiausioje tvarkoje. Vardas — gyvas, evangeliškas surinkimas. Čia nebuvo jokių suvedžiojimų nei susiskaldymų. Vienybė, susiklausymas žydėjo. Bet vidujiniai — Jėzus rado viską

merdint, mirštant. Jis laiko savo rankoje visus ir žino Dvasios veikimą, Apr 5,6. Kiek yra ir mūsų laikais evangeliškų surinkimų su gyva veikla, bet be Dvasios! Viešpaties įspėjimas yra grįžti prie pradžios, ką priėmei ir išgirdai, kai Evangelijos išgirstas žodis nauju kūriniu Kristuje padarė. Taip jie kartą buvo gyvi, bet dabar yra likę šešėliai. Tikrovė yra — lavonas. Su mūsų laikų krikščionimis yra dar blogiau. Jie turi krikščionies, evangeliko vardą, bet niekada nėra buvę gyvi, atgimę. Viešpaties žodis yra kiekvienam: „Atsiversk!" Viešpats mato ir žino ne tik kiekvieną surinkimą, bet ir kiekvieną asmenį. Jis mato tas širdis, kurios alksta ir trokšta Jo teisybės. Jis ją suteiks tiems, kurie Jį seka. Išpažins juos viešai Tėvo ir angelų akivaizdoje.

ŠVENTOJO ŽODIS FILADELFIJOS SURINKIMUI, Apr 3,7-13

7 „Filadelfijos surinkimo angelui rašyk: ‚Tai kalba
Šventasis, Tiesakalbis, turintis Dovydo raktą, — Tas,
kuris atrakina, ir niekas negali užrakinti: užrakina, ir
niekas negali atrakinti, Iz 22,22; Lk 1,32; Job 12,14. 8 Aš
žinau tavo darbus. Štai atvėriau prieš tave duris, ir niekas
negali jų užrakinti; žinau, nedaug turi jėgų, bet išsaugojai
mano žodį ir neatsižadėjai mano vardo, Apr 2,2-9; 1 Tes
1,3. 9 Štai tau duodu kai kuriuos iš šėtono sinagogos, iš
tų, kurie tvirtina, jog jie žydai, bet nėra, nes jie meluoja.
Taigi padarysiu, kad jie ateitų, pultų tau po kojų ir
suprastų, jog myliu tave, Apr 2,9. 10 Kadangi tu
išsaugojai mano ištvermingą mokslą, tai ir Aš tave
išsaugosiu nuo išbandymo valandos, kuri ištiks visą
pasaulį, kad būtų išmėginti žemės gyventojai, 2 Pt 2,9. 11
Ateisiu netrukus. Saugok, ką turi, kad niekas neatimtų
tavo vainiko, Fil 4,5; Apr 1,3; 2,10. 12 Nugalėtoją
padarysiu šulu savo Dievo šventovėje, ir jis nebeišeis
laukan; užrašysiu ant jo savo Dievo vardą ir vardą savo
Dievo miesto, naujosios Jeruzalės, nužengiančios iš

dangaus nuo mano Dievo, ir savo naująjį vardą', Apr 2,17; 14,1; 22,4. 13 Kas turi ausis, teklauso, ką Dvasia sako surinkimams!"

Filadelfijos apylinkėje augindavo vynuoges. Miestas labai nukentėjo nuo žemės drebėjimo 17 m. po Kr. Dabar ta vietovė vadinama Alašera. Filadelfijos surinkimui jokios kaltės neprikišama. Šventasis ir Tiesakalbis yra Jėzus. Jis yra Pažadėtasis iš Dovydo giminės. Jo rankoje yra išganymas. Jis atrakina išganymo ir darbo duris. Žmogus ir surinkimas turi maža jėgų. Jei jos pavedamos Viešpačiui, Jis laimina darbą. Netikintieji ir šėtono tarnai pripažįsta, kad Jėzus myli savuosius. Kai kurie ateina ir pradeda sekti Viešpatį. Jėzus visus įspėja laikyti turimą tikėjimą. Jis pažada padėti jį išlaikyti ir padaryti jį atramos šulu Jo namuose, Gal 2,9; Ef 2,19-22; 1 Pt 2,5.

LIUDYTOJO ŽODIS LAODIKĖJOS SURINKIMUI, Apr 3,14-22

14 „Laodikėjos surinkimo angelui rašyk: ‚Tai kalba
amen, ištikimasis ir tiesakalbis Liudytojas, Dievo
kūrybos pradžia, Iz 65,16. 15 Žinau tavo darbus, jog esi
nei šaltas, nei karštas. O, kad būtumei arba šaltas, arba
karštas! Apr 3,1. 16 Bet kadangi esi drungnas ir nei
karštas, nei šaltas, išspiausiu tave iš savo burnos. 17 Tu gi
sakai: „Aš esu turtingas, ir nieko man nebereikia", — o
nežinai, kad esi skurdžius, apgailėtinas, beturtis, aklas ir
nuogas, Oz 11,8; 1 Kor 4,8. 18 Aš tau patariu pirkti iš
manęs nuskaidrinto ugnyje aukso, kad prolobtumei;
baltus drabužius, kad apsirengtumei ir nebūtų matoma
tavo nuogumo gėda, ir tepalo pasitepti akims, kad
praregėtumei, 1 Pt 1,7; Apr 16,15. 19 Aš baru ir tramdau
tuos, kuriuos myliu; būk tad uolus ir atsiversk! Job 5,17;
Žyd 12,5-6; Jok 1,12. 20 Štai Aš stoviu prie durų ir
beldžiu: jei kas išgirs mano balsą ir atvers duris, pas jį

užeisiu ir vakarieniausiu su juo, o jis su manimi, Sal G. 5,2; Lk 12,37; Jn 14,23. 21 Nugalėtojui leisiu atsisėsti šalia savęs, savo soste, panašiai kaip Aš nugalėjau ir asisėdau šalia savo Tėvo, Jo soste', Mt 19,28. 22 Kas turi ausis, teklauso, ką Dvasia sako surinkimams!"

Laodikėjos miestas buvo turtingas. Jis turtėjo iš prekybos, tekstilės, medicinos. Atrodo, kad ir surinkimo žmonės buvo turtingi. Laodikėjoje surinkimas jau minimas Povilo laikais, Kol 2,1; 4,13-17. Surinkimui įspėjimo žodį davė Jėzus, tikrasis Liudytojas, Fizinio ir dvasinio pasaulio Kūrėjas, Jis matė, kad surinkimas yra drungnas, nesirūpinantis. Jėzus reikalavo pilno apsisprendimo. Į nekreipiančius dėmesio ir Jis nekreips dėmesio. Jis juos išspiaus, pašalins iš savo draugystės.

Nuomonių skirtumas tarp surinkimo ir Viešpaties. Surinkimas buvo tikras, kad jis yra geriausioje tvarkoje. Jam nieko daugiau nereikia. Bet Viešpats jį laikė apgailėtinu skurdžiumi, beturčiu, aklu, nuogu. Taip dažnai buvo ir yra su krikščionimis. Jie pamato savo tikrą padėtį tik tada, kai Kristus jiems parodo, kas jie yra. Kristus pasiūlo veltui tikrą auksą (tikėjimą), rūbus (nuteisinimą), vaistus (malonę bei alteidimą). Jėzus visus myli, rūpinasi, įspėja atsiversti. Viešpats stovi prie širdies durų, nepasišalina, laukia. Jis siūlo savo draugystę čia laikinai ir ten amžinai šalia savęs. Čia reikia kovoti, pirmiausia save nugalėti. Suprantama, tas pasiekiama tik Jo pagalba. Tam tisklui šie visi įspėjimai rašyti, ne tik tiems septyniems surinkimams, bet ir mums.

SOSTAS DANGUJE, Apr 4,1-11

1 Po to turėjau regėjimą. Štai atsivėrė durys danguje, ir pirmasis balsas, kurį girdėjau gaudžiant tarsi trimitą, kalbėjo: „Užženk čionai, Aš tau parodysiu, kas toliau turi įvykti", Apr 1,10. 2 Bematant mane ištiko Dvasios

pagavimas. Ir štai danguje stovėjo sostas, o soste buvo Sėdintysis. 3 Jis savo išvaizda buvo panašus į jaspio ir sardžio brangakmenius, o vaivorykštė, juosianti sostą, buvo panaši į smaragdą, Ez 1,28. 4 Aplinkui sostą regėjau dvidešimt keturis sostus ir tuose sostuose sėdinčius dvidešimt keturis vyresniuosius baltais drabužiais, o jų galvas puošė aukso vainikai, Apr 11,16. 5 Nuo sosto ėjo žaibai, aidėjo balsai ir griaustiniai; septyni deglai liepsnojo prieš sostą, o tai yra septynios Dievo Dvasios, Ez 1,13; Sak 4,2. 6 Prieš sostą tviskėjo tarsi stiklo jūra, panaši į kristolą; sosto viduryje ir aplinkui sostą buvo keturios būtybės, pilnos akių iš priekio ir iš užpakalio, Apr 15,2. 7 Primoji būtybė buvo panaši į liūtą, antroji būtybė panaši į veršį, trečioji būtybė turinti tarytum žmogaus veidą, ketvirtoji būtybė panaši į skrendantį erelį, Ez 1,10. 8 Kiekviena iš keturių būtybių turėjo po šešis sparnus; aplinkui ir viduje jos buvo pilnos akių. Ir be perstojo, dieną ir naktį, jos šaukė: „Šventas, šventas, šventas Viešpats, visavaldis Dievas, kuris buvo, kuris yra ir kuris ateis!" Iz 6,3. 9 Ir kiekvieną kartą, kai būtybės teikė Sėdinčiajam soste, Gyvajam per amžių amžius, šlovę, pagarbą ir padėką, 10 dvidešimt keturi vyresnieji parpuldavo prieš Sėdintįjį soste, pagarbindami Gyvąjį per amžius, numesdami savo vainikus priešais sostą, kartodami Apr 5,14: 11 „Vertas esi, mūsų Viešpatie ir Dieve, priimti šlovę, pagarbą ir galią, nes Tu visa sutvėrei — tavo valia visa yra ir buvo sutverta", Apd 17,24; Ef 3,9; Kol 1,16.

———

Po apreiškimo laiškų septyniems surinkimams, Jonui buvo atvertos durys į dangaus salę. Tai buvo regėjimas Dvasios įtakoje. Jonas buvo pakviestas į dangaus salę parodyti jam, kas greitu laiku įvyks, 2 Kor 12,2. Jonas matė Visavaldžio sostą ir jame sėdintį Dievą. Pagal žydų paprotį Jonas nemini Dievo vardo nei aprašo Jo

išvaizdos. Viešpatį Jėzų Jonas aprašė pilnai ir aiškiai, Apr 1,12-16. Dievo didybei ir šlovei išreikšti, Jonas tik kalba, kad Jis žėrėjo lyg deimantai jaspis ir sardis, apjuostas, lyg smaragdo vaivorykšte. Jaspis suprantamas bespalvis deimantas, sardis raudonas, smaragdas — žalias. Aplink sostą buvo 24 sostai, kuriuose sėdėjo vyresnieji. Kas jie tokie, nesakyta. Mes galime tik spėlioti, kas jie. Daugelis spėliotojų mano, kad jie yra Senojo ir Naujojo Testamento atsotvai. 12 sentėvių Izraelio giminių ir 12 apaštalų. Balti drabužiai reiškia Dievo nuteisinimą, aukso vainikai — kovos pergalę. Tie vyresnieji gali būti ir dangiškos esybės, angelų klasių atstovai. Nuo didenybės sosto tviskėjo žaibai, aidėjo balsai, Šventoji Dvasia veikė septyniuose pavidaluose. Dievas dažnai apsireiškia savo didenybės galioje, 2 M 19,16; Ez 1,13; Ps 77,18; Job 37,4. Dievo akivaizdoje ir jūra rami. Jos bangos nešėlsta, bet tik tviska. Jūra vaizduoja tautas, žmones, Apr 13,1. Keturios dangiškos būtybės, manoma, vaizduoja Dievo pasireiškimus. Jis valdo su galia (liūtas), Jam aukojamos aukos (veršis), Jis per Jėzų leidžia mums save pažinti (žmogus), Jis visur yra, visa mato ir žino (erelis). Dievas yra šlovinamas visą laiką, dieną ir naktį. Į Jo garbinimą įsijungia visi vyresnieji. Atrodo tris kartus kartojami „trys" reiškia Trejybę. 1. „Šventas, šventas, šventas. 2. „Viešpats, Visavaldis, Dievas". 3. „Buvo, yra, ateis".

UŽANTSPAUDUOTA KNYGA IR AVINĖLIS, Apr 5,1-14

1 Dar regėjau soste Sėdinčiojo dešinėje knygos ritinį,
prirašytą iš vidaus ir iš viršaus, užantspauduotą septyniais
antspaudais, Ez 2,9-10; Iz 29,11; Dan 12,4. 2 Ir mačiau
galingą angelą, skelbiantį skardžiu balsu: „Kas yra vertas
atverti knygą ir nuplėšti nuo jos antspaudus?!" 3 Bet
niekas nei danguje, nei žemėje, nei po žemę, negalėjo
atverti knygos nei pažiūrėti į ją. 4 Graudžiai pravirkau,

kad neatsirado verto atverti knygą ir pažiūrėti vidun. 5 Tada vienas vyresnysis man tarė: „Neverk! Štai nugalėjo liūtas iš Dovydo giminės, Dovydo atžala. Jis atvers knygą ir nuplėš septynis jos antspaudus", 1 M 49,9-10; Iz 11,1-10. 6 Išvydau sosto ir keturių būtybių bei vyresniųjų viduryje Avinėlį. Jis buvo tartum užmuštas ir turėjo septynis ragus ir septynias akis, kurios yra Dievo Dvasios, siųstos į visą žemę, Sak 3,9; 4,10. 7 Jis priėjo ir paėmė knygą iš soste Sėdinčiojo dešinės, Apr 4,2. 8 Kai Jis paėmė knygą, keturios būtybės ir dvidešimt keturi vyresnieji parpuolė prieš Avinėlį, kiekvienas laikydamas rankose arfą ir aukso indus, pilnus smilkalų, — tai yra šventųjų maldos. 9 Jie giedojo naują giesmę, tardami: „Vertas esi imti knygą ir atverti jos antspaudus, nes buvai užmuštas ir atpirkai Dievui savo krauju žmones iš visų genčių, kalbų, tautų ir giminių, Apd 20,28. 10 Iš jų padarei mūsų Dievui karalystę bei kunigus, ir jie viešpataus žemėje", Apr 1,6; 20,6; 22,5. 11 Aš regėjau ir girdėjau balsus daugybės angelų aplinkui sostą, būtybes ir vyresniuosius; jų skaičius buvo miriadų miriadai ir tūkstančių tūkstančiai, Ps 68,18; Dan 7,10. 12 Jie skelbė skambiu balsu: „Vertas Avinėlis, kuris buvo užmuštas, imti valdžią, ir lobį, ir išmintį, ir galybę, ir pagarbą, ir šlovę, ir gyrių!" Apr 4,11. 13 Ir girdėjau, kaip visi tvariniai, esantys danguje, žemėje, po žeme ir jūroje, ir visa, kas juose yra, skelbė: „Sėdinčiajam soste ir Avinėliui tebūnie gyrius, ir pagarba, ir šlovė, ir valdžia per amžių amžius!" 14 Keturios būtybės tarė: „Amen!", o vyresnieji puolė ant žemės, reikšdami pagarbą, Apr 19,4; 4,9-10.

———

Jonas matė užantspauduotą pargamento ritinį Viešpaties Dievo dešinėje rankoje. Jame buvo ateities planai žmonijos likimo. Visa tai žinojo tik Dievas. Ritinys buvo užantspauduotas dalimis. Galingas angelas pranešė, kad nė vieno nėra, kuris galėtų atplėšti antspaudus ir

paskaityti, kas ritinyje parašyta. Kuris mato Dievo šlovę, tas geidžia žinoti ir Jo valią. Tad Jonas graudžiai pravirko. Tada vienas vyresniųjų pranešė Jonui, kad liūtas iš giminės Judo nugalėjo ir atplėš antspaudus. Jis yra Dievo Kristus, bet pagal kūną Dovydo kilmės. Jo galia yra lyg liūto, bet Jis nugalėjo pasiaukojimu lyg aukai papiautas Avinėlis. Avinėlis apreiškime minimas 28 kartus. Septyni ragai reiškia galią,sseptynios akys — matymą ir žinojimą, septynios Dvasios — pilnybę Šventosios Dvasios. Kai Avinėlis paėmė ritinį, perėmė pareigas, tada vyresnieji ir dangiškos būtybės garbino Jį giesme ir malda. Jie giedojo ne seną tvėrimo giesmę, bet naują atnaujinimo, atgimimo, atpirkimo giesmę. Avinėlis savo auka, mirtimi, atpriko tautas. Jis padarė jas Dievui karalystę ir kunigus. Vyresniesiems ir dangiškoms būtybėms pritarė nesuskaitomi angelų pulkai bei atpirktieji žemės gyventojai. Kai kas miriadą skaito 10,000. Tas žodis nereiškia tam tikro skaičiaus, bet nesuskaitomą daugybę.

AVINĖLIS ATVERIA PIRMĄJĮ ANTSPAUDĄ, Apr 6,1-2

1 Mačiau, kai Avinėlis atplėšė pirmąjį iš septynių antspaudų, ir išgirdau vieną keturių būtybių, tartum griaustinio balsu šaukiant: „Ateik!" Apr 5,5-7; 4,7. 2 Ir
regėjau: štai pasirodė baltas žirgas ir ant jo raitelis su kilpiniu rankoje. Jam buvo duotas vainikas, ir jis išjojo kaip nugalėtojas, kad nugalėtų, Sak 6,3.

Jonas matė, kai Avinėlis pirmąjį antspaudą atvėrė. Jį pakvietė viena dangiškoji būtybė pažiūrėti vaizdo. Vainikuotas raitelis ant balto žirgo su kilpiniu rankoje vaizduoja nugalėtoją. Bendrai, balta spalva reiškia nekaltybę. Ką vaizdas simbolizuoja, nesakyta. Kas nesakyta, to nė vienas tikrai ir nežino. Daugelis mano,

kad vaizdas simboliuzoja Viešpatį Kristų. Jis yra tikrasis nugalėtojas, Apr 19,11. Kiti vėl tvirtina, kad vaizdas simbolizuoja pasaulinę valdžią ir jos galią, kai Jėzus pradėjo savo veiklą. Tai būtų Romos valstybė. Ji, Kristaus laikais, valdė visą civilizuotąjį pasaulį. Tai buvo romėnų aukso laikotarpis. Žmonijos istorijoje jokia valstybė nėra buvusi tokia galinga, kaip anų laikų Roma. Ji ir užimtiems kraštams buvo nuosaiki. Yra ir tokių aiškintojų, kurie mano, kad vaizdas simbolizuoja antikristą, pabaigoje laikų.

ANTROJO ANTSPAUDO ATVĖRIMAS, Apr 6,3-4

3 Kai Jis atpėšė antrąjį antspaudą, išgirdau antrąją
būtybę sakant: „Ateik!" Apr 4,3. 4 Ir pasirodė kitas
žirgas, ugniaspalvis, ir jo raiteliui buvo leista atimti nuo
žemės taiką, kad žmonės vieni kitus žudytų; jam buvo
duotas didelis kalavijas, Sak 6,7.

Raitelis ant ugniaspalvio žirgo, su dideliu kalaviju, atėmė taiką nuo žemės. Tas aiškiai rodo karą, sukilimus, revoliucijas, žudynes. Žmonės, vietoj vienas kitam padėti, žudo vienas kitą. Jei pirmasis raitelis vaizduoja Kristų, tai antrasis vaizduoja vargus bei kančias. Dėl Kristaus atmetimo kentėjo labai daug ne tik Izraelis, bet ir romėnai. Jei pirmajame vaizde manyta Romos valstybė, tai baigiantis antrajam šimtmečiui prasidėjo kovos dėl Romos ciesoriaus sosto, kurios tęsėsi visą šimtmetį. Per tą laikotarpį Romos ciesoriaus soste praėjo apie 50 valdovų. Kovos buvo tokios baisios ir žiaurios, jog jose žuvo apie pusę Romos gyventojų. O jei pirmasis raitelis vaizdavo antikristą, tai antrasis raitelis vaizduoja antikristo atneštas kančias.

TREČIOJO ANTSPAUDO ATVĖRIMAS, Apr 6,5-6

5 Kai Avinėlis atplėšė trečiąjį antspaudą, išgirdau

trečiąją būtybę tariant: „Ateik!" Ir regėjau: štai pasirodė
juodas žirgas, o raitelis turėjo savo rankoje svarstykles,
Apr 4,7.
6 Ir girdėjau tarytum kokį balsą keturių būtybių
viduryje skelbiant: „Kviečių saikelis už denarą, trys
miežių saikeliai už denarą, bet aliejui ir vynui nedaryk
skriaudos!"

Po karo ir revoliucijų seka labai dažnai badas ir ligos, Mk 13,8. Anais laikais denaras buvo darbininko dienos atlyginimas. Už dienos atlyginimą buvo galima pirkti maisto tik tai dienai. Maisto kaina buvo aukštesnė dešimt kartų negu normaliai. Ką reiškia „aliejui ir vynui nedaryk skriaudos?" Kai kas mano, kad valdovai turėjo perteklių šių dalykų, o vargo ir kentėjo tik eiliniai piliečiai. Taip labai dažnai yra. Bet yra ir tokių dalykų, kurių, atrodo, neturėtų būti. Kai rusai-komunistai okupavo Pabaltįjį, greitai pritrūko maisto ir kitų prekių, bet nuostabu, degtinės galėjai pirkti, kiek tik nori kiekvienoje maisto krautuvėje. Arba, prisimenu po Pirmojo pasaulinio karo buvo didelis badas. Bet tą pavasarį vištos dėjo tiek daug kiaušinių, kaip niekada. Dėl to stebėjosi žmonės.

KETVIRTOJO ANTSPAUDO ATPLĖŠIMAS, Apr 6,7-8

7 Kai atplėšė ketvirtąjį antspaudą, išgirdau ketvir-
tosios būtybės balsą sakant: „Ateik!"
8 Ir regėjau: štai
pasirodė sartas žirgas, o jo raitelio vardas buvo mirtis, ir jį
sekė mirusiųjų pasaulis. Jiems buvo duota valdžia
ketvirtadaliui žemės, kad žudytų kardu, badu, maru ir
žemės žvėrimis.

Po karo sunaikinimų ir bado kyla ligos. Jas platina įvairūs gyviai, nuo kurių žmonės neturi priemonių apsisaugoti ir apsiginti. Kyla epidemijos — marai.

Žmonių skaičiui sumažėjus, atsiranda daug žvėrių. Patys žmonės elgiasi pikčiau negu žvėrys. Aprašyti kentėjimai bus tokie baisūs, jog žus viena ketvirtoji visų žemės gyventojų. Tai tikra mirtis ir pragaras. Kai kam tenka jau dabar tai pergyventi.

PENKTOJO ANTSPAUDO ATVĖRIMAS, Apr 6,9-11

9 Kai Jis atplėšė penktąjį antspaudą, pamačiau po aukuru sielas nužudytųjų dėl Dievo žodžio ir dėl liudijimo, kurį jie davė. 10 Jie šaukė garsiu balsu, klausdami: „Kaip ilgai, Šventasis ir Teisusis Valdove neteisi ir nekeršysi už mūsų kraują žemės gyventojams?!" Lk 6,7; Ps 35,17. 11 Tada kiekvienam jų buvo duotas baltas drabužis, ir jiems sakyta, kad dar truputį palūkėtų, kol į skaičiaus pilnybę įsijungs jų draugai ir broliai, kurie bus nužudyti, kaip ir jie, Apr 3,5.

———

Štai sielos tų žmonių, kuriuos pasaulyje žudė kaip nusikaltėlius, nes jie tikėjo Dievo žodžiui. Jie yra danguje, Dievo artybėje. Jie žino buvusią ir esamą padėtį pasaulyje. Jie patys nekerštauja, bet klausia, kada Dievo teisybė apsireikš ir teisingas teismas pasieks nusikaltėlius. Jiems duodami teisybės ir nekaltybės rūbai. O dėl teismo liepia palaukti iki kankinių skaičius bus pilnas. Priskaitoma, kad didelių krikščionių persekiojimų iš pagonių pusės buvo 10. Juose nukentėjo daug tūkstančių tikinčiųjų. Viduramžių laikais popiežiaus inkvizicija nukankino milijonus tikinčiųjų Dievo žodį. Mūsų laikais irgi yra kankinių dėl Dievo žodžio. Jų bus ir antikristo laikais.

ŠEŠTOJO ANTSPAUDO ATIDARYMAS, Apr 6,12-17

12 Mačiau, kai Jis atplėšė šeštąjį antspaudą. Tada kilo didelis žemės drebėjimas, saulė pasidarė juoda, kaip

ašutinis maišas, mėnulis paraudo, lyg kraujas, Joel 2,10-
31; 3,15, 13 o dangaus žvaigždės pradėjo kristi žemėn,
tarytum baisaus vėjo purtomas figmedis mestų dar
neprinokusius vaisius. 14 Dangus atitrūko (nutolo), tarsi
besivyniojantis knygos rietimas, ir visi kalnai ir salos
buvo išjudinti iš savo vietų, Ps 102,26; Žyd 1,12-13. 15
Tada žemės karaliai, didikai, karo vadai, turtuoliai,
galiūnai, visi vergai ir laisvieji pasislėpė urvuose ir tarp
kalnų uolų. 16 Jie šaukė kalnams ir uoloms: „Griūkite ant
mūsų ir paslėpkite mus nuo Sėdinčiojo soste veido ir nuo
Avinėlio rūstybės, Oz 10,8; Lk 23,30, 17 nes atėjo didi jų
rūstybės diena, ir kas gali ištverti?" Iz 13,6.

———

Kas čia sutrauktai sakyta, skyriuose 8-20 yra plačiau paaiškinta. Panašiai sakyta apie Armagedono kovą, Apr 16,12-21. Panašiai rašė pranašai apie Viešpaties dieną, Iz 13,10; 34,4; Joel 2,30. Panašiai kalbėjo ir Jėzus, Mt 24,29; Lk 21,26. Jei tokia visatos katastrofa įvyktų, visi žemės gyventojai turėtų žūti. Todėl daugelis mano, kad šį aprašymą reikia dvasiniu, simboliniu būdu suprasti. Mūsų kultūra sugrius, žmonijos gyvenimas aptems, tautos neteks vadų, visi žmonės išsigąs taip, kad mieliau norės mirti, negu gyventi. Nė vienam išsigelbėjimo nebus. Visi supras, kad išgelbėtojas yra tik Jėzus, bet bus per vėlu kreiptis į Jį.

ANTSPAUDAVIMAS 144,000 IZRAELITŲ, Apr 7,1-8

1 Po to regėjau keturis angelus, stovinčius keturiuose
žemės kampuose, laikančius keturis žemės vėjus, kad
vėjas nepūstų nei žemėje, nei jūroje, nei į medžius, Dan
7,2. 2 Ir išvydau kitą angelą, pakylantį nuo saulėtekio,
turintį Gyvojo Dievo antspaudą. Jis šaukė skardžiu
balsu keturiems angelams, kuriems buvo leista kenkti
žemei ir jūrai: 3 „Nekenkite nei žemei, nei jūrai, nei

medžiams, kol paženklinsime antpsaudu savo Dievo tarnus kaktose!" 2 M 12,23; Ez 9,4. 4 Ir išgirdau paženklintųjų skaičių: šimtas keturiasdešimt keturi tūkstančiai paženklintųjų iš visų Izraelio vaikų giminių, Apr 9,16; 144,000. 5 Iš Judo giminės dvylika tūkstančių paženklintųjų, iš Rubeno giminės dvylika tūkstančių, iš Gado giminės dvylika tūkstančių, 6 iš Asero giminės dvylika tūkstančių, iš Neftalio giminės dvylika tūkstančių, iš Manaso giminės dvylika tūkstančių, 7 iš Simeono giminės dvylika tūkstančių, iš Levio giminės dvylika tūkstančių, iš Isašaro giminės dvylika tūkstančių, 8 iš Zabulono giminės dvylika tūkstančių, iš Juozapo giminės dvylika tūkstančių, iš Benjamino giminės dvylika tūkstančių paženklintųjų.

Jonui buvo parodyti keturi angelai. Jie stovėjo keturiuose žemės kampuose ir laikė keturis vėjus. Senais laikais daugelis žemę vaizdavosi plokščią — keturkampę. Dar ir dabar kalbama apie keturis žemės kraštus. Angelai turėjo naikinančią galią. Pakilo kitas angelas ir įsakė tiems keturiems angelams nepradėti naikinančio darbo, iki bus užantspauduoti Dievo tarnai. Angelai turėjo Gyvojo Dievo antspaudą. Antspaudo pridėjimas ant kaktos reiškė, kad turintis atnspaudo ženklą kaktoje, yra Dievo nuosavybė. Panašiai seniau žymėdavo įdeginimo ženklu gyvulius ir vergus. Įdeginimas rodė kokiam savininkui įdegintasis priklausė. Paženklintųjų skaičius buvo 144,000, iš kiekvienos Izraleio giminės po 12,000. Atrodo, kad tai buvo simbolinis skaičius bendrai tikinčiųjų, Apr 14,1. Tuo norima pasakyti, kad Dievas pažįsta savuosius ir juos išlaikys visais laikais. Izraelio giminių sąraše nesilaikytas Senojo Testamento sąrašų paprotys, kuriame būdavo pradedama vyresniuoju Rubenu. Šis sąrašas pradedamas Judu, iš kurio giminės kilo karalius Dovydas ir Mesijas — Jėzus. Dano giminė

nėra į sąrašą įtraukta, atrodo todėl, kad ji garbino stabus, Teis 17,1. Krikščionių pirmieji rašytojai, kaip Irenejus ir kiti aiškino, kad iš Dano giminės kilsiąs antikristas. Kad būtų išlaikytas pilnas giminių skaičius, į sąrašą įtraukta Juozapo giminė du kartu, Juozapas ir jo sūnus Manasas.

IŠRINKTŲJŲ MINIA PRIE DIEVO SOSTO, Apr 7,9-17

9 Po to regėjau: štai milžiniška minia, kurios niekas
negalėjo suskaičiuoti, iš visų giminių, genčių, tautų ir
kalbų. Visi stovėjo priešais sostą ir Avinėlį, apsisiautę
baltais apsiaustais, su palmių šakomis rankose, Rom
11,25; Apr 6,11. 10 Jie šaukė skambiu balsu: „Šlovė už
išgelbėjimą mūsų Dievui, sėdinčiam soste, ir Avinėliui!"
11 Visi angelai, stovintys aplink sostą, vyresnieji ir
keturios būtybės, parpuolė prieš sostą veidais žemėn ir
pagarbino Dievą, Apr 4,6, 12 tardami: „Amen! Palaima,
ir šlovė, ir išmintis, ir padėka, ir garbė, ir galybė, ir
stiprybė mūsų Dievui per amžių amžius!" Apr 5,13-14. 13
Tada vienas vyresniųjų kalbėjo man: „Kas tokie yra ir iš
kur atėjo tie, kurie apsivilkę baltais apsiaustais?" 14 Aš
jam atsakiau: „Mano viešpatie, tu žinai". Jis man tarė:
„Jie atėjo iš didžio sielvarto. Jie išplovė savo apsiaustus ir
juos išbaltino Avinėlio kraujuje, Iz 1,18; Žyd 9,14; 1 Jn
1,7. 15 Todėl jie stovi prieš Dievo sostą ir tarnauja Jam
dieną ir naktį Jo šventovėje, o Sėdintysis soste išskleis ant
jų padangtę. 16 Jie nebealks, nebetrokš, nebekepins jų
saulė nei jokia kaitra, Iz 49, Ps 121,6, 17 Ž nes Avinėlis,
kuris stovi prieš sostą, juos ganys ir vedžios prie gyvybės
vandens šaltinių, ir Dievas nušluostys visas ašaras nuo jų
akių", Ps 23,1; 36,8; Jn 10,11-14; Iz 25,8.

Štai Dievo sostas ir Avinėlis. Aplink jį 24 vyresnieji, keturios dangaus būtybės ir angelų būrys. Jie visi šlovina ir garbina Dievą bei Avinėlį. Čia taipgi milžiniška minia

atpirktųjų: iš visų tautų, rasių, kalbų, konfesijų. Visi klausimai, kurie tikinčiuosius žemėje vargino, yra išspręsti. Jie visi yra atpirkti Dievo vaikai. Tikslas pasiektas. Jie yra Viešpaties artybėje. Nuodėmės atleistos, nuteisinti Jėzaus krauju, apsisiautę baltais apsiaustais, rankose palmės — pergalės ženklas. Jie šlovina Dievą ir Avinėlį. Vienas vyresniųjų klausia Joną, kas šie yra? Apaštalas nežino. Vyresnysis paaiškina. Tik Jėzaus surinkimas turi amžinybėje teisę būti prie Jo sosto, Jį šlovinti, gerti iš gyvybės šaltinio.

SEPTINTASIS ANTSPAUDAS IR ŠVENTŲJŲ MALDOS, Apr 8,1-6

1 Kai Jis atplėšė septintąjį antspaudą, danguje
pusvalandį pasidarė tylu, Iz 14,7; Abk 2,20. 2 Išvydau
septynis angelus, stovinčius Dievo akivaizdoje, ir jiems
buvo įteikti septyni trimitai. 3 Atėjo kitas angelas ir
atsistojo prie aukuro, laikydamas aukso smilkytuvą. Jam
buvo duota daug smilkalų, kad jis aukotų juos su visų
šventųjų maldomis ant auksinio aukuro priešais sostą,
Apr 5,8. 4 Ir pakilo smilkalų dūmai su šventųjų maldomis
iš angelo rankų aukštyn, į Dievą, Ps 141,2; Lk 1,10. 5 Po
to angelas paėmė smilkytuvą, pripildė jį aukuro anglies ir
sviedė į žemę. Ir sugaudė griausmai, pakilo šauksmai,
sublyksėjo žaibai, sudrebėjo žemė, Apr 16,18. 6 Septyni
angelai, turintys septynis trimitus, pasiruošė trimituoti.

Kai atplėšė paskutinį antspaudą, visas knygos turinys buvo išskaitomas. Visų nustebimas buvo toks didelis, kad pusę valandos visi tylėjo. Įtampa buvo labai didelė. Jonas matė septynis angelus su septiniais trimitais. Vėl naujas septynių skaičių vaizdas. Naują veiklą pradedant, buvo aukojama ir meldžiama. Tai dangiškas ir krikščioniškas būdas. Tikintieji visada meldžia. Jie yra maldos žmonės. Dievo vaikų nėra nebylių. Jie, ypač ką pradėdami

meldžiasi, taip pat sunkumų ir netikrumų laikais. Angelas pripildė smilkytuvą aukuro anglimis ir sviedė į žemę. Tas iššaukė žemėje didelius pasikeitimus. Angelai pasiruošė jiems pavestas pareigas atlikti.

PIRMASIS ANGELAS SUTRIMITAVO, Apr 8,7

7 Sutrimitavo pirmasis. Ir radosi kruša ir ugnis, sumaišyta su krauju, ir pabiro žemėn. Ir išdegė trečdalis žemės, ir sudegė trečdalis medžių, ir visa žaliuojanti žolė nusvilo.

Pirmasis angelas trimituoja, ir kyla baisi audra, ugnis ir kruša, maišyta su krauju. Antpsaudus atplėšus, buvo sunaikinta viena ketvirtoji žemės gyventojų, Apr 6,8. Čia sunaikinimas padidėja — viena trečioji. Vieni aiškintojai mano apie fizinį sunaikinimą, kiti apie dvasinį. Ir vienas ir antras yra galimas. Mūsų dienomis atominiai krituliai (nešvarumai) pasiekia visą pasaulį ir veikia žudančiai. Tikintieji šių įvykių nebijo, nors jie baisūs, bet jie vyksta su Dievo žinia, kad paveiktų žmones apsispręsti, 2 M 7,10.

ANTRASIS ANGELAS SUTRIMITAVO, Apr 8,8-9

8 Sutrimitavo antrasis angelas. Ir tarytum didžiulis kalnas, liepsnojantis ugnimi, buvo svietas į jūrą, Jer 51,25; Am 7,4.
9 Trečdalis jūros pavirto krauju, trečdalis jūros padarų, turinčių gyvybę, išgaišo, ir trečdalis laivų buvo sunaikinti, Apr 16,3.

Antrajam angelui sutrimitavus, krito deganti masė, lyg kokios žvaigždės ir sunaikino vieną trečdalį jūros gyvūnijos ir susisiekimo priemonių.

TREČIASIS ANGELAS SUTRIMITAVO, Apr 8,10-11

10 Trečiasis angelas sutrimitavo. Tada iš dangaus nukrito didelė žvaigždė, liepsnodama tarsi deglas, ir nukrito ant rečdalio upių ir ant vandens šaltinių. 11 Žvaigždės vardas yra Metėlė. Ir pavirto trečdalis vandenų į metėlę, ir daugybė žmonių mirė nuo apkartusio vandens.

———

Trečiajam angelui sutrimitavus visos upės ir versmės tapo užnuodytos. Žmonės nebegalėjo naudotis vandeniu. Jį gerdami jie sirgo ir mirė. Mūsų laikais daugelis vandenų jau užnuodyta. O Dievo žodis žmogiška „išmintimi" iškraipomas taip, kad žmonės nebeatsiverčia.

KETVIRTASIS ANGELAS TRIMITAVO, Apr 8,12-13

12 Ketvirtasis angelas sutrimitavo. Tada buvo užgautas trečdalis saulės, trečdalis mėnulio ir trečdalis žvaigždžių, kad jų trečdalis užtemtų ir diena prarastų trečdalį šviesos ir tiek pat naktis, Iz 13,10; Am 8,9. 13 Aš regėjau ir girdėjau dangaus viduriu lekiantį erelį (angelą), kuris skardžiu balsu skelbė: „Vargas, vargas, vargas žemės gyventojams nuo besirengiančių trimituoti kitų trijų angelų trimitų garsų!" Apr 9,12; 11,14.

———

Ketvirtojo angelo trimitavimu buvo paliesta saulė, mėnulis ir žvaigždės. Kai kas mato tą išsipildymą Romos istorijoje. Roma savo gerbūvio aukščiausį laipsnį pasiekė pirmajame ir antrajame šimtmetyje. Trečiajame šimtmetyje imperija pradėjo braškėti, prasidėjo vidaus karai. Ketvirtame šimtmetyje imperija buvo padalinta į Rytų ir Vakarų valstybes. Penktajame šimtmetyje gotai pradėjo puolimus; per 30 metų sunaikino imperijos laivyną, imperija pradėjo merdėti ir nykti.

Kas žino ką reiškia paskutiniais metais pastebėtas

temperatūros kritimas. Ką reiškia, kaip daugelis verčia erelio (angelo) pranešimas apie ateinančius vargus? Paukščiai ir žvėreliai pastebi greičiau besiartinančias gamtos katastrofas, negu žmonės su savo moksliniais išradimais. Kai Dievo pasiūlyta Evangelija atmetama, seka vargai, sunykimas.

PENKTASIS ANGELAS SUTRIMITUOJA, Apr 9,1-12

1 Penktasis angelas sutrimitavo. Aš išvydau žvaigždę,
nukritusią iš dangaus žemėn. Jai buvo duotas raktas nuo
bedugnės šulinio. 2 Ji atidarė bedugnės šulinį, ir išsiveržė
dūmai iš šulinio, tarytum iš milžiniškos krosnies. Ir
aptemo saulė ir oras nuo šulinio dūmų, Joel 2,2-10, 3 o iš
dūmų pasipylė žemėn skėriai, kuriems buvo duota galia,
kaip turi galią žemės skorpionai. 4 Jiems buvo įsakyta
nekenkti žemės žolei, nei jokiam žalumynui, nei jokiam
medžiui, o vien tik žmonėms, kurie neturi savo kaktose
Dievo antspaudo, Apr 7,3. 5 Jiems buvo leista ne žudyti
žmones, o juos kankinti per penkis mėnesius; jų
kankinimas buvo kaip kankinimas skorpiono, kai jis
įgelia žmogų. 6 Anomis dienomis žmonės ieškos mirties ir
jos neras, trokš mirti, bet mirtis bėgs nuo jų, Job 3,21; Lk
23,30. 7 Skėrių išvaizda buvo panaši į žirgų, parengtų
kautynėms. Ant jų galvų tartum vainikai, panašūs į
auksą, jų veidai — tartum žmonių veidai, Joel 2,4, 8 jie
turėjo plaukus, panašius į moterų plaukus, o jų dantys
buvo lyg liūtų dantys, Joel 1,6. 9 Jie turėjo šarvus, tarsi
geležinius krūtinšarvius, o jų sparnų garsas buvo kaip
bildesys vežimų ir arklių, bėgančių į mūšį. 10 Jie turėjo
uodegas, panašias į skorpionų, ir geluonis uodegose. Jie
turėjo galią kenkti žmonėms penkis mėnesius, Apr 9,5. 11
Jie turi sau karalių, bedugnės angelą, kurio vardas
hebraiškai „Abaddon", o graikiškai — „Apollion", Ef
2,2. 12 Pirmoji neganda praėjo; štai seka dar dvi

negandos.

Penktajam angelui sutrimitavus, apaštalas matė krintančią žemėn žvaigždę. Vėliau paaiškėjo, kad tai buvo bedugnės (puolęs) angelas. Jam buvo duotas bedugnės raktas. Kai jis atrakino bedugnę, išsiveržė dūmai ir užtemdė saulę. Kilo skėriai. Jie turėjo teisę kankinti netikinčiuosius, kurie neturėjo Dievo antspaudo, penkis mėnesius. Jų kankinimas toks baisus buvo, kad žmonės nebematė jokios prasmės gyventi. Bedugnės angelas — Abaddon buvo tikras naikintojas. Daugelis Šventojo Rašto aiškintojų mano, kad kas nors panašaus įvyks paskutinėmis dienomis prieš Jėzaus atėjimą. Kai kas mano, kad šie nuotykiai jau įvykę. Tas regėjimas labai tinka krikščionystei Islamo laikais. Penktame-šeštame šimtmetyje krikščionystė tikrai pradėjo temti. Tarp pagonijos ir krikščionystės nebebuvo skirtumo. Mahometonai ėjo naikinti stabų, kurių krikščionystė jau buvo pilna, pavidale šventųjų ir visokių relikvijų garbinimo. Mahometonizmas prasidėjo septintame šimtmetyje ir iškilo 630-786 metais. Jei imti Ezekielio 4,6, dienai metus, tai penki mėnesiai būtų 150 metų. Tuo metu mahometonai beveik išnaikino krikščionystę Palestinoje, Mažojoje Azijoje, Afrikoje, Rytų ir dalinai Vakarų Europoje. Juos nugalėjo Prancūzijoje 732 metais Karolis Martelis. Vėliau mahometonai aprimo ir pradėjo sugyventi su kaimynais.

Kaip tekste sakyta, skėriai buvo panašūs karo žirgams, skorpionų uodegoms. Jie turėjo, lyg auksinius vainikus, veidai buvo panašūs į žmonių veidus, dėvėjo, lyg moterys plaukus, turėjo, lyg liūtų dantis, apsirengę geležiniais krūtinšarviais, jų sparnų garsas buvo, lyg kovos vežimų ir žirgų, bėgančių į mūšį,kanopų bildesys. Visa tai labai tiko mahometonų kariuomenei. Jų raiteliai viską naikino. Kariai dėvėjo ilgas barzdas, lyg moterys

plaukus. Jų geltoni apsiaustai atrodė tarsi auksiniai, turėjo geležinus krūtinšarvius. Jie labai vertino žolę ir medžius, nes jų dykumose to viso labai trūko. Skėrių laikotarpis vasaros metu tęsdavosi apie penkis mėnesius.

ŠEŠTOJO ANGELO TRIMITAVIMAS, Apr 9,13-21

13 Šeštasis angelas sutrimitavo. Aš išgirdau balsą nuo
keturių ragų auksinio aukuro, stovinčio Dievo akivaiz-
doje. 14 Jis sakė šeštajam angelui, turinčiam trimitą:
„Paleisk keturis angelus, kurie yra surišti prie didžiosios
Eufrato upės!" 15 Ir buvo atrišti keturi angelai, paruošti
nustatytą valandą, dieną, mėnesį ir metais išžudyti
trečdalį žmonių. 16 Jų kariuomenės skaičius, — aš
išgirdau skaičių, — buvo du miriadai miriadų raitelių, Ps
68,17; Dan 7,10. 17 Taigi mačiau regėjime žirgus ir
raitelius su krūtinšarviais, ugniaspalviais, violetiniais ir
geltonais; žirgų galvos atrodė kaip liūtų galvos, o iš jų
nasrų veržėsi ugnis, dūmai ir siera. 18 Trečdalis žmonių
žuvo nuo šitų piktenybių — nuo ugnies, dūmų ir sieros,
besiveržiančių iš jų nasrų. 19 Mat, žirgų galia jų nasruose
ir uodegose. Jų uodegos panašios į gyvates ir turi galvas,
kuriomis kenkia, Iz 9,15. 20 Bet likusieji žmonės, kurie
nebuvo šitų piktenybių išžudyti, vis tik neatsivertė nuo
savo rankų darbų, kad negarbintų demonų ir auksinių,
sidabrinių, žalvarinių, akmeninių ir medinių stabų, kurie
negali nei matyti, nei girdėti, nei vaikščioti, 5 M 31,29; Ps
106,37; 115,4; 135,15. 21 Jie taip pat nesiliovė žudę,
ištvirkavę ir vogę, Apr 22,15.

Kai šeštasis angelas sutrimitavo, Jonas matė baisų vaizdą, žuvo trečdalis žmonių. Žmonės suprato, kad tai yra Dievo rūstybės pasireiškimas, bet nekreipė į tai dėmesio, neatsivertė. Visa tai vyko su Dievo žinia ir leidimu bei patvarkymu. Įsakymas vyko nuo aukuro, tos

vietos, kurioje išganytieji meldėsi. Istoriniai aiškintojai randa šį vaizdą, vykstant mahometonų, turkų karams Europoje. Turkai pasirodė iš centrinės Azijos prie Eufrato 1057 m. ir paėmė mahometonų vadovybę iš arabų. Turkai buvo nugalėti ir sulaikyti 1683 m. prie Vienos. Šiame mūšyje daug lietuvių dalyvavo. Kai kas šiame vaizde įžiūri rusiškąjį komunizmą ir antikristo pasireiškimą prieš Jėzaus atėjimą.

Vienaip ar kitaip, vaizdas yra baisus: žmonės, žirgai, liūtai, gyvatės, ugnis, dūmai, siera. Naikinanti pragaro galia veikia, trečioji dalis žmonijos žūna, daugybė milijonų, ginkluoti brangiais ginklais, kalba išdidžiai, pažada daug, bet viskas yra tik tušti žodžiai. Žmonės supranta ir žino tikėjimo vertę, bet užsikietina, gyvena palaidai, nesikreipia prie Dievo ir nesilaiko tiesos. Žmonės visai paskęsta materializme, žudo vieni kitus, tiki ne Dievą, bet burtams, ištvirkauja, apgaudinėja vieni kitus. Antikristui parengiamas kelias į valdžią. Tikintieji tą visa mato, bet kiek jų yra? Rom 1,23; Lk 18,8.

ATVIRA KNYGELĖ, Apr 10,1-11

1 Išvydau dar vieną galingą angelą, nužengiantį iš
dangaus, apsisiautusį debesimi. Jo galvą supo
vaivorykštė, veidas švytėjo kaip saulė ir kojos — tarsi
ugnies stulpai, Ez 1,28. 2 Jis laikė rankoje išvyniotą
knygelę. Ir jis atsistojo dešiniąja koja ant jūros, o kairiąja
ant sausumos, Mt 2,18. 3 Ir šaukė galingu balsu, tartum
riaumojantis liūtas. Kai jis sušuko, atsiliepė septyni
griaustiniai savais balsais, Jer 25,30. 4 Septyniems
griaustiniams prabilus, puolausi rašyti, bet išgirdau iš
dangaus balsą, sakantį: „Užantspauduok, ką sakė septyni
griaustiniai, ir to nerašyk!" 4 M 6,8; Dan 12,7. 5 O
angelas, kurį mačiau stovint ant jūros ir ant sausumos,
pakėlė savo dešinę ranką į dangų6 ir prisiekė Gyvuoju per
amžių amžius, kuris sutvėrė dangų ir visa, kas jame, žemę

ir visa, kas joje, bei jūrą ir visa, kas joje. „Nebeužtruks! Rom 9,6. 7 Kai pasigirs septintojo angelo trimitavimas, bus baigta Dievo paslaptis, kaip Jis paskelbė gerąją naujieną savo tarnams pranašams", 1 Kor 15,51; Apr 11,15. 8 Tada balsas, kurį girdėjau iš dangaus, vėl kalbėjo su manimi ir tarė: „Eik, paimk atvyniotą knygelę iš angelo, stovinčio virš jūros ir sausumos". 9 Nuėjau pas angelą ir paprašiau, kad duotų man knygelę. Jis man sakė: „Imk suvalgyk ją! Ji bus karti viduriuose, bet burnoje ji bus saldi kaip medus", Jer 15,16; Ez 3,1-3. 10 Paėmiau knygelę iš angelo rankos ir ją suvalgiau. Ji buvo mano burnoje saldi, tartum medus, bet kai prarijau, mano viduriuose ji apkarto. 11 Tada man buvo sakyta: „Tu privalai pranašauti apie daugelį žmonių, tautų ir karalijų".

Atrodo, kad apaštalas yra nebe danguje, bet žemėje. Galingas angelas nužengė iš dangaus. Vaivorykštė ir saulė rodo, kad jis yra Dievo siųstas. Jis turi didelę reikšmę — stovi ant žemės ir jūros. Angelas prisiekdamas praneša, kad žemės gyventojų laikas baigiasi. Angelui atsakė septyni griaustiniai. Jonas norėjo tą visą užrašyti. Bet jam buvo įsakyta nerašyti, ką griaustiniai sakė.

Jonas įtraukiamas į veiklą. Jis privalo, Kristaus įsakymu, paimti knygelę iš angelo rankos, ją suvalgyti ir pranašauti, kaip vienas senųjų pranašų, daugeliui žmonių, tautų, kalbų, karalių. Suvalgyti knygelę — reiškia visiškai persiimti jos turiniu, Dievo valia. Dievo pranešimai visada yra malonūs (saldūs), bet jų vykdymas yra susietas su darbu, vargais, kentėjimais (kartūs).

Žiūrint istoriškai, daugelis aiškina, kad knyga — Biblija, viduramžiais buvo užantspauduota, neprieinama žmonėms. Per reformaciją ji tapo atverta žmonėms ir per išrastą spaudą paskleista minioms tokiu mastu, kaip niekados pirmiau. Visa modernioji civilizacija yra išdava

Biblijos. Šventasis Raštas davė žmonijai civilinę ir tikėjimo laisvę, modernų auklėjimą, socialinės reformas, sąžinės ir kalbos bei spaudos laisvę. Atimk Raštą iš viešojo gyvenimo ir vėl grįš tamsiųjų amžių laikai. Tą aiškiai rodo mūsų laikų komunizmas ir politinės bei dvasinės diktatūros.

ŠVENTOVĖS MATAVIMAS IR DU LIUDININKAI, Apr 11,1-14

1 Man buvo duotas nendrinis mastas, panašus į lazdą,
ir liepta: „Kelkis ir išmatuok šventovę, aukurą ir tuos,
kurie ten meldžiasi, Ez 40,3. 2 O išorinį šventovės kiemą
praleisk, nematuok jo, nes jis skirtas pagonims. Jie tryps
šventąjį miestą keturiasdešimt du mėnesius, Dan 8,10. 3
Aš duosiu galią savo dviem liudytojams, ir jie, maišais
apsivilkę, pranašaus tūkstantį du šimtus šešiasdešimt
dienų," Apr 12,6. 4 Jie yra du alyvmedžiai ir du žibintai,
stovintys žemės Viešpaties akivaizdoje, Sak 4,3-14. 5 Jei
kas panorės juos skriausti, iš jų burnos išsiverš ugnis ir
prarys jų priešininkus. Jei kas norės jiems kenkti, tas irgi
žus. 6 Jiedu turi galią užrakinti dangų, kad jų
pranašavimo dienomis nelytų lietus, turi galią vandenis
paversti krauju ir ištikti žemę bet kokia neganda, kada
panorės, 1 Kar 17,1; 2 M 17,9. 7 Kai jie baigs liudyti,
žvėris, išlindęs iš bedugnės, kovos su jais, nugalės ir
nužudys juos, Apr 13,1-11. 8 Jų lavonai gulės gatvėje
didžiojo miesto, kuris dvasine prasme vadinamas
Sodoma ir Egiptu, kur ir jų Viešpats buvo nukryžiuotas,
Lk 13,34; Apr 18,10. 9 Tada įvairių tautų, genčių, kalbų ir
giminių žmonės stebės jų lavonus pusketvirtos dienos, ir
neleis jų lavonų palaidoti kape, Ps 79,3. 10 Žemės
gyventojai džiūgaus ir linksminsis dėl jų žuvimo, jie
siuntinės vieni kitiems dovanas, nes tiedu pranašai
kankino žemės gyventojus. 11 O po pusketvirtos dienos
gyvybės dvasia nuo Dievo įžengė į juodu. Jie atsistojo, ir

didžiulė baimė apėmė tuos, kurie stebėjo juos, Ez 37,5-9.
12 Tada jie išgirdo garsų balsą iš dangaus, kuris jiems
šaukė: „Užženkite šen!" Ir juodu užžengė į dangų
debesyje, o jų priešai žiūrėjo į juodu, Iz 14,13. 13 Tą pačią
valandą kilo baisus žemės drebėjimas, ir dešimta dalis
miesto sugriuvo. Nuo žemės drebėjimo žuvo septyni
tūkstančiai žmonių, o likusieji, baimės apimti, pradėjo
garbinti dangaus Dievą. 14 Antroji neganda praėjo. Štai
greit artinasi trečioji neganda, Apr 8,13.

Atrodo, kad Jonas gavo įsakymą iš Viešpaties Jėzaus matuoti šventovę ir joje besimeldžiančius. Tas primena Ez 40,3. Daugelis mano, kad šventovė ir ten besimeldžiantys yra tikintieji gyvąjį Dievą. Juos Dievas išlaikys. Išoriniame šventoriuje yra krikščionių vardą turintieji žmonės, bet jie tik tuo vardu naudojasi, o krikščionys iš jų — šiaudiniai. Keturiasdešimt du mėnesiai yra pusė septynių — dieviškojo skaičiaus. Keturiasdešimt du mėnesiai, tai yra trys ir pusė metų, arba 1260 dienų. Ar tai reiškia 1260 metų, ar trys ir pusė metų antikristo viešpatavimo, nėra pasakyta. Kas nepasakyta Šventajame Rašte, mums lieka paslaptis. Šiuo reikalu yra įvairių aiškinimų, bet jie tik spėliojimai.

Tie du liudytojai, iš jų aprėdo ir skelbimo, atrodo, buvo atsivertimo skelbėjai. Vienas labai primena pranašą Eliją, 1 Kar 17,1, kurio priešai buvo sudeginti, ir kelis metus nebuvo lietaus. Antrasis primena Mozę, 2 M 7,17, kuris turėjo galią vandenį paversti krauju. Pranašas Sakarijas 4,1-14 aiškina, kad žibintas reiškia Dievo namus — šventovę, o alyvmedis vaizduoja Dievo Dvasią. Jų skelbimo niekas negalėjo sutrukdyti, nes jiems tam tikslui buvo skirtas laikas. Praėjus jų laikui, bedugnio žvėris juos nugalėjo, nužudė, lavonus išniekino. Netikintieji labai džiaugėsi jų mirtimi. Dievo Evangelija visados veikia ir vargina, kankina netikinčiuosius, jie neturi

ramybės. Tad visai nenuostabus jų džiaugsmas. Niekšai visados niekina kitus, net mirusių lavonų nepalieka ramybėje. Juk ir Evangelijos skelbėjo Viklifo, jau seniai palaidoto, kaulus iškasė, sudegino ir pelenus išbarstė upėje, „kad nebegalėtų prisikelti". Evangelijos skelbėjus įmanoma nužudyti, jų kūnus išniekinti, Evangeliją atmesti, bet Dievas vis iš naujo prikelia Evangelijos skelbimą ir siunčia skelbėjus. Tikintieji ir žudomi būna ramūs ir drąsūs, o drąsieji niekšai išsigąsta, Apr 6,15-17. Šis aprašymas įvyks antikristo laikais. Dievas savuosius įvairiais būdais priima, Apd 7,55; 2 Kar 2,11. Atrodo, tuo laiku žemės drebėjimas įvyks Jeruzalėje, Sak 14,4.

SEPTINTASIS TRIMITAS, Apr 11,15-19

15 Sutrimitavo septintasis angelas. Danguje pasigirdo galingi balsai, kurie skelbė: „Dabar įsteigta mūsų Viešpaties ir Jo Mesijo pasaulinė karalystė, ir Jis viešpataus per amžių amžius!" Dan 2,44; 7,4-27. 16 O dvidešimt keturi vyresnieji, sėdintys savo sostuose Dievo akivaizdoje, parpuolė veidais žemėn ir šlovino Dievą, Apr 4,4, 17 šaukdami: „Dėkojame Tau, Viešpatie, visagalis Dieve, kuris esi ir kuris buvai, kad parodei savo didžiąją galią ir pradėjai viešpatauti. 18 Tautos įsirdo, tačiau atėjo tavo rūstybės laikas, metas teisti mirusius ir atlyginti savo tarnams, pranašams ir šventiesiems, ir bijantiems Tavojo vardo, mažiems ir dideliems, ir metas sunaikinti tuos, kurie niokoja žemę", Dan 7,9-10. 19 Ir atsidarė danguje Dievo šventovė, ir pasirodė šventovėje Jo sandoros skrynia, ir sušvytravo žaibai, nuskambėjo balsai ir griaustiniai, kilo žemės drebėjimas, ir pabiro kruša, Apr 15,5-8.

Septintam angelui sutrimitavus, pasibaigė visi šios žemės laikai. Visos pasaulio ir antikristo valstybės atiteko Dievui ir Mesijui. Dangaus pulkai ir 24 vyresnieji šlovino

Dievą. Čia sakoma: „Kuris esi ir kuris buvai", Nebesakoma: „Kuris ateisi", Apr 1,4, nes Jis jau atėjo. Jis nubaudžia piktuosius ir atlygina teisiesiems. Atidaroma danguje šventovė ir matoma sandoros skrynia.

MOTERIS, SLIBINAS, KŪDIKIS, Apr 12,1-6

1 Ir pasirodė danguje didingas ženklas: moteris, apsisiautusi saule, po jos kojų mėnulis, o ant galvos dvylikos žvaigždžių vainikas. 2 Ji buvo nėščia ir dejavo, kentėdama gimdymo sopulius, Iz66,7. 3 Pasirodė ir kitas ženklas danguje: štai milžiniškas ugniaspalvis slibinas su septyniomis galvomis, su dešimčia ragų ir su septiniomis diademomis ant galvų. 4 Jo uodega nušlavė trečdalį dangaus žvaigždžių ir nužėrė jas žemėn. Slibinas tykodamas sustojo priešais moterį, kad, jai pagimdžius, prarytų kūdikį, Dan8,10, 5 Ir ji pagimdė sūnų, berniuką, kuriam skirta ganyti visas tautas geležine lazda. Kūdikis buvo paimtas pas Dievą, prie Jo sosto, Ps2,9. 6 O moteris pabėgo į dykumą, kur buvo jai Dievo paruošta būstinė, kad tenai ji būtų maitinama tūkstantį du šimtus šešiasdešimt dienų, Mt 2,13; Apr 11,3.

Septintam angelui sutrimitavus, buvo užbaigtos visos surinkimo kovos šioje žemėje. Po to viso Jonui buvo parodyti nauji vaizdai patikslinti surinkimo praeitį, Mt 24,30.

Viduramžių laikais aiškino, kad ši moteris esanti Marija, Jėzaus motina, kaip dangaus karalienė. Mūsų laikais visi krikščionys supranta moterį: kaip Izraelį ir surinkimą (bažnyčią). Izraelį puošia pranašai, įstatymas ir 12 giminių. Surinkimą (krikščionybę) puošia Evangelija, įstatymas ir 12 apaštalų. Surinkimas visais laikais daug kentėjo ir kentės iki Jėzaus atėjimo. Dievas išgelbėjo Izraelį ir išlaikė jį tyruose. Dievas išlaikė ir išlaikys surinkimą. Čia vėl minima 1260 dienų.

Kūdikis yra Jėzus, Mesijas. Šėtonas norėjo Jį nužudyti tuojau po jo gimimo. Prisiminkime Erodą. Dievas Jėzų išgelbėjo. Tiesa, Jis buvo Judo išduotas ir nužudytas. Bet tada Jis jau buvo atlikęs darbą, kurį Jam Tėvas buvo pavedęs. Jo kraujas, mirtis, tapo pergale.

Slibinas yra šėtonas, Apr 12,9; 2,10-13; 9,11; 11,7. Ugnies spalva primena žudymą, septynios galvos — išmintį (jis yra gudresnis už visus teologus), ragai - galią (jam lygaus nėra pasaulyje), diademos — mirties pergalė — prisikėlimas. Jis patraukė didelę dalį dangaus pulkų (angelų) savo valdžion, Dan 8,10. Jis paveikė bažnyčios vadus ir bendrai žmoniją.

MYKOLO KOVA SU SLIBINU, Apr 12,7-12

7 Ir užvirė danguje kova. Mykolas ir jo angelai kovojo
su slibinu. Ir kovėsi slibinas ir jo angelai, Dan 10,13-21;
Apr 12,3, 8 bet jie pralaimėjo, ir nebeliko jiems vietos
danguje. 9 Taip buvo išmestas didysis slibinas, senoji
gyvatė, vadinamas velniu ir šėtonu, kuris suvedžioja visą
pasaulį. Jis buvo išmestas žemėn, ir kartu su juo buvo
išmesti jo angelai, Lk 10,18; Jn 12,31; 1 M 3,1-4. 10
Girdėjau galingą balsą danguje, kuris sakė: „Dabar atėjo
mūsų Dievo išganymas, galybė, karalystė ir Jo Mesijo
valdžia, nes išmestas mūsų brolių kaltintojas, skundęs
juos mūsų Dievui dieną ir naktį, Job 1,9; 2,5; Sak 3,1. 11
Bet jie nugalėjo jį Avinėlio krauju ir savo liudijimo
žodžiu. Jie nebrangino savo gyvybės, nevengdami mirti,
Rom 8,33; Lk 14,26. 12 Todėl džiūgaukite, dangūs ir jo
gyventojai! Bet vargas žemei ir jūrai, nes pas jus nukrito
velnias, kupinas baisaus įniršio, žinodamas mažai beturįs
laiko", Ps 96,11.

Kas buvo Mykolas, Senojo Testamento žmonės žinojo, Dan 10,13-21; 12,1; Jud 9. Šis archangelas kovojo

su slibinu, gyvate, velniu, šėtonu, 1 M 3,1; 2 Kor 11,3; Mk 13,21, ir jį nugalėjo. Šėtonas danguje skundė tikinčiuosius, Job 1,6; 2,1; Sak 3,1; 1 Ch 21,1. Jis tapo visai iš dangaus pašalintas. Dangaus pulkai už tai šlovino Dievą. Slibinas buvo nublokštas žemėn. Jo viešpatavimo laikotarpis trumpas. Jis labai įnirtęs dirba savo pragaištingą darbą. Tą jaučiame visi. Tikintieji turi dar daug kentėti. Jie nugali jį Avinėlio krauju ir negailėdami savo gyvybės, Mk 8,35.

MOTERS BĖGIMAS NUO SLIBINO, Apr 12,13-17

13 Slibinas pamatęs, kad yra nutrenktas žemėn, puolė
persekioti moterį, kuri pagimdė berniuką, 12,5. 14 Bet
moteriai buvo duoti du didžiojo erelio sparnai skristi į
dykumą, kur bus maitinama ir saugoma nuo gyvatės per
laiką, du laikus ir pusė laiko, Dan 7,25. 15 Gyvatė išliejo
iš savo nasrų paskui moterį lyg upę vandens, kad
nuskandintų ją bangomis, Iz 59,19. 16 Bet žemė
pagelbėjo moteriai: žemė atvėrė savo žiotis ir sugėrė upę,
kurią slibinas buvo paliejęs iš savo nasrų. 17 Slibinas
įniršo prieš moterį, ir metėsi kautis su kitais jos
palikuonimis, kurie laikosi Dievo įsakymų ir saugoja
Jėzaus liudijimą, Apr 14,12; 1 Kor 2,1; 1 Jn 5,10.

Slibinui nepavyko nužudyti kūdikio, jis visu įniršimu metėsi prieš moterį (surinkimą). Jai, tai yra moteriai, kuri reiškia surinkimą, buvo duota galimybė pabėgti į tyrus. Erelis, jo sparnai, dažnai reiškia Dievo suteiktą galią, 2 M 19,4; 5 M 32,11; Iz 40,31. Dykumoje yra sunkus gyvenimas, daug trūkumų. Gal tai yra pogrindžio gyvenimas ir veikla? Surinkimas dažnai turėjo, turi ir turės (pogrindžio) Evangelijos skelbimą vesti. Paskutinės slibino pastangos buvo paskandinti moterį (surinkimą). Taip buvo, yra ir bus. Kai kurios vyriausybės valstybiniu

matu siekia sunaikinti surinkimą. Iš antros pusės visaaos atsiranda neatgimusių žmonių ir valstybių valdininkų, kurie tikintiesiems padeda. Nepavykus sunaikinti moters, slibinas visas savo pajėgas metė prieš jos vaikus. Tai yra prieš atskirus asmenis, surinkimo narius.

Įdomu, kad daug kartų kartojasi tie patys skaičiai, 1260 dienų, 42 mėnesiai, 3 1/2 metų. Moteris buvo išlaikoma 1260 dienų tyruose, Apr 12,14. Du liudininkai pranašavo 1260 dienų, Apr 11,3. Šventasis miestas buvo trypiamas 42 mėnesius, Apr 11,2. Išgijęs žvėris valdė 42 mėnesius, Apr 13,5. Tyrinėtojai Senojo Testamento mano, kad 1260 dienų yra 1260 metų.

PIRMASIS ŽVĖRIS PANAŠUS Į LEOPARDĄ, Apr 12, 18-13,10

12,18 O aš stovėjau ant jūros smėlyno. 13,1 Ir išvydau iš jūros išneriantį žvėrį, turintį dešimt ragų ir septynias galvas, o ant jo ragų buvo dešimt diademų ir ant galvų piktžodžiaujantys vardai, Dan 7,7; Apr 17,3-12. 2 Žvėris, kurį mačiau, buvo panašus į leopardą; kojos tarytum lokio kojos, o snukis — lyg liūto snukis. Slibinas davė jam savo galybę, savo sostą ir didelę valdžią, Dan 7,6; Apr 12,3. 3 Vieną jo galvų regėjau mirtinai sužeistą, tačiau jos mirštamoji žaizda užgijo. Ir visa žemė stebėdamasi sekė žvėrį, Apr 17,8. 4 Žmonės garbino slibiną, kad atidavė valdžią žvėriui, ir šlovino žvėrį, šaukdami: „Kas galėtų lygintis su žvėrimi, ir kas galėtų kariauti su juo!" Apr 18,18. 5 Jam buvo duotas snukis didžiuotis ir piktžodžiauti, ir duota galia taip daryti per keturiasdešimt du mėnesius, Dan 7,8; 11,36. 6 Ir jis, atvėręs nasrus, piktžodžiavo Dievui, niekino Jo vardą, Jojo buveinę ir dangaus gyventojus, Jn 1,14; Kol 2,9. 7 Jam buvo leista kovoti su šventaisiais ir juos nugalėti. Jam buvo suteikta valdžios visoms gentims, tautoms, kalboms ir giminėms, Dan 7,21; Apr 11,7. 8 Jį garbins visi tie žemės gyventojai, kurių vardai nuo pasaulio sutvėrimo

neįrašyti nužudytojo Avinėlio gyvenimo knygoje, 2 M 32,32; Dan 12,1; Fil 4,3. 9 Kas turi ausis, teklauso: 10 „Jei kas skirtas nelaisvei, į nelaisvę ir eina, O kam lemta žūti nuo kalavijo, tas ir bus kalaviju nužudytas. (Arba; jei kas į nelaisvę veda, pats į nelaisvę patenka, jei kas kalaviju žudo, tas bus kalaviju nužudytas). Čia pasirodo šventųjų ištvermė ir tikėjimas!' Iz 33,1; 1 M 9,6; 26,62; Apr 14,12.

Slibinas yra šėtonas, velnias. Žvėris yra žmogus, antikristas su savo valdžia. Anų laikų Palestinos gyventojai suprato jūrą — Viduržemių jūrą. Jūra Šventasis Raštas simbolizuoja žmones, tautas, Apr 17,15. Žvėris iškilo iš jūros. Pirmiasuia pasirodė ragai, po to galva, papuošalai, galiausiai visas žvėris. Pats žvėris lyg leopardas — labai judrus, kojos lyg lokio — tvirtos, bet nejudrios, snukis lyg liūto — plėšrus. Slibinas nelaimėjęs, visą savo galią atidavė žvėriui. Žvėris, (žmogus) įgavęs labai didelę galią, sujungė visas tautas į vieną imperiją, leido save vadinti viešpačiu, dievu, piktžodžiavo Dievą ir dangaus pulkus, kariavo su šventaisiais, tai yra surinkimu — krikščionija ir juos nugalėjo. Visi žemės gyventojai, išskiriant tikinčiuosius, garbino žvėrį lyg tikrą Dievą. Žvėries laikas ribotas. Jis viešpataus 42 mėnesius. Jis pamėgždžios Viešpatį Jėzų. Jis gaus mirtiną žaizdą, bet nemirs. Pirma žmonės garbino Dievą sakydami: „Kas yra lygus Viešpačiui", 2 M 15,11. Dabar žmonės panašiai garbins slibiną ir žvėrį. Kai kas bandė palyginti žvėrį su Romos ciesoriais. Atrodo, kad tie palyginimai yra nevykę. Žvėris, tai yra antikristas pasirodys ateityje, užvaldys visą pasaulį, žmonės jam priskirs dievišką garbę, tikintieji tačiau nepripažins jo. Jie nuo jo labai daug kentės. Smulkmenų nė vienas negali pasakyti apie antikristą, iki jis pasirodys. Apie tikinčiuosius tiek galima pasakyti, kad jie antikristui pasipriešins kentėjimu, ištvers tikėjimu.

ŽVĖRIS, LYG AVINĖLIS, Apr 13,11-18

11 Ir regėjau kitą žvėrį atslenkantį nuo sausumos. Jis turėjo du ragus, panašius į Avinėlio, bet kalbėjo kaip slibinas. 12 Jis naudojosi visa pirmojo žvėries galybe jo akivaizdoje ir vertė žemę bei jos gyventojus garbinti pirmąjį žvėrį, kurio mirštama žaizda užgijo. 13 Jis darė didžius stebuklus, netgi, žmonėms matant, nuleisdino ugnį iš dangaus į žemę, Mt 24,24; 2 Tes 2,9. 14 Jis klaidino žemės gyventojus stebuklais, kuriuos jam buvo leista daryti žvėries akyse. Jis liepė žemės gyventojams padaryti žvėries atvaizdą, kuris gavo žaizdą nuo kalavijo, tačiau išgijo, 5 M 13,1. 15 Jam buvo leista suteikti žvėries atvaizdui dvasią, kad žvėries atvaizdas kalbėtų, ir sakyti, kad visi, kurie atsisakys pagarbinti žvėries atvaizdą, būtų žudomi. 16 Jis vertė visus, mažus ir didelius, turtuolius ir vargdienius, laisvuosius ir vergus, įsigyti ženklą ant dešinės rankos arba ant kaktos, Apr 19,20; 20,4. 17 Be to ženklo niekas negalės nei pirkti, nei parduoti, jei neturės to ženklo — žvėries vardo ar jo vardo skaičiaus. 18 Čia slypi išmintis! Kas sugeba, tepaskaičiuoja žvėries skaičių, nes tai žmogaus vardo skaičius, ir jis yra 666, Apr 17,9; 15,2.

Slibinas (velnias) panaudojo žvėrį (žmogų valdovą) sunaikinti tikinčiuosius. Politikas valdovas panaudojo tikybininką sugriauti gyvą tikėjimą. Tai yra vaizdas žvėries — „avinėlio". Jau Jėzus kalbėjo apie vilkus avies kailyje, Mt 7,15. Apaštalas Povilas pranašavo, kad iš surinkimo žmonių kils suvedžiotojai. Šis žvėris išoriniai atrodys, lyg būtų Avinėlis, — Kristus, bet tikrybėje jis elgsis, lyg slibinas. Vėliau jis vadinamas netikru pranašu, Apr 16,13; 19,20; 20,10. Viešpats paženklino savuosius, Apr 7,4. Žvėris reikalauja paženklinti jį sekančius, o jo nepripažįstančius naikina ekonomiškai. Tokie negali nei pirkti, nei parduoti, nei darbo gauti. Kas šis žvėris

(asmuo) tikrai yra,niekas negali pasakyti, aiškinimų yra įvairių. Jau anais laikais buvo ciesoriaus garbinimas. Jam reikšdavo dievišką garbę, sakyami: „Ciesorius yra dievas". Ciesoriaus garbei veikė šventovės. Persekiojimo laikais iš krikščionių reikalaudavo išreikšti ciesoriui dievišką garbę auka, o atsisakančius pasmerkdavo mirti. Dar aiškiau šis vaizdas tinka popiežiui. Antikristas ir klaidingas pranašas veikė drauge, sąjungoje. Antikristas vaizduoja pasaulinę galią, o avinėlis dvasinį gyvenimą.

Skaičius666 yra žmogaus skaičius, bet kieno nė vienas nežino, nes jį galima pritaikinti daugeliui. Romėnams, hebrajams ir graikams raidės būdavo ir skaitlinės. Dar ir dabar kai kur naudojamos romėnų skaitlinės. Pav. X — 10, L — 50, C — 100, M — 1000.

AVINĖLIS IR 144,000, Apr 14,1-5

1 Ir išvydau: štai Avinėlis, bestovįs ant Siono kalno, o su Juo 144,000 turinčių Jo ir Jo Tėvo vardus, įrašytus savo kaktose. 2 Išgirdau iš dangaus garsus, tarsi didelių vandenų šniokštimą ir tarsi galingo griaustinio dundėjimą. Garsai, kuriuos girdėjau, buvo tarytum arfininkų, skambinančių savo arfomis, Apr 1,15. 3 Jie giedojo naują giesmę priešais sostą, keturias būtybes ir vyresniuosius, ir niekas negalėjo išmokti tos giesmės, išskyrus tuos 144,000, atpirktus iš žemės, Apr 14,1. 4 Tai tie, kurie nesusitepę su moterimis, nes jie mergelės. Jie lydi Avinėlį, kur tik Jis eina. Jie yra pirmieji Dievo ir Avinėlio atpirktieji žmonės, 2 Kor 11,2; Apr 5,9. 5 Jų burnoje nerasta melo: jie be dėmės, Ps 32,2; Sof 3,13.

Po baisiųjų 13 skyriaus regėjimų, pasirodė Avinėlio vaizdas su atpirktaisiais. Skaitant žvėrių vardus atrodė, kad nė vienas negalėjo išlikti ištikimas Avinėliui. Čia parodoma, kad Jį ištikimai sekė dideli, nesuskaitomi pulkai.

Žydai kalbėjo apie Siono kalną Jeruzalėje, Joel 3,5; Ezr 13,35. Su Avinėliu yra 144,000. Apie šiuos 144,000 yra daugiau sakyta negu apie kitus mirusiuosius, Apr 7,1-8. Jie yra mergelės nesusitepę su moterimis. Šis išsireiškimas primena penkias išmintingasias mergeles, Mt 25. Ten aiškiai suprantami visi surinkimo tikintieji. Šventajame Rašte daugelyje vietų stabmeldystė prilyginta ištvirkavimui, Oz 2,14-21; Jer 2,2-6; Apr 14,8; 17,2-4; 18,3-9; 19,2. Kai kas čia įžiūri celibatą. Šventajame Rašte celibatas visai neminėtas. Šventasis Raštas pabrėžia mergelę, kaip Jėzaus sužiedotinę, 2 Kor 11,2, panašiai išsireiškiama ir apreiškime. Santuoka reiškia Kristaus draugystę su Jo tikinčiaisiais, su sužiedotine. Šie 144,000 yra atpirkti ne iš žmonijos, bet iš Izraelio, Apr 14,4. Toliau jie yra sutapinami su nesuskaitoma minia atpirktųjų. Čia jie minimi kaip pirmieji Dievo ir Avinėlio. Jie seka visur Avinėlį per vargus, vienumą, mirtį. Jų giesmės turinys yra Jo atpirkimas, bet žodžiai neminimi. Atpirkimą tikrai tegali suprasti ir giedoti tiktai atpirkti.

TRIJŲ ANGELŲ PRANEŠIMAI, Apr 19,3-12

6 Ir pamačiau kitą angelą, lekiantį dangaus viduriu, turintį paskelbti žemės gyventojams, visoms tautoms, gentims, kalboms ir žmonėms amžinąją Evangeliją, Apr 8,13. 7 Jis šaukė galingu balsu: "Bijokite Dievo ir duokite Jam pagarbą, nes atėjo Jo teismo valanda; pašlovinkite dangaus ir žemės, jūros ir vandens šaltinių Sutvėrėją!" 5 M 32,3; Apr 14,15. 8 Paskui jį sekė antras angelas, kuris šaukė: „Krito, krito didžioji Babelė, kuri savo paleistuvingo įniršio vynu apgirdė visas pagonių tautas!" Iz 21,9; Jer 51,8. 9 Ir trečias angelas sekė juos, šaukdamas skardžiu balsu: „Kas garbina žvėrį ir jo atvaizdą bei priima ant savo kaktos ar rankos ženklą, Apr 13,14, 10 tas turės gerti Dievo įniršio vyno, įpilto ir neatmiešto Jo

rūstybės taurėje, ir bus kankinamas ugnimi ir siera šventųjų angelų ir Avinėlio akyse, Iz 51,17; Jer 25,15; Ps 60,5; Apr 16,19; 19,20. 11 Jų kentėjimo dūmai rūks per amžių amžius, ir jie neturės atilsio nei dieną, nei naktį, — tie, kurie garbina žvėrį bei jo atvaizdą ir ima jo vardo ženklą", Apr 19,3. 12 Čia pasirodo šventųjų ištvermė, kurie laikosi Dievo įsakymų ir Jėzaus tikėjimo!

Angelas praneša, kad Evangelija skelbiama visoms tautoms, visai žmonijai. Žvėris verčia jį garbinti priespauda, žudymu. O tikroji Avinėlio Evangelija skelbiama paprastu pranešimu. Taip yra mūsų laikais. Evangelija niekados nebuvo taip plačiai skelbiama įvairiomis priemonėmis, kaip dabar. Antrasis angelas praneša Babelės žlugimą. Čia tikrai nemanyta senoji Babelė, kuri jau seniai buvo žuvus. Dažnai Roma buvo vadinama Babelės vardu, kai krikščionys nenorėdavo pasakyti sostinės vardo. Tretysis angelas praneša, kad žvėries valstybė sunaikinta ir jo sekėjai nubausti. Tas plačiau ir išsamiau aprašyta 19 ir 20 skyriuje.

PALAIMINTI MIRUSIEJI, Apr 14,13-14

13 Ir išgirdau iš dangaus balsą, kuris sakė: „Rašyk: ,Nuo šiol bus palaiminti mirusieji, kurie miršta Viešpatyje. Taip, — sako Dvasia, — jie turi atsilsėti nuo savo vargų, nes jų darbai seka juos' ", Žyd 4,10; Apr 12,10. 14
Ir regėjau: štai baltas debesis, o ant debesies sėdėjo panašus į Žmogaus Sūnų. Ant galvos Jis turėjo aukso vainiką, o rankoje — aštrų piautuvą, Ez 1,26; Dan 7,13; Apr 1,13.

Daugelis tikinčiųjų turėjo daug vargų ir persekiojimų iki kankinio mirties. Kurie ištvėrė, tiems sako ne žmogus, bet Dvasia iš dangaus: „Palaiminti mirusieji Viešpatyje, nes jie ilsėsis nuo savo darbų". Jų nebevargins vargai, baimė, mirtis. Viešpats yra ir mirties Viešpats.

ŽEMĖ PRINOKUS

PIŪČIAI, Apr 14,15-16

15 Iš šventovės išėjo angelas, kuris šaukė galingu balsu sėdinčiajam ant debesies: „Paleisk darban savo piautuvą ir piauk, nes atėjo piūties valanda ir žemės derlius prinoko", Mt 13,39. 16 Tada sėdintysis ant debesies nusviedė savo piautuvą žemėn, ir žemė buvo suvalyta.

Piūtis, pasaulio pabaiga, teisiesiems yra išgelbėjimas, o netikintiesiems — pasmerkimas. Panašus į Žmogaus Sūnų yra pats Viešpats Jėzus, Dan 7,13; Mk 13, 26. Jis pasirodo kaip karalius su aukso vainiku ant galvos ir, kaip teisėjas su piautuvu rankoje. Angelas iš dangaus šventovės praneša Jam Dievo paliepimą. Šis skyrius pradėtas atpirktaisiais 4, seka pasaulio masto Evangelijos skelbimas 6 ir piūtis 16.

VYNUOGIŲ SPAUSTUVAS, Apr 14,17-20

17 Dar kitas angelas išėjo iš dangaus šventovės, taip pat turintis aštrų piautuvą. 18 Ir dar vienas angelas išėjo nuo aukuro, turintis valdžios ugniai. Jis didžiu balsu sušuko turinčiam aštrų piautuvą: „Paleisk darban savo aštrųjį piautuvą ir nurink žemės vynmedžio kekes, nes uogos jau prinoko", Joel 3,13. 19 Tada angelas numetė savo piautuvą žemėn ir nuskynė žemės vynmedį, ir supylė vynuoges į didįjį Dievo rūstybės spaustuvą. 20 Spaustuvas buvo minamas už miesto, ir išsiveržė iš spaustuvo kraujas, pakildamas arkliams iki žąslų tūkstančio šešių šimtų stadijų atstumu, Iz 63,3; Raud 1,15.

Atrodo, kad minima piūtis buvo išgelbėjimas tikinčiųjų, o vyno spaustuvas yra Dievo įnirtis — pasmerkimas netikinčiųjų. Tikintieji yra Dievo artybėje

— Jo mieste, o netikintieji už Dievo miesto ribų. Ta rūstybė yra tokia baisi, kad kraujas siekia iki arklių žąslų ir tęsiasi 300 km. Viena stadija yra 185 m ilgumo. Šis aprašymas, atrodo, papildomas Apr 19,14-21.

MOZĖS IR AVINĖLIO GIESMĖ, Apr 15,1-4

1 Pamačiau danguje dar vieną didelį ir nuostabų
ženklą: septynis angelus, turinčius septynias paskutines
negandas, nes jomis išsibaigia Dievo rūstybė, Apr 12,1-3.
2 Išvydau tarsi stiklo jūrą, sumaišytą su ugnimi, ir
nugalėtojus, kurie buvo nugalėję žvėrį, jo atvaizdą ir jo
vardo skaičių, stovinčius su Dievo arfomis ant stiklo
jūros, Apr 4,6. 3 Jie giedojo Dievo tarno Mozės ir
Avinėlio giesmę: „Didingi ir stebuklingi tavo darbai,
Viešpatie, visagalis Dieve! Teisingi ir tikri tavo keliai,
tautų Karaliau! 2 M 15,1; 5 M 32,4. 4 Kas gi nesibijotų,
Viešpatie, ir negarbintų Tavojo vardo?! Juk Tu vienas
šventas! Visos tautos ateis ir šlovindamos puls veidu prieš
Tave, nes paaiškėjo Tavo teisūs sprendimai", Jer 10,7; Iz
66,23.

Jonas matė dar septynis angelus atbaigiant Dievo rūstybę negandomis. Užbaigiamas surinkimo gyvenimas ant šios žemės, taipgi ir Dievo rūstybė. Vaizdas vėl vyksta prie stiklinės jūros, Apr 4,6. Tautų gyvenimas Dievui žinomas. Jos turėjo daug vargų ir švarinimų (ugnies). Tikintiesiems pasibaigė kova su slibinu, žvėrimi, jo atvaizdu ir skaičiumi. Tikintieji jau yra nugalėtojai. Jie šlovina Dievą ir Avinėlį arfomis ir balsais, panašiai kaip Mozė su izraelitais po išgelbėjimo prie Raudonosios jūros. Buvo daug abejonių ir netikrumo, bet dabar jau paaiškėjo, kad Jo sprendimai teisūs.

SEPTYNI ANGELAI SU SEPTYNIAIS DUBENIAIS, Apr 15,5-8

5 Po to regėjau: atsidarė liudijimo padangtės šventovė danguje, Apr 11,19, 6 ir išėjo iš šventovės septyni angelai su septyniomis negandomis. Jie buvo apsivilkę tyra, spindinčia drobe ir persijuosę per krūtines aukso juostomis, Apr 1,13. 7 Viena keturių būtybių padavė septyniems angelams septynis aukso dubenis, pilnus Gyvojo per amžių amžius Dievo rūstybės. 8 Šventovė prisipildė dūmų nuo Dievo garbės ir galybės, ir niekas negalėjo įžengti šventovėn, kol nesibaigs septynių angelų septynios negandos, Iz 6,4.

Apaštalui buvo parodyta danguje atdara šventovė. Iš jos išėjo septyni angelai, apsirengę panašiai kaip Jėzus, Apr 1,13. Viena dangaus būtybių padavė jiems po vieną dubenį, pilną Dievo rūstybės. Angelai, būdami Viešpaties tarnyboje, atliko rūstybės veiksmus. Tai nėra despotiški rūstybės veiksmai, bet tiesos veiksmai. Kiekvienas asmuo atsako už savo veiksmus. Kas apsisprendžia daryti blogus veiksmus, tas pats save pasmerkia. Tada nebegelbsti jokios maldos. Dievo garbė ir tiesa pripildo šventovę, kad niekas negalėtų įeiti į ją iki visa bus atlikta, atbaigta.

TRYS PIRMIEJI ANGELAI IŠLIEJA DUBENIS, Apr 16,1-7

1 Ir išgirdau galingą balsą iš šventovės, kuris šaukė septyniems angelams: „Eikite ir išpilkite septynis Dievo rūstybės dubenis žemėn!" Apr 15,1. 2 Nuėjo pirmssis, ir išliejo savo dubenį žemėn. Ir apnyko piktos ir skaudžios votys žmones, turinčius žvėries ženklą ir garbinančius jo atvaizdą, 2 M 9,9-11. 3 Antrasis išpylė savo dubenį jūron; ji tapo lyg numirėlio kraujas, ir visi gyviai jūroje išgaišo, 2 M 7,20. 4 Trečiasis išliejo savo dubenį į upes ir vandens šaltinius, ir jie pavirto krauju, 2 M 7,20. 5 Ir išgirdau

vandenų angelą sakant: „Teisusis Tu, kuris esi ir buvai, Šventasis, kad taip nusprendai, Ps 119,137. 6 Jie praliejo šventųjų ir pranašų kraują, todėl duodi jiems gerti kraują. Taip! Jie to verti!" Mt 23,34-35. 7 Dar išgirdau aukurą kalbant: „Taip, Visagalis Viešpatie Dieve, tavo nuosprendžiai tikri ir tiesingi!"

Angelai gauna įsakymą veikti iš Dievo šventovės. Jų veiksmai yra panašūs į trimitavusių angelų 8 skyriuje. Šių veiksmas yra didesnis negu pirmųjų. Nuo pirmųjų žuvo viena trečioji, nuo šių žūna visi jūros gyviai. Pirmajam angelui sutrimitavus, ištiko žmones skaudžios votys. Jie pirma patys priėmė žvėries ženklą, dabar jie yra paženklinti kančiomis. Nuo antrojo angelo dubenio miršta gyvūnija jūroje, o nuo trečiojo upėse ir šaltiniuose. Kad tokie veiksmai vyks, jau dabar pastebima įvairūs užteršimai ir ligos nuo jų. Taipgi yra didelis dvasinis užteršimas per literatūrą, meną, pornografiją . . . Mes žmonės esame pasiskirstę darbais ir pareigomis. Čia sakyta, kad ir angelai turi jiems skirtas pareigas. Čia minimas vandens angelas. Jis kalbėjo ir giedojo šį himną, Apr 16,5-6.

TRYS SEKANTYS ANGELAI IŠLIEJA SAVO DUBENIS, Apr 16,8-16

8 Ketvirtasis išpylė savo dubenį saulėn, ir jai buvo leista svilinti žmones ugnimi, Apr 8,12. 9 Žmones degino baisi kaitra, o jie keikė Dievo vardą, kuris turi valdžią šitokioms negandoms. Jie neatsivertė ir nedavė Jam pagarbos, Dan 5,22-23; Apr 9,20. 10 Penktasis išpylė savo dubenį ant žvėries sosto, ir jo karalystė paskendo tamsoje, o žmonės krimto savo liežuvius iš skausmo. 11 Jie piktžodžiavo dangaus Dievui dėl savo sopulių ir votių, bet neatsivertė nuo savo darbų, Apr 9,29. 12 Šeštasis išliejo savo dubenį į didžiąją Eufrato upę, ir jos

vanduo išdžiūvo, kad pasidarytų kelias karaliams iš
saulėtekio (šalies), Iz 11,15-16. 13 Tada pamačiau iš
slibino nasrų, iš žvėries snukio ir iš melagio pranašo
burnos išeinant tris netyriąsias dvasias, tarytum varles, 1
Jn 4,1-3. 14 O tai yra demonų dvasios, darančios ženklus;
jos keliauja pas viso pasaulio karalius, kad juos suburtų
didžiosios visagalio Dievo dienos kovai, 2 Tes 2,9; Apr
13,13; Mt 24,24. 15 „Štai Aš ateinu kaip vagis.
Palaimintas, kas budi ir saugo savo drabužius, kad
netektų vaikščioti nuogam ir jie nematytų jo gėdos!" 1 Tes
5,2; 2 Kor 5,3. 16 Jis subūrė juos į vietovę, kuri
hebrajiškai vadinasi Armagedonas, Apr 19,19.

———————

Iki pranašavimas neįvyko, niekas negali tiksliai nusakyti išsipildymo smulkmenų. Ketvirtojo angelo neganda gali būti kosminė. Ji gali paliesti saulę ir žvaigždes. Bet gali būti ir žmogiškos išminties sutrikimas: mokslo, technikos, ekonomijos . . . Penktojo angelo veiksmas sunaikino žvėries politiką. Žmonės visai neieško tikrosios negandų priežasties. Jie vargsta, kenčia, Apr 9,1-12, numano, kad visas nepasisekimas ateina nuo aukščiau, tad jie piktžodžiauja Dievui, bet patys neatsiverčia nuo savo blogybių. Jie užsikietina.

Šeštajam angelui išliejus dubenį, išnyksta skirtumas tarp Vakarų ir Rytų, nes išdžiūsta Eufratas. Visi gali vieningai susitarti prieš Viešpatį Dievą ir paskelbti Jam karą. Žmonės nenumano, kad jie yra veikiami tamsybės jėgų: slibino (šėtono), žvėries (neteisingos ir egoistinės valdžios) ir melagio pranašo (apgaulės). Tamsybės galia suvedžioja ne tik eilinius piliečius, bet ir kilniuosius, net visus valdovus, karalius. Jėzus įspėja savuosius budėti. Jis ateis. Kai kas aiškina, kad žodis Armagedonas reiškia Megido kalną. Ten įvyks viso suvienyto pasaulio kova prieš Dievą. Manoma, Armagedone bus paskutinis pasaulinis karas.

SEPTINTASIS ANGELAS IŠLIEJA DUBENĮ, Apr 16,17-21

17 Septintasis angelas išpylė savo dubenį į orą, ir nuskambėjo iš šventovės, nuo sosto, galingas balsas: „Įvyko!" 18 Ir pasipylė žaibai, pasklido garsai, sudundėjo griaustiniai, ir kilo baisus žemės drebėjimas, kokio nebuvo nuo žmogaus atsiradimo žemėje, — toks smarkus, toks didis, buvo drebėjimas! Apr 4,5. 19
Didysis miestas suskilo į tris dalis, o pagonių miestai sugriuvo. Dievas atsiminė didžiąją Babelę, kad jai duotų savo rūstybės ir narso vyno taurę, Iz 51,17-22. 20 Ir pabėgo visos salos, ir nebeliko kalnų, Apr 6,14. 21 Ledo luitai, kaip talentai, krito iš dangaus ant žmonių. Žmonės keikė Dievą dėl ledų negandos, nes siaubinga buvo ši neganda, Apr 11,19.

Angelas išliejo dubenį į orą. Tuo viskas buvo užbaigta. Panašiai skamba, kaip Jėzaus paskutinysis žodis nuo kryžiaus — atlikta — įvyko. Sutriko visas žemės gyventojų ir pačios žemės gyvenimas, jos eiga. Didysis miestas yra Jeruzalė. Toliau duodamas Babelės sunaikinimo vaizdas. Šventajame Rašte minimi du talentai — didysis ir mažasis. Didysis talentas yra apie 60 kg, o mažasis apie 30 kg.

DIDŽIOJI IŠTVIRKĖLĖ, Apr 17,1-7

1 Tada atėjo vienas septynių angelų, turėjusių septynis dubenis, ir prakalbino mane: „Eikš, parodysiu tau teismą didžiosios ištvirkėlės, sėdinčios ant didžių vandenų, Jer 51,13. 2 Su ja ištvirkavo žemės karaliai, ir jos ištvirkavimo vynu pasigėrė žemės gyventojai", Apr 14,8.
3 Ir jis dvasios jėga nunešė mane į dykumą. Tęn išvydau moterį, sėdinčią ant skaisčiai raudono žvėries, pilno piktžodžiavimo vardų, turinčio septynias galvas ir dešimt ragų. 4 Moteris buvo apsivilkusi purpuru ir škarlatu,

išsipuošusi auksu, brangakmeniais ir perlais. Ji laikė
rankoje aukso taurę, pilną ištvirkavimo šlykštybių ir
nešvarumų, Apr 18,16; Dan 11,38; Jer 51,7. 5 Ant jos
kaktos buvo užrašytas vardas, paslaptis: „Didžioji
Babelė, ištvirkėlių ir žemės šlykštybių motina", 2 Tes 2,7;
Apr 14,8; 18,2. 6 Mačiau tą moterį girta nuo šventųjų ir
Jėzaus liudytojų kraujo. Ją matydamas, labai stebėjaus,
Apr 18,24. 7 O angelas man tarė: „Ko stebiesi? Aš tau
atskleisiu paslaptį moteries ir ją nešančio žvėries, kuris
turi septynias galvas ir dešimt ragų".

———

Apie šią prostitucijos ir šlykštybių motiną yra įvairiausių aiškinimų. Kai kas yra tekste aiškiai pasakyta. Pav. kad ji nėra Babelė prie Eufrato upės, Apr 17,9. Iš visų aiškinimų geriausiai tinka daug kas popiežiui ir jo valstybei. Senajame Testamente nupuolęs Izraelis, arba atskiras miestas, vadinta ištvirkėle, Iz 1,21; Oz 4,12; Ez 16,15. Ištikimieji tikintieji vadinami naująja Jeruzale, šventuoju miestu, Kristaus sužadėtine, Apr 19,7; 21,2. Kai kas ištvirkėlę aiškina pagonišką Romą su ciesoriaus kultu.

PAAIŠKINIMAS PASLAPTINGOJO REGĖJIMO, Apr 17,8-18

8 „Žvėris, kurį regėjai, buvo, bet jo nebėra; jis ruošiasi
iškopti iš bedugnės, tačiau eina į pražūtį. Žemės
gyventojai, kurių vardai nėra įrašyti gyvenimo knygoje
nuo pasaulio sutvėrimo, stebėsis, žiūrėdami į žvėrį, kad jis
buvo ir jo nebėra, ir jis vėl pasirodys, Apr 11,7; 13,3;
20,12-15; 22,19; 2 M 32,32; Dan 12,1; Fil 4,3. 9 Čia reikia
proto, turinčio išminties! Septynios galvos reiškia
septynias kalvas, ant kurių sėdi moteris. Taip pat yra
septyni karaliai, Apr 13,1-18; 10 penki žlugo, vienas
tebėra, o vienas dar neatėjo; kai jis ateis, turės trumpam
pasilikti. 11 O žvėris, kuris buvo ir kurio nebėra, — tai
aštuntasis, bet gi vienas iš septynių, ir jis eina į pražūtį. 12

Tie dešimt ragų, kuriuos matei, yra dešimt karalių, kurie dar negavo karališkos valdžios, bet jie gaus ją vienai valandai kartu su žvėrimi, Dan 7,20; Apr 13,1. 13 Jie turi vieną mintį ir savo galybę bei valdžią atiduoda žvėriui. 14 Jie kovos su Avinėliu, bet Avinėlis juos nugalės, nes Jis yra viešpačių Viešpats ir karalių Karalius, ir su Juo visi pašauktieji, išrinktieji ir ištikimieji", 5 M 10,17; 1 Tim 6,15. 15 Angelas toliau man sakė: „Vandenys, kuriuos regėjai, kur sėdi ištvirkėlė, yra žmonės, minios, tautos ir kalbos, Iz 8,7; Jer 47,2. 16 Tie dešimt ragų, kuriuos matei, ir žvėris, — jie nekęs ištvirkėlės, nuplėš jos drabužius ir paliks ją nuogą, ės jos kūną ir ją pačią sudegins ugnyje, Apr 16,12. 17 Mat, Dievas įkvėpė jų širdyse norą vykdyti Jo sumanymą, siekti vieno tikslo — atiduoti savo karališką valdžią žvėriui, kol išsipildys Dievo žodžiai, 2 Tes 2,11. 18 Ta moteris, kurią regėjai, yra didysis miestas, viešpataujantis žemės karaliams", Apr 10,19; 12,4.

Daug įvairių aiškinimų yra apie šią vietą. Jei viskas būtų aišku, tai būtų tik vienas aiškinimas. Tad gerai pasakyta 9 skirsnelyje, kad reikia išminties iš aukšto. Šiaip mums lieka daug kas nesuprantama. Iš angelo paaiškinimo galima suprasti, kad žvėris yra antikristo valstybė. Ji jau pasireiškė pirmiau, pasireiškia dabar ir dar aiškiau pasireikš. Septynios galvos yra septynios kalvos ant kurių buvo pastatytas Romos miestas. Septyni karaliai. Kai kas laiko juos Romos ciesoriais. Toks aiškinimas yra labai dirbtinas, ciesorių buvo žymiai daugiau. Kiti mato tame sekančias pasaulio galybes: Egiptą, Asiriją, Babiloniją, Persiją, Graikiją, Romą. Aiškiausias aiškinimas yra prisipažinti, kad visko nesuprantame. Tiek yra aišku, kad žvėrį sekantieji karaliai kariaus su Avinėliu, ir Avinėlis juos nugalės. Bus laikas, kai žvėries (antikristo) karaliai nekęs ištvirkėlės, tai yra „Babelės" ir ją sunaikins. Visados taip buvo, kad

revoliucijos savo vadus sunaikina. Visa, kas vyko ir vyksta, yra Dievo plane numatyta.

BABELĖS ŽLUGIMO PRIEŽASTIS, Apr 18,1-3

1 Po to išvydau kitą angelą, nužengiantį iš dangaus ir turintį didžią galybę. Žemė nušvito nuo jo skaistumo, Ez 43,2. 2 O jis šaukė skambiu balsu: „Krito, krito didžioji Babelė! Ji pavirto demonų buveine, visų netyriųjų dvasių pastoge, visokių nešvarių ir nekenčiamų paukščių landyne, Iz 21,9; Jer 51,8; Iz 34,14; Jer 50,39. 3 Nuo jos ištvirkimo vyno buvo girtos visos tautos; žemės karaliai su ja ištvirkavo, o žemės pirkliai pralobo iš jos nežabotos prabangos", Jer 51,7; Naum 3,4.

———

Galingas angelas dieviška šviesa nušviečia pasaulį. Jo pranešimas yra niūrus. Jis praneša dar neįvykusį faktą, kaip jau įvykusį. „Babelė" krito. Jos griuvėsiai tinka tik demonams, visokiems nešvariems paukščiams ir gyvūnams gyventi. Priežastis viso to: ne tik ji pati ištvirkavo, bet ir visą pasaulį suvedžiojo. Daugelis iš jos nežabotos prabangos pralobo. Turtas gali nešti palaimą visiems, bet kur jis naudojamas tik egoistiškai, savo asmens, bendruomenės, tautos naudai, ten jis labai dažnai neša prakeikimą ir sunaikinimą savęs ir kitų.

IŠEIKITE MANO ŽMONĖS IŠ JOS, Apr 18,4-8

4 Aš išgirdau iš dangaus kitą balsą, kuris skelbė: „Išeikite iš jos, mano žmonės, kad nedalyvautumėte jos nuodėmėse ir nepatirtumėte jos negandų! Iz 48,20; 52,11; Jer 50,8; 51,6-45. 5 Nes jos nuodėmės pasiekė dangų ir Dievas prisiminė jos piktenybes. 6 Atmokėkite jai, kaip ji jums mokėjo, ir atiduokite dvigubai pagal jos darbus. Dvigubai sumaišykite taurę, kurią ji jums maišė, Ps

137,8; Jer 50,15-29. 7 Kiek ji puikavo ir lėbavo, tiek jai paruoškite kentėjimų ir nuliūdimo, nes ji savo širdyje kalba: „Aš sėdžiu kaip karalienė, nesu našlė ir liūdesio nematysiu", Ez 28,2; Iz 48,7-8. 8 Todėl vieną dieną ją apniks negandos: mirtis, gedulas, badas, ir ji bus sudeginta ugnimi, nes galingas yra Viešpats Dievas, kuris pasmerkė ją", Iz 47,9; Jer 50,34.

————

Kristus ir Evangelija visados reikalavo asmeniško apsisprendimo. Čia pirmoje vietoje nėra manyta fizinis išėjimas, atsiskyrimas. Bet žodžiu pareikšti ir asmeniškai parodyti gyvenimu krikščionišką gyvenimą. Kas krikščioniškai negyvena, tas bendrauja su antikristu ir jo valdžia. Kas šiandien būtų iš krikščionystės, jei reformacijos laikais nebūtų buvę apsispręsta išeiti iš „Babelės", galima tik spėlioti. Apsisprendimas davė ne tik evangelikams, dabar ir katalikams Šventąjį Raštą, sąžinės ir žodžio laisvę, modernų auklėjimą, demokratinę santvarką. Pasaulinė, taip ir dvasinė diktatūra visada mano esanti išmintingiausia ir patvariausia. Bet kartą jos galas ateina nelaukiant, ir žlugimas netikėtas. Atrodo, kad „ištvirkėlės" pilnas žlugimas dar ateityje.

BABELĖ APRAUDOMA. Apr 18,9-20

9 Dėl jos verks ir raudos žemės karaliai, kurie su ja ištvirkavo bei lėbavo, kai pamatys jos gaisro dūmus, Apr 17,2; Ez 26,16-17. 10 Jie stovės iš tolo ir, jos kentėjimų išgąsdinti, aimanuos: „Vargas, vargas, didysis mieste! Babele, galingasis mieste, per valandą įvyko tavo teismas!" Apr 14,8; Iz 21,9. 11 Ir žemės pirkliai verks ir gedės jos, nes niekas nebepirks jos prekių krovinio, Ez 27,27-36: 12 aukso, sidabro, brangakmenių, perlų, švelnios drobės, purpuro, škarlato, jokios kvapios medienos, jokių dramblio kaulo dirbinių, jokių brangmedžio rakandų, ne[illegible]rio, geležies, marmuro, 13

cinamono, amomo, kvepalų, miros, smilkalų, vyno,
aliejaus, smulkių miltų, kviečių, galvijų, avių, arklių,
vergų ir žmonių sielų. 14 „Vaisių, kurių taip geidei,
nebeturi; visas tavo puošnumas ir spindesys jau pražuvo,
ir niekas jų nesuieškos". 15 Tų daiktų pirkliai, iš jos
pralobę, stovės iš tolo, išsigandę jos kentėjimų, verks ir
gedės, Apr 3,11: 16 „Vargas, vargas didžiajam miestui,
vilkėjusiam ploniausia drobe, purpuru, škarlatu,
išsipuošusiam auksu, brangakmeniais ir perlais, Apr 17,4.
17 Per vieną valandą niekais virto šitokie lobiai!" Visi
laivų vairininkai, visi pakrančių laivininkai, visi jūreiviai
ir visi, kurie jūroje darbuojasi, iš tolo sustoję ir, Iz 23,14;
Ez 27,29, 18 stebėdami gaisro dūmus, šaukė: „Kas galėtų
lygintis su didžuoju miestu?!" Iz 34,10. 19 Jie bėrė dulkes
ant galvos, verkė, gedėjo ir aimanavo: „Vargas, vargas
didžiajam miestui, iš kurio prabangos pralobo, kurie
jūroje turėjo laivų. Per vieną valandą jis pragaišo! Joz 7,6;
Job 2,12. 20 Džiūgauk dėl jo, dangau, ir jūs, šventieji,
apaštalai bei pranašai, nes Dievas, išsprendė jūsų skundą
prieš jį!" Iz 44,23; 49,13; Jer 51,48.

Čia aprašyta „Babelės" žlugimas. Tie, kurie žavėjosi jos ištvirkavimu ir, prekiaudami su ja, pralobo, dabar aprauda ją. Bet kaip? Tik stovėdami iš tolo, visai neteikdami jai pagalbos. Pasaulis ir antikristų sekantieji rauda tik dėl pralaimėjimų, bet ne dėl savo nusikaltimų, nuodėmių. Jie nepažįsta atsivertimo atgailos.

Kaip čia rašyta, „Babelę" aprauda politikai, jos sąjungininkai. Jie nerodo jokios ištikimybės ir neteikia jai pagalbos. Politikai sugeba taip daryti. Jie elgiasi, lyg be jausmų, be širdies. Jų raudojimas yra tik diplomatinis. „Babelę" aprauda finansininkai ir pramonininkai. Jie, ir apverkdami ją, galvoja tik apie savo gaminius ir prekes. Tarp jų prekių sąrašo yra ir žmonės, taip, gyvi žmonės, turintys sielą. Taigi, žmonių masės yra tik medžiaga.

Trečia grupė apraudotojų yra prekybininkai ir jūrininkai. Jų visa rauda yra medžiaginis nuostolis ir staigus viso netekimas. „Babelės" žlugimas palietė visus, net dangaus gyventojus ir žemėje tikinčiuosius. Šitie džiaugiasi jos žlugimu, bet ne todėl, kad ją ištiko nelaimė, o todėl, kad įvyko teisus Dievo sprendimas. Jiems svarbiausia yra Dievas ir Jo sprendimas.

BABELĖS ŽLUGIMAS YRA GALUTINIS, Apr 18,21-24

21 Tada vienas galingas angelas iškėlė akmenį, tarsi
didelį girnakmenį, ir jį sviedė į jūrą, sakydamas: „Tokiu
smarkumu bus nublokštas didysis Babelės miestas, ir jo
nebebus galima rasti, Jer 51,64. 22 Nebebus girdima
tavyje arfininkų, giesmininkų, vamzdininkų, trimitininkų
balsų. Niekas neberas tavyje jokių meno kūrėjų, ir
nebesigirdės tavyje malūno dūzgimo, Iz 24,8; Ez 26,13. 23
Tavyje nebešvies žiburio spindulys, niekas nebegirdės
jaunikio ir nuotakos balso. Tavo pirkliai buvo tapę žemės
didžiūnais, nes tavo burtais buvo suvedžiotos visos
tautos, Jer 7,34; 16,9; 25,10; Naum 3,4, 24 tavyje tekėjo
pranašų ir šventųjų, ir visų žemėje nužudytųjų kraujas",
Apr 17,6; Mt 23,35-37.

Angelo veiksmas yra tik vaizdas. Kaip sunkus girnų akmuo, įmestas į vandenį, tuoj paskęsta ir daugiau nebeiškyla, taip žlugs politinė bei religinė „Babelė" ir nustos savo reikšmės bei galios. Joje nutils visa kūryba, pramogos, menas, pramonė, mokslas. Žlugimo priežastis: savimeilė ir tikinčiųjų išžudymas. Panašūs įvykiai istirojos eigoje daugelyje vietų pasikartojo.

DŽIŪGAVIMAS DANGUJE, Apr 19,1-10

1 Po to girdėjau danguje skardžius balsus, tarsi
didžiulės minios, kuri sakė: „Aleliuja! Išganymas, šlovė ir

galybė priklauso mūsų Dievui, Apr 11,15, 2 nes tikri ir teisingi Jo nuosprendžiai! Jis nuteisė didžiąją ištvirkėlę, kuri sugadino žemę savo ištvirkavimu; Jis atkeršijo už savo tarnų kraują, pralietą jos rankomis", Apr 16,7; Jer 51,25; Ps 9,13; Joel 3,26. 3 Ir dar kartą jie tarė: „Aleliuja! Jos dūmai rūks per amžių amžius!" Iz 34,10. 4 Dvidešimt keturi vyresnieji ir keturios būtybės parpuolė ir pagarbino Dievą, sėdintį soste, sakydami: „Amen. Aleliuja!" Ps 106,48. 5 O nuo sosto nuskambėjo balsas: „Šlovinkite mūsų Dievą, visi Jo tarnai, visi, kurie bijote Jo: maži ir dideli!" Ps 134,1. 6 Vėl išgirdau gausios minios balsą, lyg didelių vandenų šniokštimą ar galingų griaustinių dundėjimą. Jie tarė: „Aleliuja! Užviešpatavo mūsų Viešpats Dievas, Visagalis, Apr 11,15-17. 7 Džiūgaukime ir linksminkimės, ir duokime Jam garbę! Nes prisiartino Avinėlio vestuvės ir Jo nuotaka pasirengusi, Ps 118,24; Mt 22,2; 25,10. 8 Jai buvo duota apsivilkti spindinčia, tyra drobe; o ta drobė — tai šventųjų teisūs darbai", Ps 45,13-14. 9 O jis man sakė: „Rašyk: ‚Palaiminti, kurie pakviesti į Avinėlio vestuvių pokylį' ". Jis pridūrė: „Šie žodžiai yra tikri Dievo žodžiai!" Lk 14,15-16. 10 Aš puoliau jam po kojų, norėdamas jį pagarbinti, bet jis įspėjo: „Žiūrėk, kad to nedarytum! Juk ir aš esu tarnas, kaip tu ir broliai, kurie laikosi Jėzaus liudijimo. Dievą garbink! O Jėzaus liudijimas yra pranašystės dvasia", Apd 10,26.

Jonas girdėjo dangaus pulkų džiaugsmingą giedojimą, kuris prasidėjo „Aleliuja" — girkite Viešpatį! Jų maldavimai ir prašymai tapo šlovinimu ir garbinimu. Prie dangaus chorų šlovinimo prisidėjo dvidešimt keturi vyresnieji ir keturios dangaus būtybės. Iš Dievo sosto nuskambėjo pritariantis balsas, šlovinantis Visagalį Viešpatį Dievą.

Iš naujo giedojo dangaus chorai Avinėlio garbei. Nes

pasibaigė kovos laikai ir priartėjo Avinėlio vestuvės; tikinčiųjų susijungimas su Viešpačiu Išganytoju. Koks skirtumas tarp ištvirkėlės ir Jėzaus nuotakos — tikinčiųjų! Pirmoji išsipuošusi raudona spalva, brangiomis puošmenomis, o jos darbai — suvedžiojimas ir žudymas. Antroji išsipuošusi balta drobe, tai Viešpaties dovana. Jos darbai teisūs — teikiantys pagalbos. To didžio dangaus džiaugsmo apaštalas buvo taip paveiktas, kad užmiršo savo pareigą. Angelas jam priminė: „Rašyk!" Tikrai būsime, lyg sapnuojantieji, Ps 126,1. Jonas, dar nesusivokdamas, krito ant kelių pagarbinti angelą. Angelas jį tuojau sulaikė ir liepė garbinti Dievą.

JĖZUS NUGALĖTOJAS, Apr 19,11-16

11 Išvydau atvirą dangų, ir štai pasirodė baltas žirgas.
Ant jo sėdėjo raitelis, vardu Ištikimasis ir Teisusis; Jis
teisingai teisia ir kovoja, Apr 6,2. 12 Jo akys švietė kaip
ugnies liepsnos, o ant Jo galvos daug diademų ir įrašytas
vardas, kurio niekas nežino, tik Jis pats, Apr 1,14. 13 Jis
apsirengęs krauju permirkusiu drabužiu, ir Jo vardas —
Dievo Žodis, Iz 63,2-3; Jn 1,1. 14 Jį lydėjo dangaus pulkai
ant baltų žirgų, apsivilkę tyros baltos drobės drabužiais,
Apr 4,4. 15 Iš Jo burnos ėjo aštrus kalavijas, kuriuo Jis
smogs tautoms. Ir Jis valdys jas geležine lazda. Jis mina
Visagalio Dievo narso rūstybės spaustuvą, 2 Tes 2,8; Ps
2,9; Iz 63,3. 16 Ant Jo drabužio ir ant strėnų užrašytas
vardas: „Karalių Karalius ir viešpačių Viešpats", Dan
2,47; 1 Tim 6,15; Apr 17,14.

Nepaaiškinta kas yra raitelis, bet aiškiai suprantama, kad Jis yra Jėzus. Būdamas šioje žemėje, Jis jojo ant asilo. Dabar Jis yra danguje, visus priešus nugalėjęs. Jį lydi dangaus pulkai. Jis nugalėjo ištikimybe, teisumu, auka. Jo apredas — krauju permirkęs drabužis, Iz 63,1-3. Jis valdys griežtai, bet teisingai. Jis pasmerks neteisybę ir

įvykdys teisę. Jo rašytas vardas nežinomas, bet Jis yra Dievo Žodis, Jn 1,1; 1 Jn 1,1. Kas Jo pilnybę supras? Jis yra visų Viešpats!

JĖZUS NUGALI ANTIKRISTĄ IR NETEISŲ PRANAŠĄ, Apr 19,17-21

17 Regėjau angelą, stovintį saulėje. Jis garsisi šaukė,
kviesdamas visus paukščius, skrendančius dangaus
viduriu: „Susirinkite šen, į didįjį Dievo pokylį, Ez 39,17,
18 ir leskite kūnus karalių, karo vadų, galiūnų, žirgų,
raitelių, visų laisvųjų ir vergų, didelių ir mažų!" 19 Tada
išvydau žvėrį ir žemės karalius bei jų kariuomenes,
susirinkusias kovoti su raiteliu ir Jo kariuomene, Iz 49,26.
20 žvėris buvo sugautas, o kartu su juo netikrasis
pranašas, jo akyse daręs stebuklus ir jais klaidinęs
žmones, kurie buvo priėmę žvėries ženklą ir garbino jo
atvaizdą. Jiedu gyvi buvo įmesti į degančios sieros ežerą,
Apr 20,10; Iz 30,33; Dan 7,11-26. 21 Visus kitus užmušė
raitelis kalaviju, einančiu iš burnos. Ir visi paukščiai
prisilesė jų lavonų, Apr 17,16.

„Babelės" žlugimo vaizdas 18 skyriuje ir čia pati kova neaprašyta. Laimėjimas toks tikras, kad dar prieš mūšį kviečiami paukščiai maitintis kritusiųjų lavonais. Taip, tokie vaizdai karo metu būna. Žvėris (antikristas) — žemės pasaulinis valdovas ir netikrasis pranašas, metami į degančios sieros ežerą. Jų sekėjai ir sąjungininkai krinta.

ŠĖTONAS SURIŠAMAS TŪKSTANČIUI METŲ, Apr 20,1-3

1 Ir išvydau angelą, nužengiantį iš dangaus, laikantį
rankoje bedugnės raktą ir didžiulę grandinę, Apr 1,18. 2
Jis nutvėrė slibiną, senąją gyvatę, kuri yra velnias ir
šėtonas, surišo jį tūkstančiui metų, Apr 12,9, 3 ir įmetė į
bedugnę, užrakino ją ir iš viršaus užantspaudavo, kad

nebegalėtų suvedžioti tautų, kol pasibaigs tūkstantis metų. Po to jis turės būti atrištas trumpam laikui, Dan 6,12.

9,1 sakyta apie bedugnės atidarymą, čia apie jos uždarymą ir joje slibino įkalinimą tūkstančiui metų. Šventasis Raštas mini taikos karalystę, kurioje Jėzus viešpataus. Aiškiai apie tūkstanties metų Jėzaus valdymą paminėta tik šioje vietoje. Kaip laiką ir visą vaizdą suprasti, nėra tiksliau paaiškinta. Yra žmonių, kurie visa smulkmeniškai aprašo ir tikina, kad taip įvyks, kaip jie rašo. Ko Šventasis Raštas aiškiai neišdėsto, nedrįstu tvirtinti.

PIRMOJO PRISIKĖLIMO DALYVIAI, Apr 20,4-6

4 Ir mačiau sostus, ir jie sėdosi į juos, ir jiems buvo pavesta teisti. Taip pat regėjau sielas tų, kuriems buvo nukirstos galvos dėl Jėzaus liudijimo ir dėl Dievo Žodžio, kurie negarbino žvėries, nei jo atvaizdo ir neėmė ženklo sau ant kaktos ar rankos. Jie atgijo ir viešpatavo su Kristumi tūkstantį metų, Dan 7,9,22,27; Mt 19,28.
5 Visi kiti mirusieji neatgijo, iki pasibaigiant tūkstančiui metų. Šis yra pirmasis prisikėlimas, Iz 26,11.
6 Palaimintas ir šventas, kas turi dalį pirmajame prisikėlime. Šitiems antroji mirtis neturi galios; jie bus Dievo ir Kristaus kunigai ir viešpataus su Juo tūkstantį metų, Iz 61,6; 1 Pt 2,9.

Kas yra soste sėdintieji ir teisėjai, nėra pasakyta. Taipgi nėra sakyta kas yra teisiamieji. Pirmame prisikėlime dalyvauja tik nužudytieji dėl Jėzaus liudijimo, kurie atsisakė priimti žvėries ženklą. Pirmasis prisikėlimas, iškeltas visame Šventajame Rašte tik šioje vietoje. Jis niekur kitur neminimas. Daromos tik išvados: jei yra pirmasis, tai bus ir antrasis prisikėlimas. Šventasis

Raštas daug pasakoja apie prisikėlimą, bet apie pirmąjį prisikėlimą — tik šitoje vietoje. Ar tai bus tikra prasme tūkstančio metų Jėzaus viešpatavimas , nesakyta?. Iš pasaulio sutvėrimo per 6 dienas daroma išvada, kad Kristaus valdymo laikas bus 1000 metų. Aiškinama, kad pasaulis sukurtas per šešias dienas; viena diena lygi 1000 metų pagal 2 Pt 3,8, tai yra 6000 metų. Septintoji diena irgi bus (sabata) ramybės diena 1000 metų. Apie tai daug yra rašyta žydų literatūroje, bet ne Šventajame Rašte. Tikrai tie visi aiškinimai yra neaiškūs. Tūkstantmetinė Kristaus karalystė, pirmasis ir antrasis prisikėlimas ir kiti panašūs dalykai Šventajame Rašte yra minimi. Jie įvyks. Bet kaip ir kada bei kokia tvarka, niekas nežino. Kas aiškiai nepasakyta Šventajame Rašte, tą tikrai žino tik Dievas. Visa tai panašu į: matai iš tolo kalnų viršūnes. Jos atrodo arti viena kitos, bet tikrybėje jos yra toli viena nuo kitos ir jų aukštis yra kitoks, negu iš tolo atrodo. Ko pats Dievo Žodis nepaaiškina, būkime atsargūs. Atėjus laikui, Dievas visus pažadus įvykdys.

GOGO IR MAGOGO KOVA, Apr 20,7-10

7 Kai pasibaigs tūkstantis metų, šėtonas bus išleistas iš
savo kalėjimo 8 ir išeis suvedžioti tautų, gyvenančių
keturiuose žemės kampuose, Gogo ir Magogo, ir surinkti
jų kovai. Jų skaičius kaip pajūrio smiltys, Ez38,2;39,1. 9
Jie žygiavo per žemės lygumą ir apsupo šventųjų stovyklą
ir mylimąjį miestą. Bet nukrito ugnis iš dangaus ir juos
prarijo, Iz 8,8; Ez 38,9-16, 10 o jų suvedžiotojas velnias
buvo įmestas į ugninės sieros ežerą, kur dega žvėris ir
netikrasis pranašas. Jie bus kankinami dieną ir naktį per
amžių amžius, Apr 19,20; 4,19.

Šėtonas lieka šėtonu; vos paleistas iš kalėjimo, tuojau vėl pradeda šėtonišką darbą prieš tikinčiuosius ir patį

Viešpatį. Žvėris ir netikrasis pranašas buvo sunaikinti kartu su jų kariuomene, Apr 19,17-21. Dabar pats šėtonas ima organizuoti kovą. Kai kas mano, kad ši kova organizuojama po prisikėlimo ir kad prikelti netikintieji stoja šėtono tarnybon. Iš šios vietos atrodo, kad ir Gogo bei Magogo Ez 38-39 kova vyko po prisikėlimo. Iš Ez aprašymo atrodo, kad Gogas ir Magogas buvo Izraelio priešai, kilę iš šiaurės, nuo Juodosios jūros. Iš šios apreiškimo vietos atrodo, kad Gogas ir Magogas buvo tikinčiųjų priešai. Šėtonas, su jam patikėta kariuomene, apsupo tikinčiųjų stovyklą prie Jeruzalės. Bet Dievas sunaikino jo kariuomenę ugnimi iš dangaus, o patį šėtoną įmetė į degančios sieros ežerą, kuriame jau buvo žvėris ir netikrasis pranašas. Tuo kovos šios žemės baigtos. Bet piktybės gyvenimas nesibaigia. Jis tęsiasi sieros ežere.

PASKUTINYSIS TEISMAS, Apr 20,11-15

11 Po to mačiau didelį baltą sostą ir jame Sėdintįjį,
nuo kurio veido bėgo žemė ir dangus, ir nebebuvo jiems
vietos, 2 Pt 3,7-11. 12 Ir mačiau mirusius, didelius ir
mažus, stovinčius priešais sostą. Ir buvo atskleistos
knygos, buvo atversta dar viena, būtent, gyvenimo knyga.
Mirusieji buvo teisiami iš užrašų knygose, pagal jų
darbus, Dan 7,10; 12,1; Fil 4,3; Apr 3,5. 13 Jūra atidavė
savo mirusiuosius, o mirtis ir mirusiųjų pasaulis atidavė
savuosius. Kiekvienas buvo teisiamas, žiūrint jo darbų, Iz
26,19. 14 Mirtis ir mirusiųjų pasaulis buvo įmesti į ugnies
ežerą. Tai yra antroji mirtis — ugnies ežeras, Apr 6,8; 1
Kor 15,26.54-55. 15 Kas nebuvo rastas įrašytas gyvenimo
knygoje, tas buvo įmestas į ugnies ežerą, Mt 23,41.

Baltas, šviesus sostas aiškiai aprašytas. Kas yra soste Sėdintysis, teisėjas, nepasakyta. Iš kitų Šventojo Rašto vietų žinome, kad Jis yra Jėzus. Apaštalas neduoda karo vaizdų. Jis nevaizduoja žemės bei dangaus galo, 2 Pt 3,10-

12. Jis tik sako, kad žemė ir dangus pabėgo ir jiems nebeliko vietos. Jų vietoje randasi nauja žemė ir dangus. Visi mirę buvo prikelti ir privalėjo pasirodyti teisme prie baltojo sosto, taipgi ir visi gyvieji. Jie visi buvo teisiami iš knygų, kaip jose apie kiekvieną parašyta. Kas pasakys, ar tai sąžinė, ar „užrekorduota" juostelė? Rom 9,16. Ar mes suprantame, kaip mirtis gali mirti? Ji daugiau nebeviešpataus. Ar tai tikra ugnis? Ar dvasia kenčia nuo ugnies?

NAUJASIS DANGUS, ŽEMĖ, JERUZALĖ, Apr 21,1-4

1 Regėjau naują dangų ir naują žemę, nes pirmasis dangus ir pirmoji žemė išnyko ir jūros nebebuvo, Iz 65,17; 66,22; 2 Pt 3,13. 2 Ir išvydau šventąjį miestą — naująją Jeruzalę, nužengiančią iš dangaus nuo Dievo, kuri buvo išsipuošusi kaip nuotaka savo sužadėtiniui, Iz 52,1; Gal 4,26. 3 Ir išgirdau galingą balsą, skambantį nuo sosto: „Štai Dievo padangtė tarp žmonių. Jis gyvens pas juos, ir jie bus Jo tauta, o pats Dievas bus su jais, 3 M 26,11-12; Ez 43,7; 2 Kor 6,16. 4 Jis nušluostys visas ašaras nuo jų akių; ir nebebus mirties, nei aimanos, nei sielvarto, nes kas buvo anksčiau, tas praėjo", Apr 7,17; Iz 35,10.

Naujoje žemėje nebebus jūrų, bet upės bus, Apr 22,1. Ar tą reikia suprasti kaip parašyta, ar dvasiniai? Jn 4,10. „Kuris gers to vandens, tas nebetrokš niekados". Senajai žemei ir dangui žlungant, ir naujiems atsirandant, neįsivyravo chaosas. Dievas visa gerai tvarko. Naujoji Jeruzalė nevaizduoja atnaujintą senąją, bet surinkimą, Gal 4,26. Naujoje žemėje centras yra surinkimas. Jis yra lyg nuotaka jaunikiui. Yra atstatyta rojuje buvusi Dievo ir žmogaus draugystė. Dievas rūpinasi kiekvienu. Jis nušluosto ašaras kiekvienam, kad džiaugsmingomis akimis aiškiai galėtų matyti Jo šlovę. Čia nebebus mirties,

kančių ir liūdesio. Kokia tai bus patirtis tiems, kurie čia turi tik kančias, rūpesčius, liūdesį!

VISAS BLOGIS IŠSKIRTAS, PAŠALINTAS, Apr 21,5-8

5 O Sėdintysis soste tarė: „Štai Aš visa darau nauja!" Ir sakė: „Rašyk, nes šitie žodžiai patikimi ir tikri", Apr 4,2-9; 5,1; Iz 43,19; 2 Kor 5,17. 6 Jis man sakė: „Įvyko! Aš esu Alfa ir Omega, Pradžia ir Pabaiga. Trokštančiam duosiu dovanai gerti iš gyvojo vandens šaltinio, Apr 1,8; Iz 55,1; Jn 4,14. 7 Tai paveldės nugalėtojas, ir būsiu jam Dievas, o jis bus man sūnus, Sak 8,8; Žyd 8,10. 8 O bailiams, neištikimiems, nešvankėliams, žudikams, ištvirkėliams, burtininkams, stabmeldžiams ir visiems melagiams skirta dalis ežere, kuris dega sieros ugnimi; tai yra antroji mirtis", Apr 22,15.

Jono laikais surinkimas daug kentėjo. Jis tebevargsta dar ir šiandien ir vargs iki Jėzaus atėjimo. Čia yra pastiprinantis žodis ir įsakymas Pirmojo ir Paskutiniojo, kad Jis daro viską naują. Jis įvykdys visus savųjų troškimus. Tad į ištvermės kovą, Dievo vaikai! Bailiųjų ir piktųjų, kurie dėl tikėjimo vengia kovoti ir kentėti, laukia pasmerkimas ir sunaikinimas.

DANGIŠKOJI JERUZALĖ, Apr 21,9-14

9 Tada atėjo vienas septynių angelų, turėjusių septynis dubenis, pilnus septynių paskutinių negandų, ir prabilo: „Eikš, parodysiu tau jaunąją, Avinėlio sužadėtinę", Apr 15,1-6; 19,7. 10 Jis nunešė mane dvasios jėga ant didelio ir aukšto kalno, ir parodė man šventąjį miestą Jeruzalę, nužengiančią iš dangaus, nuo Dievo, Ez 40,2; 11 žėrinčią Dievo šlove. Jos švitėjimas tarsi brangakmenio, tarsi jaspio akmens, tviskančio kaip kristolas, Ez 48,35. 12 Ji apjuosta dideliu, aukštu mūru su dvylika vartų, o ant

vartų dvylika angelų ir užrašyti dvylikos Izraelio giminių vardai, Ez 48,31. 13 Nuo rytų pusės treji vartai, nuo žiemių treji vartai, nuo pietų treji vartai ir nuo vakarų treji vartai. 14 Miesto mūrai turi dvylika pamatų, ant kurių užrašyti dvylikos Avinėlio apaštalų vardai, Ez 2,20.

Angelas Dvasios jėga užnešė apaštalą ant aukšto kalno ir parodė jam šventąjį miestą, naująją Jeruzalę, Avinėlio nuotaką. Ši Jeruzalė buvo pastatyta ne žmonių, bet paties Dievo. Jos grožis tikrai dangiškas. Ji švitėjo ir tviskėjo, lyg deimantas bei kristolas. Ji apjuosta aukšta mūro siena su 12 vartų, ant kurių angelai eina garbės sargybą. Ant vartų užrašyti Izraelio giminių vardai, o ant pamatų — apaštalų vardai. Ši Jeruzalė vaizduoja Naujojo Testamento surinkimą, Ef 2,20; Mt 16,18. Todėl ji statyta ant pranašų ir apaštalų pamato.

JERUZALĖS DYDIS IR GROŽIS, Apr 21,15-21

15 Kalbantysis su manimi turėjo aukso matą išmatuoti miestui, jo vartams ir mūrams. Ez 40,3; Sak 2,1. 16 Miestas kvadrato formos — jo ilgis ir plotis lygūs. Jis išmatavo miestą ir rado dvylika tūkstančių stadijų. Jo ilgis, plotis ir aukštis kūbinės formos. 17 Jis išmatavo jo mūrą ir rado šimtą keturiasdešimt uolekčių žmonių ilgio matu, tiek pat ir angelo matu. 18 Jo mūras sudarytas iš jaspio, o pats miestas iš gryno aukso, panašaus į skaistų stiklą. 19 Miesto mūro pamatai papuošti visokiais brangakmeniais. Pirmas pamatas yra jaspio, antras safyro, trečias chalcedono, ketvirtas smaragdo, Iz 54,11, 20 penktas sardonikso, šeštas sardžio, septintas chrizolito, aštuntas berilio, devintas topazo, dešimtas chrizoprazo, vienuoliktas hiacinto, dvyliktas ametisto. 21 Dvylika vartų — dvylika perlų, kiekvieni vartai iš vieno perlo. Ir miesto gatvės — grynas auksas, tarsi skaistus stiklas, Apr 22,2.

Angelas matavo miestą ir pasakė apaštalui išmieras. Jų dydis suprantamas tas pats angelų ir žmonių. Miestas yra kūbinis. Jo plotis, ilgis ir aukštis yra apie 2400 km. Tai neįsivaizduojamas dydis, ypač aukštis. Miestą juosia siena. Jos aukštis apie 70 m. Miesto gatvės yra gryno aukso. Pamatas iš 12 brangakmenų, vartai iš perlų. Minimų brangakmenų spalvos: jaspis — skaidrus, safyras — mėlynas, chalcedonas — dangaus mėlynumo, smaragdas (arba emeraldas) — žalias, sardonikas — šviesiai raudonas, sardis — skaisčiai raudonas, chrizolitas — aukso spalvos, berilis — jūros žalumo, topazas — skaisčiai žalias, chrizoprazas — ružavas, hiacintas — raudonas, ametistas — violetinis. Kai kurie Jeruzalę supranta ir aiškina tiesiogine prasme, žodiškai, kiti vėl vaizduoja dvasiškai — Kristaus surinkimą. Jeruzalė vaizduoja atpirktųjų tobulumą, švarumą.

JERUZALĖS IŠLAIKYTOJAS — DIEVAS IR AVINĖLIS, Apr 21,22-27

22 Bet jame nemačiau šventovės, nes Viešpats,
visagalis Dievas, ir Avinėlis yra jo šventovė, Jn 3,23. 23
Miestui apšviesti nereikia nei saulės, nei mėnulio, nes jį
apšviečia tviskanti Dievo šlovė ir jo šviesa yra Avinėlis,
Apr 22,5; Iz 60,19-20. 24 Tautos vaikščios jo šviesoje, ir
žemės karaliai atsineš į jį savo puošnumą, Iz 60,3-5. 25 Jo
vartai nebus uždaromi dieną, — ten nebus nakties, — Iz
60,11-20; Sak 14,7, 26 ir į jį bus sugabenti tautų lobiai ir
brangenybės. 27 Bet ten niekados nepateks, kas netyra,
joks nešvankėlis ar melagis, o tiktai tie, kurie įrašyti
Avinėlio gyvenimo knygoje.

Naujoje Jeruzalėje jokių šventovių ir bažnyčių nebebus. Visi garbins Viešpatį tiesa ir dvasia. Ten nebereikės jokių fizinių ir mokslinių šviesų. Dievas ir Avinėlis yra toji šviesa. Miesto gyventojai bus visų tautų

ir luomų, atpirkti Jėzaus auka. Miesto vartai bus visą laiką atdari; nes nebebus nakties ir jokių plėšikų nei apgavikų. Miestan bus sugabentos visų tautų brangenybės, kurios turi amžiną vertę. Žemėje ir išrinktieji jaučia savyje daug pagundų ir nešvarumų. Ten visi netyrumai bus pašalinti. O, koks ten surinkimas bus!

UPĖ, MEDIS, SOSTAS, Apr 22,1-5

1 Jis parodė man gyvybės vandens upę, tvyskančią
tarsi krištolas, ištekančią nuo Dievo ir Avinėlio sosto, Ez
47,1; Sak 14,8. 2 Viduryje miesto gatvės, prie upės, augo
gyvybės medis, vedantis dvylika vaisių, kiekvieną mėnesį
duodantis savo vaisių, o to medžio lapai tiko tautoms
gydyti, Ez 47,12. 3 Nieko prakeiktino nebebus. Jame
stovės Dievo Avinėlio sostas, ir Dievo tarnai garbins Jį,
Sak 14,11; Ez 48,35. 4 Jie regės Jo veidą, ir jų kaktose bus
Jo vardas, 1 Kor 13,12; Jn 3,2. 5 Nakties nebebus, jiems
nereikės nei žiburio, nei saulės šviesos, nes Viešpats,
Dievas jiems švies ir jie viešpataus per amžių amžius, Apr
21,23-25; Dan 7,27.

———

Rojus yra atsteigtas. Palaimos upė teka nuo Dievo sosto. Mūsų upės yra užterštos. Ši yra skaidri, gaivinanti. Čia auga gyvybės medis. Tekste nėra aiškiai pasakyta, kaip viskas yra. Kai kas aiškina, kad upė pasidalina į dvi šakas, viduryje auga medžiai. Tada „gyvybės medis" būtų bendrinis daiktavardis, kaip miškas. Upės vanduo, medžio vaisiai ir lapai vartojami vaistams. Visi renkasi apie Dievo ir Avinėlio sostą. Žemėje nė vienas žmogus negalėjo Dievo veido matyti. Čia jie Jį mato, Mk 5,8. Čia nėra jokio nuobodulio. Jie gyvens ir viešpataus amžinai.

PABAIGOS ŽODŽIAI, Apr 22,6-15
6 Tada Jis man sakė: „Šie žodžiai patikimi ir tikri.
Viešpats, pranašų dvasių Dievas, atsiuntė savo angelą
parodyti savo tarnams, kas turi įvykti netrukus. 7 Štai
veikiai ateinu! Palaimintas, kas laikosi šios knygos
pranašystės žodžių!" Apr 3,11; 1,3. 8 Aš, Jonas, visa tai
mačiau ir girdėjau. Išgirdęs ir pamatęs, puoliau po kojų
rodžiusiam angelui, norėdamas jį pagarbinti, Apr 19,10.
9 Bet jis įspėjo: „Žiūrėk, kad to nedarytum! Juk ir aš esu
tarnas, kaip tu ir tavo broliai pranašai, ir visi, kurie laikosi
šios knygos žodžių, Dievą garbink!" Mt 4,10. 10 Jis sakė
man: „Neužantspauduok pranašiškų šios knygos žodžių,
nes laikas trumpas, Dan 8,26; 12,4; Fil 4,5; Apr 1,3. 11
Piktadarys toliau tedaro piktadarybes, kas susitepęs,
tesusitepa dar labiau, teisusis toliau tevykdo teisumą, ir
šventasis tepašventėja, 2 Tim 3,13. 12 Štai veikiai ateinu,
atlyginimas kartu, ir kiekvienam atmokėsiu pagal jo
darbus, Rom 2,6. 13 Aš esu Alfa ir Omega, Pirmasis ir
Paskutinysis, Pradžia ir Pabaiga, Iz 41,4; 44,6; 48,12; Apr
1,8; 21,6. 14 Palaiminti, kurie išsiplauna savo drabužius,
kad įgytų teisės į gyvybės medį ir galėtų įžengti pro vartus
į miestą. 15 O lauke yra šunes, burtininkai, palaidūnai,
žudikai, stabmeldžiai ir visi, kurie mėgsta melą ir jį daro, 1
Kor 6,9-10; Apr 21,8.

Jėzus primena Jonui, kad jam buvo duotas tikras apreiškimas, Jis greitai ateis. Šitą pranešimą reikia atsiminti ir jį vykdyti. Jonas krinta prieš angelą ir nori jį pagarbinti. Angelas sulaiko jį nuo to, kaip ir pirmiau, Apr 19,10. Apaštalui įsakoma, ką jis matė ir girdėjo, skelbti viešai. Tas padės žmonėms apsispręsti už ar prieš Viešpatį. Jų apsisprendimas juos paveiks. Kurie apsispręs už, tie dės pastangas tikėti ir pasitaisys. Kurie apsisrpęs prieš, tie eis blogyn ir piktyn. Jėzus dar kartą įspėja, kad Jis ateis greitai. Jis yra Pirmasis ir Paskutinysis.

Palaiminti, kurie priima Jo nuteisinimą. Tie gyvens su Juo. Jį atmetusieji yra, lyg lauke esantys. Jie neturės jokios dalies su Juo.

JĖZAUS IR DVASIOS UŽBAIGOS ŽODŽIAI SURINKIMUI, Apr 22,16-21

16 „Aš, Jėzus, pasiunčiau savo angelą jums paliudyti
apie surinkimus. Aš esu Dovydo atžala ir jo palikuonis,
žėrinti aušrinė žvaigždė!" Apr 1,1; 5,5; 4 M 24,17; Sak
6,12; 2 Pt 1,9; 2,28. 17 Dvasia ir sužiedotinė kviečia:
„Ateik!" Ir kas girdi, teatsiliepia: „Ateik!" Ir kas trokšta,
teateina, ir kas nori, tesisemia dovanai gyvybės vandens,
Iz 55,1; Jn 7,37; Apr 21,6. 18 Aš pareiškiu kiekvienam,
kuris klauso šios knygos pranašystės žodžių: „Jeigu kas
prie jų ką pridės — Dievas jam pridės aprašytų šioje
knygoje negandų, 5 M 4,2; 12,32. 19 Ir jeigu kas atims ką
nors nuo šios pranašystės knygos žodžių — Dievas atims
jo dalį nuo gyvybės medžio ir šventojo miesto, kurie
aprašyti šitoje knygoje", Fil 4,3. 20 Tas, kuris liudija šiuos
apreiškimus, sako: „Taip, Aš veikiai ateinu!" Amen,
Ateik, Viešpatie Jėzau! Jn 21,25; 2 Tim 4,8. 21 Viešpaties
Jėzaus malonė tebūnie su visais! Amen! Rom 16,20-24; 2
Tes 2,18.

Jėzus primena, kad Jis yra kūniškos kilmės iš Dovydo giminės. Pagal pažadą, 4 M 24,17, Jis yra laukiamoji žvaigždė. Jis pažada greitai ateiti. Dvasia ir surinkimas Jį nuoširdžiai kviečia. Kiekvienas, kas nori ir trokšta, yra kviečiamas ateiti ir dovanai naudotis dvasinėmis dovanomis. Knygoje įsakoma jokių pakeitimų nedaryti, 5 M 4,2. Dievas taip patvarkė, kad Jo žodis liktų nepakeistas. Daugelis žmonių norėjo ir nori Jį pakeisti, papildyti ar susiaurinti. Apreiškimas baigiamas Jėzaus malonės linkėjimu.

SĄRAŠAS PANAUDOTOS LITERATŪROS

Greek — English Lexicon, by G. R. Berry, Grand Rapids, 1948
Dake's Annotated Reference Bible, by E. J. Dake, Atlanta, Georgia, 1970
Halley's Bible Handbook, Grand Rapids, 1974
Bible Commentary, by Matthew Henry, Grand Rapids, 1960
The New Bible Commentary, by F. Davidson, Grand Rapids, 1954
Wuppertaler Studienbibel, Fritz Rienecker
und Werner de Boor, R. Brockhaus Verlag Wuppertal, 1967
Das Neue Testament Deutsch, von J. Schniewind, 1968
Jubiläums — Bibel, Stuttgart
Begriffs Lexikon zum Neuen Testament, Wuppertal, 1967
Calwer Bibellexikon, von T. Schlatter, Stuttgart, 1959
Bibel Übersetzung, von Hans Bruns, Giessen, 1969
Sprachlicher Schlüssel zum Griecheschen Neuen Testament von F. Rienecker, nach D. E. Nestle, Giessen — Basel, 1966
Šventojo Rašto vertimas ir komentarai, arkivyskupas J. Jonas Skvireckas
Šventojo Rašto vertimas, išleistas 1972, Bostone
Šventojo Rašto vertimas, išleistas 1961, Londone

TURINYS

Puslapis